C/2026/4821

8.10.2026.

KOMUNIKACIJA KOMISIJE EUROPSKOM PARLAMENTU , VIJEĆU I REVIZORSKOM SUDU

Konsolidirana godišnja računovodstvena dokumentacija Europske unije za financijsku godinu 2025.

(C/2026/4821)

SADRŽAJ

Stranica

FINANCIJSKA POSTIGNUĆA GODINE 2

NAPOMENA UZ KONSOLIDIRANU RAČUNOVODSTVENU DOKUMENTACIJU 33

KONSOLIDIRANI FINANCIJSKI IZVJEŠTAJI I OBJAŠNJENJA 34

BILANCA 35

IZVJEŠTAJ O FINANCIJSKOM REZULTATU 36

IZVJEŠTAJ O NOVČANIM TOKOVIMA 37

IZVJEŠTAJ O PROMJENAMA U NETO IMOVINI 38

BILJEŠKE UZ FINANCIJSKE IZVJEŠTAJE 39

IZVJEŠĆA O IZVRŠENJU PRORAČUNA I OBJAŠNJENJA 142

POJMOVNIK 224

POPIS POKRATA 228

FINANCIJSKA POSTIGNUĆA GODINE

Cilj je ovog odjeljka o financijskim postignućima, koji je sastavljen na načelima iz IPSASB-ove Smjernice za preporučenu praksu (RPG) br. 2 "Rasprava o financijskim izvještajima i njihova analiza", olakšati čitateljima razumijevanje operativnih, financijskih i investicijskih aktivnosti Unije koje se odražavaju u raznim elementima konsolidiranih financijskih izvještaja Unije. Informacije iz ovog odjeljka nisu revidirane.

Treba napomenuti da zbog zaokruživanja iznosa na milijune eura neki financijski podaci u tablicama u nastavku možda ne daju točan zbroj.

SADRŽAJ

Stranica

1. KLJUČNI PODACI I NAJVAŽNIJA POSTIGNUĆA GODINE 3
2. SAŽETAK IZVRŠENJA PRORAČUNA 7
   - 2.1. Prihodi 7
   - 2.2. Rashodi 8
3. PROVEDBA INSTRUMENTA NGEU 11
   - 3.1. Pregled 11
   - 3.2. Isplate bespovratne potpore državama članicama u okviru Mehanizma za oporavak i otpornost (uključujući plan REPowerEU) 11
   - 3.3. Isplate zajmova u okviru Mehanizma za oporavak i otpornost (uključujući plan REPowerEU) 12
   - 3.4. Isplate bespovratne potpore programima u okviru proračuna EU-a 13
4. ANALIZA FINANCIJSKIH IZVJEŠTAJA 14
   - 4.1. Prihodi 14
   - 4.2. Rashodi 15
   - 4.3. Imovina 16
   - 4.4. Obveze 17
   - 4.5. Neto imovina 18
   - 4.6. Povlačenje Ujedinjene Kraljevine iz EU-a 19
5. NEPREDVIĐENE PRORAČUNSKE OBVEZE 19
   - 5.1. Uzimanje i davanje zajmova 20
   - 5.2. Proračunska jamstva 27
   - 5.3. Zajednički fond za rezervacije 29
6. POLITIČKI I FINANCIJSKI OKVIR I ODGOVORNOST EU-a TE NJEGOVO UPRAVLJANJE 29
   - 6.1. Politički i financijski okvir 29
   - 6.2. Upravljanje i odgovornost 31

1. **KLJUČNI PODACI I NAJVAŽNIJA POSTIGNUĆA GODINE**

Konsolidirani financijski izvještaji

Konsolidirani financijski izvještaji EU-a obuhvaćaju više od 50 subjekata (uključujući Europski parlament, Vijeće, Komisiju i agencije EU-a). Izrađuju se na temelju računovodstvenih pravila nastanka poslovnog događaja koja je donio računovodstveni službenik Komisije, a koja se temelje na Međunarodnim računovodstvenim standardima za javni sektor (IPSAS).

Kako je prikazano u sažetoj bilanci u nastavku i detaljnije opisano u analizi financijskih izvještaja (odjeljak **4.**), najznačajnije značajke konsolidiranih financijskih izvještaja EU-a za 2025. bile su povećanje zaduživanja zbog novih izdanja u okviru jedinstvenog pristupa financiranju, povećanje financijske imovine zbog kontinuirane provedbe instrumenta NextGenerationEU (NGEU) i dodatne financijske potpore Ukrajini te povećanje novčanog salda na kraju godine zbog visoke razine isplata planiranih za početak 2026.:

(u milijardama EUR)

	2025.	2024.	Promjena
IMOVINA			
Financijska imovina	386,1	328,3	57,8
Pretfinanciranje	76,7	78,9	(2,2)
Potraživanja	34,1	31,7	2,3
Novac i novčani ekvivalenti	103,0	63,2	39,9
Nekretnine, postrojenja i oprema i druga imovina	17,5	16,3	1,2
Ukupno	**617,4**	**518,5**	**99,0**
OBVEZE			
Primanja nakon prestanka radnog odnosa	91,1	93,1	(2,0)
Financijske obveze	740,8	601,9	138,9
Obveze	65,0	55,4	9,6
Unaprijed obračunate obveze	77,0	67,1	10,0
Ostale obveze	2,6	9,8	(7,2)
Ukupno	**976,6**	**827,3**	**149,3**
NETO IMOVINA			
Pričuve	0,9	1,0	0,0
Iznosi koji će se zatražiti od država članica	(360,1)	(309,8)	(50,3)
Ukupno	**(359,2)**	**(308,8)**	**(50,3)**

Vidjeti analizu financijskih izvještaja, odjeljak **4.**

Ovdje prikazana konsolidirana godišnja računovodstvena dokumentacija obuhvaća:

1. Promjene u računovodstvenoj dokumentaciji zbog izvršenja godišnjeg proračuna za 2025. i prethodno preuzetih obveza. Godišnji proračun za 2025. dio je višegodišnjeg financijskog okvira (VFO) za razdoblje 2021. – 2027., koji iznosi 1,223 bilijuna EUR u tekućim cijenama (1,083 bilijuna EUR u cijenama iz 2018.). Revizija tog VFO-a stupila je na snagu 1. ožujka 2024., što je omogućilo da se iz proračuna EU-a nastave financirati najvažniji prioriteti uz što manji učinak na nacionalne proračune, u korist europskih građana i šire ([1]).
2. Instrument za oporavak NextGenerationEU (NGEU) donesen je u lipnju 2020. Potpora iz instrumenta NGEU prvotno je bila predviđena u iznosu do 806,9 milijardi EUR u tekućim cijenama (750 milijardi EUR u cijenama iz 2018.). Ta je omotnica krajem siječnja 2026. smanjena na 638,1 milijardu EUR u tekućim cijenama (338 milijardi EUR bespovratnih sredstava iz Mehanizma za oporavak i otpornost (RRF), 217 milijardi EUR u zajmovima iz Mehanizma za oporavak i otpornost i 83,1 milijarda EUR dodatnih sredstava za programe NGEU-a). Osim toga, u omotnicu za bespovratna sredstva Mehanizma za oporavak i otpornost dodano je 20 milijardi EUR iz prodaje emisijskih jedinica na dražbi u okviru sustava trgovanja emisijama (ETS) i 2 milijarde EUR bespovratnih sredstava iz pričuve za prilagodbu Brexitu.

U travnju 2026. donesen je prijedlog Komisije za ciljanu reviziju višegodišnjeg financijskog okvira za razdoblje 2021. – 2027. kako bi se Ukrajini pružila potpora u obliku zajma pokrivenog prostorom u proračunu i subvencije za troškove zaduživanja koja se financira iz proračuna Unije, među ostalim novim namjenskim instrumentom ([2]).

Komisija je 16. srpnja 2025. predstavila prijedlog višegodišnjeg financijskog okvira za razdoblje 2028. – 2034.

— U odjeljku **2.** ovog dokumenta s najvažnijim postignućima prikazane su promjene u računovodstvenoj dokumentaciji zbog izvršenja proračuna za 2025. i prethodnih proračuna.

— U odjeljku **3.** navedene su najnovije informacije o provedbi NGEU-a u 2025.

— U odjeljku **4.** prikazano je kako se te promjene odražavaju u financijskim izvještajima.

— U odjeljku **5.** prikazane su posljedice za nepredviđene obveze koje se pokrivaju iz proračuna EU-a.

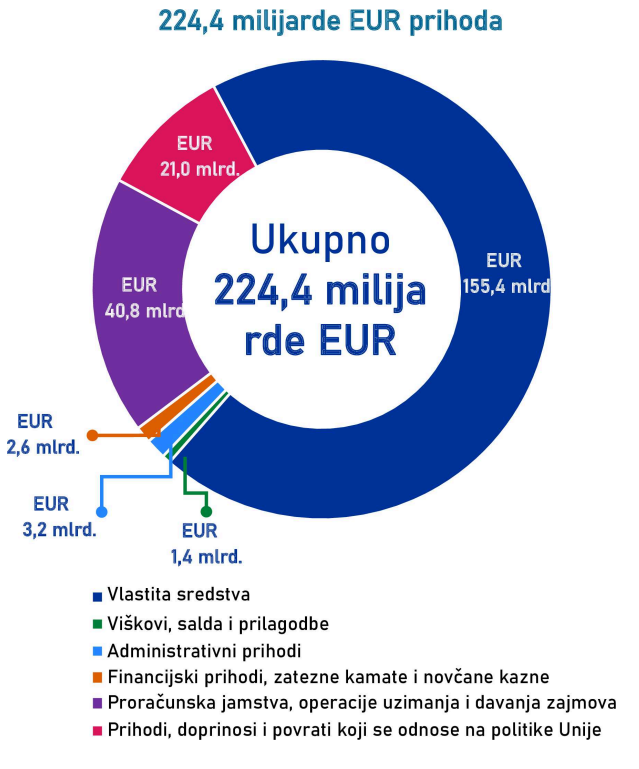
— U odjeljku **6.** podsjeća se na glavne elemente okvira za upravljanje i odgovornost.

([1]) Ključni elementi uključuju 50 milijardi EUR za Instrument za Ukrajinu, 1,5 milijardi EUR za Europski fond za obranu i 9,6 milijardi EUR za zapadni Balkan, južno susjedstvo i šire te povećanje instrumenta fleksibilnosti na 2 milijarde EUR i pričuve za pomoć u nuždi na 1,5 milijardi EUR kako bi se zadovoljile nove potencijalne potrebe.

([2]) Zajam za potporu Ukrajini u okviru sveobuhvatnog plana Komisije za pružanje financijske potpore Ukrajini od 90 milijardi EUR za 2026. i 2027.

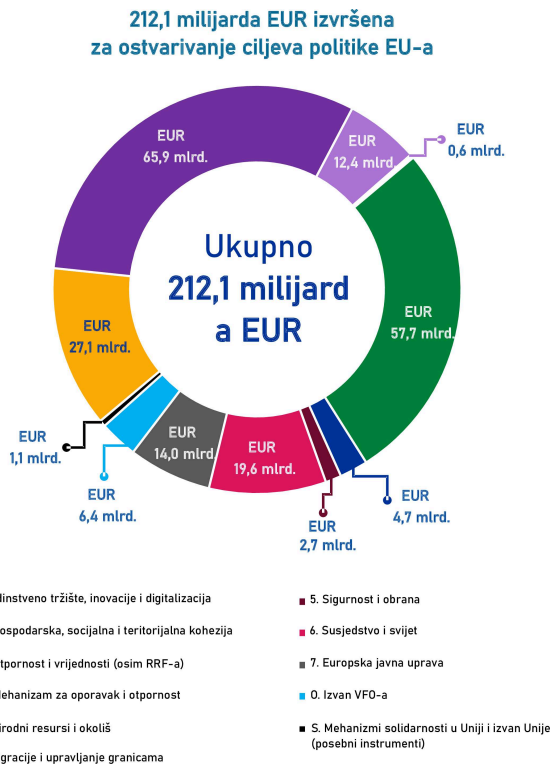
Proračun EU-a za 2025.

Proračunski prihodi

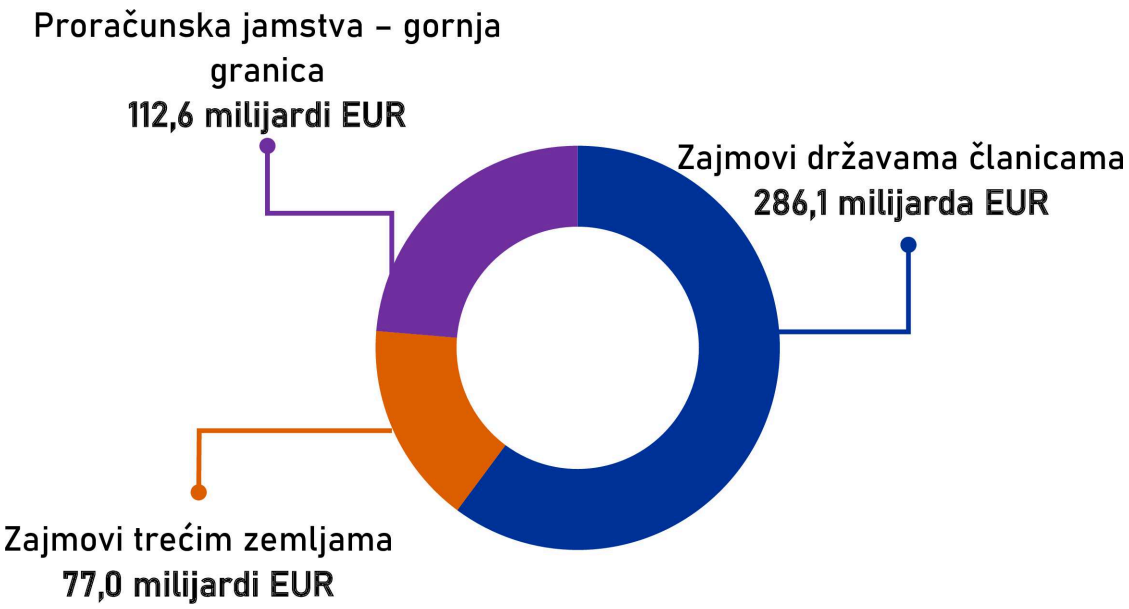
vidjeti odjeljak **2.1.**

Odobrena sredstva za preuzimanje obveza

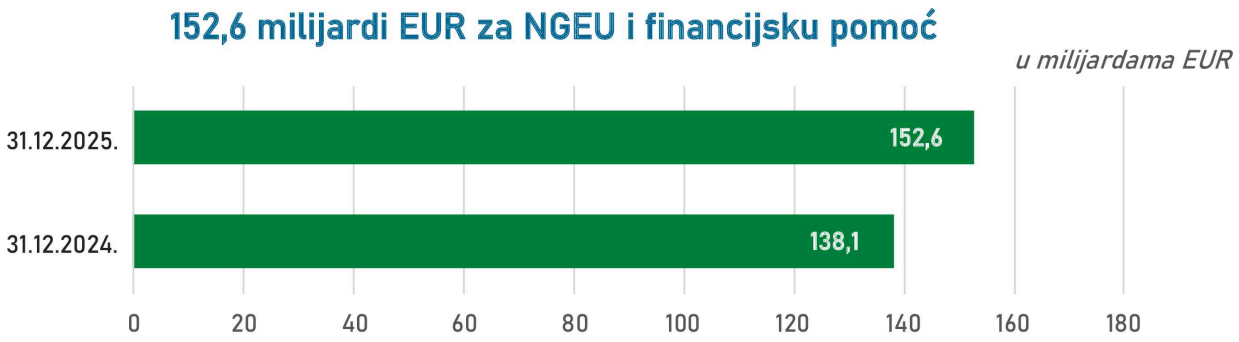
vidjeti odjeljak **2.2.**

Nepredviđene proračunske obveze na dan 31. prosinca 2025.: 475,7 milijardi EUR

Ključna zbivanja 2025.

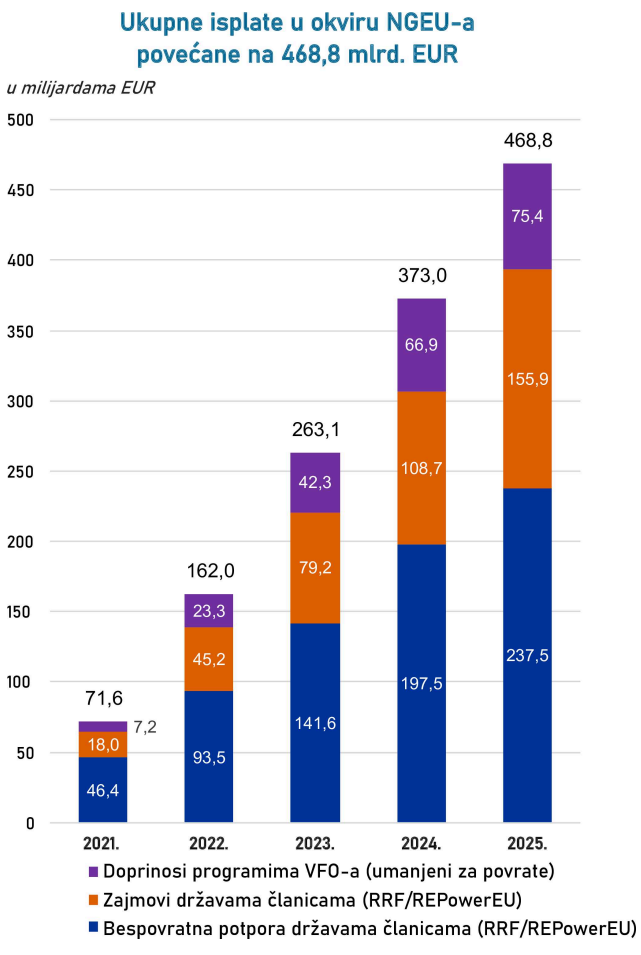
Povećanje izdavanja obveznica EU-a

Izvor: Polugodišnje izvješće o provedbi operacija uzimanja zajmova, upravljanja dugom i odgovarajućeg davanja zajmova u skladu s člankom 13. Provedbene odluke Komisije C(2023) 8010

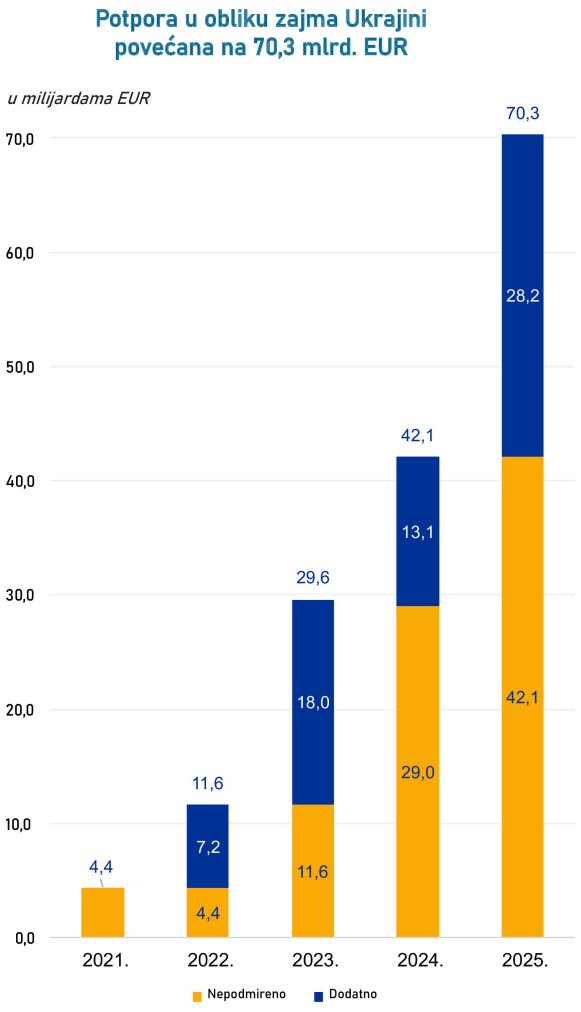
vidjeti odjeljak **5.**

Ispunjavanje ciljeva NGEU-a

vidjeti odjeljak **3.**

Financijska pomoć Ukrajini

vidjeti odjeljak **5.**

2. SAŽETAK IZVRŠENJA PRORAČUNA

2.1. Prihodi

U početnom donesenom proračunu EU-a koji je predsjednik Europskog parlamenta potpisao 27. studenog 2024., odobrena sredstva za plaćanje iznosila su ukupno 155 209 milijuna EUR, a iznos koji se financira vlastitim sredstvima iznosio je ukupno 151 161 milijuna EUR. Procjene prihoda i rashoda u početnom proračunu obično se prilagođavaju tijekom proračunske godine izmjenama proračuna. Zahvaljujući prilagodbama vlastitih sredstava na temelju BND-a proračunski prihodi točno odgovaraju proračunskim rashodima. U skladu s načelom proračunske ravnoteže, proračunski prihodi i rashodi (odobrena sredstva za plaćanje) moraju biti u ravnoteži.

U 2025. donesene su tri izmjene proračuna. Uzmu li se u obzir te izmjene proračuna, prihodi iz donesenog konačnog proračuna za 2025. iznosili su 161 163 milijuna EUR, dok je dio koji se financira vlastitim sredstvima iznosio 154 322 milijuna EUR. Glavni čimbenik tog povećanja doprinosa država članica u 2025. bilo je povećanje odobrenih sredstava za plaćanje.

Glava 1.: Vlastita sredstva

Prikupljeni iznosi tradicionalnih vlastitih sredstava bili su za oko 4 % veći od iznosa predviđenih u proračunu.

Konačna plaćanja država članica na temelju PDV-a, BND-a i plastičnog otpada otprilike odgovaraju konačnoj proračunskoj procjeni. Do razlika između predviđenih iznosa i stvarno plaćenih iznosa došlo je zbog razlika između tečaja eura primijenjenog u izradi proračuna i tečaja koji je vrijedio u vrijeme kad su države članice izvan europodručja stvarno izvršile svoja plaćanja.

Glava 2.: Viškovi, salda i usklađenja

Višak iz prethodne financijske godine iznosio je 1 345 milijuna EUR. Taj je iznos unesen u proračun za 2025. izmjenom proračuna, a u skladu s tim smanjeni su doprinosi država članica od vlastitih sredstava.

Pravila o saldima PDV-a i BND-a utvrđena su člankom 10.b Uredbe o stavljanju na raspolaganje vlastitih sredstava (Uredba Vijeća (EU, Euratom) br. 609/2014 ([3])). Pravila o saldima koja se temelje na plastičnom otpadu propisana su člankom 9. Uredbe o stavljanju na raspolaganje sredstava koja se temelje na plastičnom otpadu (Uredba Vijeća (EU, Euratom) br. 2021/770 ([4])).

U skladu s tim pravilima ukupni zbroj salda izračunava se kako bi učinak na proračun EU-a bio nula („sustav netiranja”), a taj postupak ne podrazumijeva izmjene proračuna. Komisija stoga izravno zahtijeva od država članica da uplate neto iznose u skladu s pravilima Uredbe o stavljanju na raspolaganje vlastitih sredstava.

Glava 3.: Administrativni prihodi

Ova glava obuhvaća prvenstveno prihode od poreza i doprinosa na plaće osoblja.

Glava 4.: Financijski prihodi, zatezne kamate i novčane kazne

Glavni dio odnosi se na novčane kazne u vezi s provedbom pravila o tržišnom natjecanju.

Glava 5.: Proračunska jamstva, operacije uzimanja i davanja zajmova

Ova se glava znatno povećala s pojavom instrumenta NGEU. Sredstva NGEU-a u okviru ove glave namjenski su prihodi. Glava 5. obuhvaća prihode povezane s jamstvima, kamatama i otplatom odobrenih zajmova. Njome se isto tako usmjeravaju sredstva (za bespovratnu potporu NGEU-a u okviru mehanizma za oporavak i otpornost te za jačanje programa VFO-a) iz namjenskih prihoda koje države članice dobivaju u okviru Instrumenta Europske unije za oporavak (EURI).

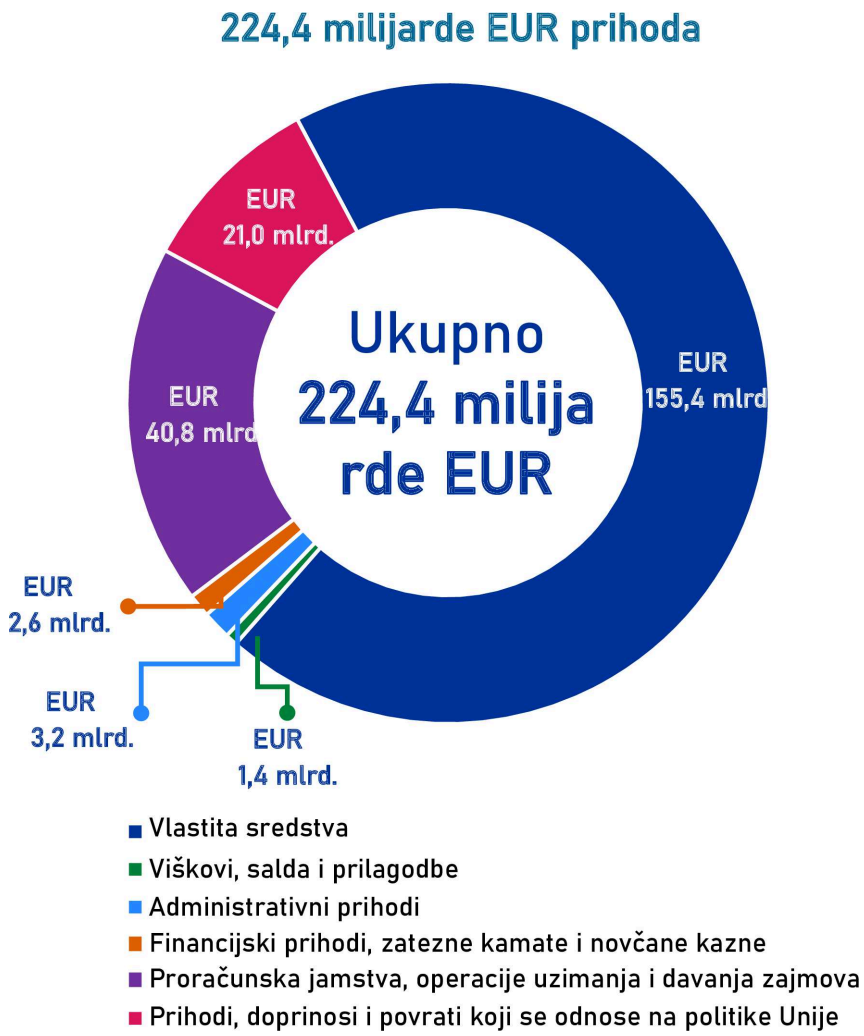
([3]) Uredba Vijeća (EU, Euratom) br. 609/2014 od 26. svibnja 2014. o metodama i postupku za stavljanje na raspolaganje tradicionalnih vlastitih sredstava i vlastitih sredstava koja se temelje na PDV-u i BND-u te o mjerama za zadovoljavanje potreba za gotovinom (SL L 168, 7.6.2014., str. 39., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2014/609/oj).

([4]) Uredba Vijeća (EU, Euratom) 2021/770 od 30. travnja 2021. o izračunu vlastitih sredstava koja se temelje na nerecikliranom plastičnom ambalažnom otpadu, o metodama i postupku za stavljanje na raspolaganje tih vlastitih sredstava, o mjerama za zadovoljavanje potreba za gotovinom i o određenim aspektima vlastitih sredstava koja se temelje na bruto nacionalnom dohotku (SL L 165, 11.5.2021., str. 15., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/770/oj).

Glava 6.: Prihodi, doprinosi i povrati koji se odnose na politike Unije

Ova se glava uglavnom odnosi na prihode od financijskih ispravaka povezanih sa strukturnim i poljoprivrednim fondovima (ESIF, EFJP i EPFRR). Obuhvaća i sudjelovanje trećih zemalja u istraživačkim programima, poravnavanja računa poljoprivrednih fondova te druge doprinose i povrate programima/aktivnostima EU-a. Bitan dio tog ukupnog iznosa sastoji se od namjenskih prihoda, zbog kojih se povećava broj unosa dodatnih odobrenih sredstava na strani rashoda.

Ukupni proračunski prihodi za 2025. iznosili su 224 398 milijuna EUR:

2.2. Rashodi

2.2.1. *Izvršenje proračuna*

Doneseni proračun

U 2025., petoj godini VFO-a za razdoblje 2021. – 2027., doneseni konačni proračun obuhvaćao je 199,2 milijarde EUR odobrenih sredstava za preuzimanje obveza i 161,2 milijarde EUR odobrenih sredstava za plaćanje. Osim toga, 27,1 milijarda EUR odobrenih sredstava za preuzimanje obveza bila je dostupna kao namjenski prihodi, od čega se 0,2 milijarde EUR odnosilo na NGEU, a 1,8 milijardi EUR odobrenih sredstava za preuzimanje obveza preneseno je iz 2024. Odobrena sredstva za plaćanje povezana s namjenskim prihodima iz 2025. iznosila su 85,9 milijardi EUR, od čega se 43,8 milijardi EUR odnosilo na NGEU, a 3,9 milijardi EUR odobrenih sredstava za plaćanje preneseno je iz 2024.

Izvršenje odobrenih sredstava za preuzimanje obveza

Zahvaljujući aktivnom praćenju provedbe proračuna i dobroj suradnja Europskog parlamenta, Vijeća i Komisije proračun je u potpunosti izvršen.

U 2025. izvršene su ukupne preuzete obveze u iznosu od 212,1 milijarde EUR:

— 196,1 milijarda EUR iz konačnog donesenog proračuna,

— 1,6 milijardi EUR iz odobrenih sredstava prenesenih ili ponovno stavljenih na raspolaganje iz 2024.,

— 14,5 milijardi EUR iz odobrenih sredstava iz namjenskih prihoda,

  — od čega 39 milijuna EUR iz NGEU-a.

Izvršenje odobrenih sredstava za plaćanje

U 2025. izvršena su ukupna plaćanja u iznosu od 216,4 milijarde EUR:

— 155,2 milijarde EUR iz konačnog donesenog proračuna,

— 3,6 milijardi EUR iz odobrenih sredstava prenesenih ili ponovno stavljenih na raspolaganje iz 2024.,

— 57,6 milijardi EUR iz odobrenih sredstava iz namjenskih prihoda,

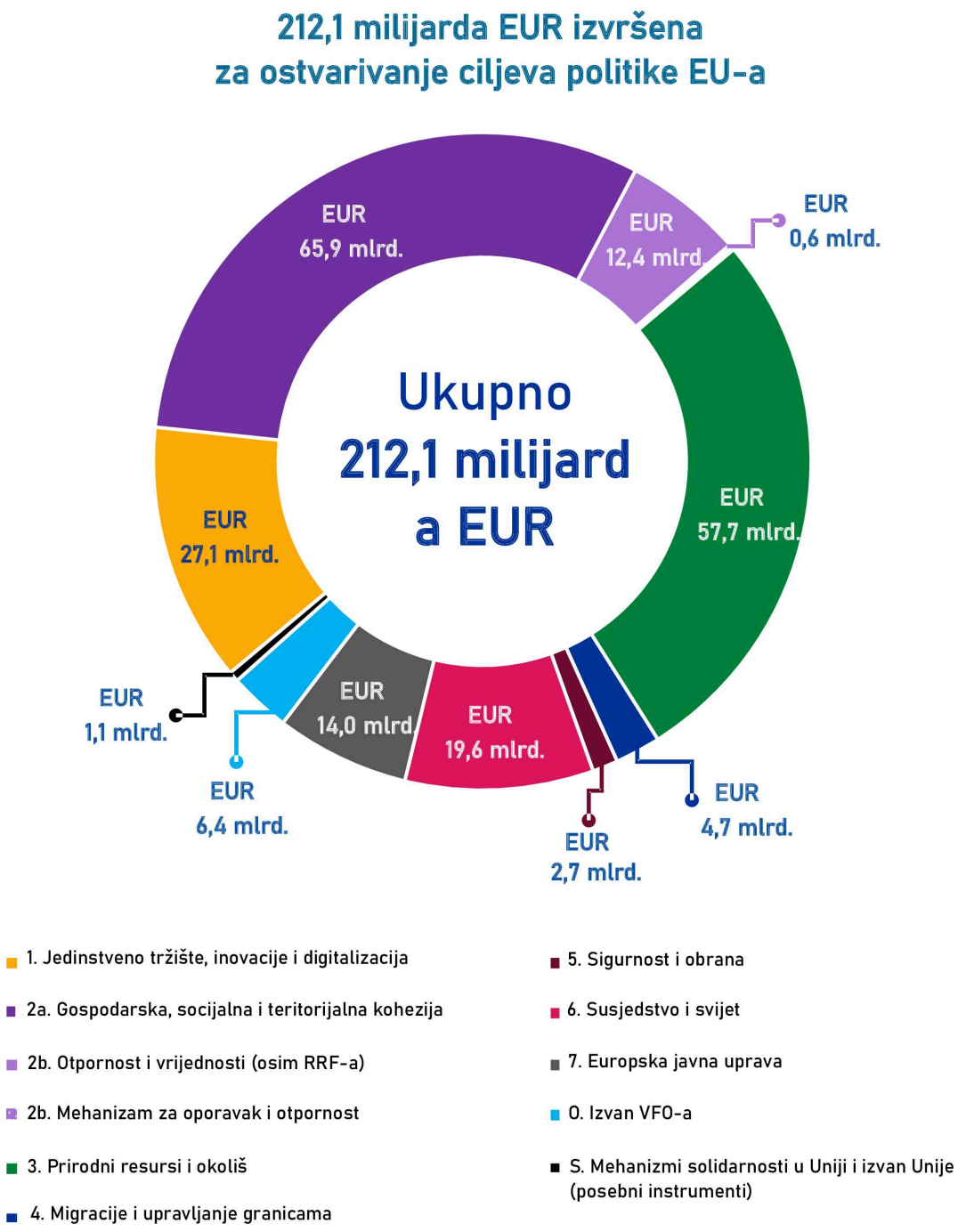
  — od čega 41,7 milijardi EUR iz NGEU-a.

U slučajevima koji su dopušteni Financijskom uredbom ([5]) i/ili pravnim osnovama konkretnih programa neizvršena odobrena sredstva iz izglasanog proračuna za 2025. prenesena su u 2026.: 2,1 milijarda EUR odobrenih sredstava za preuzimanje obveza i 6,1 milijarda EUR odobrenih sredstava za plaćanje.

Isto tako, 12,4 milijarde EUR odobrenih sredstava iz namjenskih prihoda za preuzimanje obveza i 28,3 milijarde EUR odobrenih sredstava iz namjenskih prihoda za plaćanja preneseno je u 2026. u skladu s Financijskom uredbom.

([5]) Uredba (EU, Euratom) 2024/2509 Europskog parlamenta i Vijeća od 23. rujna 2024. o financijskim pravilima koja se primjenjuju na opći proračun Unije (SL L, 2024/2509, 26.9.2024., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/2509/oj).

Ukupne preuzete obveze 2025. po ciljevima VFO-a za razdoblje 2021. – 2027. izvršene su kako slijedi:

Stopa izvršenja u 2025. svih vrsta odobrenih sredstava (proračun, prijenosi iz prethodne godine i namjenski prihodi) iznosila je 93 % za obveze i 86 % za plaćanja. Stope izvršenja, uključujući odobrena sredstva prenesena u 2026. (u skladu s Financijskom uredbom i/ili pravnim osnovama), iznosile su 99,5 % za odobrena sredstva za preuzimanje obveza i 100 % za odobrena sredstva za plaćanje iz izglasanog proračuna za 2025.

Odobrena sredstva NGEU-a za bespovratnu potporu u potpunosti su unesena 2021., tj. 421,1 milijarda EUR u odobrenim sredstvima za preuzimanje obveza. Godina 2023. bila je posljednja godina za koju je bilo moguće preuzeti povezane pravne obveze.

Odobrena sredstva NGEU-a za plaćanje u 2025. iznosila su 43,8 milijardi EUR te je ostvarena razina izvršenja od 95,4 %. Preostali iznos od 2,0 milijardi EUR odobrenih sredstava za plaćanje prenesen je u 2026.

2.2.2. *Konačno ukinuta odobrena sredstva za preuzimanje obveza*

Na temelju Uredbe o uvjetovanosti opozvana sredstva u ukupnom iznosu od 1 078 milijuna EUR (od čega je 30 milijuna EUR u okviru NGEU-a) zabilježena su u financijskoj godini 2023. za obveze povezane s Mađarskom. Do kraja 2025. povezana odobrena sredstva za preuzimanje obveza nisu se mogla obnoviti i konačno su ukinuta.

2.2.3. *Nepodmirene obveze*

Na kraju 2025. nepodmirene obveze (koje se često nazivaju *reste à liquider*, RAL), koje odgovaraju iznosima preuzetih obveza koji još nisu plaćeni, iznosile su 501,1 milijardu EUR. Iznos nepodmirenih preuzetih obveza povećao se u odnosu na 2024. (za 6,3 milijarde EUR).

Glavni pokretač smanjenja RAL-a 2025. bila je provedba NGEU-a (bespovratni dio), čiji je doprinos ukupnom RAL-u na kraju 2025. iznosio 124,1 milijardu EUR (24,9 %).

2.2.4. *Proračunski rezultat*

Proračunski rezultat (višak) povećao se s 1,3 milijarde EUR u 2024. na 2,1 milijardu EUR u 2025. Na proračunski rezultat za 2025. uglavnom utječe prekomjerno izvršenje proračunskih prihoda iz glave 4. Financijski prihodi, zatezne kamate i novčane kazne.

3. **PROVEDBA INSTRUMENTA NGEU**

3.1. **Pregled**

Do kraja 2025. Komisija je isplatila financijsku potporu u ukupnom iznosu od 468,8 milijardi EUR. Većina tog iznosa, 393,4 milijarde EUR, isplaćena je u okviru Mehanizma za oporavak i otpornost (uključujući i potporu za reforme i ulaganja u okviru plana REPowerEU), od čega 237,5 milijardi EUR u obliku bespovratne potpore i 155,9 milijardi EUR u obliku financijskih zajmova. Dodatnih 75,4 milijarde EUR (umanjeno za povrat) isplaćeno je kao plaćanja VFO-a u okviru postojećih programa.

3.2. **Isplate bespovratne potpore državama članicama u okviru Mehanizma za oporavak i otpornost (uključujući plan REPowerEU)**

Na kraju 2025. ukupna odobrena bespovratna potpora za koju je preuzeta pravna obveza iznosila je 359,9 milijardi EUR. Ukupna isplaćena bespovratna potpora iznosila je 237,5 milijardi EUR:

(u milijardama EUR)

Država članica	Ukupna vrijednost bespovratnih sredstava 31.12.2025.	Proračunske obveze 31.12.2025. ([1])	Ukupno isplaćeno 31.12.2025.
Austrija	4,0	4,0	3,3
Belgija	5,0	5,0	3,0
Bugarska	6,2	6,2	3,3
Hrvatska	5,8	5,8	4,7
Cipar	1,0	1,0	0,5
Češka	8,4	8,4	5,9
Danska	1,6	1,6	1,1
Estonija	1,0	1,0	0,6
Finska	1,9	1,9	1,1
Francuska	40,3	40,3	34,1
Njemačka	30,3	30,3	19,8
Grčka	18,2	18,2	12,0

(u milijardama EUR)

Država članica	Ukupna vrijednost bespovratnih sredstava 31.12.2025.	Proračunske obveze 31.12.2025. ([1])	Ukupno isplaćeno 31.12.2025.
Mađarska	6,5	6,5	0,1
Irska	1,2	1,2	0,7
Italija	71,8	71,8	54,1
Latvija	2,0	2,0	1,1
Litva	2,3	2,3	1,1
Luksemburg	0,2	0,2	0,1
Malta	0,3	0,3	0,2
Nizozemska	5,4	5,4	2,5
Poljska	25,3	25,3	9,5
Portugal	16,3	16,3	10,4
Rumunjska	13,6	13,6	6,4
Slovačka	6,4	6,4	4,0
Slovenija	1,6	1,6	1,1
Španjolska	79,9	79,9	55,1
Švedska	3,4	3,4	1,6
Ukupno	**359,9**	**359,9**	**237,5**

([1]) *Proračunske obveze obuhvaćaju sve opozvane obveze, uključujući one koje se odnose na obveze preuzete prije 2025. Od ukupnih proračunskih obveza 1,0 milijardi EUR preuzeto je 2025.*

Komisija je 2025. isplatila bespovratnu potporu u ukupnom iznosu od 40,1 milijarde EUR. Glavne isplate odnosile su se na Italiju (7,6 milijardi EUR), Španjolsku (7,1 milijarda EUR), Grčku (3,5 milijardi EUR) i Francusku (3,3 milijarde EUR).

3.3. **Isplate zajmova u okviru Mehanizma za oporavak i otpornost (uključujući plan REPowerEU)**

Na kraju 2025. ukupna odobrena potpora u obliku financijskih zajmova pokrivena potpisanim sporazumima o zajmu iznosila je 277,2 milijarde EUR. Ukupna isplaćena potpora u obliku financijskih zajmova iznosila je 155,9 milijardi EUR:

(u milijardama EUR)

Država članica	Ukupno odobreno 31.12.2025.	Ukupno potpisano na dan 31.12.2025.	Ukupno isplaćeno 31.12.2025.	Ukupno otplaćeno 31.12.2025.	Ukupno nepodmireno 31.12.2025.
Belgija	0,2	0,2	0,1	–	0,1
Hrvatska	4,3	4,3	1,7	–	1,7
Cipar ([1])	0,0	0,0	0,0	–	0,0
Češka	0,3	0,3	0,2	–	0,2
Grčka	17,7	17,7	11,4	–	11,4
Mađarska	3,9	3,9	0,8	–	0,8
Italija	122,6	122,6	99,1	–	99,1
Litva	1,6	1,6	0,8	–	0,8
Poljska	29,4	29,4	17,4	–	17,4

(u milijardama EUR)

Država članica	Ukupno odobreno 31.12.2025.	Ukupno potpisano na dan 31.12.2025.	Ukupno isplaćeno 31.12.2025.	Ukupno otplaćeno 31.12.2025.	Ukupno nepodmireno 31.12.2025.
Portugal	5,6	5,6	3,4	–	3,4
Rumunjska	7,8	7,8	4,3	–	4,3
Slovenija	0,5	0,5	0,5	–	0,5
Španjolska	83,2	83,2	16,3	–	16,3
Ukupno	**277,2**	**277,2**	**155,9**	–	**155,9**

([1]) *Cipru je Provedbenom odlukom Vijeća od 28. srpnja 2021. stavljena na raspolaganje potpora u obliku zajma u ukupnom iznosu od 0,2 milijarde EUR kako bi se poduprle reforme i ulaganja. Cipar je zatražio da se te reforme i ulaganja uklone te nije zatražio da se oslobođena sredstva zajma iskoriste za potporu novim mjerama ili povećanje razine provedbe postojećih mjera u okviru njegova plana za oporavak i otpornost. Stoga se Cipru ubuduće više neće stavljati na raspolaganje potpora u obliku zajma, a već isplaćeno pretfinanciranje zajma u iznosu od 26,0 milijuna EUR vraća se u skladu s uvjetima relevantnog sporazuma o zajmu.*

Komisija je 2025. isplatila novu potporu u obliku financijskog zajma u iznosu od 47,2 milijarde EUR. Glavne isplate odnosile su se na Italiju (23,4 milijarde EUR), Španjolsku (15,9 milijardi EUR) i Poljsku (4,0 milijardi EUR). U skladu sa sporazumima o zajmu, države članice svake će godine otplaćivati 5 % isplaćenih iznosa počevši deset godina nakon datuma isplate. Time će se zajmovi isplaćeni do 31. prosinca 2025. otplaćivati u razdoblju od 2032. do 2055.

3.4. **Isplate bespovratne potpore programima u okviru proračuna EU-a**

Na kraju 2025. ukupna neto plaćanja izvršena drugim programima u okviru VFO-a iznosila su 75,4 milijarde EUR. Taj doprinos, umanjen za povrate, uglavnom se odnosio na inicijativu REACT-EU, u okviru koje se financiraju Europski fond za regionalni razvoj (EFRR) i Europski socijalni fond (ESF, uključujući FEAD):

(u milijardama EUR)

Program VFO-a	Ukupno dodijeljeno 31.12.2025.	Ukupne neto obveze 31.12.2025.	Ukupno neto plaćanja 31.12.2025.
REACT-EU	50,6	50,6	50,4
— *od čega za EFRR*	*30,0*	*30,0*	*29,9*
— *od čega za ESF (uklj. FEAD)*	*20,6*	*20,6*	*20,5*
Fond za pravednu tranziciju	10,9	10,8	7,4
Ruralni razvoj (EPFRR)	8,1	8,1	6,0
InvestEU	6,1	6,1	4,9
Obzor Europa	5,4	5,4	5,2
RescEU	2,0	2,0	1,5
Ukupno	**83,1**	**83,0**	**75,4**

Komisija je 2025. isplatila 8,5 milijardi EUR za druge programe VFO-a, pri čemu je većina bila namijenjena za REACT-EU (4,1 milijarda EUR).

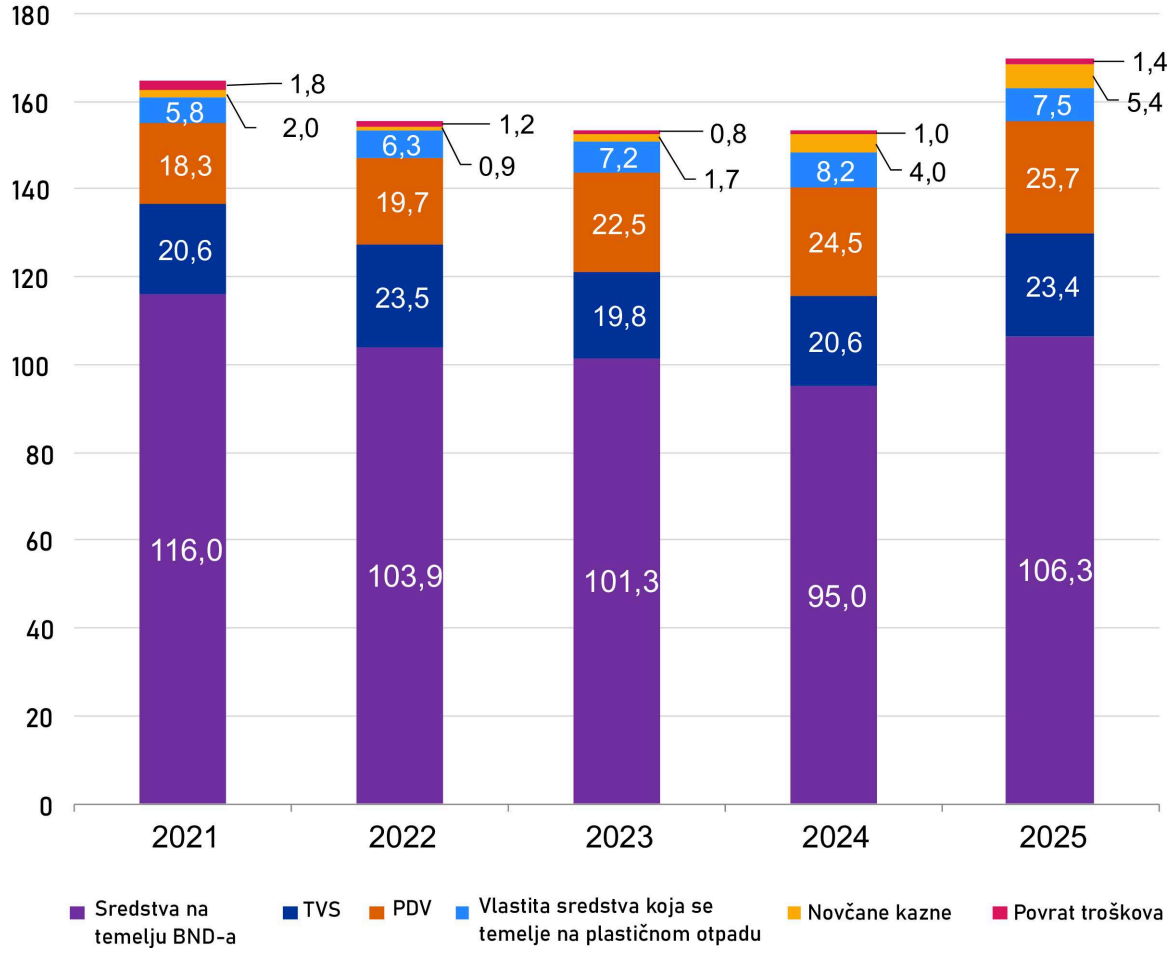
4. ANALIZA FINANCIJSKIH IZVJEŠTAJA

4.1. Prihodi

Konsolidirani prihodi EU-a uključuju iznose koji se odnose na razmjenske i nerazmjenske transakcije, s tim da su potonje najznačajnije. Petogodišnje kretanje glavnih kategorija prihoda od nerazmjenskih transakcija (koje obuhvaćaju sredstva na temelju BND-a, tradicionalna vlastita sredstva, sredstva na temelju PDV-a, vlastita sredstva koja se temelje na plastičnom otpadu, novčane kazne i povrat troškova) jest kako slijedi:

Petogodišnje kretanje prihoda od glavnih nerazmjenskih transakcija ([1])

u milijardama EUR

([1]) *Podaci za razdoblje 2021. – 2025.: isključujući prihode povezane s povlačenjem Ujedinjenje Kraljevine iz EU-a i ostale prihode*

Budući da bi proračunski prihodi trebali biti jednaki proračunskim rashodima (ili veći od njih), glavni element koji utječe na kretanje prihoda prikazano u prethodnom grafikonu jesu plaćanja koja se izvršavaju svake godine.

Glavna kretanja 2025.

U 2025. ukupni prihodi, koji obuhvaćaju sve kategorije prihoda, iznosili su 202,5 milijardi EUR u usporedbi sa 175,7 milijardi EUR u prethodnoj godini. Glavna kretanja koja objašnjavaju povećanje od 26,8 milijardi EUR ili 15,3 % bila su:

— prihodi povezani s novčanim kaznama povećali su se za 1,3 milijarde EUR uglavnom zbog novčanih kazni izrečenih poduzećima,

— financijski prihodi povećali su se za 2,6 milijardi EUR uglavnom zbog povećanih kamatnih prihoda na zajmove,

— doprinosi na temelju PDV-a povećali su se s 24,5 milijardi EUR u 2024. na 25,7 milijardi EUR u 2025.,

— iznos vlastitih sredstava koja se temelje na plastičnom otpadu smanjio se s 8,2 milijarde EUR u 2024. na 7,5 milijardi EUR u 2025.,

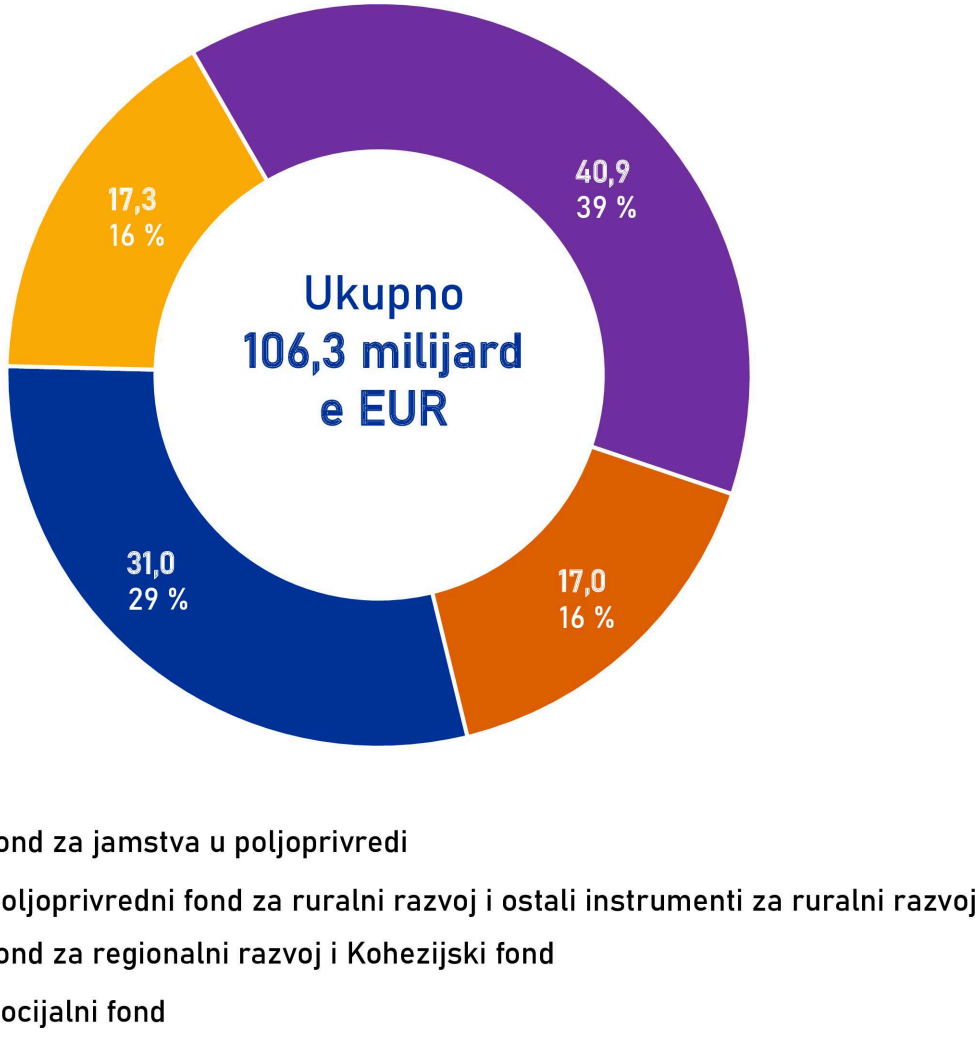
— iznos tradicionalnih vlastitih sredstava povećao se s 20,6 milijardi EUR u 2024. na 23,4 milijarde EUR u 2025., i

— prihodi od BND-a (bruto nacionalni dohodak) osnovni su element operativnih prihoda EU-a i povećali su se s 95 milijardi EUR u 2024. na 106,3 milijarde EUR u 2025. To povećanje od 11,3 milijarde EUR (11,9 %) u velikoj se mjeri objašnjava povećanjem potreba za odobrenim sredstvima za plaćanje.

4.2. Rashodi

Glavna komponenta rashoda priznatih u konsolidiranim financijskim izvještajima jesu rashodi povjereni državama članicama u okviru podijeljenog upravljanja, koji uključuju sljedeće fondove: i. Europski fond za jamstva u poljoprivredi (EFJP); ii. Europski poljoprivredni fond za ruralni razvoj (EPFRR) i ostali instrumenti za ruralni razvoj; iii. Europski fond za regionalni razvoj (EFRR) i Kohezijski fond (KF) te iv. Europski socijalni fond (ESF). U tim je fondovima nastalo 106,3 milijarde EUR, odnosno 41,3 % ukupnih rashoda od 257,1 milijarde EUR nastalih u 2025. (2024.: 101,9 milijardi EUR, 37,3 % ukupnih rashoda). Podjela rashoda povjerenih državama članicama i njihovi relativni ponderi prikazani su u nastavku:

Glavni rashodi povjereni državama članicama za financijsku godinu 2025. (podijeljeno upravljanje)

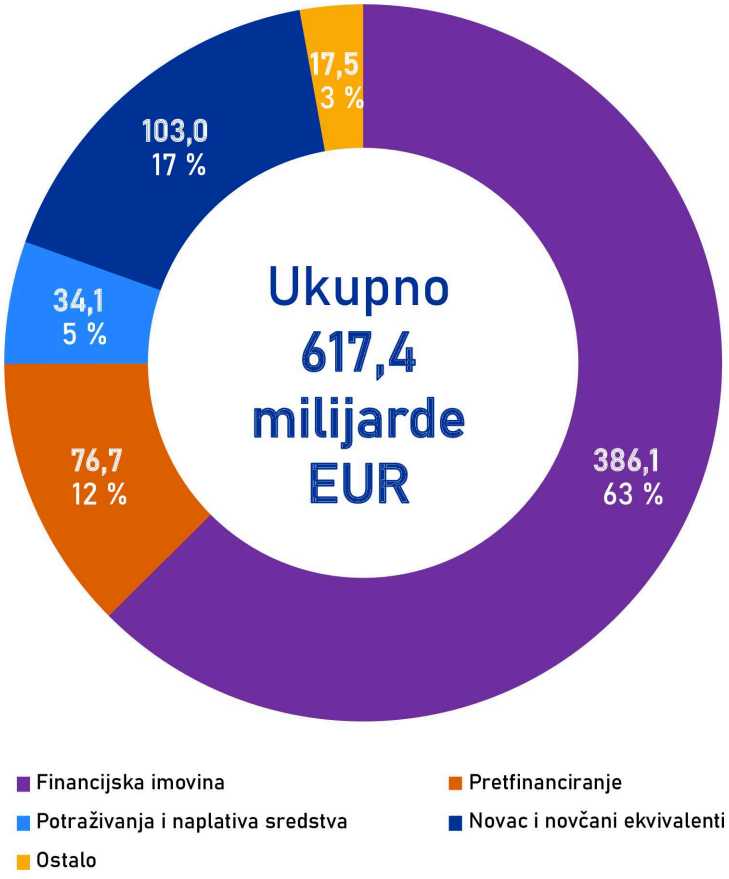
Povećanje rashoda povjerenih državama članicama (podijeljeno upravljanje) uglavnom se odnosi na EFRR i Kohezijski fond (za 2,2 milijarde EUR), čije se aktivnosti i dalje provode, te na Europski poljoprivredni fond za ruralni razvoj (EPFRR).

Rashodi koji se odnose na prijenose, uključujući bespovratna sredstva i proračunsku potporu, smanjili su se s 98,8 milijardi EUR u 2024. na 78,8 milijardi EUR u 2025. To smanjenje od 19,9 milijardi EUR uglavnom je posljedica bespovratne potpore dodijeljene u okviru Mehanizma za oporavak i otpornost NGEU-a, koja je iznosila 46,8 milijardi EUR (2024.: 65,8 milijardi EUR). Unatoč tom znatnom smanjenju provedba ključnih etapa i ostvarenje ciljnih vrijednosti nastavljaju napredovati.

4.3. Imovina

Na dan 31. prosinca 2025. ukupna imovina iznosila je 617,4 milijarde EUR (2024.: 518,5 milijardi EUR). To povećanje uglavnom je posljedica daljnjeg davanja zajmova u okviru Mehanizma za oporavak i otpornost, novih zajmova odobrenih Ukrajini u okviru Instrumenta za Ukrajinu te makrofinancijske pomoći u okviru Mehanizma suradnje za zajmove Ukrajini (MFP ULCM). Najznačajnije stavke bile su financijska imovina osim novca i novčanih ekvivalenata (386,1 milijarda EUR), pretfinanciranje (76,7 milijardi EUR), potraživanja i naplativa sredstva (34,1 milijarda EUR) te novac i novčani ekvivalenti (103 milijarde EUR). Ostala je imovina, u iznosu od 17,5 milijardi EUR, uglavnom uključivala nekretnine, postrojenja i opremu te nematerijalnu imovinu.

Sastav imovine na dan 31. prosinca 2025.

Povećanje ukupne imovine od 99,0 milijardi EUR (19,1 %) u odnosu na prethodnu godinu uglavnom je bilo rezultat:

— povećanja nepodmirenih obveza po zajmovima s 283,6 milijardi EUR u 2024. na 333,4 milijarde EUR u 2025. Povećanje od 49,8 milijardi EUR ili 17,6 %, koje je uglavnom posljedica izdavanja dodatnih zajmova državama članicama u okviru Mehanizma za oporavak i otpornost i plana REPowerEU (47,2 milijarde EUR) te novih zajmova u okviru Instrumenta za Ukrajinu i programâ makrofinancijske pomoći (MFP) (10,1 milijarda EUR odnosno 18,4 milijarde EUR), što se nadoknađuje otplatama MEFS-a i SURE-a (4,9 milijardi EUR odnosno 8,0 milijardi EUR) i povećanjem umanjenja vrijednosti od 14,4 milijarde EUR ponajprije zbog novih zajmova za Ukrajinu,

— povećanja novca i novčanih ekvivalenata sa 63,2 milijarde EUR u 2024. na 103,0 milijardi EUR u 2025. To povećanje od 39,9 milijardi EUR ili 63 % uglavnom je posljedica veće likvidnosti u vezi s jedinstvenim financiranjem (33,9 milijardi EUR u 2024. u odnosu na 65,2 milijarde EUR na kraju 2025.), što je posljedica visoke razine isplata planiranih za početak 2026.

Pretfinanciranje (predujmovi za koje je preuzeta pravna obveza)

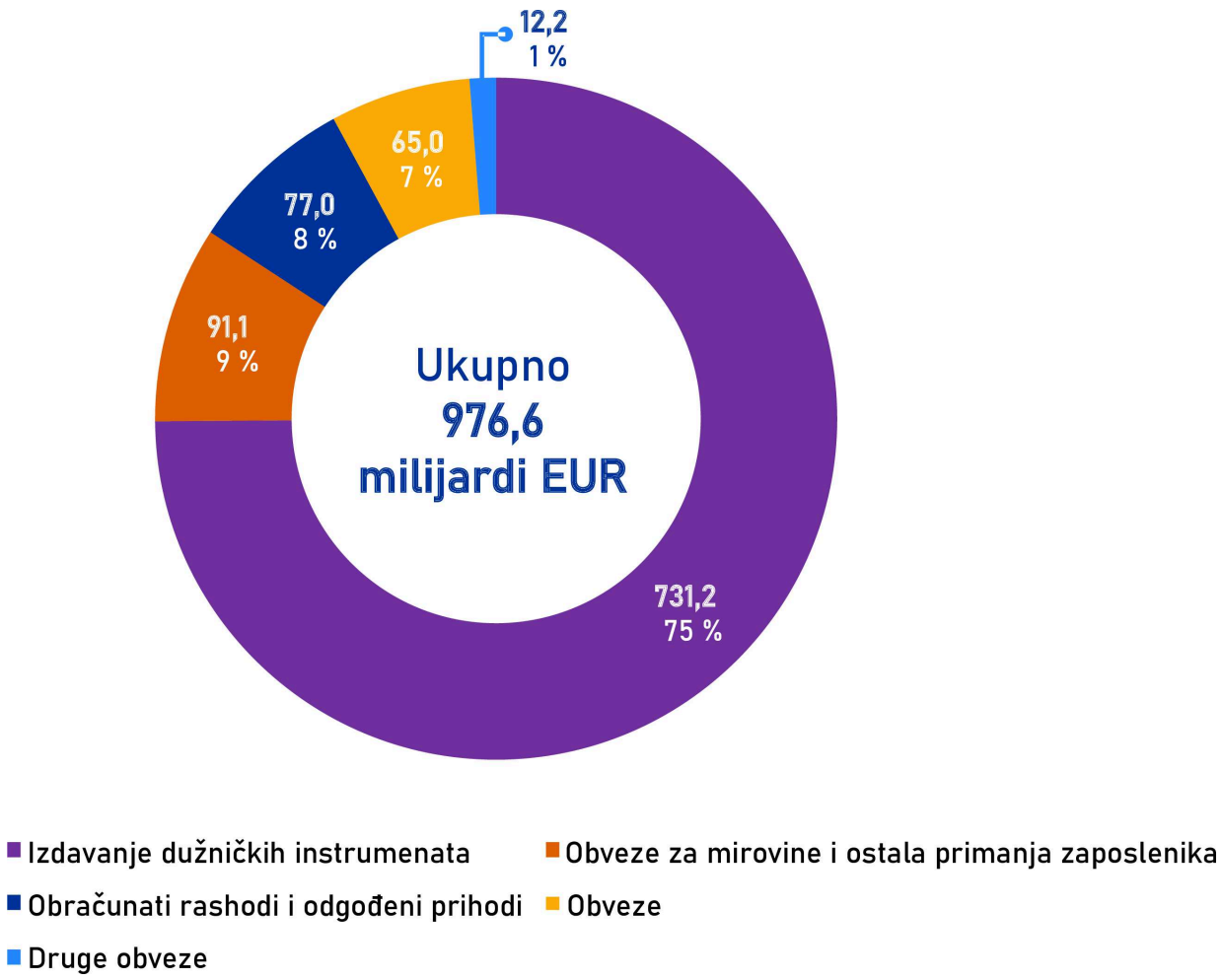
U 2025. pretfinanciranje (bez drugih predujmova državama članicama i doprinosa skrbničkog fonda Bêkou i skrbničkog fonda za Afriku) je iznosilo 71,3 milijarde EUR (2024.: 75,1 milijarda EUR). Najznačajnije kretanje odnosi se na pretfinanciranje iz Mehanizma za oporavak i otpornost, koje se 2025. smanjilo s 15,4 milijarde EUR na 10,2 milijarde EUR, u skladu s uobičajenom provedbom programa jer 2025. nisu isplaćena dodatna pretfinanciranja.

Na razinu pretfinanciranja koje se odobrava u okviru programa VFO-a znatno utječe ciklus VFO-a, primjerice na početku razdoblja VFO-a očekuju se isplate velikih iznosa predujmova državama članicama u okviru kohezijske politike i ti iznosi ostaju na raspolaganju državama članicama sve do završetka programa. Isplaćuje se i godišnje pretfinanciranje koje se mora iskoristiti u istoj godini ili vratiti sljedeće godine u okviru godišnjeg ciklusa zaključenja računovodstvene dokumentacije. Komisija nastoji osigurati odgovarajuće razine pretfinanciranja. Važno je uspostaviti ravnotežu između dostatnih financijskih sredstava za projekte i pravovremenog priznavanja rashoda.

4.4. Obveze

Na dan 31. prosinca 2025. ukupne obveze iznosile su 976,6 milijardi EUR (2024.: 827,3 milijarde EUR). To povećanje uglavnom je posljedica zajmova uzetih 2025. u okviru jedinstvenog pristupa financiranju. Najznačajnije obveze bile su uzeti zajmovi za financiranje zajmova državama članicama i trećim zemljama (731,2 milijarde EUR), obveze za mirovine i druge obveze za primanja zaposlenika nakon prestanka radnog odnosa (91,1 milijarda EUR), obračunati troškovi i odgođeni prihodi (77,0 milijardi EUR) te obveze prema trećim stranama (65 milijardi EUR).

Sastav obveza na dan 31. prosinca 2025.

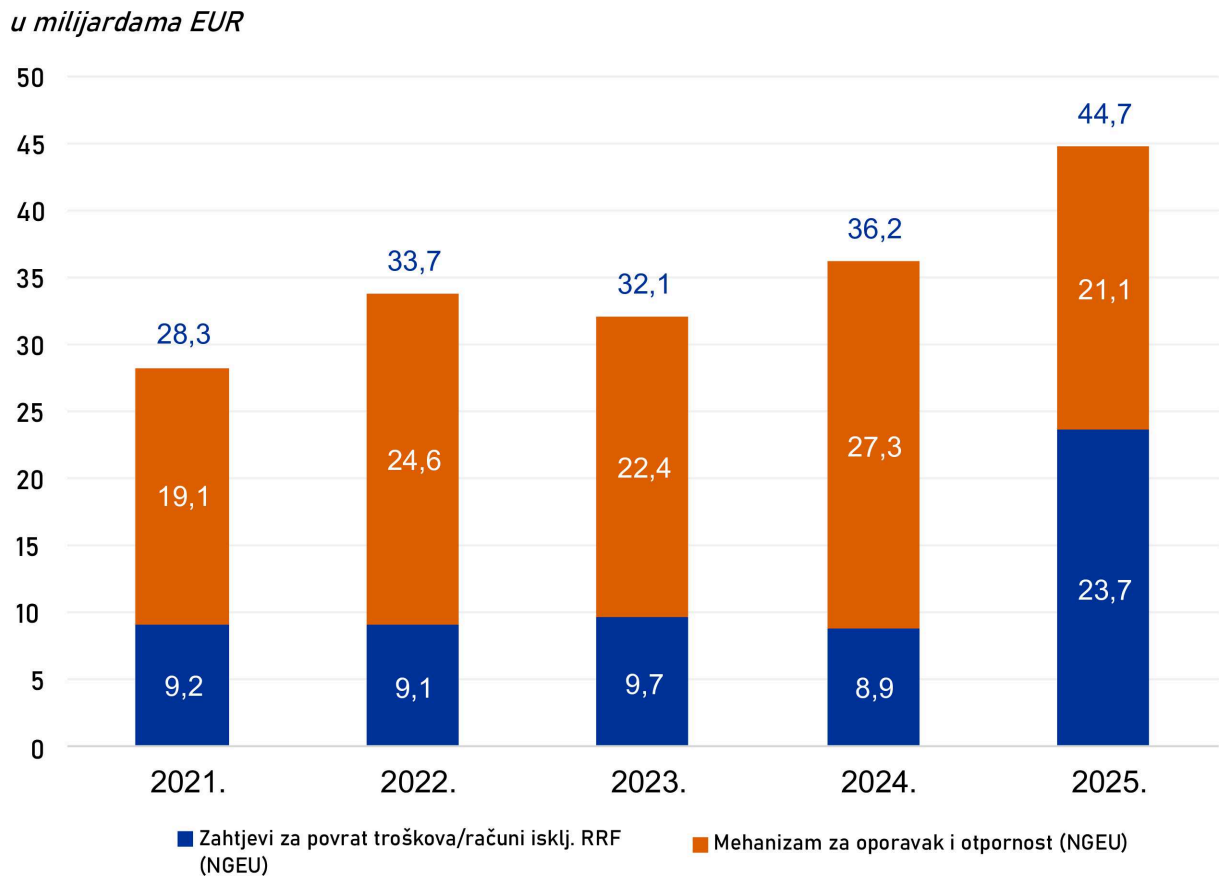
Povećanje u iznosu od 149,3 milijarde EUR ili 18,0 % iz prethodne godine uglavnom je bilo posljedica sljedećeg:

— uzeti zajmovi povećali su se s 594,0 milijardi EUR u 2024. na 731,2 milijarde EUR u 2025. Povećanje od 137,2 milijarde EUR ili 23,1 % uglavnom se odnosi na nova izdavanja u okviru jedinstvenog pristupa financiranju bez otplata (148,3 milijarde EUR) za Mehanizam za oporavak i otpornost, Instrument za Ukrajinu i zajmove makrofinancijske pomoći, umanjeno za otplate MEFS-a, SURE-a i instrumenta pomoći platnim bilancama (BOP) u iznosu od 10,6 milijardi EUR,

— obračunati rashodi i odgođeni prihodi povećali su se sa 67,1 milijarde EUR u 2024. na 77,0 milijardi EUR u 2025. To povećanje od 9,9 milijardi EUR ili 14,8 % uglavnom se odnosi na Mehanizam za oporavak i otpornost, i

— obveze su se povećale s 55,4 milijarde EUR u 2024. na 65,0 milijardi EUR u 2025. To povećanje od 9,6 milijardi EUR ili 17,3 % prvenstveno se odnosi na EFRR, KF i ESF (povećanje od 13,9 milijardi EUR).

Ukupni iznos zaprimljenih zahtjeva za povrat troškova i računa iskazanih u bilanci kao obveze

4.5. **Neto imovina**

Na dan 31. prosinca 2025. iznos obveza bio je za 359,2 milijarde EUR veći od iznosa imovine (2024.: 308,8 milijardi EUR). Najvažnije stavke koje su dovele do tog povećanja jesu dodatni zajmovi u okviru jedinstvenog pristupa financiranju (koji se trebaju otplatiti do 2055., vidjeti odjeljak 5**.1.1.**), veći opseg provedbe politika i s tim povezano povećanje odobrenih sredstava za preuzimanje obveza, obveze za primanja zaposlenika (koje će se plaćati nekoliko desetljeća) te plaćanja koja se odnose na EFJP, od kojih je glavnina isplaćena u prvom tromjesečju 2026.

Činjenica da su obveze veće od imovine ne znači da su institucije i tijela EU-a u financijskim poteškoćama, već da će se određene obveze financirati iz budućih godišnjih proračuna. Mnogi rashodi priznaju se u skladu s računovodstvenim načelom nastanka poslovnog događaja u tekućoj godini iako mogu biti plaćeni narednih godina te se stoga financiraju iz budućih proračuna; prihodi povezani s tim budućim financijskim sredstvima obračunat će se tek u narednim razdobljima.

4.6.. **Povlačenje Ujedinjene Kraljevine iz EU-a**

U skladu sa Sporazumom o povlačenju Ujedinjene Kraljevine, ona će i dalje pridonositi proračunu EU-a i imati koristi od programa i rashoda EU-a iz razdoblja prije 2021., kao da je država članica. Uz to, Ujedinjenoj Kraljevini bit će vraćeni određeni iznosi koje je uplatila u proračun EU-a ili koji su primljeni u proračun EU-a i povezani su s razdobljem njezina članstva. EU dvaput godišnje izvješćuje Ujedinjenu Kraljevinu o iznosima koje duguje, a ona ih mjesečno plaća. Izvješća se svake godine ažuriraju na temelju stvarnih podataka.

Obveze iz Sporazuma o povlačenju stvaraju dugovanja i potraživanja za EU koja se moraju izračunati i iskazati u godišnjoj računovodstvenoj dokumentaciji EU-a. Njima su posebno obuhvaćena sljedeća područja:

— vlastita sredstva (članak 136.),

— nepodmirene obveze (članak 140.),

— novčane kazne zbog kršenja pravila tržišnog natjecanja (članak 141.),

— obveze Unije (članak 142.),

— nepredviđene financijske obveze i financijski instrumenti (članci 143. i 144.),

— neto imovina Europske zajednice za ugljen i čelik (članak 145.),

— ulaganja EU-a u Europski investicijski fond, EIF (članak 146.),

— nepredviđene obveze povezane sa sudskim postupcima (članak 147.).

(u milijunima EUR)

	Članak 140.	Članak 142.	Ostalo	31.12.2025.	31.12.2024.
Duguje Ujedinjena Kraljevina	*2 327*	*9 599*	*166*	*12 092*	*14 683*
Dug prema Ujedinjenoj Kraljevini	–	–	*(1 331)*	*(1 331)*	*(1 922)*
Ukupno	**2 327**	**9 599**	**(1 165)**	**10 761**	**12 762**
Dugoročno	*1 928*	*9 244*	*(915)*	*10 256*	*11 231*
Kratkoročno	*399*	*355*	*(250)*	*505*	*1 530*

Na dan 31. prosinca 2025. neto potraživanje od Ujedinjene Kraljevine na temelju obveza koje proizlaze iz financijskih odredaba Sporazuma o povlačenju iznosilo je 10 761 milijuna EUR (2024.: 12 762 milijuna EUR). Glavne sastavnice tog potraživanja uključuju obveze Ujedinjene Kraljevine na temelju članka 142., koji se odnosi na obveze EU-a za primanja zaposlenika nakon prestanka radnog odnosa (9 599 milijuna EUR), i članka 140., koji se odnosi na nepodmirene proračunske obveze (2 327 milijuna EUR).

5. **NEPREDVIĐENE PRORAČUNSKE OBVEZE**

Posljednjih godina EU se sve više koristi financijskim instrumentima (kao što su zajmovi, jamstava i vlasnička ulaganja) kao sredstvima za provedbu politika i ostvarivanje ciljeva EU-a. Na primjer, zajmovi EU-a državama članicama ili partnerskim zemljama usmjereni su na ponovnu uspostavu financijske stabilnosti ili poticanje gospodarskog oporavka od kriznih situacija. Glavni je cilj programa jamstava EU-a poticanje ulaganja i poboljšanje pristupa financiranju radi otklanjanja tržišnih nedostataka u ključnim područjima politike.

Kad pruža potporu u obliku jamstava, EU očekuje da će potaknuti ulaganja u iznosu koji višestruko premašuje njegove proračunske doprinose zahvaljujući iskorištavanju potpore koju pružaju druge financijske institucije i ulagatelji.

Pri odobravanju zajmova trećim zemljama ili pružanju jamstava proračun EU-a može pretrpjeti gubitke ako dođe do događaja koji nisu u potpunosti pod kontrolom EU-a. Budući da nije vjerojatno da će se gubici zbog neplaćanja krajnjih korisnika u potpunosti ostvariti, EU ne drži imovinu za sve te potencijalne obveze ([6]), već samo do razine potrebne za pokrivanje očekivanih gubitaka i dostatne sigurnosne pričuve za neočekivane gubitke. Međutim, kad bi gubici premašili rezervirane iznose, države članice pokrile bi ih budućim proračunima EU-a. U tom smislu zajmovi i proračunska jamstva stvaraju „nepredviđene proračunske obveze" za proračun EU-a.

EU redovito prati održivost svojih nepredviđenih obveza i primjerenost rezervirane imovine koja se drži u zajedničkom fondu za rezervacije ([7]) (vidjeti odjeljak 5**.3.**).

Na kraju 2025. nepredviđene proračunske obveze EU-a iznosile su ukupno 475,7 milijardi EUR, od čega se 363,1 milijarda EUR odnosila na nepodmirene zajmove državama (359,4 milijarde EUR nominalne i 3,7 milijardi EUR obračunate kamate), a 112,6 milijardi EUR na maksimalne iznose (gornje granice) izdanih jamstava. Kad je riječ o zajmovima, 286,1 milijarda EUR odnosila se na zajmove državama članicama, a 77,0 milijardi EUR na zajmove trećim zemljama. Rezervirana imovina za zajmove trećim zemljama i jamstva iznosila je 27,4 milijarde EUR.

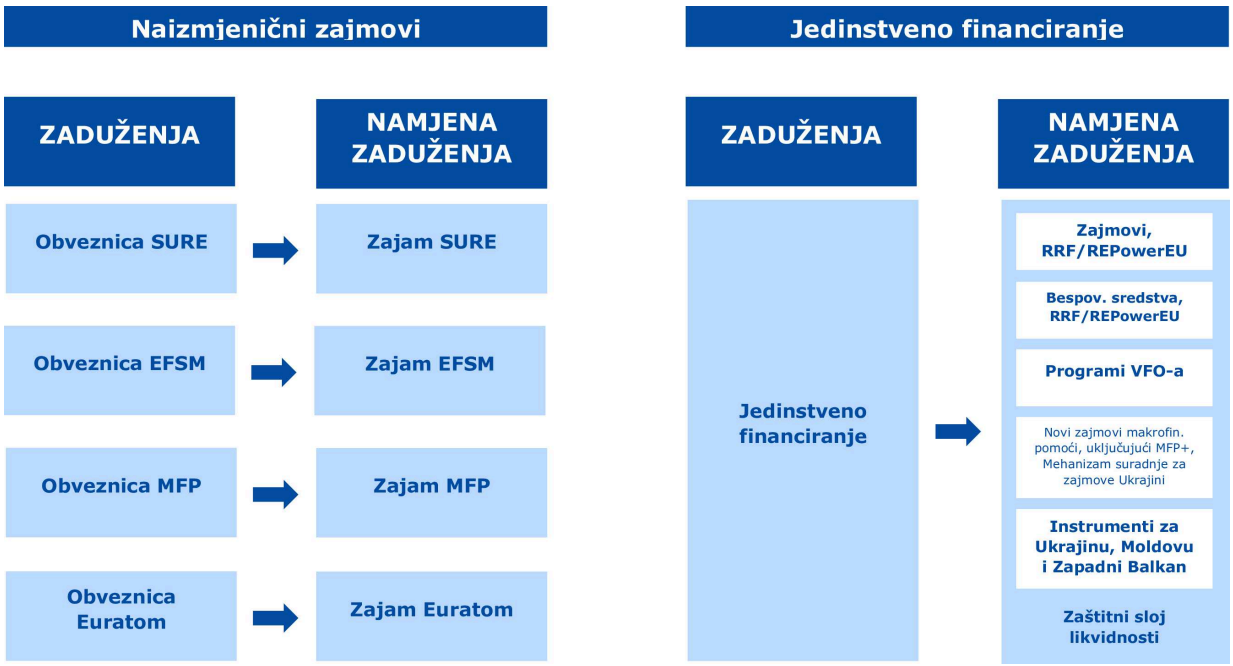
EU snosi i druge obveze koje nisu nepredviđene, ali će ih zbog njihove dugoročnosti države članice financirati samo iz budućih proračuna. To se uglavnom odnosi na mirovinske obveze (91,1 milijarda EUR na dan 31. prosinca 2025.) i zajmove uzete u okviru jedinstvenog pristupa financiranju kojima su se financirala bespovratna sredstva iz Mehanizma za oporavak i otpornost / plana REPowerEU i neki drugi programi VFO-a (312,9 milijardi EUR na dan 31. prosinca 2025.; vidjeti odjeljke 3**.2.** i **3.4.**).

5.1. Uzimanje i davanje zajmova

5.1.1. *Uzimanje zajmova*

Unija uzima zajmove izdavanjem vrijednosnih papira na međunarodnim tržištima kapitala. Proračunom EU-a u konačnici se jamče svi uzeti zajmovi Unije. Do 2020. uzeti zajmovi upotrebljavali su se samo za financiranje aktivnosti davanja zajmova; vidjeti odjeljak **5.1.2.** Nakon uvođenja instrumenta NGEU uzeti zajmovi upotrebljavaju se i za financiranje bespovratne potpore u okviru Mehanizma za oporavak i otpornost / plana REPowerEU (vidjeti odjeljak **3.2.**).

Pristup financiranju

([6]) Osim nekih jamstava pruženih u okviru programa financijskih instrumenata iz prethodnih VFO-ova, koja su u potpunosti financirana ili za koja su izdvojene rezervacije iz proračuna EU-a.

([7]) Vidjeti „Izvješće Komisije Europskom parlamentu i Vijeću o financijskim instrumentima, proračunskim jamstvima, financijskoj pomoći i nepredviđenim obvezama" koje Komisija objavljuje svake godine.

Komisija je do 2020. primjenjivala „naizmjenični" pristup i izdavala je namjensku obveznicu za financiranje pojedinačnog sporazuma o zajmu. Novac je izravno prenosila zemlji korisnici pod istim uvjetima (kamatna stopa, dospijeće). Vrijeme, količina i dospijeće izdavanja obveznica ovisili su o potrebama korisnika.

Kad je riječ o instrumentu NGEU, Komisija primjenjuje pristup diversificiranog financiranja iz udruženih sredstava kojim se uzetim zajmovima ne financiraju izravno određene isplate. Umjesto toga, dug se izdaje u skladu s polugodišnjim planovima financiranja uz dugoročne obveznice i kratkoročnim zapisima. Komisija se za izdavanje tih vrijednosnih papira koristi dražbama i sindiciranjem. U skladu s metodologijom raspodjele troškova dogovorenom s državama članicama ([8]), troškove zatim prenosi korisnicima zajmova i proračunu EU-a za bespovratnu potporu. Takvo financiranje iz udruženih sredstava omogućuje fleksibilnije i usklađenije uzimanje i davanja zajmova. Omogućuje i povoljnije troškove financiranja te osmišljavanje boljeg okvira za rizike i usklađenost. Kako bi se učinkovito upravljalo likvidnošću, za takvu fleksibilnost financiranja potrebna je i sigurnosna pričuva za likvidnost.

Nakon Uredbe (EU, Euratom) 2022/2434 Europskog parlamenta i Vijeća ([9]) u prosincu 2022. Komisija taj pristup može primijeniti na sve buduće uzete zajmove. Na taj način program makrofinancijske pomoći plus (MFP+) za Ukrajinu, Instrument za Ukrajinu i drugi programi davanja zajmova mogu imati koristi od takvog fleksibilnog i troškovno učinkovitog upravljanja dugom, čime se stvara jedinstven pristup financiranju za sve uzete zajmove EU-a.

Ukupan iznos nepodmirenih uzetih zajmova EU-a povećao se te je na dan 31. prosinca 2025. iznosio 738,9 milijardi EUR. Taj iznos uključuje zelene obveznice NGEU-a od 78,5 milijardi EUR. Ta se izdavanja temelje na okviru NGEU-a za zelene obveznice koji je usklađen s načelima za zelene obveznice Međunarodnog udruženja tržišta kapitala (ICMA) ([10]). Sredstvima prikupljenima zelenim obveznicama NGEU-a financiraju se mjere u vezi s klimom iz nacionalnih planova za oporavak i otpornost u okviru Mehanizma za oporavak i otpornost.

U tablici u nastavku prikazuje se raspored otplate nepodmirenih uzetih zajmova EU-a (nominalni iznosi u milijardama EUR) na dan 31. prosinca 2025.:

	JEDINSTVENO	NAIZMJENIČNI ZAJMOVI				UKUPNO
	FINANCIRANJE	SURE	MEFS	MFP	Euratom	
2026.	69,9	8,0	6,2	0,1	0,0	84,2
2027.	37,2	0,0	3,0	0,2	0,1	40,4
2028.	55,6	10,0	2,3	0,2	0,1	68,2
2029.	34,1	8,1	1,4	0,9	0,0	44,5
2030.	27,7	10,0	0,0	0,1	0,1	37,9
2031.	39,2	0,0	6,6	1,2	0,1	47,0
2032.	30,3	0,0	3,0	0,7	0,0	34,1
2033.	15,7	0,0	2,1	0,5	0,0	18,3
2034.	39,7	0,0	0,0	0,7	0,0	40,5
2035.	16,9	8,5	2,0	2,0	0,0	29,4
2036.	0,0	9,0	5,8	1,3	0,0	16,1
2037.	18,4	8,7	0,0	0,9	0,0	28,1

([8]) Provedbena odluka Komisije (EU) 2022/9701.

([9]) Uredba (EU, Euratom) 2022/2434 Europskog parlamenta i Vijeća od 6. prosinca 2022. o izmjeni i dopuni Uredbe (EU, Euratom) 2018/1046 u pogledu uspostave diversificirane strategije financiranja kao opće metode uzimanja zajmova (SL L 319, 13.12.2022., str. 1., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2022/2434/oj).

([10]) Europska komisija, Glavna uprava za proračun, Zelene obveznice – izvješće o učinku i dodjeli sredstava – izvješće o NGEU-u za 2023. (*Green bonds – Impact and allocation report – NGEU report 2023*), Ured za publikacije Europske unije, 2023., https://data.europa.eu/doi/10.2761/302803.

	JEDINSTVENO	NAIZMJENIČNI ZAJMOVI				UKUPNO
	FINANCIRANJE	SURE	MEFS	MFP	Euratom	
2038.	17,0	0,0	1,8	0,3	0,0	19,1
2039.	19,3	0,0	0,0	0,1	0,0	19,4
2040.	6,0	7,0	0,0	0,5	0,0	13,5
2041.	16,9	0,0	0,0	0,0	0,0	16,9
2042.	13,3	0,0	3,0	2,0	0,0	18,3
2043.	12,0	0,0	0,0	0,0	0,0	12,0
2044.	14,4	0,0	0,0	0,0	0,0	14,4
2045.	12,6	0,0	0,0	0,0	0,0	12,6
2046.	0,0	5,0	0,0	0,0	0,0	5,0
2047.	0,0	6,0	0,0	0,0	0,0	6,0
2048.	15,3	0,0	0,0	0,0	0,0	15,3
2049.	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
2050.	17,0	10,0	0,0	0,0	0,0	27,0
2051.	15,4	0,0	0,0	0,0	0,0	15,4
2052.	13,9	0,0	0,0	0,5	0,0	14,4
2053.	15,3	0,0	0,0	2,5	0,0	17,8
2054.	17,3	0,0	0,0	0,0	0,0	17,3
2055	6,0	0,0	0,0	0,0	0,0	6,0
Ukupno	**596,5**	**90,4**	**37,1**	**14,7**	**0,3**	**738,9**

„Jedinstvenim financiranjem" financiraju se dani zajmovi i bespovratna potpora iz Mehanizma za oporavak i otpornost / plana REPowerEU te dani zajmovi u okviru Instrumenta za Ukrajinu, Instrumenta za zapadni Balkan, Instrumenta za Moldovu i zajmovi za makrofinancijsku pomoć koji su potpisani 2023.

5.1.2. *Davanje zajmova*

Komisija odobrava bilateralne zajmove državama članicama i trećim zemljama u skladu s odlukama Europskog parlamenta i Vijeća. Djelujući u ime EU-a tijekom 2025. provodila je sljedeće programe u okviru kojih je odobravala zajmove (uz Mehanizam za oporavak i otpornost / plan REPowerEU, o kojem se izvješćuje u odjeljku **3.3.**):

— pomoć SURE (Potpora radi smanjenja rizika od nezaposlenosti u izvanrednoj situaciji),

— pomoć Mehanizmu za europsku financijsku stabilnost (MEFS),

— makrofinancijska pomoć (MFP),

— Instrument za Ukrajinu,

— Instrument za zapadni Balkan,

— Instrument za Moldovu,

— Euratom, i

— pomoć platnim bilancama (BOP).

Na dan 31. prosinca 2025. nominalna vrijednost zajmova u milijardama EUR iznosila je:

	Ukupno potpisano	Ukupno neiskorišteno na kraju godine	Ukupno isplaćeno na kraju godine	Nepodmireno na kraju godine
SURE				
Belgija	8,2	–	8,2	8,2
Bugarska	1,0	–	1,0	1,0
Hrvatska	1,6	–	1,6	1,2
Cipar	0,6	–	0,6	0,5
Češka	4,5	–	4,5	4,5
Estonija	0,2	–	0,2	0,2
Grčka	6,2	–	6,2	5,2
Mađarska	0,7	–	0,7	0,7
Irska	2,5	–	2,5	2,5
Italija	27,4	–	27,4	24,3
Latvija	0,5	–	0,5	0,4
Litva	1,1	–	1,1	0,9
Malta	0,4	–	0,4	0,3
Poljska	11,2	–	11,2	11,2
Portugal	6,2	–	6,2	6,2
Rumunjska	3,0	–	3,0	3,0
Slovačka	0,6	–	0,6	0,6
Slovenija	1,1	–	1,1	0,9
Španjolska	21,3	–	21,3	18,5
	98,4	–	**98,4**	**90,4**
MEFS				
Irska	22,5	–	22,5	17,3
Portugal	24,3	–	24,3	19,8
	46,8	–	**46,8**	**37,1**
MFP				
Albanija	0,2	–	0,2	0,2
Armenija	0,1	–	0,1	0,1
Bosna i Hercegovina	0,1	–	0,1	0,1
Gruzija	0,1	–	0,1	0,1
Jordan	1,6	0,3	1,3	1,3
Kosovo	0,1	–	0,1	0,1
Kirgiska Republika	0,0	–	0,0	0,0
Moldova	0,4	–	0,4	0,4

	Ukupno potpisano	Ukupno neiskorišteno na kraju godine	Ukupno isplaćeno na kraju godine	Nepodmireno na kraju godine
Crna Gora	0,1	–	0,1	0,1
Sjeverna Makedonija	0,3	0,1	0,2	0,2
Tunis	1,4	–	1,4	1,4
MFP za Ukrajinu	12,2	–	12,2	11,0
MFP+ za Ukrajinu	18,0	–	18,0	18,0
MFP za Ukrajinu i Mehanizam suradnje za zajmove Ukrajini	18,1	–	18,1	18,1
Egipat	5,0	4,0	1,0	1,0
	57,6	**4,3**	**53,3**	**52,1**
Instrument za zapadni Balkan				
Sjeverna Makedonija	0,5	0,5	0,0	0,0
Albanija	0,7	0,6	0,1	0,1
Srbija	1,1	1,1	0,1	0,1
Crna Gora	0,3	0,3	0,0	0,0
	2,6	**2,4**	**0,2**	**0,2**
Instrument za Moldovu				
Moldova	**1,5**	**1,2**	**0,3**	**0,3**
Instrument za Ukrajinu				
Ukrajina	**33,0**	**9,8**	**23,2**	**23,2**
Euratom				
Energoatom, K2R4 Ukrajina	**0,4**	–	**0,4**	**0,3**
RRF/REPowerEU	**277,2**	**121,3**	**155,9**	**155,9**
Ukupno	**517,4**	**139,0**	**378,5**	**359,4**

SURE

Instrument SURE uspostavljen je 2020. radi pružanja financijske pomoći državama članicama koje su imale ili su im prijetile ozbiljne ekonomske poteškoće uzrokovane pandemijom bolesti COVID-19. Instrumentom se dopunjuju nacionalne mjere koje poduzimaju pogođene države članice.

Instrument od 31. prosinca 2022. više nije dostupan i nema isplata koje treba izvršiti. Rok dospijeća zajmova kreće se od 5 do 30 godina.

MEHANIZAM ZA EUROPSKU FINANCIJSKU STABILNOST (MEFS)

MEFS je osnovan radi pružanja financijske pomoći svim državama članicama koje imaju ili kojima prijete ozbiljne ekonomske i financijske poteškoće zbog izvanrednih okolnosti koje su izvan njihove kontrole. Završila je provedba tog programa i stoga se ne mogu odobriti dodatni zajmovi, osim za posebne aktivnosti, primjerice produljenje roka dospijeća postojećih zajmova.

Irska je 2025. otplatila 2,4 milijarde EUR dospjelog zajma MEFS-a, dok je Portugal prijevremeno otplatio dva zajma u ukupnom iznosu od 2,5 milijardi EUR. Temeljne obveznice EU-a prenesene su u zalihe sredstava za jedinstveno financiranje.

MFP

Program makrofinancijske pomoći (MFP) oblik je financijske pomoći koju EU pruža partnerskim zemljama izvan EU-a koje imaju poteškoća s platnim bilancama. Ona se pruža u obliku srednjoročnih/dugoročnih zajmova ili bespovratnih sredstava ili kombinacije zajmova i bespovratnih sredstava i dostupna je samo onim zemljama koje primaju pomoć u okviru programa Međunarodnog monetarnog fonda (MMF).

Ukrajina

Europski parlament i Vijeće dogovorili su 2022. tri paketa financijske pomoći Ukrajini ([11]), u ukupnom iznosu od 7,2 milijarde EUR, kako bi se ojačala neposredna otpornost te zemlje nakon ničim izazvanog i neopravdanog ruskog agresivnog rata. Svi zajmovi Ukrajini isplaćeni su do kraja 2022. Rokovi dospijeća tih zajmova Ukrajini iznose od 10 do 30 godina.

Kako bi se nastavila potpora EU-a Ukrajini, 2023. isplaćen je zajam od 18 milijardi EUR iz programa makrofinancijske pomoći plus (MFA+) na temelju Uredbe (EU) 2022/2463 Europskog parlamenta i Vijeća ([12]). Zajam je financiran primjenom jedinstvenog pristupa financiranju, a svi prethodni zajmovi makrofinancijske pomoći financirani su primjenom pristupa naizmjeničnog financiranja.

EU je u listopadu 2024. donio novu makrofinancijsku pomoć Ukrajini i Mehanizam suradnje za zajmove Ukrajini (ULCM) ([13]). U okviru tog mehanizma suradnje izvanredni prihodi od imobilizirane ruske državne imovine upotrebljavaju se za dodjelu bespovratne potpore Ukrajini za pomoć toj zemlji u otplati novih bilateralnih zajmova koje su u okviru ove inicijative osigurali partneri iz skupine G-7 i EU-a. Stoga je EU u prosincu 2024. s Ukrajinom potpisao novi sporazum o zajmu za makrofinancijsku pomoć u iznosu od 18,1 milijarde EUR, koji je u cijelosti isplaćen do kraja 2025.

Na kraju 2025. nepodmireni zajmovi za makrofinancijsku pomoć Ukrajini ukupno su iznosili 47,1 milijardu EUR (nominalni iznos).

Instrument za Ukrajinu

Europski parlament i Vijeće 29. veljače 2024. donijeli su Uredbu (EU) 2024/792 o uspostavi Instrumenta za Ukrajinu ([14]). Taj instrument obuhvaća razdoblje od 2024. do 2027. i osigurava do 50 milijardi EUR financijske potpore Ukrajini, uključujući do 33 milijarde EUR državnih zajmova. Do 31. prosinca 2025. Ukrajini su isplaćeni zajmovi u iznosu od 23,2 milijarde EUR. Državni zajmovi u okviru Instrumenta za Ukrajinu financiraju se zaduživanjem u skladu s jedinstvenim pristupom financiranju.

Instrument za reforme i rast za zapadni Balkan

Uredba (EU) 2024/1449 Europskog parlamenta i Vijeća ([15]) o uspostavi Instrumenta za reforme i rast za zapadni Balkan donesena je u svibnju 2024., a prvi zajmovi isplaćeni su 2025. Očekuje se da će se tim instrumentom osigurati do 4 milijarde EUR u zajmovima za razdoblje 2025. – 2027., a partnerske zemlje EU-a na zapadnom Balkanu morat će provesti specifične socioekonomske i temeljne reforme kako bi primile plaćanja.

([11]) Odluka (EU) 2022/313 Europskog parlamenta i Vijeća o pružanju hitne pomoći Ukrajini u iznosu od 1,2 milijarde EUR, Odluka (EU) 2022/1201 Europskog parlamenta i Vijeća o pružanju izvanredne pomoći Ukrajini u iznosu od 1,0 milijardi EUR, Odluka (EU) 2022/1628 Europskog parlamenta i Vijeća o pružanju izvanredne pomoći Ukrajini u iznosu od 5,0 milijardi EUR.

([12]) Uredba (EU) 2022/2463 Europskog parlamenta i Vijeća od 14. prosinca 2022. o uspostavi instrumenta za pružanje potpore Ukrajini za 2023. (makrofinancijska pomoć +) (SL L 322, 16.12.2022., str. 1., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2022/2463/oj).

([13]) Uredba (EU) 2024/2773 Europskog parlamenta i Vijeća od 24. listopada 2024. o uspostavi Mehanizma suradnje za zajmove Ukrajini i pružanju izvanredne makrofinancijske pomoći Ukrajini (SL L, 2024/2773, 28.10.2024., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/2773/oj).

([14]) Uredba (EU) 2024/792 Europskog parlamenta i Vijeća od 29. veljače 2024. o uspostavi Instrumenta za Ukrajinu (SL L, 2024/792, 29.2.2024., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/792/oj).

([15]) Uredba (EU) 2024/1449 Europskog parlamenta i Vijeća od 14. svibnja 2024. o uspostavi Instrumenta za reforme i rast za zapadni Balkan (SL L, 2024/1449, 24.5.2024., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1449/oj).

Instrument za reforme i rast za Republiku Moldovu

Uredba (EU) 2025/535 Europskog parlamenta i Vijeća ([16]) o uspostavi Instrumenta za reforme i rast za Republiku Moldovu donesena je u ožujku 2025. Tim će se instrumentom pružiti potpora Moldovi u razdoblju od 2025. do 2027. Očekuje se da će osigurati do 1,5 milijardi EUR u zajmovima, a prve isplate izvršene su 2025.

Euratom

Europska zajednica za atomsku energiju odobrava zajmove državama članicama i trećim zemljama te subjektima iz država članica i trećih zemalja za financiranje projekata energetskih postrojenja.

POMOĆ PLATNIM BILANCAMA (BOP)

Pomoć platnim bilancama je program pomoći namijenjen državama članicama izvan europodručja koje imaju poteškoće u vezi sa svojim platnim bilancama. Latvija je 2025. u cijelosti otplatila posljednji nepodmireni zajam u okviru BOP-a.

SAFE

Vijeće Europske unije 27. svibnja 2025. donijelo je Instrument za sigurnosne mjere za Europu (SAFE) ([17]) osmišljen za pružanje financijske potpore državama članicama kako bi se zajedničkom nabavom ubrzala obrambena pripravnost. U okviru tog instrumenta državama članicama stavit će se na raspolaganje do 150 milijardi EUR u dugoročnim zajmovima, čija se isplata planira za razdoblje 2026. – 2030., a financirat će se uzetim zajmovima. Do 31. svibnja 2026. potpisani su i na snagu su stupili zajmovi u okviru instrumenta SAFE u iznosu od 43,7 milijardi EUR, od čega je isplaćeno 6,6 milijardi EUR.

Zajam za potporu Ukrajini

Europski parlament i Vijeće u veljači 2026. donijeli su Uredbu (EU) 2026/467 ([18]) o uspostavi Zajma za potporu Ukrajini u maksimalnom iznosu do 90 milijardi EUR. Provedba tog programa omogućena je u travnju 2026., kad je donesena izmjena Uredbe Vijeća (EU, Euratom) 2020/2093 ([19]) kojom se utvrđuje višegodišnji financijski okvir (VFO) za razdoblje 2021. – 2027. Povezani sporazum o zajmu potpisan je u svibnju 2026., a Europska komisija namjerava započeti s isplatama u lipnju 2026.

Likvidnost za jedinstveno financiranje

U okviru strategije jedinstvenog financiranja određeni iznos prihoda od uzetih zajmova čuva se na bankovnom računu u Europskoj središnjoj banci ili se ulaže u kratkoročna ulaganja. Tom sigurnosnom pričuvom za likvidnost omogućuje se dostupnost dostatnih sredstava za pokrivanje svih budućih obveza isplate. Pri upravljanju likvidnošću Komisija u obzir uzima očekivane potrebe za isplatom i oportunitetne troškove novčanih salda. Na kraju 2025. sredstva na bankovnom računu iznosila su 65,2 milijarde EUR.

5.1.3. *Proračunske zaštitne mjere za otplatu uzetih zajmova*

Uzeti zajmovi EU-a jesu izravne i bezuvjetne obveze EU-a za koje jamče države članice. Zajmovi uzeti radi financiranja zajmova trebali bi se otplatiti pravodobnom naplatom glavnice i kamata na te zajmove.

([16]) Uredba (EU) 2025/535 Europskog parlamenta i Vijeća od 18. ožujka 2025. o uspostavi Instrumenta za reforme i rast za Republiku Moldovu (SL L, 2025/535, 21.3.2025., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2025/535/oj).

([17]) Uredba Vijeća (EU) 2025/1106 Europskog parlamenta i Vijeća od 27. svibnja 2025. o uspostavi Instrumenta za sigurnosne mjere za Europu (SAFE) putem jačanja europske obrambene industrije (SL L, 2025/1106, 28.5.2025., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2025/1106/oj).

([18]) Uredba (EU) 2026/467 Europskog parlamenta i Vijeća od 24. veljače 2026. o provedbi pojačane suradnje radi uspostave zajma za potporu Ukrajini za 2026. i 2027. (SL L, 2026/467, 26.2.2026., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2026/467/oj).

([19]) Uredba Vijeća (EU, Euratom) 2020/2093 od 17. prosinca 2020. kojom se utvrđuje višegodišnji financijski okvir za razdoblje 2021.–2027. (SL L 433I, 22.12.2020., str. 11., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2020/2093/oj).

Međutim, ako zemlja korisnica ne ispuni svoje obveze ili kasni s otplatama, postoji niz zaštitnih mjera kojima se jamči servisiranje duga EU-a, sažetih u tablici u nastavku. Kratkoročno, uzeti zajmovi otplaćivat će se iz raspoloživog salda riznice Komisije. Nadalje, uzeti zajmovi u vezi sa zajmovima trećim zemljama (osim zajmova programa MFP+ i Instrumenta za Ukrajinu) otplaćivat će se iz imovine koja se drži u zajedničkom fondu za rezervacije, a u slučaju zajmova u okviru programa MFP+, Instrumenta za Ukrajinu i zajmova državama članicama Komisija od država članica može zatražiti dodatna sredstva do raspoložive marže vlastitih sredstava („prostor u proračunu"). Za neke programe postoje i jamstva koja pružaju države članice. Stoga su ulagatelji izloženi samo kreditnom riziku EU-a, a ne kreditnom riziku korisnika zajmova.

Program EU-a financiran uzimanjem zajma	Sustav zaštite
NGEU (RRF i REPowerEU)	Prostor u proračunu u okviru privremene gornje granice vlastitih sredstava proračuna EU-a – dodatnih 0,6 % BND-a EU-a iznad gornje granice vlastitih sredstava proračuna EU-a od 1,4 % BND-a EU-a
SURE	Jamstvo koje daju sve države članica EU-a (25 %) + prostor u proračunu u okviru gornje granice vlastitih sredstava proračuna EU-a od 1,4 % BND-a EU-a
MEFS	Prostor u proračunu u okviru gornje granice vlastitih sredstava proračuna EU-a od 1,4 % BND-a EU-a
Makrofinancijska pomoć (standardna)	Zajednički fond za rezervacije (9 % zajma trećoj zemlji)
Izvanredna makrofinancijska pomoć Ukrajini	Zajednički fond za rezervacije (9 % zajma) + jamstva svih država članica EU-a (61 %)
MFP+ za Ukrajinu	Prostor u proračunu u okviru gornje granice vlastitih sredstava proračuna EU-a od 1,4 % BND-a EU-a
MFA ULCM	Prostor u proračunu u okviru gornje granice vlastitih sredstava proračuna EU-a od 1,4 % BND-a EU-a
Instrument za Ukrajinu	Prostor u proračunu u okviru gornje granice vlastitih sredstava proračuna EU-a od 1,4 % BND-a EU-a
Instrument za zapadni Balkan	Zajednički fond za rezervacije (9 % zajma trećoj zemlji)
Instrument za Moldovu	Zajednički fond za rezervacije (9 % zajma trećoj zemlji)
Zajmovi Euratoma trećim zemljama (subjekti u državnom vlasništvu)	Zajednički fond za rezervacije (9 % zajma) i protujamstva koja daju treće zemlje

5.2. **Proračunska jamstva**

U okviru te vrste provedbe proračuna EU financijskim institucijama (provedbenim partnerima) daje jamstva za njihova financiranja (davanje zajmova) i (vlasnička) ulaganja radi ostvarenja svojih ciljeva politike.

EU je izdao jamstva u okviru sljedećih programa:

— jamstva na temelju mandata za vanjsko kreditiranje (ELM) odobrena Europskoj investicijskoj banci (EIB) za njezine operacije davanja zajmova izvan EU-a, uglavnom državnim i poddržavnim korisnicima,

— jamstvo Europskog fonda za strateška ulaganja (EFSU) odobreno Grupi EIB-a za njezine operacije kojima se podupiru dodatna ulaganja u EU-u i pristup financiranju za MSP-ove,

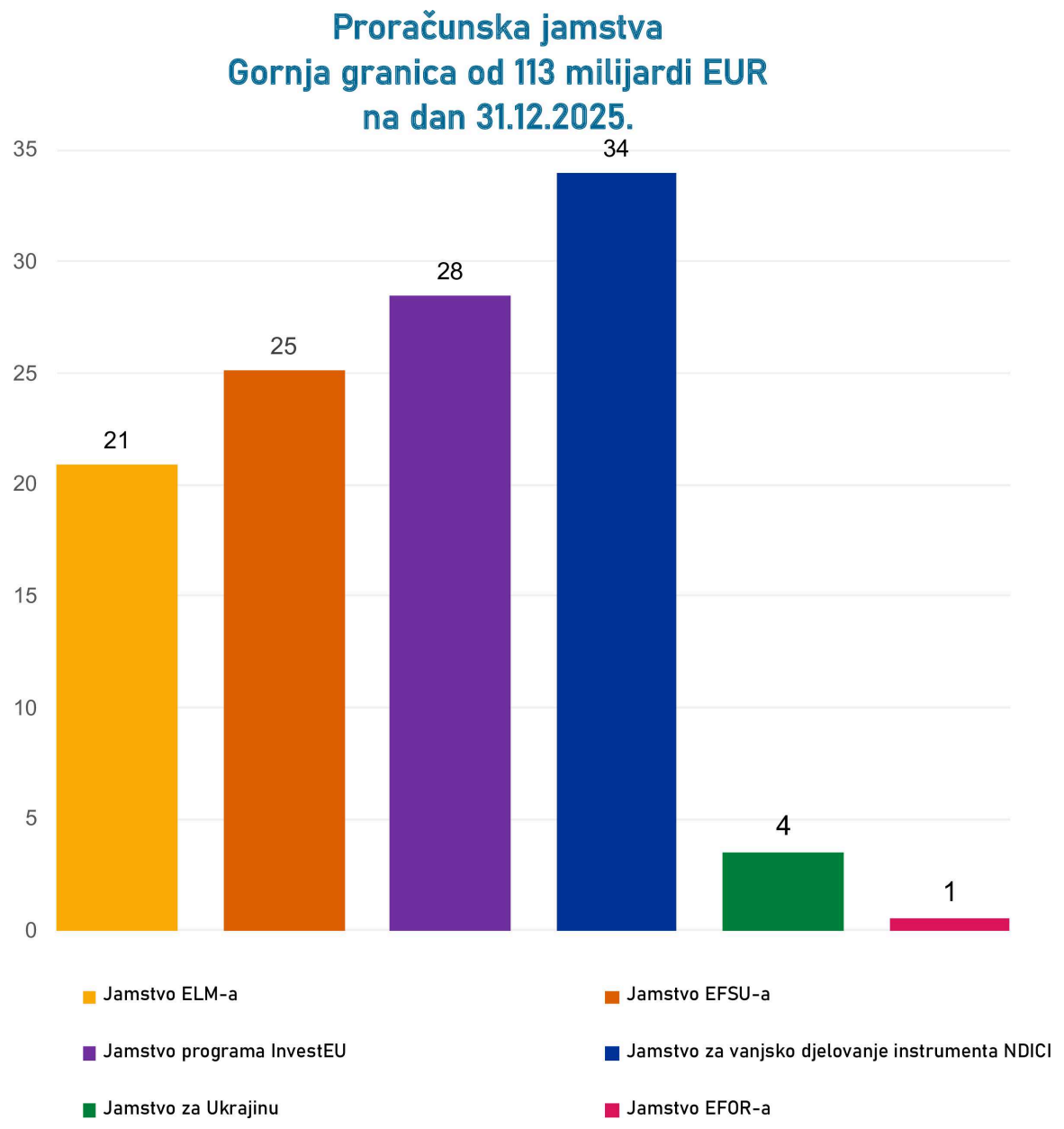
— jamstvo InvestEU dano Grupi EIB-a, Europskoj banci za obnovu i razvoj i nekoliko financijskih partnera u državama članicama EU-a radi mobilizacije privatnih ulaganja u zelenu i digitalnu tranziciju, inovacije te socijalna ulaganja i vještine. Jamstvo InvestEU može se povećati doprinosima i protujamstvima EFTA-e i država članica,

— jamstvo za vanjsko djelovanje na temelju Uredbe o Instrumentu za susjedstvo, razvoj i međunarodnu suradnju, kojim se EIB-u i nekoliko drugih partnera daju jamstva za financiranja i ulaganja izvan Europe u korist korisnika iz javnog i privatnog sektora radi promicanja održivih ulaganja u partnerskim zemljama EU-a,

— jamstvo Europskog fonda za održivi razvoj (EFOR) koje se izdaje nekolicini drugih ugovornih strana u cilju potpore ulaganjima u Africi i zemljama europskoga susjedstva,

— Jamstvo za Ukrajinu izdano na temelju Uredbe o Instrumentu za Ukrajinu nekolicini drugih ugovornih strana radi poticanja ulaganja u oporavak i obnovu Ukrajine.

Nominalni nepodmireni iznos tih jamstava na najvišoj razini odobrenih provedbenim partnerima na dan 31. prosinca 2025. iznosio je 112,6 milijarde EUR, od čega se 77,6 milijarda EUR odnosi na operacije financiranja ili ulaganja koje su potpisali partneri u provedbi (jamstva iz programa InvestEU i NDICI-ja te Jamstvo za Ukrajinu još su u razdoblju ulaganja, u kojem partneri mogu uključiti nove operacije u okviru jamstva).

Države članice i zemlje EGP-a mogu dati doprinos i programu InvestEU. Do 31. prosinca 2025. EU je s tim zemljama potpisao sporazume o doprinosu u vrijednosti od 3,3 milijardi EUR, od čega se 2,6 milijarde EUR odnose na novčane doprinose, a 0,6 milijardi EUR odnosi se na protujamstva.

5.3. **Zajednički fond za rezervacije**

Da bi se pravodobno namirila sva aktivirana jamstva za pokrivanje gubitaka provedbenih partnera, EU rezervira iznose iz proračuna. Od 2021. sva rezervirana imovina drži se u zajedničkom fondu za rezervacije koji funkcionira kao jedinstveni portfelj, a imovina se uglavnom ulaže u dužničke vrijednosne papire. Trenutačno objedinjuje rezervacije za sva proračunska jamstva EU-a i neke programe financijske pomoći. Sredstva zajedničkog fonda za rezervacije raspodjeljuju se u odjeljke kako bi se mogli pratiti iznosi povezani s proračunskim jamstvima koja pridonose tom fondu i programima financijske pomoći.

Na dan 31. prosinca 2025. Komisija je držala neto imovinu u iznosu od 27,2 milijarde EUR u zajedničkom fondu za rezervacije za sljedeće odjeljke:

— Jamstveni fond za vanjska djelovanja – 3,4 milijarde EUR (koji obuhvaća jamstva u okviru mandata za vanjsko kreditiranje te zajmove makrofinancijske pomoći i Euratoma trećim zemljama otprije 2021.),

— EFSU – 9,2 milijarde EUR,

— EFOR – 0,8 milijardi EUR,

— odjeljke u okviru programa InvestEU – 8,9 milijardi EUR (uključujući novčane doprinose država članica i zemalja EGP-a),

— EFOR+ u okviru NDICI-ja – 3,6 milijardi EUR,

— Jamstvo za Ukrajinu – 0,6 milijardi EUR,

— zajmove za makrofinancijsku pomoć nakon 2020. i Instrument za zapadni Balkan – 0,2 milijarde EUR,

— zajmove za makrofinancijsku pomoć Ukrajini – 0,5 milijardi EUR.

Osim toga, u riznici Komisije drže se 0,2 milijarde EUR kao sigurnosna pričuva za likvidnost za pokrivanje hitnih aktivacija jamstava.

6. **POLITIČKI I FINANCIJSKI OKVIR I ODGOVORNOST EU-a TE NJEGOVO UPRAVLJANJE**

Europska unija je unija kojoj države članice dodjeljuju nadležnosti za ostvarenje zajedničkih ciljeva. Unija se temelji na vrijednostima poštovanja ljudskog dostojanstva, slobode, demokracije, jednakosti, vladavine prava i poštovanja ljudskih prava, uključujući i prava pripadnika manjina. Te su vrijednosti zajedničke državama članicama u društvu u kojem prevladavaju pluralizam, nediskriminacija, tolerancija, pravda, solidarnost i jednakost žena i muškaraca.

6.1. **Politički i financijski okvir**

Ugovori Unije

Opći ciljevi i načela kojima se vode Unija i europske institucije definirani su u Ugovorima. Unija i institucije EU-a mogu djelovati samo u okvirima nadležnosti koje su im dodijeljene Ugovorima kako bi se ostvarili ciljevi koji su u njima utvrđeni te to moraju činiti u skladu s načelima ([20]) supsidijarnosti i proporcionalnosti. Unija za ostvarenje svojih ciljeva i provedbu svojih politika osigurava potrebna financijska sredstva. Komisija je odgovorna za promicanje općih interesa Unije, uključujući izvršenje proračuna i upravljanje programima u suradnji s državama članicama i u skladu s načelom dobrog financijskog upravljanja.

([20]) U skladu s načelom supsidijarnosti, Unija djeluje samo ako i u mjeri u kojoj se ciljevi predloženog djelovanja ne mogu dostatno ostvariti na razini država članica, nego se zbog opsega ili učinka oni na bolji način mogu ostvariti na razini Unije. U skladu s načelom proporcionalnosti, sadržaj i oblik djelovanja Unije ne prelazi ono što je potrebno za ostvarivanje ciljeva Ugovora (vidjeti članak 5. UEU-a).

Unija ciljeve određene Ugovorima ostvaruje raznim instrumentima, a jedan od njih je proračun EU-a. Drugi su, primjerice, zajednički zakonodavni okvir i zajedničke strategije politike.

Višegodišnji financijski okvir i programi potrošnje

Politike koje se financiraju iz proračuna Unije provode se u skladu s višegodišnjim financijskim okvirom (VFO) i odgovarajućim sektorskim propisima o programima i instrumentima potrošnje. To omogućuje izdvajanje financijskih sredstava za ostvarenje političkih prioriteta Unije u razdoblju koje je dovoljno dugo da se postigne učinkovitost i utvrdi koherentna dugoročna vizija za korisnike sredstava Unije i nacionalna tijela koja ih sufinanciraju. Utvrđuju se maksimalni godišnji iznosi (gornje granice) za ukupne rashode Unije i glavne kategorije rashoda (naslovi). Zbrajanjem gornjih granica iz svih naslova dobije se ukupna gornja granica za odobrena sredstva za preuzimanje obveza. VFO donosi Vijeće jednoglasnom odlukom svih država članica, uz suglasnost Europskog parlamenta. Aktualni višegodišnji financijski okvir za razdoblje 2021. – 2027. donesen je 17. prosinca 2020. ([21]) Višegodišnji financijski okvir za razdoblje 2021. – 2027. dopunjen je privremenim instrumentom za oporavak NextGenerationEU.

Godišnji proračun

Godišnji proračun izrađuje Komisija. Europski parlament i Vijeće usuglašavaju se o proračunu za sljedeću godinu (obično do sredine prosinca) na temelju postupka iz članka 314. UFEU-a. U skladu s načelom proračunske ravnoteže ukupni prihodi moraju biti jednaki ukupnim rashodima (odobrenim sredstvima za plaćanje) u određenoj financijskoj godini.

Glavni izvori financijskih sredstava u proračunu Unije su prihodi od vlastitih sredstava koji se dopunjuju drugim prihodima. Postoje četiri vrste vlastitih sredstava: tradicionalna vlastita sredstva (uglavnom carinske pristojbe), vlastita sredstva na temelju poreza na dodanu vrijednost (PDV), vlastita sredstva na temelju nerecikliranog plastičnog ambalažnog otpada (uvedena 2021.) i vlastita sredstva na temelju bruto nacionalnog dohotka (BND). Ostali prihodi koji se prikupljaju iz aktivnosti EU-a (npr. novčane kazne zbog kršenja pravila tržišnog natjecanja) obično čine manje od 10 % ukupnih prihoda.

Načini upravljanja

Tri su načina izvršenja proračuna EU-a, ovisno o metodi isplate i upravljanja sredstvima.

— Podijeljeno upravljanje: velikim dijelom proračunskih sredstava (oko 3/4 proračuna) Komisija upravlja u okviru sustava podijeljenog upravljanja u suradnji s državama članicama, prije svega sredstvima za strukturne fondove i poljoprivredu.

— Izravno upravljanje: Komisija programima upravlja i sama, a ovlasti za provedbu određenih programa može delegirati izvršnim agencijama.

— Neizravno upravljanje: odlukama o rashodima može se upravljati i neizravno, preko drugih tijela u Uniji ili izvan Unije. U Financijskoj uredbi i/ili sporazumima o doprinosu za ta se tijela utvrđuju potrebni mehanizmi kontrole i izvještavanja te nadzor koji provodi Komisija kad su zadaće izvršenja proračuna povjerene nacionalnim agencijama, Grupi Europske investicijske banke, trećim zemljama, međunarodnim organizacijama (npr. Svjetska banka ili Ujedinjeni narodi) i drugim subjektima (npr. decentralizirane agencije Unije, zajednička poduzeća).

Financijski instrumenti i proračunska jamstva

Tradicionalni način izvršenja proračuna davanjem bespovratnih sredstava i subvencija dopunjen je izdavanjem financijskih instrumenata u obliku jamstava te vlasničkog kapitala i zajmova. Nadalje, Unija provodi aktivnosti uzimanja i davanja zajmova za posebne programe financijske pomoći kako bi podržala države članice i treće zemlje u obliku bilateralnih zajmova financiranih iz duga izdanog na tržištu kapitala uz jamstvo iz proračuna EU-a. U prosincu 2022. Parlament i Vijeće uspostavili su jedinstveni pristup financiranju za uzimanje zajmova u Uniji, prema kojem će Komisija izdavati jedinstvene „obveznice EU-a” umjesto zasebno denominiranih obveznica za pojedinačne programe.

([21]) Europsko vijeće 1. veljače 2024. postiglo je dogovor o reviziji gornjih granica VFO-a za razdoblje 2021. – 2027. u sredini programskog razdoblja, u skladu s prijedlozima Komisije COM(2023) 336.

Financijska uredba

Financijska uredba ([22]) primjenjuje se na opći proračun i središnji je regulatorni akt o financijama Unije. Tom se uredbom detaljno definiraju financijska pravila za izvršenje proračuna Unije i uloge raznih dionika kako bi se osiguralo razborito trošenje sredstava i ostvarenje postavljenih ciljeva. Ona uključuje i posebne odredbe koje se primjenjuju na financijske instrumente, proračunska jamstva i financijsku pomoć.

6.2. **Upravljanje i odgovornost**

6.2.1. *Institucijska struktura*

Unija ima institucionalni okvir putem kojeg promiče svoje vrijednosti i zalaže se za ostvarenje svojih ciljeva te koji služi njezinim interesima, interesima njezinih građana i država članica i koji osigurava koherentnost, učinkovitost i kontinuitet njezinih politika i djelovanja. Organizacijska struktura sastoji se od institucija, agencija i drugih neovisnih tijela EU-a. Financijskom uredbom, zajedno s primjenjivim računovodstvenim pravilima, utvrđuje se koji se od tih subjekata uključuju u konsolidiranu računovodstvenu dokumentaciju Unije (za popis subjekata uključenih u konsolidaciju vidjeti bilješku **9.** konsolidirane računovodstvene dokumentacije Unije).

Europski parlament, zajedno s Vijećem, izvršava zakonodavne i proračunske funkcije. Komisija politički odgovorna Europskom parlamentu. Vijeće obavlja i funkcije utvrđivanja politika i koordinacije u okviru općeg političkog smjera i prioriteta Unije koje odredi Europsko vijeće.

Europska komisija izvršno je tijelo Europske unije. Ona promiče opći interes Unije i u tu svrhu poduzima odgovarajuće inicijative. Osigurava provedbu Ugovorâ i nadzire kako države članice primjenjuju pravo Unije pod nadzorom Suda Europske unije. Komisija ima koordinacijske, izvršne i upravljačke funkcije, izvršava proračun i upravlja programima.

Komisija proračun izvršava uglavnom u suradnji s državama članicama. ([23]) Države članice i Komisija zajedno osiguravaju da se odobrena sredstva koriste u skladu s načelima dobrog financijskog upravljanja. Uredbama se utvrđuju obveze država članica u pogledu kontrole i revizije u izvršenju proračuna i odgovornosti koje iz toga proizlaze, kao i odgovornosti i detaljna pravila za svaku instituciju Unije u vezi s njezinim vlastitim izdacima.

6.2.2. *Upravljačka struktura Komisije*

Komisijini upravljački mehanizmi te kako se tim mehanizmima osigurava funkcioniranje Komisije kao moderne, odgovorne institucije usmjerene na rezultate opisani su u Komunikaciji ([24]) o upravljanju u Europskoj komisiji.

Komisija svoje funkcije obavlja pod vodstvom kolegija povjerenika, koji utvrđuje prioritete i preuzima političku odgovornost za rad Komisije. Komisija kao Kolegij djeluje pod političkim vodstvom svojeg predsjednika ili predsjednice koji, u okviru svojeg imenovanja, predstavlja Europskom parlamentu ciljeve koje namjerava ostvariti, u obliku svojih političkih smjernica. Predsjednik ili predsjednica odlučuje o unutarnjem ustroju Komisije i vodi računa o njezinu usklađenom i učinkovitom djelovanju kao kolegijalnog tijela.

Kolegij operativno izvršenje proračuna i financijsko upravljanje delegira glavnim direktorima i načelnicima službi koji su na čelu administrativnih ustrojstvenih jedinica Komisije. Tim se decentraliziranim pristupom stvara administrativna kultura koja potiče odgovornost javnih službenika za aktivnosti koje su pod njihovom kontrolom.

([22]) Uredba (EU, Euratom) 2024/2509.
([23]) Vidjeti članak 317. UFEU-a.
([24]) C(2020) 4240 od 24.6.2020.

Pod nadzorom predsjednika ili predsjednice i u bliskoj suradnji s članom Komisije koji je zadužen za proračun, ljudske resurse i administraciju te uz sudjelovanje predsjedničkih i središnjih službi korporativni upravni odbor osigurava koordinaciju, nadzor, savjetovanje i strateško usmjerenje.

Unutarnjim mehanizmima utvrđuje se struktura snažnih kontrola i upravljačkih alata koji Kolegiju povjerenika omogućuju da preuzme političku odgovornost za rad Komisije ([25]).

6.2.3. *Financijsko upravljanje u Komisiji*

U Komisiji su uloge i nadležnosti za financijsko upravljanje jasno definirane (npr. Financijskom uredbom i unutarnjim pravilnikom ([26])) i tako se i izvršavaju. Kao dužnosnici za ovjeravanje na osnovi delegiranja ovlasti, Komisijini glavni direktori i načelnici službi odgovorni su za dobro financijsko upravljanje sredstvima Unije, usklađenost postupanja s odredbama Financijske uredbe, upravljanje rizicima i uspostavu odgovarajućeg okvira unutarnje kontrole.

Dužnosnici za ovjeravanje odgovorni su za cijeli upravljački proces, od određivanja svega što treba poduzeti da se ostvare ciljevi politika institucije do operativnog i proračunskog upravljanja aktivnostima. Te se zadaće mogu dalje delegirati direktorima, načelnicima odjela i drugim osobama, koji time postaju dužnosnici za ovjeravanje na osnovi daljnjeg delegiranja. Svaki dužnosnik za ovjeravanje na osnovi delegiranja u poslovima nadzora i praćenja provedbe sustava unutarnje kontrole može računati na jednog ili dva direktora zadužena za upravljanje rizicima i unutarnju kontrolu.

Središnje službe Komisije usmjeravaju, savjetuju te promiču najbolje primjere iz prakse, među ostalim i radom Korporativnog upravnog odbora.

Financijskom uredbom propisano je da svaki dužnosnik za ovjeravanje u godišnjem izvješću o radu izvijesti o postignućima, unutarnjoj kontroli i financijskom upravljanju tijekom godine. On u godišnjem izvještaju o radu izjavljuje da su sredstva korištena u skladu s načelima dobrog financijskog upravljanja te da se uspostavljenim postupcima kontrole daju potrebna jamstva u pogledu zakonitosti i pravilnosti temeljnih transakcija. Godišnje izvješće o upravljanju proračunom EU-a i njegovoj uspješnosti ([27]) glavno je sredstvo koje **Kolegiju povjerenika omogućuje preuzimanje političke odgovornosti za upravljanje proračunom**.

Računovodstveni službenik Komisije odgovoran je na središnjoj razini za upravljanje riznicom, postupke povrata, utvrđivanje računovodstvenih pravila utemeljenih na Međunarodnim računovodstvenim standardima za javni sektor (MRSJS), potvrđivanje računovodstvenih sustava i izradu godišnje konsolidirane računovodstvene dokumentacije Unije. Osim toga, računovodstveni službenik potpisuje godišnju računovodstvenu dokumentaciju, pri čemu izjavljuje da su u njoj vjerno prikazani, u svim bitnim aspektima, financijsko stanje, rezultati operacija i novčani tokovi Unije. Godišnju računovodstvenu dokumentaciju donosi Kolegij povjerenika. Računovodstveni službenik obavlja svoju funkciju neovisno i ima veliku odgovornost za financijsko izvještavanje u Komisiji.

I funkcija unutarnjeg revizora Komisije je centralizirana i neovisna te se u okviru nje pružaju neovisni savjeti, mišljenja i preporuke o kvaliteti i funkcioniranju sustava unutarnje kontrole u okviru Komisije, agencija Unije i drugih neovisnih tijela EU-a.

Odbor za praćenje tijeka revizije osigurava neovisnost unutarnjeg revizora i prati kvalitetu unutarnjih revizija i daljnje postupanje službi Komisije u skladu s preporukama unutarnje i vanjske revizije te zaključcima i preporukama Europskog revizorskog suda u vezi s postupkom davanja razrješnica o pouzdanosti godišnje konsolidirane financijske dokumentacije Unije. Odbor svojom savjetodavnom funkcijom pridonosi općenitom poboljšanju djelotvornosti i učinkovitosti Komisije pri ostvarivanju njezinih ciljeva i olakšava nadzor Kolegija nad Komisijinim upravljanjem, upravljanjem rizicima i postupcima unutarnje kontrole.

([25]) Zato se pojam „Europska komisija” odnosi i na instituciju, odnosno kolegij članova Komisije, i na njezinu administraciju, na čijem su čelu glavni direktori njezinih glavnih uprava (i rukovoditelji drugih administrativnih jedinica kao što su službe, uredi i izvršne agencije).

([26]) Od sredine 2019. (nakon revizije članka 12. unutarnjeg pravilnika) upravljanje Europskim razvojnim fondom sudelegirano je na pet službi (INTPA (DEVCO), ECHO, EAC, EACEA i JRC).

([27]) https://ec.europa.eu/info/publications/integrated-financial-and-accountability-reporting_hr.

6.2.4. *Vanjska revizija i postupak davanja razrješnice*

U skladu s načelima dobrog financijskog upravljanja sredstvima se upravlja na učinkovit, djelotvoran i ekonomičan način. Postojeći okvir odgovornosti temelji se na detaljnom izvještavanju, vanjskoj reviziji i političkoj kontroli kako bi se dala razumna jamstva da se sredstva Unije troše na odgovarajući način.

Europski parlament na preporuku **Vijeća** odlučuje hoće li Komisiji za provedbu proračuna EU-a u određenoj godini dati svoje konačno odobrenje, poznato kao „davanje razrješnice". Godišnjim postupkom davanja razrješnice potvrđuje se Komisijina politička odgovornost za izvršenje proračuna EU-a.

Europski revizorski sud svake godine provjerava pouzdanost računovodstvene dokumentacije, jesu li svi prihodi primljeni i svi rashodi nastali na zakonit i pravilan način te primjerenost financijskog upravljanja i kvalitativnih aspekata izrade proračuna, uključujući dimenziju uspješnosti. S obzirom na veliku važnost instrumenta NextGenerationEU, od 2021. mišljenje Europskog revizorskog suda o zakonitosti i pravilnosti rashoda u okviru tradicionalnog proračuna EU-a dopunjeno je posebnim mišljenjem o zakonitosti i pravilnosti rashoda u okviru Mehanizma za oporavak i otpornost. Objavljivanje godišnjeg izvješća Europskog revizorskog suda polazište je za postupak davanja razrješnice. Revizori pripremaju i tematska izvješća o specifičnim troškovima, područjima politike ili pitanjima o proračunu i upravljanju.

Odluka o razrješnici temelji se i na Komisijinu integriranom financijskom izvještavanju i izvještavanju o odgovornosti ([28]), saslušanjima povjerenika u Europskom parlamentu i odgovorima na pisana pitanja upućena Komisiji.

NAPOMENA UZ KONSOLIDIRANU RAČUNOVODSTVENU DOKUMENTACIJU

Konsolidirana godišnja računovodstvena dokumentacija Europske unije za 2025. sastavljena je na temelju informacija koje su institucije i tijela dostavili u skladu s člankom 252. stavkom 2. Financijske uredbe koja se primjenjuje na opći proračun Europske unije. Ovime izjavljujem da je sastavljena u skladu s glavom XIII. te financijske uredbe i računovodstvenim načelima, pravilima i metodama utvrđenima u napomenama uz financijske izvještaje.

Računovodstveni službenici tih institucija i tijela dostavili su mi sve informacije potrebne za sastavljanje računovodstvene dokumentacije u kojoj su prikazani imovina i obveze Europske unije te izvršenje proračuna i potvrdili su njihovu pouzdanost.

Potvrđujem da na temelju tih informacija i provjera koje sam smatrala potrebnima za potpisivanje računovodstvene dokumentacije Europske komisije imam razumno jamstvo da su financijsko stanje, rezultati djelovanja i novčani tokovi Europske unije u svim značajnim aspektima u računovodstvenoj dokumentaciji točno iskazani.

Niall BOHAN

Računovodstvena službenica Komisije

18. lipnja 2026.

([28]) Financijskom uredbom (članak 253.) od Komisije se zahtijeva da Europskom parlamentu i Vijeću dostavi niz financijskih izvješća i izvješća o odgovornosti, koja su ključan doprinos godišnjem „postupku davanja razrješnice", kojim Europski parlament i Vijeće pozivaju Komisiju na odgovornost za način na koji upravlja proračunom EU-a. Paket integriranog financijskog izvještavanja i izvještavanja o odgovornosti sastoji se od pet izvješća o izvršenju, uspješnosti, rezultatima te upravljanju proračunom EU-a i njegovoj zaštiti. IFAR na internetskim stranicama Europa.

KONSOLIDIRANI FINANCIJSKI IZVJEŠTAJI I OBJAŠNJENJA ([29])

SADRŽAJ

Stranica

BILANCA 35
IZVJEŠTAJ O FINANCIJSKOM REZULTATU 36
IZVJEŠTAJ O NOVČANIM TOKOVIMA 37
IZVJEŠTAJ O PROMJENAMA U NETO IMOVINI 38
BILJEŠKE UZ FINANCIJSKE IZVJEŠTAJE 39
1. ZNAČAJNE RAČUNOVODSTVENE POLITIKE 39
2. BILJEŠKE UZ BILANCU 57
3. BILJEŠKE UZ IZVJEŠTAJ O FINANCIJSKOM REZULTATU 97
4. NEPREDVIĐENE OBVEZE I NEPREDVIĐENA IMOVINA 108
5. PRORAČUNSKE I PRAVNE OBVEZE 114
6. UPRAVLJANJE FINANCIJSKIM RIZICIMA 119
1. IZVJEŠTAVANJE POVEZANIH STRANAKA 137
2. DOGAĐAJI NAKON DATUMA BILANCE 139
3. OPSEG KONSOLIDACIJE 140

([29]) Treba napomenuti da zbog zaokruživanja iznosa na milijune eura neki financijski podaci u tablicama u nastavku možda ne daju točan zbroj.

BILANCA

(u milijunima EUR)

	Bilješka	31.12.2025.	31.12.2024.
DUGOTRAJNA IMOVINA			
Nematerijalna imovina	*2.1.*	*1 135*	*1 095*
Nekretnine, postrojenja i oprema	*2.2.*	*14 756*	*13 713*
Ulaganja obračunata metodom udjela	*2.3.*	*1 524*	*1 446*
Financijska imovina	*2.4.*	*362 806*	*308 961*
Pretfinanciranje	*2.5.*	*38 971*	*40 861*
Potraživanja od razmjenskih transakcija i naplativa sredstva od nerazmjenskih transakcija	*2.6.*	*12 663*	*13 272*
		431 856	**379 347**
KRATKOTRAJNA IMOVINA			
Financijska imovina	*2.4.*	*23 291*	*19 377*
Pretfinanciranje	*2.5.*	*37 775*	*38 058*
Potraživanja od razmjenskih transakcija i naplativa sredstva od nerazmjenskih transakcija	*2.6.*	*21 404*	*18 465*
Zalihe	*2.7.*	*79*	*85*
Novac i novčani ekvivalenti	*2.8.*	*103 041*	*63 163*
		185 591	**139 148**
UKUPNA IMOVINA		**617 447**	**518 495**
DUGOROČNE OBVEZE			
Mirovine i ostala primanja zaposlenika	*2.9.*	*(91 128)*	*(93 096)*
Rezervacije	*2.10.*	*(2 149)*	*(2 280)*
Financijske obveze	*2.11.*	*(644 018)*	*(539 575)*
		(737 295)	**(634 951)**
KRATKOROČNE OBVEZE			
Rezervacije	*2.10.*	*(464)*	*(7 536)*
Financijske obveze	*2.11.*	*(96 769)*	*(62 328)*
Obveze	*2.12.*	*(65 037)*	*(55 414)*
Obračunati rashodi i odgođeni prihodi	*2.13.*	*(77 048)*	*(67 091)*
		(239 319)	**(192 368)**
UKUPNE OBVEZE		**(976 614)**	**(827 319)**
NETO IMOVINA		**(359 167)**	**(308 824)**
Pričuve	*2.14.*	*941*	*986*
Iznosi koji će se zatražiti od država članica ([1])	*2.15.*	*(360 108)*	*(309 810)*
NETO IMOVINA		**(359 167)**	**(308 824)**

([1]) *Europski parlament donio je 26. studenog 2025. proračun u skladu s kojim će države članice prikupiti sredstva za plaćanje kratkoročnih obveza EU-a iz vlastitih sredstava ili će se za ta sredstva državama članicama uputiti poziv za uplatu sljedeće godine. Uz to, u skladu s člankom 83. Pravilnika o osoblju (Uredba (EEZ, Euratom, EZUČ) br. 259/68 (SL L 56, 4.3.1968., str. 1.) od 29. veljače 1968. kako je izmijenjena) države članice zajedno jamče obveze za mirovine.*

IZVJEŠTAJ O FINANCIJSKOM REZULTATU

(u milijunima EUR)

	Bilješka	2025.	2024. (reklasificirano)
PRIHODI			
Prihodi od nerazmjenskih transakcija			
Sredstva na temelju BND-a	*3.1.*	*106 342*	*95 037*
Tradicionalna vlastita sredstva	*3.2.*	*23 436*	*20 587*
Sredstva na temelju PDV-a	*3.3.*	*25 728*	*24 547*
Vlastita sredstva koja se temelje na plastičnom otpadu	*3.4.*	*7 524*	*8 227*
Novčane kazne	*3.5.*	*5 370*	*4 039*
Povrat troškova	*3.6.*	*1 376*	*957*
Ostalo	*3.8.*	*18 572*	*10 673*
		188 348	**164 068**
Prihodi od razmjenskih transakcija			
Financijski prihodi	*3.9.*	*11 646*	*9 005*
Ostalo	*3.10.*	*2 500*	*2 592*
		14 146	**11 597**
Ukupni prihodi		**202 495**	**175 665**
RASHODI			
Povjereni državama članicama	*3.11.*		
Europski fond za jamstva u poljoprivredi		*(40 914)*	*(40 267)*
Europski poljoprivredni fond za ruralni razvoj: ostali instrumenti ruralnog razvoja		*(17 017)*	*(14 779)*
Europski fond za regionalni razvoj i Kohezijski fond		*(31 032)*	*(28 833)*
Europski socijalni fond		*(17 308)*	*(18 037)*
Ostalo		*(4 514)*	*(3 854)*
Prijenosi, uključujući bespovratna sredstva i proračunsku potporu	*3.12.*		
Mehanizam za oporavak i otpornost		*(46 815)*	*(65 787)*
Ostalo		*(32 025)*	*(32 992)*
Sporazumi o doprinosu, uključujući tijela EU-a	*3,13*	*(13 200)*	*(16 820)*
Troškovi zaposlenika i mirovina	*3.14.*	*(15 954)*	*(14 966)*
Financijski troškovi	*3.15.*	*(27 156)*	*(27 226)*
Sporazum o povlačenju Ujedinjene Kraljevine	*3.7.*	*(465)*	*(315)*
Rashodi za nabavu, administrativni i ostali rashodi	*3.16.*	*(10 733)*	*(8 997)*
Ukupni rashodi		**(257 134)**	**(272 873)**
POSLOVNI REZULTAT GODINE		**(54 639)**	**(97 208)**

IZVJEŠTAJ O NOVČANIM TOKOVIMA

(u milijunima EUR)

	2025.	2024.
Poslovni rezultat godine	*(54 639)*	*(97 208)*
Poslovanje		
Amortizacija nematerijalne imovine	*212*	*191*
Amortizacija materijalne imovine	*1 123*	*1 194*
(Povećanje)/smanjenje zajmova	*(49 852)*	*(36 703)*
(Povećanje)/smanjenje iznosa pretfinanciranja	*2 173*	*12 756*
(Povećanje)/smanjenje potraživanja od razmjenskih transakcija i naplativih sredstava od nerazmjenskih transakcija	*(2 332)*	*3 463*
(Povećanje)/smanjenje zaliha	*6*	*(7)*
(Povećanje)/smanjenje mirovina i ostalih primanja zaposlenika	*(1 968)*	*2 288*
Povećanje/(smanjenje) rezervacija	*(7 202)*	*6 481*
Povećanje/(smanjenje) financijskih obveza (osim u okviru jedinstvenog pristupa financiranju)	*(11 575)*	*(1 382)*
Povećanje/(smanjenje) obveza	*9 623*	*4 898*
Povećanje/(smanjenje) obračunatih rashoda i odgođenih prihoda	*9 958*	*(9 714)*
Proračunski višak iz prethodne godine obračunat kao nenovčani prihod	*(1 348)*	*(633)*
Ponovna mjerenja obveza za primanja zaposlenika (nenovčane promjene nisu uključene u izvještaj o financijskom rezultatu)	*5 603*	*1 159*
Ostala nenovčana kretanja	*40*	*27*
Investicijske aktivnosti		
(Povećanje)/smanjenje nematerijalne imovine i nekretnina, postrojenja i opreme	*(2 418)*	*(1 817)*
(Povećanje)/smanjenje ulaganja obračunatih metodom udjela	*(78)*	*(80)*
(Povećanje)/smanjenje neizvedene financijske imovine po fer vrijednosti kroz višak ili manjak	*(7 432)*	*(6 246)*
(Povećanje)/smanjenje izvedene financijske imovine po fer vrijednosti kroz višak ili manjak	*(475)*	*(19)*
aktivnosti financiranja		
Povećanje/(smanjenje) zajmova uzetih primjenom jedinstvenog pristupa financiranju	*150 460*	*144 900*
NETO NOVČANI TOKOVI	**39 878**	**23 547**
Neto povećanje/(smanjenje) novca i novčanih ekvivalenata	*39 878*	*23 547*
Novac i novčani ekvivalenti na početku godine	*63 163*	*39 616*
Novac i novčani ekvivalenti na kraju godine	*103 041*	*63 163*

IZVJEŠTAJ O PROMJENAMA U NETO IMOVINI

(u milijunima EUR)

	Iznosi koji će se povući iz akumuliranog viška/(manjka) država članica	Ostale pričuve	Neto imovina
STANJE NA DAN 31.12.2023.	**(213 221)**	**1 052**	**(212 169)**
Ponovna mjerenja obveza za primanja zaposlenika	*1 159*	*–*	*1 159*
Ostalo	*94*	*(66)*	*27*
Proračunski rezultat iz 2023. pripisan državama članicama	*(633)*	*–*	*(633)*
Poslovni rezultat godine	*(97 208)*	*–*	*(97 208)*
STANJE NA DAN 31.12.2024.	**(309 810)**	**986**	**(308 824)**
Ponovna mjerenja obveza za primanja zaposlenika	*5 603*	*–*	*5 603*
Ostalo	*85*	*(45)*	*40*
Proračunski rezultat iz 2024. pripisan državama članicama	*(1 348)*	*–*	*(1 348)*
Poslovni rezultat godine	*(54 639)*	*–*	*(54 639)*
STANJE NA DAN 31.12.2025.	**(360 108)**	**941**	**(359 167)**

BILJEŠKE UZ FINANCIJSKE IZVJEŠTAJE

Treba napomenuti da su u tablicama u nastavku iznosi koji se odnose na Ujedinjenu Kraljevinu, a povezani su s VFO-ima do kraja 2020. još iskazani pod naslovom „Države članice". Iako se Ujedinjena Kraljevina povukla iz EU-a 1. veljače 2020., u skladu sa Sporazumom o povlačenju u tim razdobljima i dalje je imala financijski odnos s EU-om kao država članica.

1. ZNAČAJNE RAČUNOVODSTVENE POLITIKE

1.1. PRAVNA OSNOVA I RAČUNOVODSTVENA PRAVILA

Računovodstvena evidencija EU-a vodi se u skladu s Uredbom (EU, Euratom) 2024/2509 Europskog parlamenta i Vijeća ([30]), dalje u tekstu „Financijska uredba".

U skladu s člankom 80. Financijske uredbe, Unija svoje financijske izvještaje sastavlja u skladu s računovodstvenim načelom nastanka poslovnog događaja i pravilima koja se temelje na međunarodnim računovodstvenim standardima za javni sektor (MRSJS). Sve institucije i tijela Unije obuhvaćeni konsolidacijom dužni su primjenjivati ta računovodstvena pravila, koja za Komisiju donosi računovodstveni službenik, radi unutarnje usklađenosti konsolidirane računovodstvene dokumentacije EU-a.

Primjena novih i izmijenjenih računovodstvenih pravila Europske unije (EAR)

Nova računovodstvena pravila EU-a koja se primjenjuju na godišnja razdoblja koja počinju 1. siječnja 2025. ili nakon tog datuma

Računovodstveno pravilo EU-a br. 1 (EAR 1) „Financijski izvještaji"

Računovodstveni službenik Europske komisije 12. prosinca 2025. donio je ciljanu izmjenu EAR-a 1 „Financijski izvještaji", koja se primjenjuje na izvještajna razdoblja koja su započela 1. siječnja 2025. ili nakon tog datuma. Izmjenom je uveden pristup definiranju segmenata koji se prikazuju u izvještaju po segmentima na temelju načela. Taj izvještaj obvezna je sastavnica konsolidirane godišnje računovodstvene dokumentacije EU-a i pojedinačne godišnje računovodstvene dokumentacije Europske komisije. U prethodnom EAR-u 1 definicija segmenata bila je povezana s kategorijama višegodišnjeg financijskog okvira EU-a (VFO). Ciljanom izmjenom ta je povezanost uklonjena, a segmenti su definirani općenito u skladu s međunarodnim računovodstvenim standardom za javni sektor br. 18 (MRSJS 18) „Izvještavanje po segmentima". Nakon donošenja ciljane izmjene struktura izvještaja po segmentima revidirana je kako bi se težište stavilo na namjenu sredstava, a ne na njihove izvore (vidjeti bilješku **3.17.**).

Nova usvojena računovodstvena pravila EU-a koja se na dan 31. prosinca 2025. još nisu primjenjivala

Računovodstveno pravilo EU-a br. 8 (EAR 8) „Najmovi"

Računovodstveni službenik Europske komisije 15. travnja 2025. donio je revidirani EAR 8 „Najmovi", koji se primjenjuje na izvještajna razdoblja koja započinju 1. siječnja 2027. ili nakon tog datuma. Revidirani EAR 8 ažuriran je u skladu s MRSJS-om 43 „Najmovi" (uključujući izmjenu „Koncesijski najmovi i drugi aranžmani kojima se prenose prava nad imovinom"). Glavna je promjena u usporedbi s trenutačnim EAR-om 8 uvođenje modela priznavanja i mjerenja na temelju prava korištenja, u skladu s kojim najmoprimci u bilanci moraju priznati sve najmove, uključujući koncesijske, osim ako se primjenjuje izuzeće za kratkoročne najmove i najmove male vrijednosti. Dosadašnja podjela na poslovne ili financijske najmove, pri čemu se u bilanci priznaju samo potonji, više se neće primjenjivati. U odnosu na najmodavce revidiranim EAR-om 8 uglavnom se prenose postojeći računovodstveni zahtjevi te daju dodatne smjernice i pojašnjenja. Stoga se očekuje da će početna primjena revidiranog EAR-a 8 dovesti do priznavanja znatnog iznosa nekadašnjih poslovnih najmova u bilanci, uz odgovarajuća povećanja imovine s pravom korištenja i obveza po najmu. Učinak revidiranog EAR-a 8, među ostalim na koncesijske najmove i druge relevantne aranžmane, i dalje će se procjenjivati tijekom kalendarske godine 2026. prije nego što stupi na snagu 1. siječnja 2027.

([30]) Uredba (EU, Euratom) 2024/2509 Europskog parlamenta i Vijeća od 23. rujna 2024. o financijskim pravilima koja se primjenjuju na opći proračun Unije (SL L, 2024/2509, 26.9.2024., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/2509/oj).

Računovodstveno pravilo EU-a br. 1 (EAR 1) „Financijski izvještaji”

Računovodstveni službenik Europske komisije 15. travnja 2025. donio je izmijenjeni EAR 1 „Financijski izvještaji”, koji se primjenjuje na izvještajna razdoblja koja započinju 1. siječnja 2027. ili nakon tog datuma. Izmjena je donesena radi dosljedne klasifikacije svih uzetih zajmova u okviru financijskih aktivnosti. U skladu s trenutačnim EAR-om 1 uzeti zajmovi povezani s najmovima, stjecanjem nekretnina, postrojenja i opreme te uzeti zajmovi povezani s naizmjeničnim operacijama klasificiraju se u okviru poslovnih aktivnosti. Samo uzeti zajmovi povezani s jedinstvenim pristupom financiranju (vidjeti bilješku **2.11.1.1.**) klasificiraju se u okviru financijskih aktivnosti. U skladu s revidiranim EAR-om 1 aktivnosti financiranja uključivat će sve aktivnosti koje dovode do promjena veličine i sastava uzetih zajmova, bez prethodno navedenih iznimaka. Stoga se očekuje da će početna primjena revidiranog EAR-a 1 dovesti do prelaska s novčanih tokova iz poslovnih aktivnosti na novčane tokove iz financijskih aktivnosti. Učinak revidiranog EAR-a 1 i dalje će se procjenjivati tijekom kalendarske godine 2026. prije nego što stupi na snagu 1. siječnja 2027.

1.2. RAČUNOVODSTVENA NAČELA

Svrha je financijskih izvještaja širem krugu korisnika pružiti korisne informacije o financijskom stanju, financijskoj uspješnosti i novčanim tokovima subjekta. Za Uniju kao subjekt javnog sektora ti izvještaji imaju i posebnu svrhu, a to je pružiti informacije koje su korisne za donošenje odluka i dokazati odgovornost subjekta za sredstva koja su mu povjerena. Ovaj je dokument sastavljen vodeći računa o tim ciljevima.

Opće pretpostavke (ili računovodstvena načela) koje treba slijediti u sastavljanju financijskih izvještaja utvrđene su računovodstvenim pravilom EU-a br. 1 „Financijski izvještaji” i opisane u MRSJS-u 1: vjerno prikazivanje, načelo nastanka poslovnog događaja, načelo trajnosti poslovanja, dosljedno prikazivanje, značaj, zbirni prikaz, prijeboj i usporedne informacije.

Kvalitativne su značajke financijskog izvještavanja relevantnost, vjerodostojnost (pouzdanost), razumljivost, pravovremenost, usporedivost i provjerljivost.

1.3. KONSOLIDACIJA

Opseg konsolidacije

Konsolidirani financijski izvještaji Unije obuhvaćaju sve važne kontrolirane subjekte, zajedničke poslove i pridružene subjekte. Cjeloviti popis subjekata obuhvaćenih opsegom konsolidacije, koja sada obuhvaća 54 kontrolirana subjekta i jedan pridruženi subjekt (nepromijenjeno u odnosu na 2024.), nalazi se u bilješci **9.** Među kontroliranim subjektima su institucije Unije (uključujući Komisiju, ali ne i Europsku središnju banku) i agencije Unije (osim onih u području zajedničke i vanjske i sigurnosne politike). Osim toga, Europska zajednica za ugljen i čelik u postupku likvidacije (EZUČ u likvidaciji) također se smatra kontroliranim subjektom. Europski investicijski fond (EIF) jedini je pridruženi subjekt Unije.

Subjekti koji su obuhvaćeni konsolidacijom, ali koji nisu značajni za konsolidirane financijske izvještaje Unije u cjelini ne moraju se konsolidirati ni obračunavati primjenom metode udjela ako bi to u smislu vremena i troška za Uniju bilo prevelik gubitak. Ti se subjekti nazivaju „manjim subjektima” i navedeni su zasebno u bilješci **9.** Jedanaest subjekata je 2025. klasificirano u kategoriju manjih subjekata (2024.: 11 subjekata).

Kontrolirani subjekti

Opseg konsolidacije utvrđuje se primjenom načela kontrole. Kontrolirani subjekti su subjekti od kojih Unija zbog svojeg sudjelovanja ostvaruje varijabilne koristi, ili na njih ima pravo, te zbog kontrole nad tim drugim subjektom može utjecati na prirodu i iznos tih koristi. Ta kontrola u svakom trenutku mora biti provediva i mora se odnositi na relevantne aktivnosti tog subjekta. Kontrolirani subjekti u potpunosti se konsolidiraju. Konsolidacija počinje na prvi dan postojanja kontrole i završava po prestanku kontrole.

Najčešći pokazatelji kontrole u Uniji su sljedeći: osnivanje subjekta na temelju osnivačkih akata ili sekundarnog zakonodavstva, financiranje subjekta iz proračuna EU-a, postojanje glasačkih prava u upravnim tijelima, revizija koju obavlja Europski revizorski sud i davanje razrješnice Europskog parlamenta. Provodi se pojedinačna procjena za svaki subjekt kako bi se donijela odluka o tome je li barem jedan od prethodno navedenih kriterija dovoljan za stjecanje kontrole.

Eliminiraju se sve materijalne transakcije i salda među kontroliranim subjektima Unije, dok neostvareni dobici ili gubici od takvih transakcija među subjektima nisu materijalni i ne eliminiraju se.

Zajednički poslovi

Zajednički posao je posao nad kojim Unija i jedna ili više strana imaju zajedničku kontrolu. Zajednička kontrola je podjela kontrole nad nekim poslom dogovorena obvezujućim aranžmanom, koja postoji samo kad je za odlučivanje o relevantnim aktivnostima potrebna jednoglasna suglasnost strana koje dijele kontrolu. Zajednički poslovi mogu biti zajednički pothvati ili zajedničke operacije. Zajednički pothvat je zajednički posao strukturiran posredstvom posebnog subjekta pri čemu strane koje imaju zajedničku kontrolu imaju pravo na neto imovinu tog posla. Udjeli u zajedničkim pothvatima obračunavaju se primjenom metode udjela (vidjeti bilješku **1.5.4.**). Zajednička operacija je zajednički posao u kojem strane koje imaju zajedničku kontrolu nad poslom imaju pravo na imovinu i snose obvezu za financijske obveze predmetnog posla. Sudjelovanja u zajedničkim operacijama obračunavaju se tako što se u financijskim izvještajima Unije priznaju njihove imovina i obveze, prihodi i rashodi te njihov udio u imovini, obvezama, prihodima i rashodima koji se zajednički drže ili su zajednički nastali.

Pridruženi subjekti

Pridruženi subjekti su subjekti nad kojima Unija izravno ili neizravno ima značajan utjecaj, ali nad kojima nema isključivu ili zajedničku kontrolu. Smatra se da značajan utjecaj postoji ako Unija izravno ili neizravno drži najmanje 20 % glasačkih prava. Udjeli u pridruženim subjektima obračunavaju se primjenom metode udjela (vidjeti bilješku **1.5.4.**).

Nekonsolidirani subjekti čijim sredstvima upravlja Komisija

Komisija u ime tih subjekata upravlja sredstvima Zajedničkog sustava zdravstvenog osiguranja za osoblje Unije, Europskog razvojnog fonda i mehanizma uzajamnog osiguranja, koji je ranije bio poznat pod nazivom Jamstveni fond sudionika. Međutim, budući da Unija nad tim subjektima nema kontrolu, oni se u njezinim financijskim izvještajima ne konsolidiraju.

1.4. OSNOVA ZA SASTAVLJANJE IZVJEŠTAJA

Financijski izvještaji prezentiraju se jedanput godišnje u skladu s člankom 249. Financijske uredbe. Računovodstvena godina počinje 1. siječnja i završava 31. prosinca.

1.4.1. *Valuta i osnova za konverziju*

Funkcionalna i izvještajna valuta

Financijski izvještaji prezentiraju se u milijunima eura, osim ako je drukčije navedeno, jer je euro funkcionalna valuta Unije.

Transakcije i salda

Transakcije u stranim valutama preračunavaju se u eure na temelju deviznih tečajeva koji se primjenjuju na dan transakcije. Dobit i gubici od tečajnih razlika koji su rezultat zaključenja transakcija u stranoj valuti i preračunavanja tečajeva na kraju godine koji se primjenjuju na monetarnu imovinu i obveze iskazane u stranim valutama, priznaju se u izvještaju o financijskom rezultatu.

Drugačije metode konverzije primjenjuju se na nekretnine, postrojenja i opremu te nematerijalnu imovinu, čija se vrijednost u eurima iskazuje po tečaju koji se primjenjivao na dan njihove kupnje.

Salda novčane imovine i obveza na kraju godine iskazanih u stranim valutama konvertiraju se u eure na temelju deviznih tečajeva Europske središnje banke (ESB) koji se primjenjuju 31. prosinca:

Tečajevi eura

Valuta	31.12.2025.	31.12.2024.	Valuta	31.12.2025.	31.12.2024.
BGN	**1,9558**	*1,9558*	**RON**	**5,0968**	*4,9743*
CZK	**24,2370**	*25,1850*	**SEK**	**10,8215**	*11,459*
DKK	**7,4689**	*7,4578*	**CHF**	**0,9314**	*0,9412*
GBP	**0,8726**	*0,8292*	**JPY**	**184,09**	*163,06*
HUF	**385,1500**	*411,3500*	**USD**	**1,175**	*1,0389*
PLN	**4,221**	*4,275*			

1.4.2. *Primjena procjena*

U skladu s načelima MRSJS-a i općeprihvaćenim računovodstvenim načelima financijski izvještaji obvezno sadržavaju iznose koji se temelje na procjenama i pretpostavkama rukovodstva na temelju najpouzdanijih dostupnih informacija. Značajne procjene uključuju, među ostalim: iznose obveza za primanja zaposlenika, financijski rizik potraživanja i iznose iskazane u bilješkama koji se odnose na financijske instrumente, ispravak vrijednosti za umanjenje vrijednosti za financijsku imovinu po amortiziranom trošku i za obveze iz ugovora o financijskom jamstvu, obračunate prihode i naknade, rezervacije, stupanj umanjenja vrijednosti nematerijalne imovine i nekretnina, postrojenja i opreme, neto utrživu vrijednost zaliha, nepredviđenu imovinu i nepredviđene obveze. Stvarni rezultati mogu se razlikovati od tih procjena. Promjene procjena uzimaju se u obzir u razdoblju u kojem su utvrđene ako promjena utječe samo na to razdoblje, ili u tom i budućim razdobljima ako promjena utječe na oboje.

1.4.3. *Prelazak na novi korporativni financijski i informatički sustav (SUMMA)*

Konsolidirana godišnja računovodstvena dokumentacija za 2025. prvi je put sastavljena na temelju financijskih informacija unesenih u novi financijski informatički sustav SUMMA. Tijekom pripreme godišnje računovodstvene dokumentacije provodile su se sustavne i stroge kontrole kako bi se osiguralo da upotrijebljene financijske informacije točno prikazuju temeljne transakcije i da su u potpunosti u skladu s primjenjivim računovodstvenim pravilima. Tijekom postupka zaključenja na kraju godine uprava je utvrdila probleme nastale zbog novog sustava koji su znatno utjecali na računovodstvenu dokumentaciju, a vanjski revizor zatim je utvrdio i dodatne probleme. Zbog toga su bili potrebni ručne prilagodbe i postupci usklađivanja. Provedba i poboljšanje novog financijskog sustava i odgovarajućih kontrola nastavit će se u budućim financijskim godinama. Na temelju pomnog praćenja i preispitivanja ulaznih i izlaznih financijskih informacija godišnja računovodstvena dokumentacija uz razumno jamstvo i u svim značajnim aspektima vjerno prikazuje financijsko stanje, rezultate poslovanja i novčane tokove Europske unije.

1.5. **BILANCA**

1.5.1. *Nematerijalna imovina*

Gubitak od umanjenja je iznos za koji knjigovodstvena vrijednost imovine premašuje njezinu nadoknadivu vrijednost. Imovina je utvrdiva ako je odvojiva (tj. može se odvojiti ili odijeliti od subjekta, npr. tako da se proda, prenese, licencira, unajmi ili razmijeni, bilo zasebno ili zajedno s povezanim ugovorom, utvrdivom imovinom ili obvezom, neovisno o tome namjerava li subjekt to učiniti) ili ako nastaje iz obvezujućih aranžmana (uključujući prava iz ugovora ili druga prava), neovisno o tome jesu li ta prava prenosiva ili odvojiva od subjekta ili iz drugih prava i obveza).

Stečena nematerijalna imovina obračunava se po povijesnom trošku umanjeno za akumuliranu amortizaciju i gubitke od umanjenja vrijednosti. Interno razvijena nematerijalna imovina kapitalizira se kad se ispune relevantni uvjeti iz računovodstvenih pravila Unije, a troškovi se odnose samo na fazu razvoja imovine. Kapitalizirani troškovi uključuju sve izravno pripisive troškove potrebne za stvaranje, proizvodnju i pripremu imovine kako bi se dovela u stanje potrebno da bi funkcionirala u skladu s namjerama uprave. Troškovi povezani s istraživačkim aktivnostima, nekapitalizirani troškovi razvoja i troškovi održavanja priznaju se kao rashodi u razdoblju u kojem su nastali.

Imovina se amortizira primjenom linearne metode tijekom njezina predviđenog korisnog vijeka upotrebe (od 3 do 11 godina). Predviđeni korisni vijek upotrebe nematerijalne imovine ovisi o njezinu specifičnom ekonomskom vijeku ili zakonski ugovorenom vijeku upotrebe.

1.5.2. *Nekretnine, postrojenja i oprema*

Sve nekretnine, postrojenja i oprema iskazuju se po povijesnom trošku umanjeno za akumuliranu amortizaciju i gubitke od umanjenja vrijednosti. Trošak uključuje rashode koji se mogu izravno pripisati stjecanju, izgradnji ili prijenosu imovine.

Naknadni troškovi uključuju se u knjigovodstvenu vrijednost imovine ili se, prema potrebi, priznaju kao zasebna imovina samo ako je vjerojatno da će buduće ekonomske koristi ili uslužni potencijal te stavke biti u korist Unije i ako se njezin trošak može pouzdano izmjeriti. Troškovi popravaka i održavanja iskazuju se u izvještaju o financijskom rezultatu tijekom financijskog razdoblja u kojem su nastali.

Zemljište se ne amortizira jer se smatra da mu je korisni vijek upotrebe neodređen. Ne amortizira se ni imovina u izgradnji jer još nije raspoloživa za upotrebu. Amortizacija druge imovine izračunava se primjenom linearne metode kako bi se njezin trošak umanjen za preostalu vrijednosti rasporedio tijekom razdoblja korisnog vijeka upotrebe kako slijedi:

Kategorija imovine	Stopa amortizacije, linearna metoda
Zgrade	*4 % do 10 %*
Imovina u svemiru	*8 do 25 %*
Postrojenja i oprema	*10 do 25 %*
Namještaj i prijevozna sredstva	*10 do 25 %*
Računalni hardver	*25 do 33 %*
Ostalo	*10 do 33 %*

Dobici ili gubici od otuđenja utvrđuju se usporedbom prihoda umanjenih za troškove prodaje s knjigovodstvenom vrijednosti otuđene imovine i iskazuju se u izvještaju o financijskom rezultatu.

Najmovi

Najam je sporazum kojim najmodavac tijekom određenog razdoblja najmoprimcu prenosi pravo upotrebe imovine u zamjenu za plaćanje ili niz plaćanja. Najmovi se klasificiraju kao financijski najmovi ili poslovni najmovi.

Financijski najmovi su najmovi u kojima se gotovo svi rizici i koristi povezani s vlasništvom prenose na najmoprimca. Kad se u financijski najam ulazi kao najmoprimac, imovina stečena financijskim najmom priznaje se kao imovina, a povezane obveze iz najma kao obveze od početka razdoblja najma. Imovina i obveze priznaju se u iznosima koji su jednaki fer vrijednosti unajmljene imovine ili, ako je niža, u sadašnjoj vrijednosti minimalnih plaćanja najma, pri čemu se obje vrijednosti utvrđuju na početku najma. Imovina koja se drži u financijskom najmu amortizira se tijekom njezina korisnog vijeka upotrebe ili razdoblja najma, ovisno o tome što je kraće. Minimalna plaćanja najma raspodjeljuju se između financijskih troškova (udio kamata) i smanjenja nepodmirene obveze (udio glavnice). Financijski troškovi raspoređuju se na svako razdoblje tijekom trajanja najma kako bi se dobila stalna periodična kamatna stopa za preostali dio obveze, koja se prema potrebi iskazuje kao kratkoročna/dugoročna. Nepredviđene najamnine priznaju se kao troškovi u razdoblju u kojem su nastali.

Poslovni najam je onaj koji nije financijski najam, odnosno najam u kojem najmodavac zadržava gotovo sve rizike i koristi povezane s vlasništvom nad imovinom. Kad se u poslovni najam ulazi kao najmoprimac, plaćanja poslovnog najma priznaju se kao rashod u izvještaju o financijskom rezultatu primjenom linearne metode tijekom razdoblja najma pri čemu se ni unajmljena imovina ni obveza po najmu ne iskazuju u bilanci.

1.5.3. *Umanjenje vrijednosti nefinancijske imovine*

Umanjenje vrijednosti je gubitak buduće ekonomske koristi ili uslužnog potencijala imovine veći od sustavnog priznavanja gubitka buduće ekonomske koristi ili uslužnog potencijala imovine kroz amortizaciju materijalne ili nematerijalne imovine (ovisno o slučaju). Imovina s neodređenim korisnim vijekom upotrebe ne amortizira se već se na godišnjoj osnovi testira za umanjenje vrijednosti. Umanjenje vrijednosti materijalne ili nematerijalne imovine koja se amortizira testira se kad god na izvještajni datum ima naznaka umanjenja vrijednosti imovine. Gubitak od umanjenja priznaje se u iznosu za koji je knjigovodstvena vrijednost imovine veća od njezine nadoknadive vrijednosti (uslužni potencijal). Nadoknadiva vrijednost (uslužni potencijal) jednaka je fer vrijednosti imovine umanjene za troškove prodaje ili njezinoj vrijednosti pri upotrebi, ovisno o tome koji je iznos veći.

Ostatak vrijednosti i korisni vijek upotrebe nematerijalne imovine te nekretnina, postrojenja i opreme revidiraju se i prema potrebi usklađuju barem jednom godišnje. Ako razlozi za umanjenje vrijednosti priznati za prethodne godine više ne vrijede, poništavaju se gubici od umanjenja vrijednosti.

1.5.4. *Ulaganja obračunata metodom udjela*

Udjeli u pridruženim subjektima i zajedničkim pothvatima

Ulaganja obračunata metodom udjela početno se priznaju po trošku, a njihova knjigovodstvena vrijednost naknadno se povećava ili smanjuje radi priznavanja dodatnih uplata, udjela Unije u višku ili manjku subjekta u koji se ulaže, svih umanjenja vrijednosti i dividendi. Početni trošak uvećan za sve promjene daje knjigovodstvenu vrijednost ulaganja u financijskim izvještajima na datum bilance. Udio Unije u višku ili manjku subjekta u koji se ulaže iskazuje se u izvještaju o financijskom rezultatu, dok se njezin udio u promjenama kapitala subjekta u koji se ulaže iskazuje u pričuvama u neto imovini. Raspodjele primljene na temelju ulaganja smanjuju knjigovodstvenu vrijednost imovine.

Ako je udio Unije u manjkovima od ulaganja obračunatog metodom udjela jednak ili premašuje njezin udio u ulaganju, Unija prestaje priznavati svoj udio u budućim gubicima („nepriznati gubici”). Nakon što se udio Unije smanji na nulu, izdvajaju se rezervacije za dodatne gubitke i obveza se priznaje samo u onoj mjeri u kojoj Unija ima pravnu ili izvedenu obvezu, ili u kojoj je izvršila plaćanja u ime subjekta.

Ako postoje naznake umanjenja vrijednosti, potrebno je vrijednosti smanjiti na nižu nadoknadivu vrijednost. Nadoknadiva vrijednost određuje se kako je opisano u bilješci **1.5.3.** Ako razlozi za umanjenje vrijednosti prestanu vrijediti na neki kasniji datum, gubitak od umanjenja vrijednosti poništava se na knjigovodstvenu vrijednost koja bi bila utvrđena da umanjenje vrijednosti nije bilo priznato.

Ako drži najmanje 20 % udjela u fondu rizičnog kapitala, Unija ne nastoji imati značajan utjecaj. Stoga se ti fondovi smatraju financijskim instrumentima te se klasificiraju u financijsku imovinu po fer vrijednosti kroz višak ili manjak.

Pridruženi subjekti i zajednički pothvati koji se klasificiraju u kategoriju manjih subjekata (vidjeti bilješku **1.3.**) ne obračunavaju se primjenom metode udjela. Doprinosi Unije tim subjektima obračunavaju se kao rashodi razdoblja.

1.5.5. *Financijska imovina*

Klasifikacija pri početnom priznavanju

Klasifikacija ovisi o dva kriterija:

— modelu upravljanja financijskom imovinom. Za to je potrebno procijeniti kako EU upravlja financijskom imovinom radi stvaranja novčanih tokova i ostvarivanja svojih ciljeva te kako ocjenjuje rezultate financijske imovine,

— ugovornim značajkama novčanog toka imovine. Za to je potrebno procijeniti jesu li ugovorni novčani tokovi samo plaćanja glavnice i kamata na neplaćeni iznos glavnice. Kamata je naknada za vremensku vrijednost novca, kreditni rizik i druge osnovne rizike i troškove kreditiranja.

Nakon procjene na temelju tih kriterija financijska se imovina može klasificirati u tri kategorije: financijska imovina po amortiziranom trošku, financijska imovina po fer vrijednosti kroz neto imovinu / kapital ili financijska imovina po fer vrijednosti kroz višak ili manjak.

Financijska imovina s ugovornim novčanim tokovima koji se odnose samo na glavnicu i kamate klasificira se na temelju modela upravljanja koji primjenjuje subjekt. Ako se model upravljanja temelji na držanju financijske imovine radi prikupljanja ugovornih novčanih tokova, ta se imovina klasificira kao financijska imovina po amortiziranom trošku. Ako se model upravljanja temelji na držanju financijske imovine radi prikupljanja ugovornih novčanih tokova i prodaje financijske imovine, ta se imovina klasificira kao financijska imovina po fer vrijednosti kroz neto imovinu/kapital. Ako se model upravljanja razlikuje od ta dva modela (npr. financijska imovina drži se radi trgovanja ili se drži u portfelju kojim se upravlja po fer vrijednosti i čiji se rezultati tako ocjenjuju), financijska imovina klasificira se kao financijska imovina po fer vrijednosti kroz višak ili manjak.

Financijska imovina s ugovornim novčanim tokovima koji se ne odnose samo na glavnicu i kamate, već uvode izloženost riziku i volatilnosti osim onih koji su prisutni kod osnovnog sporazuma o posudbi (npr. promjene cijena vlasničkih instrumenata), klasificirana je kao financijska imovina po fer vrijednosti kroz višak ili manjak bez obzira na model upravljanja.

Pri početnom priznavanju EU klasificira financijsku imovinu kako slijedi:

i. *Financijska imovina po amortiziranom trošku*

U tu kategoriju Unija klasificira sljedeće:

— novac i novčane ekvivalente (uključujući obratne repo ugovore),

— zajmove (uključujući oročene depozite s izvornim rokom dospijeća duljim od tri mjeseca),

— potraživanja od razmjenskih transakcija, osim potraživanja za ugovore o financijskom jamstvu koja su klasificirana kao financijska imovina po fer vrijednosti kroz višak ili manjak.

Ta neizvedena financijska imovina ispunjava dva uvjeta: model upravljanja EU-a odnosi se na držanje te imovine radi prikupljanja ugovornih novčanih tokova. Osim toga, na određene dane postoje ugovorni novčani tokovi koji se odnose samo na glavnicu i kamatu na nepodmireni iznos glavnice.

Obratni repo ugovor je ugovor u kojem jedna strana kupuje vrijednosne papire od druge strane uz sporazum o njihovoj naknadnoj preprodaji po dogovorenoj cijeni. Ekonomska suština te transakcije može se usporediti s kolateraliziranim oročenim depozitom. Rizici i koristi vrijednosnog papira ostaju na prenositelju, a stjecatelj očekuje povrat glavnice i ugovornih kamata. Zbog toga se obratne repo transakcije obračunavaju po amortiziranom trošku. EU te transakcije zaključuje isključivo radi upravljanja likvidnošću, pri čemu iskorištava priliku za plasman viška novčanih sredstava uz povoljne kamatne stope na vrlo kratko razdoblje do najviše tri mjeseca. Stoga se kategoriziraju kao novac i novčani ekvivalenti.

Financijska imovina po amortiziranom trošku uključena je u kratkotrajnu imovinu, osim ako je rok dospijeća takve imovine dulji od 12 mjeseci od izvještajnog datuma.

ii. *Financijska imovina po fer vrijednosti kroz neto imovinu/kapital*

Ta neizvedena financijska imovina ima ugovorne novčane tokove koji se odnose samo na glavnicu i kamate na nepodmireni iznos glavnice. Osim toga, u okviru tog modela upravljanja financijska se imovina drži i radi prikupljanja ugovornih novčanih tokova i radi prodaje financijske imovine.

Imovina iz ove kategorije klasificira se u kratkotrajnu imovinu ako se njezina realizacija očekuje u roku od 12 mjeseci od izvještajnog datuma.

Na kraju ovog izvještajnog razdoblja EU ne posjeduje takvu imovinu.

iii. *Financijska imovina po fer vrijednosti kroz višak ili manjak*

Financijsku imovinu u nastavku Unija klasificira kao financijsku imovina po fer vrijednosti kroz višak ili manjak jer se ugovorni novčani tokovi ne odnose samo na glavnicu i kamate na glavnicu:

— izvedenice,

— vlasnička ulaganja i ulaganja u novčane fondove ili u fondove udruženih portfelja,

— ostala vlasnička ulaganja (npr. operacije rizičnog kapitala).

Osim toga, Unija dužničke vrijednosne papire koje drži klasificira kao financijsku imovinu po fer vrijednosti kroz višak ili manjak jer se portfeljima dužničkih vrijednosnih papira upravlja na temelju fer vrijednosti portfelja te se ti portfelji tako i ocjenjuju (npr. zajednički fond za rezervacije iz članka 215. Financijske uredbe).

Imovina iz ove kategorije klasificira se u kratkotrajnu imovinu ako se njezina realizacija očekuje u roku od 12 mjeseci od izvještajnog datuma.

Početno priznavanje i mjerenje

Kupnja financijske imovine po fer vrijednosti kroz neto imovinu/kapital i financijske imovine po fer vrijednosti kroz višak ili manjak priznaju se na datum transakcije, tj. datum na koji EU preuzme obvezu kupnje imovine. Novčani ekvivalenti i zajmovi priznaju se kad se novac položi u financijsku instituciju ili doznači zajmoprimcima.

Financijska imovina početno se mjeri po fer vrijednosti. Za svu financijsku imovinu koja se ne iskazuje po fer vrijednosti kroz višak ili manjak transakcijski troškovi dodaju se fer vrijednosti pri početnom priznavanju. Za financijsku imovinu koja se iskazuje po fer vrijednosti kroz višak ili manjak transakcijski troškovi knjiže se u izvještaju o financijskom rezultatu kao rashodi.

Fer vrijednost financijske imovine pri početnom priznavanju obično je transakcijska cijena, osim ako transakcija nije izvršena po uobičajenim tržišnim uvjetima, tj. ako je izvršena bez naknade ili uz nominalnu naknadu za potrebe javne politike. U tom je slučaju razlika između fer vrijednosti financijskog instrumenta i transakcijske cijene nerazmjenska komponenta koja se u izvještaju o financijskom rezultatu prikazuje kao rashod. U tom se slučaju fer vrijednost financijske imovine izvodi iz tekućih tržišnih transakcija za istovrijedan instrument. Ako za taj instrument ne postoji aktivno tržište, fer vrijednost se izvodi pomoću tehnike vrednovanja za koju se koriste samo dostupni podaci s tržišta.

Kad se dugoročni zajam odobrava bez kamata ili s kamatama nižima od tržišnih, njegova fer vrijednost može se procijeniti kao sadašnja vrijednost svih budućih novčanih primitaka koji se diskontiraju primjenom tržišne kamatne stope koja vrijedi za sličan instrument sličnog kreditnog rejtinga.

Zajmovi odobreni u okviru mehanizma za oporavak i otpornost te zajmovi za financijsku pomoć početno se mjere po nominalnoj vrijednosti, pri čemu se transakcijska cijena smatra fer vrijednošću zajma. Razlozi za to su sljedeći:

— „tržišno okruženje” za davanje zajmova EU-a vrlo je specifično i razlikuje se od tržišta kapitala na kojemu se izdaju komercijalne ili državne obveznice. Vjerovnici na tim tržištima mogu birati alternativna ulaganja i ta se mogućnost odražava u tržišnim cijenama. Međutim, Unija nema mogućnost odabrati alternativna ulaganja jer joj nije dopušteno ulagati novac na tržištima kapitala; ona samo pozajmljuje sredstva kako bi ih dala u zajam. To znači da Uniju nema mogućnost alternativnog kreditiranja ili ulaganja pozajmljenih sredstava. Stoga nema oportunitetnog troška te tako ni temelja za usporedbu s tržišnim stopama. Zapravo, Unijina operacija davanja zajmova sama je po sebi tržišna. S obzirom na to da nije primjenjiva „opcija” oportunitetnog troška, tržišna cijena nije vjerni odraz suštine Unijinih operacija davanja zajmova. Zato se fer vrijednost zajmova Unije ne može utvrđivati u odnosu na komercijalne ili državne obveznice,

— nadalje, s obzirom na to da nema transakcija na aktivnom tržištu ni sličnih transakcija za usporedbu, kamatna stopa koju Unija koristi za izračun fer vrijednosti svojih operacija davanja zajmova trebala bi biti zaračunata kamatna stopa.

Naknadna mjerenja

Financijska imovina po amortiziranom trošku naknadno se mjeri po amortiziranom trošku primjenom metode efektivne kamate.

Financijska imovina po fer vrijednosti kroz neto imovinu/kapital naknadno se mjeri po fer vrijednosti. Dobici i gubici od promjena fer vrijednosti priznaju se u revalorizacijskoj pričuvi, osim tečajnih razlika za monetarnu imovinu, koje se priznaju u izvještaju o financijskom rezultatu.

Financijska imovina po fer vrijednosti kroz višak ili manjak naknadno se mjeri po fer vrijednosti. Dobici i gubici od promjena fer vrijednosti (uključujući one koji proizlaze iz preračunavanja stranih valuta i svih obračunatih kamata) uključeni su u izvještaj o financijskom rezultatu u razdoblju u kojem nastanu.

Fer vrijednost pri naknadnom mjerenju

Fer vrijednosti ulaganja uvrštenih na aktivnim tržištima temelje se na tekućim ponuđenim cijenama. Ako tržište financijske imovine nije aktivno (i u slučaju neuvrštenih vrijednosnih papira i OTC izvedenica), Unija određuje fer vrijednost primjenom tehnika vrednovanja. Te tehnike uključuju upotrebu nedavnih transakcija izvršenih po uobičajenim tržišnim uvjetima, upućivanje na druge vrlo slične instrumente, analizu diskontiranih novčanih tokova, modele za određivanje cijena opcija i druge tehnike vrednovanja koje uobičajeno primjenjuju sudionici na tržištu.

Ulaganja u fondove poduzetničkog kapitala koji nemaju kotiranu tržišnu cijenu na aktivnom tržištu vrednuju se po pripisanoj vrijednosti neto imovine, za koju se smatra da je jednaka njihovoj fer vrijednosti.

Umanjenje vrijednosti financijske imovine

EU priznaje i mjeri gubitak od umanjenja vrijednosti za očekivane kreditne gubitke po financijskoj imovini koja se mjeri po amortiziranom trošku i po fer vrijednosti kroz neto imovinu/kapital.

Kad je riječ o imovini po amortiziranom trošku, knjigovodstvena vrijednost imovine smanjuje se za iznos gubitka od umanjenja vrijednosti koji se priznaje u izvještaju o financijskom rezultatu. Kad je riječ o imovini po fer vrijednosti kroz neto imovinu/kapital, rezervacija za gubitke iskazana je u neto imovini/kapitalu i ne umanjuje knjigovodstvenu vrijednost financijske imovine u bilanci. Ako se u narednom razdoblju smanji iznos gubitka od umanjenja vrijednosti, prethodno utvrđeni gubitak od umanjenja vrijednosti poništava se na temelju izvještaja o financijskom rezultatu.

Očekivani kreditni gubitak je sadašnja vrijednost razlike između ugovornih novčanih tokova i novčanih tokova koje EU očekuje da će ostvariti. Očekivani kreditni gubitak temelji se na realnim i utemeljenim podacima koji su dostupni na izvještajni datum bez neopravdanih troškova ili napora.

(a) *Politike klasifikacije po fazama*

Očekivani kreditni gubitak mjeri se primjenom modela s tri faze kojim se uzima u obzir vjerojatnošću ponderirano neispunjenje obveza tijekom vijeka trajanja financijske imovine i kretanje kreditnog rizika nakon nastanka financijske imovine. Kad je riječ o zajmovima, nastanak je datum preuzimanja neopozive obveze po zajmu.

Raspoređivanje u faze uglavnom ovisi o kreditnom rejtingu druge ugovorne strane. Model raspodjele po fazama oslanja se na relativnu procjenu kreditnog rizika, odnosno Unija može imati različite zajmove s istom drugom ugovornom stranom u različitim fazama, ovisno o početnom kreditnom riziku druge ugovorne strane. S obzirom na svoj jedinstveni institucionalni status Unija posuđuje novac svojim državama članicama ili državama u teškoćama. Kao rezultat Unija provodi i kvalitativnu procjenu kreditnog rizika na temelju praćenja gospodarske situacije zajmoprimaca u teškoćama.

Faza 1 – nema znatnog povećanja kreditnog rizika

Zajmovi drugim ugovornim stranama s investicijskim rejtingom (tj. rejting između AAA (Aaa) i BBB– (Baa3) na ljestvici rejtinga agencije S&P/Fitch (Moody's) ili istovjetan vanjski ili unutarnji rejting) na izvještajni datum smatraju se zajmovima niskog kreditnog rizika te se stoga klasificiraju u fazu 1, osim ako su dospjeli prije više od 30 dana (vidjeti fazu 2). Osim toga, svi zajmovi kod kojih nije došlo do znatnog povećanja kreditnog rizika, kako je definirano u nastavku, klasificirani su u fazu 1. Kad je riječ o zajmovima u fazi 1, ispravak vrijednosti za umanjenje vrijednosti mjeri se na razini 12-mjesečnog očekivanog kreditnog gubitka.

Faza 2 – znatno povećanje kreditnog rizika

Kako bi se utvrdilo je li došlo do znatnog povećanja kreditnog rizika nakon nastanka, odnosno primjenjuje li se prelazak u fazu 2, Unija provodi kombinaciju kvantitativnih i kvalitativnih procjena:

— svi zajmovi za koje su ugovorna plaćanja dospjela prije 31 – 90 dana prelaze u fazu 2.,

— kad je riječ o drugim ugovornim stranama čiji je kreditni rejting na početni datum priznavanja između AAA (Aaa) i BB– (Ba3): osim u slučaju niskog rizika (navedeno u fazi 1), smatra se da je pogoršanje znatno ako razlika između početnog rejtinga i onoga na izvještajni datum iznosi tri stupnja ili više,

— kad je riječ o drugim ugovornim stranama čiji je kreditni rejting na početni datum priznavanja B+ (B1) ili B (B2): smatra se da je pogoršanje znatno ako razlika između početnog i trenutačnog rejtinga iznosi dva stupnja ili više,

— kad je riječ o drugim ugovornim stranama čiji je kreditni rejting na početni datum priznavanja B– (B3) ili niži (u rasponu CCC/Caa): smatra se da je pogoršanje znatno ako razlika između početnog i trenutačnog rejtinga na izvještajni datum iznosi jedan stupanj ili više, i

— zajmovi odobreni prije prelaska na revidirani EAR 11 (tj. 1. siječnja 2021.) za koje pri početnom priznavanju nisu dostupne informacije o kreditnom riziku bez nepotrebnih troškova i napora klasificiraju se u fazu 2.

Kad je riječ o zajmovima u fazi 2, ispravak vrijednosti za umanjenje vrijednosti mjeri se na razini očekivanog kreditnog gubitka tijekom vijeka trajanja.

Faza 3 – zajmovi umanjeni za kreditne gubitke

Zajmovi se klasificiraju u fazu 3 ako su dospjeli prije 90 dana ili ako je nakon njihova odobrenja došlo do jednog ili više događaja koji negativno utječu na procijenjene buduće novčane tokove te financijske imovine. Primjerice, zajam se klasificira u fazu 3:

— ako je vjerojatno da će zajmoprimac pokrenuti stečajni postupak ili drugi oblik financijske reorganizacije,

— ako zajmoprimac ima kreditni rejting D koji je objavila vanjska agencija za kreditni rejting, i

— ako je zajmoprimac u statusu neispunjavanja obveza u odnosu na bilo koju financijsku obvezu prema EU-u, ili u slučaju zajmova za financijsku pomoć, ako je zajmoprimac u statusu neispunjavanja obveza u odnosu na bilo koju drugu međunarodnu organizaciju koja financira program.

Kad je riječ o zajmovima u fazi 3, ispravak vrijednosti za umanjenje vrijednosti mjeri se na razini očekivanog kreditnog gubitka tijekom vijeka trajanja.

Kupljeni ili odobreni zajmovi umanjeni za kreditne gubitke

EU također drži kupljene ili odobrene zajmove umanjene za kreditne gubitke. To su neotplaćeni zajmovi za koje je Komisija isplatila aktivirano jamstvo provedbenom partneru. Sva su prava za te zajmove subrogirana Uniji. Unija ih priznaje u svojoj bilanci po fer vrijednosti pri početnom priznavanju. Klasificira ih kao kupljene ili odobrene zajmove umanjene za kreditne gubitke i izračunava ispravak vrijednosti za umanjenje vrijednosti na temelju očekivanog kreditnog gubitka tijekom vijeka trajanja. Na temelju relevantnih sporazuma između Unije i provedbenih partnera u ime Unije provodi se postupak naplate nepodmirenih iznosa.

(b) *Zajmovi državama*

Unija provodi svoje procjene umanjenja vrijednosti zajmova uzimajući u obzir narav svojega financiranja i svoj jedinstveni institucionalni status.

Kad je riječ o umanjenju vrijednosti zajmova trećim zemljama, Unija izračunava očekivane kreditne gubitke na temelju vanjskih podataka o kreditnoj kvaliteti, ali uzimajući u obzir svoj status povlaštenog vjerovnika, čime se smanjuje kreditni rizik. Diskontna stopa pri izračunu sadašnje vrijednosti jednaka je izvornoj efektivnoj kamatnoj stopi zajma. Ako zajam ima promjenjivu kamatnu stopu, diskontna stopa jednaka je tekućoj efektivnoj kamatnoj stopi koja je utvrđena ugovorom.

Kad je riječ o zajmovima državama članicama, Unija nikad nije zabilježila gubitke zbog umanjenja vrijednosti ni neispunjenje obveze plaćanja. Za te zajmove Unija, osim statusa povlaštenog vjerovnika, uzima u obzir odnos sa svojim državama članicama. Ta dva elementa u načelu jamče potpuni povrat zajmova državama članicama, po dospijeću. Unija stoga smatra da su očekivani kreditni gubici od zajmova državama članicama zanemarivi te da statistički pristup pri izračunu očekivanih kreditnih gubitaka nije primjeren za te zajmove. Stoga se u izvještaju o financijskom rezultatu ne iskazuju očekivani kreditni gubici od zajmova državama članicama.

(c) *Potraživanja*

Unija mjeri gubitak od umanjenja vrijednosti kao iznos očekivanog kreditnog gubitka tijekom vijeka trajanja instrumenta, primjenom praktičnih rješenja (npr. matrica za određivanje rezerviranja).

(d) *Novac i novčani ekvivalenti*

Unija drži novac i novčane ekvivalente na tekućim računima banaka i oročenim depozitima s rokom dospijeća do tri mjeseca. Novac se najvećim dijelom drži u bankama s vrlo visokim kreditnim rejtinzima (vidjeti bilješku **6.6.**), stoga je vjerojatnost neispunjavanja obveza vrlo mala. S obzirom na kratko dospijeće i malu vjerojatnost neispunjavanja obveza očekivani kreditni gubici od novca i novčanih ekvivalenata zanemarivi su. Zbog toga se za novčane ekvivalente ne iskazuje ispravak vrijednosti za umanjenje vrijednosti.

Prestanak priznavanja

Financijski instrumenti prestaju se priznavati kad prava na primitak novčanih tokova iz ulaganja isteknu ili Unija prenese gotovo sve rizike i koristi povezane s vlasništvom na neku drugu stranku. Svaka razlika između knjigovodstvene vrijednosti pri prestanku priznavanja i cijene transakcije priznaje se u izvještaju o financijskom rezultatu kao dobitak ili gubitak. Prodaja financijske imovine po fer vrijednosti kroz neto imovinu/kapital te kroz višak ili manjak priznaje se na datum trgovanja.

1.5.6. *Zalihe*

Zalihe se obračunavaju prema trošku ili neto utrživoj vrijednosti, ovisno o tome što je manje. Trošak se utvrđuje primjenom FIFO metode (*first-in, first-out*). Trošak gotovih proizvoda i nedovršene proizvodnje sastoji se od vrijednosti sirovina, izravnog rada, ostalih izravno pripisivih troškova i povezanih općih troškova proizvodnje (na temelju uobičajenog kapaciteta proizvodnje). Neto utrživa vrijednost je procijenjena prodajna cijena u okviru redovnog poslovanja, umanjena za troškove dovršenja i prodaje. Zalihe koje se drže za distribuciju uz naknadu ili bez naknade mjere se po trošku ili tekućem trošku zamjene, ovisno o tome što je manje. Tekući trošak zamjene je trošak koji bi nastao kad bi Unija stekla imovinu na izvještajni datum.

1.5.7. *Iznosi pretfinanciranja*

Pretfinanciranje je plaćanje kojemu je svrha da se korisniku osigura novčani predujam, tj. likvidna sredstva. U skladu s načelom dobrog financijskog upravljanja može biti podijeljeno na više plaćanja tijekom razdoblja utvrđenog u konkretnom ugovoru, odluci, sporazumu ili temeljnom aktu. Likvidna sredstva ili predujam koriste se za namjenu za koju su dobiveni tijekom razdoblja utvrđenog u sporazumu ili se vraćaju. Ako korisnik nema prihvatljivih izdataka, dužan je pretfinanciranje vratiti Uniji. Budući da Unija zadržava kontrolu nad pretfinanciranjem i ima pravo na povrat za neprihvatljivi dio, iznos se iskazuje kao imovina.

Pretfinanciranje se početno priznaje u bilanci kad se novac prenese primatelju. Izračunava se na temelju iznosa plaćene naknade. Pretfinanciranje se u sljedećim razdobljima mjeri na temelju iznosa izvorno priznatog u bilanci umanjenog za prihvatljive izdatke (po potrebi uključujući procijenjene iznose) nastale tijekom predmetnog razdoblja.

Kamata za pretfinanciranje se priznaje jer je zaračunata u skladu s relevantnim sporazumom. Na kraju godine se na temelju najpouzdanijih informacija procjenjuju prihodi od obračunate kamate i knjiže se u bilanci.

Ostali predujmovi državama članicama koji proizlaze iz povrata sredstava Uniji za iznose koje su države članice unaprijed uplatile svojim korisnicima (uključujući „financijske instrumente u okviru podijeljenog upravljanja") priznaju se kao imovina i prikazuju se u naslovu „Pretfinanciranje". Ostali predujmovi državama članicama naknadno se mjere po izvorno priznatom iznosu u bilanci umanjeno za najbolju procjenu prihvatljivih izdataka koje snose krajnji korisnici, izračunato na temelju realnih i utemeljenih pretpostavki.

Doprinosi skrbničkim fondovima Unije (kako je utvrđeno u članku 238. Financijske uredbe) koji nisu konsolidirani u Europskoj komisiji (tj. Skrbnički fond za Afriku i Skrbnički fond Bêkou) ili drugim nekonsolidiranim subjektima klasificiraju se kao pretfinanciranje jer im je svrha skrbničkom fondu osigurati likvidna sredstva za financiranje posebnih mjera utvrđenih u okviru njegovih ciljeva. Doprinosi Unije skrbničkim fondovima mjere se na temelju izvornog iznosa doprinosa Unije umanjenog za prihvatljive izdatke, po potrebi uključujući procijenjene iznose, koji su nastali skrbničkom fondu tijekom izvještajnog razdoblja i koji se raspoređuju na doprinose Unije u skladu s temeljnim sporazumom.

1.5.8. *Potraživanja od razmjenskih transakcija i naplativa sredstva od nerazmjenskih transakcija*

U skladu s računovodstvenim pravilima Unije razmjenske i nerazmjenske transakcije iskazuju se zasebno. Da bi se te dvije kategorije razlikovale, pojam „potraživanja" rezerviran je za razmjenske transakcije, dok se za „nerazmjenske transakcije", tj. kad Unija dobije vrijednost od drugog subjekta, a pritom izravno zauzvrat ne daje približno jednaku vrijednost, koristi pojam „naplativa sredstva" (npr. naplativa sredstva od država članica koja se odnose na vlastita sredstva).

Potraživanja od razmjenskih transakcija su financijska imovina koja se mjeri po amortiziranom trošku, osim za određene iznose potraživanja od ugovora o financijskom jamstvu koja se klasificiraju kao financijska imovina po fer vrijednosti kroz višak ili manjak (vidjeti bilješku **1.5.5.**).

Naplativa sredstva od nerazmjenskih transakcija iskazuju se po fer vrijednosti na datum stjecanja umanjeno za umanjenje vrijednosti. Umanjenje za umanjenje vrijednosti naplativih sredstava od nerazmjenskih transakcija utvrđuje se ako postoji objektivan dokaz da Unija neće moći naplatiti sve iznose koji dospijevaju u skladu s izvornim uvjetima naplativih sredstava od nerazmjenskih transakcija. Iznos umanjenja vrijednosti razlika je između iznosa knjigovodstvene vrijednosti imovine i nadoknadivog iznosa. Iznos umanjenja vrijednosti priznaje se u izvještaju o financijskom rezultatu. Opće umanjenje vrijednosti na temelju prošlih iskustava provodi se i za nepodmirene naloge za naplatu za koje ranije nije provedeno odgovarajuće umanjenje vrijednosti. Za tretman obračunatih prihoda na kraju godine vidjeti bilješku **1.5.14.**

Iznosi koji se prikazuju i objavljuju kao naplativa sredstva od nerazmjenskih transakcija nisu financijski instrumenti jer ne proizlaze iz ugovora koji bi mogao rezultirati financijskom obvezom ili vlasničkim instrumentom. Međutim, u bilješkama uz financijske izvještaje naplativa sredstva od nerazmjenskih transakcija iskazuju se zajedno s potraživanjima od razmjenskih transakcija, ako je primjenjivo.

1.5.9. *Novac i novčani ekvivalenti*

Novac i novčani ekvivalenti su financijska imovina po amortiziranom trošku i uključuju gotovinu, bankovne depozite po viđenju ili kratkoročne depozite, obratne repo ugovore i ostala kratkoročna visokolikvidna ulaganja s izvornim dospijećem od najviše tri mjeseca koja se drže radi podmirivanja kratkoročnih novčanih obveza i upravljanja likvidnošću, a ne radi ulaganja ili u druge svrhe.

1.5.10. *Primanja zaposlenika*

Unija zaposlenicima isplaćuje niz primanja (prihodi i socijalno osiguranje). Za potrebe računovodstva ta se primanja razvrstavaju u kategoriju kratkoročnih obveza i kategoriju primanja nakon prestanka radnog odnosa.

Kratkoročna primanja zaposlenika

Kratkoročna primanja zaposlenika su primanja koja se moraju podmiriti prije isteka 12 mjeseci nakon kraja izvještajnog razdoblja u kojem su zaposlenici bili aktivni u službi, primjerice plaće, godišnji odmor i plaćeno bolovanje i druge kratkoročne naknade. Kratkoročna primanja zaposlenika priznaju se kao rashod kad je riječ o aktivnoj službi. Obveza se priznaje u iznosu koji se treba platiti ako Unija ima sadašnju pravnu ili izvedenu obvezu plaćanja za aktivnu službu zaposlenika i ako se iznos obveze može pouzdano procijeniti.

Primanja nakon prestanka radnog odnosa

Unija zaposlenicima isplaćuje niz primanja nakon prestanka radnog odnosa, koja uključuju mirovine, invalidske mirovine, mirovine za nadživjele osobe iz sustava mirovinskog osiguranja za europske dužnosnike te zdravstveno osiguranje u okviru Zajedničkog sustava zdravstvenog osiguranja (vidjeti bilješku **2.9.**). Ta se primanja isplaćuju iz jednog plana, koji je podijeljen u dva zasebna sustava, i moraju se slično tretirati kako bi se dobio vjeran prikaz financijskog stanja i uvid u ekonomsku realnost.

— Mirovinski sustav za europske dužnosnike (PSEO): Primanja koja se isplaćuju iz tog sustava koji se financira na temelju zamišljenih vrijednosti ([31]) odnose se na starosne mirovine, invalidske mirovine i mirovine za nadživjele osobe te na obiteljske naknade i naknade u slučaju smrti prije odlaska u mirovinu zaposlenika koji rade ili su radili za institucije, agencije ili druga tijela Unije i naknade za nadživjele osobe preminulih dužnosnika ili umirovljenika. Doprinosom iz plaća zaposlenika podmiruje se trećina očekivanog troška tih primanja.

— Zajednički sustav zdravstvenog osiguranja (JSIS): Unija iz ovog sustava pruža zdravstveno osiguranje zaposlenicima Europske komisije, institucija EU-a, agencija i drugih tijela nadoknadom liječničkih troškova. Primanja namijenjena osobama koje nisu u aktivnoj službi (umirovljenici, siročad itd.) razvrstavaju se u kategoriju primanja nakon prestanka radnog odnosa.

Unija postojećim i bivšim osiguranicima iz svojih institucija isplaćuje primanja nakon prestanka radnog odnosa iz zasebnih mirovinskih sustava. Ta se primanja evidentiraju pod naslovom „Drugi mirovinski sustavi". Unija iz tih mirovinskih sustava isplaćuje mirovine osiguranicima iz Komisije, Suda, Revizorskog suda, Vijeća, Europskog parlamenta, Europskog ombudsmana i Europskog nadzornika za zaštitu podataka. Unija osiguranicima iz institucija Unije pruža zdravstveno osiguranje putem sustava JSIS.

Prethodno navedena primanja nakon prestanka radnog odnosa smatraju se obvezama Unije za definirana primanja i obračunavaju se na svaki izvještajni datum na način da se procijeni iznos budućih primanja koje su zaposlenici ostvarili tijekom tekućeg i minulog rada, pri čemu se taj iznos diskontira i umanjuje za fer vrijednost imovine plana. Obvezu za definirana primanja izračunavaju aktuari na godišnjoj osnovi primjenom metode projekcije kreditne jedinice. Sadašnja vrijednost obveze za definirana primanja određuje se na način da se diskontiraju procijenjeni budući novčani tokovi primjenom kamatnih stopa na državne obveznice izražene u valuti u kojoj će se primanja isplaćivati, a čiji su uvjeti dospijeća usklađeni s uvjetima povezane obveze za mirovine.

Primanja nakon prestanka radnog odnosa koja se isplaćuju zaposlenicima institucija Unije uključena su u sustav koji obuhvaća mirovinski sustav (PSEO) i sustav zdravstvenog osiguranja (JSIS), pri čemu je pravo na zdravstveno osiguranje u okviru sustava JSIS uvjetovano stjecanjem prava na mirovinu u okviru sustava PSEO. Na temelju tog objedinjenog sustava, kako je predviđeno Pravilnikom o osoblju, određena prava, primjerice pravo na odgođenu i smanjenu mirovinu u okviru sustava PSEO, stječu se nakon 10 godina staža u službi. Međutim, prava koja je zaposlenik stekao na temelju tog objedinjenog sustava i prenio ih u sustav svoje sljedeće službe u kojoj aktivno radi bitno su veća od tih početnih prava, što je vidljivo iz godišnjih stečenih mirovinskih prava.

Stoga, kako bi se predočila ekonomska suština temeljne transakcije, što je potrebno za vjeran prikaz kvalitativnih aspekata financijskog izvještavanja kako je navedeno u računovodstvenom pravilu EU-a br. 1 i MRSJS-u Konceptualni okvir, nastali trošak rada obračunava se primjenom linearne metode tijekom razdoblja aktivnog rada zaposlenika u službi, odnosno u razdoblju od datuma na koji zaposlenik stječe pravo na primanja na temelju plana (neovisno o tome jesu li primanja uvjetovana radom u drugoj službi) do datuma kad zaposlenik radom u drugoj službi više neće imati pravo na materijalni iznos primanja na temelju plana, osim na daljnja povećanja plaće. Taj se pristup dosljedno primjenjuje na primanja iz tog objedinjenog plana.

Ponovna mjerenja neto obveza na temelju definiranih primanja uključuju aktuarske dobitke i gubitke i povrat na imovinu plana te se odmah priznaju u neto imovini.

([31]) Mirovinski sustav za europske dužnosnike je sustav za primanja zaposlenika koji se temelji na zamišljenim (virtualnim vrijednostima) u kojem se doprinosi zaposlenika koriste za financiranje njihovih budućih mirovina. Iako nije riječ o pravom investicijskom fondu, smatra se da se iznos koji bi takav fond prikupio ulaže u dugoročne obveznice država članica i iskazuje se u kategoriji obveza za mirovine koje se evidentiraju u godišnjoj računovodstvenoj dokumentaciji Europske unije. Države članice zajednički jamče isplatu primanja u skladu s člankom 83. Pravilnika o osoblju i člankom 4. stavkom 3. Ugovora o Europskoj uniji (za više informacija o tom sustavu vidjeti COM(2018) 829).

Unija priznaje neto kamate (prihod) i ostale rashode koji se odnose na definirane planove primanja u izvještaju o financijskom rezultatu pod naslovom „troškovi zaposlenika i mirovina”.

Kad se osigurana davanja promijene ili smanje, promjena iznosa davanja za minuli rad ili dobit ili gubici od smanjenja priznaje se odmah u izvještaju o financijskom rezultatu. Dobici ili gubici od podmirenja obveza priznaju u trenutku podmirenja obveza. Troškovi za minuli rad u službi odmah se priznaju u izvještaju o financijskom rezultatu, osim ako su promjene uvjetovane ostankom zaposlenika u službi na određeno razdoblje.

1.5.11. *Rezervacije*

Rezervacije se obračunavaju kad Unija ima sadašnju pravnu ili izvedenu obvezu prema trećim stranama zbog događaja iz prošlosti, pri čemu je vjerojatno (tj. više je vjerojatno nego što nije) da će za podmirenje obveze biti potreban odljev sredstava i iznos obveze se može pouzdano procijeniti. Rezervacije se ne iskazuju za gubitke iz budućeg poslovanja. Iznos rezervacija jednak je najboljoj procjeni rashoda koji će biti potrebni za podmirenje sadašnje obveze na izvještajni datum. Ako rezervacija uključuje velik broj stavki, obveza se procjenjuje ponderiranjem svih mogućih rezultata s vjerojatnostima koje su s njima povezane (metoda „očekivane vrijednosti”).

Rezervacije za štetne ugovore mjere se po sadašnjoj vrijednosti očekivanog troška raskida ugovora ili očekivanog neto troška nastavka provedbe ugovora, ovisno o tome koji je trošak manji.

1.5.12. *Financijske obveze*

Financijske obveze klasificiraju se kao financijske obveze po fer vrijednosti kroz višak ili manjak, financijske obveze po amortiziranom trošku ili ugovorne obveze za financijska jamstva.

Uzeti zajmovi

Uzeti zajmovi sastoje se od zajmova od kreditnih institucija i dugovanja evidentiranih certifikatima (obveznice EU-a, depoziti EU-a i kratkoročne obveznice EU-a). Uzeti zajmovi početno se priznaju po fer vrijednosti, koja je jednaka prihodu od njihova izdavanja (fer vrijednost primljene naknade) bez nastalih transakcijskih troškova te se naknadno obračunavaju po amortiziranom trošku primjenom metode efektivne kamate; svaka razlika između prihoda, bez transakcijskih troškova, i vrijednosti otkupa priznaje se u izvještaju o financijskom rezultatu tijekom razdoblja uzetih zajmova primjenom metode efektivne kamate. Nastali transakcijski troškovi za Uniju koji su potom zaračunati korisniku zajma zanemarivi su i izravno se priznaju u izvještaju o financijskom rezultatu.

Uzeti zajmovi klasificiraju se kao dugoročne obveze, osim ako dospijevaju u roku od 12 mjeseci od datuma bilance.

Financijske obveze po fer vrijednosti kroz višak ili manjak

Uključuju izvedenice kod kojih je fer vrijednost negativna. One se računovodstveno tretiraju kao financijska imovina po fer vrijednosti kroz višak ili manjak (vidjeti bilješku **1.5.5.**).

Ta kategorija obuhvaća jamstva koja EU daje financijskim institucijama za vlasnička ulaganja. Ta se jamstva klasificiraju kao izvedeni financijski instrumenti i obračunavaju kao financijska imovina ili financijske obveze po fer vrijednosti kroz višak ili manjak jer ne odgovaraju definiciji obveze za financijska jamstva. Financijska imovina ili obveza EU-a mjeri se na temelju vrijednosti osnovnih ulaganja.

Ugovorne obveze za financijska jamstva

Unija priznaje ugovornu obvezu za financijska jamstva ako sklapa ugovor kojim se od nje zahtijevaju određena plaćanja radi nadoknade gubitka imatelju koji je nastao jer određeni dužnik ne obavlja plaćanje po njegovu dospijeću u skladu s izvornim ili izmijenjenim uvjetima dužničkog instrumenta. Ako se ugovorom o jamstvu od Unije zahtijeva da izvrši plaćanja zbog izmjene cijena financijskih instrumenata ili promjene drugih temeljnih čimbenika, taj je ugovor o jamstvu izvedenica, tj. financijska obveza po fer vrijednosti kroz višak ili manjak. Svi drugi ugovori o jamstvu obračunavaju se kao financijske rezervacije.

Ugovorne obveze za financijska jamstva početno se priznaju po fer vrijednosti. To odgovara neto sadašnjoj vrijednosti potraživane premije ako je u skladu s tržišnim uvjetima. Ako nije naplaćena jamstvena premija ili ako naknada nije fer vrijednost, fer vrijednost utvrđuje se na temelju kotiranih cijena na aktivnom tržištu za ugovore o financijskom jamstvu koje su istovrijedne onima unesenima u obvezu za financijska jamstva, ako postoji, ili primjenom tehnike vrednovanja. Ako fer vrijednost nije moguće pouzdano izmjeriti izravnim promatranjem aktivnog tržišta ili drugom tehnikom vrednovanja, ugovorna obveza za financijska jamstva početno se mjeri po iznosu očekivanih kreditnih gubitaka tijekom vijeka trajanja.

Naknadna mjerenja ovise o kretanju izloženosti kreditnom riziku koji proizlazi iz financijskog jamstva, koje se prati raspoređivanjem ugovora o financijskom jamstvu po fazama. Ključni pokazatelj rizika za raspodjelu ugovora o financijskom jamstvu po fazama jest kreditni rejting zajamčenog duga. U okviru modela raspodjele po fazama uspoređuju se kreditni rejting pri nastanku i kreditni rejting na izvještajni datum.

Ako nema znatnog povećanja kreditnog rizika („faza 1”), obveze za financijska jamstva mjere se po većem od očekivanih kreditnih gubitaka u 12 mjeseci i izvorno priznatom iznosu umanjenom za, prema potrebi, kumulativnu amortizaciju. U slučaju znatnog povećanja kreditnog rizika („faza 2”), obveze za financijska jamstva mjere se po većem od očekivanih kreditnih gubitaka tijekom vijeka trajanja i izvorno priznatom iznosu umanjenom za, prema potrebi, kumulativnu amortizaciju.

Kriteriji raspodjele po fazama za zajamčeni dug u ugovorima o financijskom jamstvu koji pokrivaju jedan dužnički instrument jednaki su onima za financijsku imovinu po amortiziranom trošku (vidjeti bilješku **1.5.5.**).

Kriteriji raspodjele po fazama za zajamčeni dug u portfeljnim jamstvima slijede iste kriterije kao i za financijsku imovinu po amortiziranom trošku, uz sljedeće iznimke:

— ponderirani prosječni kreditni rejting portfelja obuhvaćenog jamstvom ili rejting jamstva uzima se u obzir za kriterije klasifikacije po fazama, a ne za rejting pojedinačnih dužničkih instrumenata zasebno,

— kad je riječ o jamstvima čiji je kreditni rejting na početni datum priznavanja između AAA (Aa1) i BB– (Ba3): smatra se da je pogoršanje znatno ako razlika između početnog rejtinga i rejtinga na izvještajni datum iznosi dva stupnja ili više,

— kad je riječ o jamstvima čiji je kreditni rejting na početni datum priznavanja B+ (B1) ili niži: smatra se da je pogoršanje znatno ako razlika između početnog rejtinga i rejtinga na izvještajni datum iznosi jedan stupanj ili više.

Ako kreditni rejtinzi nisu dostupni, nego postoji procjena očekivanih godišnjih potraživanja provedena pri početnom priznavanju, stvarna razina potraživanja u usporedbi s početnom procjenom isto se tako smatra realnim pokazateljem rizika koji se koristi za procjenu znatnog povećanja kreditnog rizika.

Osim navedenih kriterija Unija može primijeniti kvalitativnu procjenu znatnog povećanja kreditnog rizika na temelju dodatnih, realnih i utemeljenih informacija koje su dostupne.

Ugovori o financijskom jamstvu nastali prije prelaska na revidirani EAR 11 (tj. prije 1. siječnja 2021.) za koje pri početnom priznavanju nisu dostupne informacije o kreditnom riziku bez nepotrebnih troškova i napora klasificiraju se u fazu 2.

Klasifikacija u fazu 3 i kupljenu ili stvorenu imovinu umanjenu za kreditne gubitke ne primjenjuje se na ugovore o financijskom jamstvu.

Ugovori o financijskom jamstvu klasificiraju se kao kratkoročne obveze, osim ako Unija ima bezuvjetno pravo na odgodu podmirenja obveze od najmanje 12 mjeseci nakon izvještajnog datuma.

Doprinosi s uvjetima

Skrbnički fondovi Unije koji se smatraju dijelom operativnih aktivnosti Komisije (npr. skrbnički fond Madad i skrbnički fond za Kolumbiju) obračunavaju se u računovodstvenoj dokumentaciji Komisije i naknadno se konsolidiraju u godišnjoj računovodstvenoj dokumentaciji Unije. Doprinosi drugih donatora tim skrbničkim fondovima ispunjavaju kriterije za uvjetne prihode od nerazmjenskih transakcija. Iskazuju se kao financijske obveze dok se ne ispune uvjeti povezani s prenesenim doprinosima, tj. sve dok skrbnički fond ne ostvari prihvatljive troškove. Funkcija je skrbničkog fonda financirati posebne projekte i naplatiti preostala sredstava u vrijeme likvidacije. Na datum bilance nepodmirene obveze za doprinose mjere se na temelju iznosa primljenih doprinosa umanjenog za troškove koji su nastali skrbničkom fondu, po potrebi uključujući procijenjene iznose. Za potrebe izvještavanja neto rashodi raspoređuju se u doprinose ostalih donatora razmjerno neto doprinosima uplaćenim zaključno s 31. prosinca. Takvo raspoređivanje doprinosa je samo indikativno. U slučaju likvidacije skrbničkog fonda, o stvarnoj raspodjeli preostalih sredstava odlučit će odbor skrbničkog fonda.

Ista načela mjerenja primjenjuju se na vanjske doprinose programima EU-a ako su takvi doprinosi primljeni uz uvjet korištenja sredstava u skladu sa sporazumom o doprinosu ili njihova vraćanja subjektu koji doprinosi.

1.5.13. *Obveze*

Značajan iznos Unijinih obveza odnosi se na zahtjeve korisnika bespovratnih sredstava ili drugih financijskih sredstava Unije za neisplaćeni povrat troškova (nerazmjenske transakcije). Knjiže se kao obveze za zatraženi iznos pri primitku zahtjeva za povrat troškova. Nakon provjere i prihvaćanja prihvatljivih troškova vrijednost obveza evidentira se u visini prihvatljivog iznosa.

Obveze prema dobavljačima za robu i usluge priznaju se po primitku računa u visini izvornog iznosa, a odgovarajući se prihvatljivi rashodi računovodstveno evidentiraju nakon što Unija preuzme isporučenu robu ili prihvati usluge.

1.5.14. *Obračunati i odgođeni prihodi i rashodi*

Transakcije i događaji priznaju se u financijskim izvještajima u razdoblju na koje se odnose. Ako na kraju godine još nije izdan račun, a Unija je pružila uslugu ili isporučila robu ili ima takvu ugovornu obvezu (npr. prema ugovoru), obračunati prihodi priznaju se u financijskim izvještajima. Nadalje, ako je na kraju godine izdan račun za usluge koje još nisu pružene ili za robu koja još nije isporučena, prihod se odgađa i priznaje u sljedećem računovodstvenom razdoblju.

Rashodi se obračunavaju u razdoblju na koje se odnose. Na kraju obračunskog razdoblja obračunati rashodi priznaju se na temelju procijenjenog iznosa obveze prijenosa u tom razdoblju. Obračunati rashodi izračunavaju se u skladu s detaljnim operativnim i praktičnim smjernicama Komisije kako bi se osiguralo da financijski izvještaji vjerno prikazuju ekonomske i druge pojave koje se u njima iskazuju. Analogno tomu, ako je plaćanje za usluge ili robu koji još nisu isporučeni izvršeno unaprijed, rashodi se odgađaju i priznaju u sljedećem obračunskom razdoblju.

1.6. **IZVJEŠTAJ O FINANCIJSKOM REZULTATU**

1.6.1. *Prihodi*

PRIHODI OD NERAZMJENSKIH TRANSAKCIJA

Velika većina prihoda Unije odnosi se na nerazmjenske transakcije kako slijedi:

Vlastita sredstva koja se temelje na BND-u, PDV-u i plastičnom otpadu

Prihodi se priznaju u razdoblju za koje je Komisija zatražila doprinose od država članica. Prihodi se mjere po njihovu „traženom iznosu”. S obzirom na to da se vlastita sredstva koja se temelje na PDV-u, BND-u i plastičnom otpadu utvrđuju procjenom podataka za predmetnu proračunsku godinu, iznosi tih sredstava mogu se revidirati zbog mogućih promjena prije nego što države članice dostave konačne podatke. Učinak promjene u procjeni uključuje se pri utvrđivanju neto viška ili manjka za razdoblje u kojem je do promjene došlo.

Tradicionalna vlastita sredstva

Naplativa sredstva od nerazmjenskih transakcija i povezani prihodi priznaju se po primitku relevantnih mjesečnih izvještaja A (uključujući naplaćene carine i zajamčene, ali neosporavane iznose) od država članica. Na izvještajni datum prihodi koje su države članice naplatile u tom razdoblju, ali Komisiji nisu još uplatile procjenjuju se i priznaju kao obračunati prihodi. Tromjesečni izvještaji B (uključujući nenaplaćene i nezajamčene carine te zajamčene iznose koje je dužnik osporio) koje dostavljaju države članice priznaju se kao prihod umanjen za zajamčene troškove naplate. Osim toga, priznaje se smanjenje vrijednosti u iznosu procijenjene razlike povrata troškova.

Novčane kazne

Prihodi od novčanih kazni priznaju se kad Unija donese odluku o novčanoj kazni i o tome službeno obavijesti primatelja. Nakon donošenja odluke o novčanoj kazni subjekti kojima je izrečena novčana kazna imaju dva mjeseca od datuma obavijesti:

— da prihvate odluku, u kojem slučaju novčanu kaznu moraju platiti u utvrđenom roku, a Unija je iznos naplatila ili

— da ne prihvate odluku; u tom slučaju osporavaju je u skladu s pravom Unije.

Novčana kazna mora se platiti u roku od tri mjeseca čak i u slučaju žalbe jer žalba nema suspenzivni učinak (članak 278. UFEU-a). Primljena novčana sredstva koriste se za poravnanje naplativih sredstava. Međutim, uz suglasnost računovodstvenog službenika Komisije, poduzetnik umjesto toga može dostaviti bankovno jamstvo za taj iznos. U tom slučaju novčana kazna se i dalje smatra naplativom. Izostanu li i jamstvo i uplata, a posumnja se u solventnost poduzetnika, priznaje se smanjenje vrijednosti potraživanja.

Ako poduzetnik podnese žalbu na odluku, a već je platio novčanu kaznu, iznos se knjiži kao nepredviđena obveza ili, ako postoji vjerojatnost da Opći sud neće donijeti odluku u korist Unije, priznaje se rezervacija za pokriće tog rizika. Ako je pak dostavljeno jamstvo, smanjuje se vrijednost nepodmirenog potraživanja.

Akumulirane kamate koje je Komisija ostvarila na bankovnim računima na koje se deponiraju primljene uplate priznaju se kao prihodi, a sve nepredviđene obveze se u skladu s tim povećavaju.

Komisija od 2010. naplaćenim novčanim kaznama upravlja preko posebno osnovanog fonda (BUFI) i ti se iznosi ulažu u financijske instrumente.

Računovodstveni tretman proračunskog viška iz prethodne godine

U članku 18. stavku 1. Financijske uredbe utvrđeno je da se proračunski višak određene financijske godine unosi kao prihod u proračun za sljedeću financijsku godinu. U izvještaju o financijskom rezultatu taj se prihod priznaje u stavci „Ostali prihodi od nerazmjenskih transakcija” (vidjeti bilješku **3.8.**) uz odgovarajuću protustavku „Iznosi koji će se zatražiti od država članica”, koja je sastavni dio neto imovine (vidjeti bilješku **2.15.**).

PRIHODI OD RAZMJENSKIH TRANSAKCIJA

Prihodi od prodaje robe i usluga priznaju se kad su na kupca preneseni značajan rizik i koristi od vlasništva nad robom. Prihodi od transakcije koja uključuje pružanje usluga priznaju se s obzirom na stupanj dovršenosti transakcije na izvještajni datum.

Kamatni prihodi i kamatni rashodi

Kamatni prihodi i kamatni rashodi priznaju se u izvještaju o financijskom rezultatu primjenom metode efektivne kamate. Riječ je o metodi izračuna amortiziranog troška financijske imovine ili financijske obveze i raspodjele kamatnih prihoda ili kamatnih rashoda tijekom relevantnog razdoblja. Pri izračunu efektivne kamatne stope Unija procjenjuje novčane tokove uzimajući u obzir sve ugovorne uvjete financijskog instrumenta (primjerice prijevremena plaćanja), no ne uzima u obzir buduće kreditne gubitke. Izračun uključuje sve naknade i kamatne bodove plaćene ili primljene između ugovornih stranaka koje su sastavni dio efektivne kamatne stope, transakcijske troškove te sve druge premije ili diskonte.

Nakon što je vrijednost financijske imovine ili skupine slične financijske imovine umanjena („faza 3”), kamatni prihod obračunava se primjenom kamatne stope za diskontiranje budućih novčanih tokova radi mjerenja gubitka od umanjenja vrijednosti.

Prihodi od dividendi

Prihodi od dividendi i sličnih raspodjela priznaju se nakon utvrđivanja prava na primitak plaćanja.

Prihodi i rashodi od financijske imovine kroz višak ili manjak

To se odnosi na dobitke nastale vrednovanjem po fer vrijednosti (prihodi) i gubitke nastale vrednovanjem po fer vrijednosti (rashodi) od te financijske imovine, uključujući one koji proizlaze iz tečajnih razlika. U slučaju kamatonosne financijske imovine to uključuje i kamate. Vidjeti i bilješku **3.9.**

Prihodi od ugovora o financijskom jamstvu

Prihodi od ugovora o financijskom jamstvu (jamstvena premija) priznaju se tijekom vremena u kojem je Unija spremna nositelju ugovora o financijskom jamstvu nadoknaditi kreditni gubitak koji može nastati. U okviru otplatnog plana koji se primjenjuje uzimaju se u obzir protok vremena i obujam zajamčene izloženosti. Prihodi od ugovora o financijskom jamstvu uključuju i amortizaciju ugovorne obveze za financijska jamstva u slučajevima kad je jamstvo bilo dano bez naknade ili uz nominalnu naknadu.

1.6.2. *Rashodi*

Rashodi od nerazmjenskih transakcija čine većinu Unijinih rashoda. Odnose se na tri vrste prijenosa sredstava korisnicima: i. prava, ii. prijenose u okviru ugovora i bespovratna sredstva na diskrecijskoj osnovi te iii. doprinose i donacije.

Prijenosi se priznaju kao rashodi u razdoblju u kojem su nastali događaji koji su rezultirali prijenosom, sve dok je vrsta prijenosa dopuštena relevantnim propisima (Financijskom uredbom, Pravilnikom o osoblju ili drugim propisom) ili je sklopljen sporazum kojim se taj prijenos odobrava, a korisnik je ispunio sve kriterije prihvatljivosti i iznos se može razumno procijeniti.

Po primitku zahtjeva za plaćanja ili zahtjeva za povrat troškova koji ispunjavaju kriterije za priznavanje, prihvatljivi iznos priznaje se kao rashod. Na kraju godine, nastali prihvatljivi rashodi koji su korisnicima dospjeli, ali ih oni još nisu prijavili, procjenjuju se i knjiže kao obračunati rashodi.

Rashodi od razmjenskih transakcija koji nastanu zbog kupnje robe i usluga priznaju se po isporuci robe i prihvaćanju usluga u Uniji. Vrednuju se po iznosu izvornog računa. Osim toga, na datum bilance rashodi za usluge pružene tijekom predmetnog razdoblja za koje još nije primljen ili prihvaćen račun procjenjuju se i priznaju u izvještaju o financijskom rezultatu.

1.7. **NEPREDVIĐENA IMOVINA I NEPREDVIĐENE OBVEZE**

1.7.1. *Nepredviđena imovina*

Nepredviđena imovina potencijalna je imovina koja proizlazi iz prošlih događaja čije će se postojanje potvrditi isključivo nastankom ili izostankom jednog ili više neizvjesnih budućih događaja na koje Unija ne može u cijelosti utjecati. Nepredviđena imovina objavljuje se kad priljev ekonomske koristi ili uslužnog potencijala postane vjerojatan.

1.7.2. *Nepredviđene obveze*

Nepredviđena obveza je moguća obveza koja proizlazi iz prošlih događaja čije će se postojanje potvrditi samo nastankom ili izostankom jednog ili više neizvjesnih budućih događaja na koje Unija ne može u cijelosti utjecati ili sadašnja obveza koja proizlazi iz prošlih događaja, ali nije priznata jer nije vjerojatno da će za podmirenje obveze biti potreban odljev sredstava koji nosi ekonomske koristi ili uslužni potencijal ili jer se, u rijetkim okolnostima, iznos obveze ne može dovoljno pouzdano izmjeriti. Nepredviđena obveza objavljuje se osim ako je mala mogućnost odljeva sredstava koji nose ekonomsku korist ili uslužni potencijal.

1.8. IZVJEŠTAJ O NOVČANIM TOKOVIMA

Informacije o novčanim tokovima osnova su za procjenu kapaciteta Unije da ostvari novac i novčane ekvivalente i njezinih potreba za korištenje tih novčanih tokova.

Izvještaj o novčanim tokovima sastavlja se primjenom indirektne metode. To znači da se poslovni rezultat financijske godine usklađuje za učinke transakcija nenovčane prirode, za sve odgođene ili obračunate iznose prošlih ili budućih poslovnih novčanih primitaka ili isplata te za stavke prihoda ili rashoda povezane s investicijskim novčanim tokovima.

Novčani tokovi od transakcija u stranoj valuti knjiže se u izvještajnoj valuti Unije (euro) na način da se na iznos u stranoj valuti primijeni tečaj eura i strane valute na datum novčanog toka.

U izvještaju o novčanim tokovima iskazuju se novčani tokovi tijekom razdoblja klasificirani prema operativnim, investicijskim i financijskim aktivnostima.

Poslovanje čine aktivnosti Unije koje nisu ni investicijske ni financijske naravi. Kao takve, one čine većinu aktivnosti koje provodi Unija.

Investicijske aktivnosti uključuju stjecanje i otuđenje nematerijalne imovine, nekretnina, postrojenja i opreme te druga ulaganja koja nisu uključena u novčane ekvivalente. Investicijske aktivnosti ne uključuju odobrene zajmove korisnicima jer su ti zajmovi obuhvaćeni općim ciljevima, a time i svakodnevnim operacijama Unije. Cilj je prikazati stvarna ulaganja Unije.

Financijske aktivnosti su aktivnosti koje dovode do promjena u veličini i sastavu uzetih zajmova osim onih koji se odobravaju korisnicima prema načelu naizmjeničnosti ili za stjecanje nekretnina, postrojenja i opreme (koji su obuhvaćeni poslovanjem).

2. BILJEŠKE UZ BILANCU

IMOVINA

2.1. NEMATERIJALNA IMOVINA

(u milijunima EUR)

Bruto knjigovodstvena vrijednost na dan 31.12.2024.	*2 257*
Povećanja	*267*
Otuđenja	*(70)*
Prijenos između kategorija imovine	*0*
Ostale promjene	*–*
Bruto knjigovodstvena vrijednost na dan 31.12.2025.	**2 455**
Akumulirana amortizacija na dan 31.12.2024.	*(1 162)*
Trošak amortizacije za određenu godinu	*(213)*
Ponovno knjižena amortizacija	*1*
Otuđenja	*54*
Prijenos između kategorija imovine	*0*
Ostale promjene	*(1)*
Akumulirana amortizacija na dan 31.12.2025.	**(1 320)**
Neto knjigovodstvena vrijednost na dan 31.12.2025.	**1 135**
Neto knjigovodstvena vrijednost na dan 31.12.2024.	*1 095*

Neto knjigovodstvena vrijednost na kraju 2025. od 1 135 milijuna EUR uglavnom uključuje interno razvijeni softver koji je već u funkciji (405 milijuna EUR), interno razvijeni softver u izradi (354 milijuna EUR) i kupljeni softver (375 milijuna EUR).

2.2. **NEKRETNINE, POSTROJENJA I OPREMA**

Kategorija „Imovina u svemiru” obuhvaća operativnu dugotrajnu imovinu povezanu sa svemirskim programima Unije: globalni navigacijski satelitski sustavi (GNSS), tj. Galileo i Europski geostacionarni navigacijski sustav (EGNOS), državne satelitske komunikacije (GOVSATCOM), Program za sigurnu povezivost i europski program za promatranje Zemlje Copernicus. Imovina za svemirske programe koji još nisu operativni uključena je pod naslov „Imovina u izgradnji”. Imovina za svemirske programe Unije gradi se u suradnji s Europskom svemirskom agencijom (ESA).

Kad je riječ o sustavu Galileo, mreža trenutačno uključuje 30 satelita. Operativna dugotrajna imovina programa Galileo, koja uključuje satelite i zemaljsku opremu, iznosila je 2 630 milijuna EUR na dan 31. prosinca 2025., bez akumulirane amortizacije (2024.: 2 987 milijuna EUR). Preostala imovina u izgradnji iznosila je ukupno 2 592 milijuna EUR (2024.: 2 145 milijuna EUR).

Kad je riječ o programu Copernicus, u funkciji je 10 satelita, a 22 su satelita i instrumenata u izgradnji. Ukupna vrijednost operativne dugotrajne imovine programa Copernicus iznosi 845 milijuna EUR (2024.: 492 milijuna EUR), bez akumulirane amortizacije. Iznos od dodatnih 3 645 milijuna EUR koji se odnosi na satelite sustava Copernicus obračunava se kao imovina u izgradnji (2024.: 3 520 milijuna EUR).

Dugotrajna imovina koja se odnosi na zemaljsku infrastrukturu EGNOS-a u iznosu od 182 milijuna EUR (2024.: 160 milijuna EUR) također je uključena u naslov „Imovina u svemiru”. Osim toga, imovina EGNOS-a u izgradnji iznosi 346 milijuna EUR (2024.: 345 milijuna EUR).

Program državnih satelitskih komunikacija Europske unije (GOVSATCOM) namijenjen je pružanju sigurnih, otpornih i troškovno učinkovitih kapaciteta satelitskih komunikacija za misije i državne operacije ključne za sigurnost i zaštitu kojima upravljaju EU i njegove države članice, uključujući aktere u području nacionalne sigurnosti te agencije i institucije EU-a. Imovina GOVSATCOM-a u izgradnji iznosi 9 milijuna EUR (2024.: 0 EUR).

Program za sigurnu povezivost ima dva glavna cilja:

— omogućiti globalni pristup sigurnim državnim satelitskim komunikacijskim uslugama za zaštitu kritične infrastrukture, nadzor, vanjsko djelovanje i upravljanje krizama,

— omogućiti privatnom sektoru da pruža komercijalne usluge, kao što je stavljanje na raspolaganje brze širokopojasne mreže i neometane povezivosti u cijeloj Europskoj uniji.

Imovina Programa za sigurnu povezivost u izgradnji iznosi 454 milijuna EUR (2024.: 0 EUR).

Nekretnine, postrojenja i oprema

(u milijunima EUR)

	Zemljište i zgrade	Imovina u svemiru	Postrojenja i oprema	Namještaj i prijevozna sredstva	Računalni hardver	Ostalo	Financijski najmovi	Imovina u izgradnji	Ukupno
Bruto knjigovodstvena vrijednost na dan 31.12.2024.	*6 528*	*9 056*	*483*	*255*	*714*	*308*	*2 075*	*6 528*	*25 945*
Povećanja	*44*	*1*	*23*	*13*	*76*	*14*	*5*	*2 029*	*2 205*
Otuđenja	*(9)*	*(113)*	*(24)*	*(37)*	*(87)*	*(35)*	*(2)*	*(0)*	*(306)*
Prijenos između kategorija imovine	*73*	*811*	*0*	*(0)*	*0*	*2*	–	*(886)*	*(0)*
Ostale promjene	*(3)*	–	*0*	*0*	*1*	*0*	–	–	*(2)*
Bruto knjigovodstvena vrijednost na dan 31.12.2025.	**6 630**	**9 755**	**482**	**231**	**705**	**292**	**2 079**	**7 671**	**27 843**
Akumulirana amortizacija na dan 31.12.2024.	*(4 106)*	*(5 417)*	*(423)*	*(177)*	*(575)*	*(225)*	*(1 309)*		*(12 232)*
Godišnji trošak amortizacije	*(145)*	*(777)*	*(24)*	*(17)*	*(75)*	*(18)*	*(75)*		*(1 131)*
Ponovno knjižena amortizacija	*0*	–	*0*	*(0)*	*8*	*1*	–		*8*
Otuđenja	*8*	*96*	*23*	*36*	*76*	*30*	*2*		*270*
Prijenos između kategorija imovine	*(0)*	–	*(0)*	*(0)*	*0*	*0*	–		*0*
Ostale promjene	*2*	–	*(0)*	*0*	*(0)*	*(0)*	–		*1*
Akumulirana amortizacija na dan 31.12.2025.	**(4 240)**	**(6 098)**	**(425)**	**(161)**	**(566)**	**(214)**	**(1 382)**		**(13 086)**
NETO KNJIGOVODSTVENA VRIJEDNOST NA DAN 31.12.2025.	**2 390**	**3 657**	**57**	**70**	**138**	**77**	**696**	**7 671**	**14 756**
NETO KNJIGOVODSTVENA VRIJEDNOST NA DAN 31.12.2024.	*2 420*	*3 639*	*60*	*76*	*139*	*84*	*766*	*6 528*	*13 713*

2.3. ULAGANJA OBRAČUNATA METODOM UDJELA

Udio EU-a, koji zastupa Komisija, u Europskom investicijskom fondu (EIF) smatra se udjelom u pridruženom subjektom koji se obračunava metodom udjela. EIF je financijska institucija EU-a koja je specijalizirana za pružanje rizičnog kapitala i jamstava malim i srednjim poduzećima (MSP-ovima). EIF djeluje kao javno-privatno partnerstvo čiji su članovi Europska investicijska banka (EIB), EU i grupa financijskih institucija.

Na dan 31. prosinca 2025. Unija je držala 29,7 % vlasničkih udjela u EIF-u (2024.: 29,7 %) i 29,7 % glasačkih prava (2024.: 29,7 %). EIF u skladu sa svojim statutima mora najmanje 20 % svojeg godišnjeg neto rezultata izdvojiti za statutarne pričuve sve dok ukupne pričuve ne dosegnu 10 % upisanog kapitala. Ta pričuva nije dostupna za raspodjelu.

U tablici u nastavku prikazano je kretanje udjela EU-a u EIF-u za tekuću godinu.

(u milijunima EUR)

	Europski investicijski fond
Udio na dan 31.12.2024.	**1 446**
Doprinosi	–
Primljene dividende	*(8)*
Udio u neto rezultatu	*69*
Udio u neto imovini	*16*
Udio na dan 31.12.2025.	**1 524**

Skraćene financijske informacije o EIF-u:

(u milijunima EUR)

	31.12.2025.	31.12.2024.
	Ukupno EIF	Ukupno EIF
Imovina	*9 023*	*7 789*
Obveze	*(3 896)*	*(2 923)*
Višak/(manjak)	*233*	*280*

Usklađenje prethodno navedenih skraćenih financijskih informacija s knjigovodstvenom vrijednosti udjela koji se drži u EIF-u iznosi kako slijedi:

(u milijunima EUR)

	31.12.2025.	31.12.2024.
Neto imovina pridruženih subjekata	*5 127*	*4 866*
Vlasnički udjeli Komisije u EIF-u	**29,7 %**	**29,7 %**
Knjigovodstvena vrijednost	*1 524*	*1 446*

Unija, koju zastupa Komisija, uplatila je 20 % svojih upisanih dionica u kapital EIF-a na dan 31. prosinca 2025., dok neupisani dio iznosi kako slijedi:

(u milijunima EUR)

	Ukupni kapital EIF-a	Upisani udjel EU-a
Ukupni dionički kapital	*7 370*	*2 190*
Upisani	*(1 474)*	*(438)*
Neupisani	**5 896**	**1 752**

2.4. **FINANCIJSKA IMOVINA**

(u milijunima EUR)

	Bilješka	31.12.2025.	31.12.2024.
Dugoročno			
Financijska imovina po amortiziranom trošku	*2.4.1.*	*314 887*	*269 903*
Financijska imovina po fer vrijednosti kroz višak ili manjak	*2.4.2.*	*47 919*	*39 058*
		362 806	**308 961**
Kratkoročno			
Financijska imovina po amortiziranom trošku	*2.4.1.*	*18 545*	*13 677*
Financijska imovina po fer vrijednosti kroz višak ili manjak	*2.4.2.*	*4 746*	*5 700*
		23 291	**19 377**
Ukupno		**386 097**	**328 338**

2.4.1. *Financijska imovina po amortiziranom trošku*

(u milijunima EUR)

	Bilješka	31.12.2025.	31.12.2024.
Zajmovi državama članicama i trećim zemljama	*2.4.1.1.*	*332 821*	*283 114*
Ostali zajmovi	*2.4.1.2.*	*611*	*466*
Ukupno		**333 432**	**283 580**
Dugoročno		*314 887*	*269 903*
Kratkoročno		*18 545*	*13 677*

2.4.1.1. Zajmovi državama članicama i trećim zemljama

(u milijunima EUR)

	31.12.2025.	31.12.2024.
Zajmovi državama članicama	*286 301*	*251 457*
Zajmovi trećim zemljama	*46 520*	*31 656*
Ukupno na dan 31.12.2025.	**332 821**	**283 114**
Dugoročno	*314 764*	*269 782*
Kratkoročno	*18 056*	*13 332*

Zajmovi državama članicama

(u milijunima EUR)

	RRF	SURE	MEFS	BOP	Ukupno
Ukupno na dan 31.12.2024.	*110 120*	*98 839*	*42 297*	*201*	*251 457*
Novi zajmovi (nominalna vrijednost)	*47 218*	–	–	–	*47 218*
Otplate	–	*(8 000)*	*(4 900)*	*(200)*	*(13 100)*

(u milijunima EUR)

	RRF	SURE	MEFS	BOP	Ukupno
Promjene knjigovodstvene vrijednosti	*876*	*(135)*	*(15)*	*(1)*	*726*
Ukupno na dan 31.12.2025.	**158 215**	**90 705**	**37 382**	–	**286 301**
Dugoročno	*155 904*	*82 594*	*30 818*	–	*269 316*
Kratkoročno	*2 310*	*8 111*	*6 564*	–	*16 985*

Nominalna vrijednost zajmova državama članicama na dan 31. prosinca 2025. iznosila je 283,4 milijarde EUR (2024.: 249,2 milijarde EUR), od čega se 155,9 milijardi EUR odnosi na zajmove NGEU-a za Mehanizam za oporavak i otpornost i REPowerEU.

U ovoj tablici i u tablici za zajmove trećim zemljama dalje u tekstu linija „Promjene knjigovodstvene vrijednosti" odgovara promjeni obračunatih kamata i promjeni premija/diskonta (nove premije/diskonti i amortizacija).

Programi SURE, MEFS i BOP provedeni su naizmjenično. To znači da su se zajmovi financirali ekvivalentnim zaduživanjem, pod istim uvjetima. Rokovi dospijeća su isti, a premije ili diskonti za izdanje i troškovi zaračunavaju se korisniku zajma. Po dospijeću korisnik zajma vraća iznos Komisiji, a Komisija vraća zajam. Za zajmove iz Mehanizma za oporavak i otpornost koji se financiraju iz instrumenta NGEU ne postoji naizmjeničan odnos između uvjeta zajmova i zaduživanja. Ti se zajmovi financiraju primjenom jedinstvenog pristupa financiranju, kako je objašnjeno u bilješci **2.11.1.1.**

RRF

Mehanizam za oporavak i otpornost, uspostavljen 2021., privremeni je instrument za pomoć gospodarstvima država članica da se oporave od pandemije bolesti COVID-19 i postanu otporne u zelenoj i digitalnoj tranziciji. U okviru instrumenta EU-a za oporavak (NGEU) Komisija pozajmljuje sredstva koja Mehanizam za oporavak i otpornost koristi za financiranje reformi i ulaganja država članica. Te reforme i ulaganja moraju biti u skladu s prioritetima Unije, a njihov cilj prevladati izazove utvrđene u preporukama za pojedine zemlje unutar okvira europskog semestra za koordinaciju ekonomskih i socijalnih politika. Financiranje se može osigurati zajmom (povratna potpora) ili bespovratnim sredstvima (bespovratna potpora, vidjeti bilješku **2.5.**). Države članice mogu primiti financijska sredstva do iznosa prethodno dogovorenih sredstava dodijeljenih za zajmove i bespovratna sredstva. Kako bi mogle koristiti potporu, države članice moraju Europskoj komisiji dostaviti svoje nacionalne planove za oporavak i otpornost. U svakom planu utvrđuju se reforme i ulaganja koje treba provesti do kraja 2026., s definiranim jasnim ključnim etapama i ciljnim vrijednostima, koje analizira Europska komisija, a odobrava Europsko vijeće. Zajmovi u okviru Mehanizma za oporavak i otpornost mogu se isplaćivati do 31. prosinca 2026., ali tek nakon postizanja dogovorenih ključnih etapa i ciljnih vrijednosti.

Uredba o Mehanizmu za oporavak i otpornost izmijenjena je 2023. te je državama članicama omogućeno da u svoje nacionalne planove za oporavak i otpornost dodaju poglavlje o planu REPowerEU. Države članice mogu financirati ulaganja i reforme radi ostvarenja ciljeva iz plana REPowerEU. Financirati se može i zajmovima, korištenjem sredstava za zajmove iz Mehanizma za oporavak i otpornost koja države članice još nisu zatražile. Naslov Mehanizma za oporavak i otpornost u prethodnoj tablici stoga uključuje i zajmove u okviru plana REPowerEU.

Na dan 31. prosinca 2025. potpisani ugovori o zajmu iznosili su 277,2 milijarde EUR (taj se iznos smanjio u usporedbi s 290,9 milijardi EUR krajem 2024. zbog smanjenja nekih ugovora o zajmu). Isplaćeni su zajmovi u iznosu od 155,9 milijardi EUR, koji su na kraju 2025. bili nepodmireni.

Potpora radi smanjenja rizika od nezaposlenosti u izvanrednoj situaciji (SURE)

SURE je osigurao financijsku pomoć za očuvanje radnih mjesta i potporu za radna mjesta koja je pogodila pandemija bolesti COVID-19. Instrument od 31. prosinca 2022. više nije dostupan. Zajmovi isplaćeni do 31. prosinca 2024. iznosili su 98,4 milijarde EUR (nominalna vrijednost) i više nije bilo isplata koje treba izvršiti. Države članice 2025. otplatile su zajmove u okviru instrumenta SURE u iznosu od 8 milijardi EUR.

Mehanizam za europsku financijsku stabilnost (MEFS)

MEFS je omogućio odobravanje financijske pomoći državi članici u financijskim poteškoćama. Program je istekao, osim za posebne transakcije kao što je produljenje roka dospijeća zajmova. Irska je 2025. otplatila dospjeli zajam MEFS-a u iznosu od 2,4 milijarde EUR. Portugal je zatražio prijevremenu otplatu dvaju zajmova u ukupnom iznosu od 2,5 milijardi EUR. Zajmovi su otplaćeni po tržišnoj cijeni temeljnih obveznica. Ta je operacija dovela do dobiti ili gubitaka od prestanka priznavanja zajmova (vidjeti bilješke **3.9.** i **3.15.**). Temeljne obveznice EU-a prenesene su u zalihe sredstava za jedinstveno financiranje (vidjeti bilješku **2.11.1.1.**).

Platna bilanca (BOP)

Riječ je o financijskom instrumentu koji se temelji na provedbi politika i kojim se pruža srednjoročna financijska pomoć državama članicama koje nisu uvele euro. Latvija je 2025. u cijelosti otplatila posljednji nepodmireni zajam u okviru BOP-a.

Zajmovi trećim zemljama

(u milijunima EUR)

	MFP	Instrument za Ukrajinu	Euratom	Instrument za zapadni Balkan	Instrument za Moldovu	Ukupno
Ukupno na dan 31.12.2024.	*23 831*	*7 623*	*203*	*–*	*–*	*31 656*
Novi zajmovi (nominalna vrijednost)	*18 366*	*10 052*	*–*	*184*	*289*	*28 891*
Otplate	*(20)*	*–*	*–*	*–*	*–*	*(20)*
Promjene knjigovodstvene vrijednosti	*247*	*104*	*(0)*	*3*	*4*	*358*
Promjene umanjenja vrijednosti	*(9 164)*	*(5 206)*	*4*	*(0)*	*(0)*	*(14 366)*
Ukupno na dan 31.12.2025.	**33 260**	**12 573**	**207**	**187**	**293**	**46 520**
Dugoročno	*32 505*	*12 264*	*206*	*184*	*289*	*45 448*
Kratkoročno	*754*	*310*	*0*	*3*	*4*	*1 072*

Nominalna vrijednost zajmova trećim zemljama na dan 31. prosinca 2025. iznosila je 76,0 milijardi EUR (2024.: 47,2 milijarde EUR).

U ovoj tablici linija „Promjene umanjenja vrijednosti” odgovara ponovnom mjerenju očekivanih kreditnih gubitaka na dan 31. prosinca 2025. Linija „Promjene knjigovodstvene vrijednosti” odgovara promjeni obračunatih kamata i promjeni premija/diskonta (nove premije/diskonti i amortizacija).

Program Euratoma funkcionira prema načelu „naizmjeničnosti”.

Do kraja 2022. zajmovi za makrofinancijsku pomoć financirani su prema naizmjeničnom pristupu, dok se s provedbom programa MFP+ 2023. novi zajmovi u okviru makrofinancijske pomoći uglavnom provode prema jedinstvenom pristupu financiranju objašnjenom u bilješci **2.11.1.1.** Svi novi programi, kao što su instrumenti za Ukrajinu, zapadni Balkan i Moldovu, također se financiraju prema jedinstvenom pristupu financiranju.

Makrofinancijska pomoć

MFP se odnosi na zajmove za financijsku pomoć partnerskim zemljama koje imaju poteškoća s platnim bilancama.

Ukupna nominalna izloženost nepodmirenih zajmova za makrofinancijsku pomoć na kraju godine iznosila je 52,1 milijardu EUR (2024.: 33,7 milijardi EUR), od čega je Ukrajini dodijeljeno 47,1 milijarda EUR (2024.:29,0 milijardi EUR).

Na dan 31. prosinca 2025. ispravak vrijednosti za umanjenje vrijednosti zajmova za makrofinancijsku pomoć iznosio je 19,4 milijarde EUR (2024.: 10,2 milijarde EUR), od čega 19,3 milijarde EUR za zajmove Ukrajini (2024.: 10,1 milijarda EUR). Iako su svi iznosi koji su Ukrajini dospjeli 2025. plaćeni na vrijeme i u trenutku pripreme godišnje računovodstvene dokumentacije nema dugovanja, u skladu s računovodstvenim pravilima umanjenje vrijednosti obuhvaća očekivane kreditne gubitke tijekom vijeka trajanja, procijenjene s posebnim oprezom zbog velike neizvjesnosti.

U listopadu 2024. donesena je Uredba (EU) 2024/2773 o uspostavi Mehanizma suradnje za zajmove Ukrajini i pružanju izvanredne makrofinancijske pomoći Ukrajini. U okviru tog mehanizma suradnje izvanredni prihodi od imobilizirane ruske državne imovine upotrebljavaju se za dodjelu bespovratne potpore Ukrajini za pomoć toj zemlji u otplati bilateralnih zajmova koje su u okviru ove inicijative osigurali partneri iz skupine G-7 i EU-a. EU je u prosincu 2024. s Ukrajinom potpisao sporazum o zajmu za makrofinancijsku pomoć u iznosu od 18,1 milijarde EUR. Taj je zajam u cijelosti isplaćen 2025. Budući da je krajem 2024. preuzeta neopoziva obveza za zajam za makrofinancijsku pomoć u okviru Mehanizma suradnje za zajmove Ukrajini, priznato je rezerviranje za očekivane kreditne gubitke u iznosu od 7,1 milijarde EUR (vidjeti i bilješku **2.10.**). To je rezerviranje 2025. poništeno, a umjesto njega priznat je ispravak vrijednosti za umanjenje vrijednosti u iznosu od 8,7 milijardi EUR, čime je vrijednost zajma smanjena.

EU je 2025. Ukrajini odobrio subvencije za kamatne stope u iznosu od 740 milijuna EUR (2024.: 763 milijuna EUR) za kamate obračunate na izvanredne zajmove za MFP i MFP+. Time su izmijenjeni uvjeti zajma (vidjeti i bilješke **3.15.** i **6.6.**), što je uključeno u stavku „Promjene knjigovodstvene vrijednosti" u prethodnoj tablici.

Na dan 31. prosinca 2025. uvjetni neiskorišteni iznosi dodijeljeni na temelju potpisanih sporazuma o zajmu za makrofinancijsku pomoć iznosili su 4,3 milijarde EUR (2024.: 95 milijuna EUR).

Zajmovi u okviru Instrumenta za Ukrajinu

Uredba o Instrumentu za Ukrajinu ([32]) je instrument donesen 2024. kojim se Ukrajini nudi financijska potpora u iznosu do 50 milijardi EUR, uključujući do 33 milijarde EUR državnih zajmova, koja će se isplatiti do kraja 2027. Ukrajini su do kraja 2025. isplaćeni zajmovi u iznosu od 23,2 milijarde EUR (2024.: 13,1 milijarda EUR).

Ispravak vrijednosti za umanjenje vrijednosti priznat za te zajmove na dan 31. prosinca 2025. ukupno iznosi 10,9 milijardi EUR (2024.: 5,7 milijardi EUR). Neiskorišteni iznosi od potpisanih sporazuma o zajmu na kraju godine iznose 9,8 milijardi EUR (2024.: 19,9 milijardi EUR), a izdvojeni su uz uvjet da se ispune uvjeti politike.

Zajmovi Europske zajednice za atomsku energiju (Euratom)

Europska zajednica za atomsku energiju (Euratom) odobrava zajmove državama članicama i trećim zemljama te subjektima iz država članica i trećih zemalja za financiranje projekata energetskih postrojenja. Na dan 31. prosinca 2025. nema nepodmirenih iznosa koji se odnose na države članice. Ukupni nepodmireni iznos odnosi se na zajmove Energoatomu, za koje jamči ukrajinska država. Za te je zajmove priznat ispravak vrijednosti za umanjenje vrijednosti od 94 milijuna EUR (2024.: 98 milijuna EUR). Nema neiskorištenih iznosa od potpisanih sporazuma o zajmu.

Instrument za reforme i rast za zapadni Balkan

Uredba (EU) 2024/1449 o uspostavi Instrumenta za reforme i rast za zapadni Balkan (dalje u tekstu „Instrument za zapadni Balkan") donesena je u svibnju 2024., a prve financijske operacije provedene su 2025. Očekuje se da će se tim instrumentom osigurati do 4 milijarde EUR u zajmovima za razdoblje 2025. – 2027., a partnerske zemlje EU-a na zapadnom Balkanu morat će provesti specifične socioekonomske i temeljne reforme kako bi primile plaćanja.

Do 31. prosinca 2025. potpisani su zajmovi sa Sjevernom Makedonijom, Albanijom, Srbijom i Crnom Gorom u iznosu od 2,6 milijardi EUR, od čega je isplaćeno 184 milijuna EUR. Na kraju godine uvjetno su ostale dodijeljene 2,4 milijarde EUR, čija isplata ovisi o ispunjavanju uvjeta politike.

([32]) Uredba (EU) 2024/792 Europskog parlamenta i Vijeća od 29. veljače 2024. o uspostavi Instrumenta za Ukrajinu (SL L, 2024/792, 29.2.2024.), dalje u tekstu „Uredba o Instrumentu za Ukrajinu".

Instrument za reforme i rast za Republiku Moldovu

Uredba (EU) 2025/535 o uspostavi Instrumenta za reforme i rast za Republiku Moldovu (dalje u tekstu „Instrument za Moldovu") donesena je u ožujku 2025. Instrumentom će se Moldovi pružati potpora u razdoblju od 2025. do 2027., a očekuju se zajmovi u iznosu do 1,5 milijardi EUR.

Sporazum o zajmu od 1,5 milijardi EUR potpisan je 2025. Do 31. prosinca 2025. isplaćeno je 289 milijuna EUR, a na kraju godine ostao je neiskorišten iznos od 1,2 milijarde EUR.

Proračunsko jamstvo EU-a za zajmove državama članicama i trećim zemljama.

Iz proračuna EU-a jamči se za zajmove EU-a kojima se financiraju zajmovi državama članicama i trećim zemljama. Ako u budućnosti bude neplaćenih iznosa zajma, pripadajući iznosi uzetih zajmova možda će se morati platiti iz proračuna EU-a:

Za više detalja vidjeti bilješku **6.7.**

Obveze Ujedinjene Kraljevine koje proizlaze iz njezina izlaska iz EU-a

U skladu s člankom 143. Sporazuma o povlačenju, Ujedinjena Kraljevina ima obvezu prema Uniji za svoj udio u nepredviđenim financijskim obvezama koje se odnose na zajmove za financijsku pomoć (MEFS, MFP, BOP i Euratom) odobrene/o kojima je donesena odluka do datuma povlačenja, 31. siječnja 2020. U članku 143. utvrđeno je da u slučaju neispunjavanja obveza po zajmu za financijsku pomoć odobrenu prije datuma povlačenja Ujedinjena Kraljevina ima obvezu prema Uniji za svoj udio u plaćanjima koje Unija izvrši u okviru tih operacija u statusu neispunjavanja obveza, osim ako bi se to moglo pokriti udjelom Ujedinjene Kraljevine u rezervacijama iz odjeljka zajedničkog fonda za rezervacije koji se odnosi na jamstveni fond za vanjska djelovanja, ako je to relevantno (tj. zajmovi za MFP i zajmovi Euratoma trećim zemljama) – vidjeti bilješku **4.1.1.**

Nepodmirena nepredviđena obveza EU-a koja se odnosi na te zajmove za financijsku pomoć na datum povlačenja iznosila je 53,9 milijardi EUR. Nakon otplata izvršenih nakon tog datuma, vrijednost tih zajmova pokrivenih jamstvom EU-a na dan 31. prosinca 2025. iznosila je 42,2 milijarde EUR, a udio Ujedinjene Kraljevine iznosio je 5,3 milijarde EUR.

2.4.1.2. Ostali zajmovi

Ti zajmovi uključuju tri vrste zajmova:

a) zajmovi odobreni iz proračunskih programa EU-a (npr. inicijative za financiranje poljoprivrede i elektrifikacije te Program EU-a za zapošljavanje i socijalne inovacije). Ti zajmovi ukupno iznose 85 milijuna EUR na dan 31. prosinca 2025. (2024.: 75 milijuna EUR),

b) subrogirani zajmovi: te je zajmove isplatio EIB, a jamstva su preuzeli programi u okviru EFSU-a i mandata za vanjsko kreditiranje. Zajmovi nisu otplaćeni te je Komisija namirila poziv za aktiviranje jamstva i stoga ima pravo na povrat. Kao rezultat toga, zajmovi su sada priznati u bilanci EU-a. Na dan 31. prosinca 2025. Komisija drži prava na povrat takvih zajmova u iznosu od 1,0 milijardi EUR, uključujući obračunate kamate (2024.: 1,0 milijarda EUR). Međutim, nakon obračuna očekivanih kreditnih gubitaka u bilanci je iskazan iznos od 45 milijuna EUR (2024.: 51 milijun EUR),

c) oročeni depoziti u iznosu od 481 milijuna EUR (2024.: 340 milijuna EUR) s dospijećem duljim od tri mjeseca koji ne odgovaraju definiciji novčanih ekvivalenata.

2.4.2. *Financijska imovina po fer vrijednosti kroz višak ili manjak*

(u milijunima EUR)

	Bilješka	31.12.2025.	31.12.2024.
Financijska imovina po fer vrijednosti kroz višak ili manjak – neizvedenice	*2.4.2.1.*	*51 080*	*43 648*
Financijska imovina po fer vrijednosti kroz višak ili manjak – izvedenice	*2.4.2.2.*	*1 585*	*1 110*
Ukupno		**52 665**	**44 758**
Dugoročno		*47 919*	*39 058*
Kratkoročno		*4 746*	*5 700*

2.4.2.1. *Financijska imovina po fer vrijednosti kroz višak ili manjak – neizvedenice*

Financijska imovina po fer vrijednosti kroz višak ili manjak – neizvedenice, prema vrsti

(u milijunima EUR)

		31.12.2025.	31.12.2024.
Dužnički vrijednosni papiri		*40 462*	*34 465*
Novčani fondovi, fondovi čijim se udjelima trguje na burzi i ulaganja u udružene portfelje		*6 812*	*5 975*
Druga vlasnička ulaganja		*3 796*	*3 201*
Zajmovi		*9*	*8*
Ukupno		**51 080**	**43 648**
Dugoročno		*46 350*	*37 948*
Kratkoročno		*4 730*	*5 700*

Dužnički vrijednosni papiri uglavnom su državne i korporativne obveznice. Drže se u fondovima (portfelji) kojima upravlja Komisija (uglavnom zajednički fond za rezervacije i fond za novčane kazne koje se uplaćuju u proračun (BUFI)) ili EIB u ime EU-a (uglavnom Obzor 2020. i Inovacijski fond). Rezultati portfelja ocjenjuju se na osnovi fer vrijednosti (tržišna vrijednost). Na dan 31. prosinca 2025. tržišna vrijednost vrijednosnih papira danih u zajam u okviru programa davanja vrijednosnih papira u zajam iznosila je 6,0 milijardi EUR (5,8 milijardi EUR u 2024.). Ti pozajmljeni vrijednosni papiri ne prestaju se priznavati u bilanci EU-a jer EU i dalje drži rizike i koristi.

Novčani fondovi (NF) uzajamni su fondovi koji ulažu u kratkoročne dužničke vrijednosne papire (npr. Jedinstveni fond EIB-a). Fondovi čijim se udjelima trguje na burzi (ETF) investicijski su fondovi kojima se trguje na burzama. Oni prate indekse i drže imovinu kao što su dionice, obveznice, valute i terminski ugovori. Ulaganja u udružene portfelje EU financira iz programa (Instrumenta za povezivanje Europe i Obzora 2020.) te sredstvima država članica iz programa NER 300. Svrha im je pružanje jamstava za EIB-ove operacije financiranja i ulaganja.

„Druga vlasnička ulaganja" uglavnom se odnose na ulaganje, preko provedbenih partnera, sredstava iz proračuna Unije u poduzetnički kapital ili druge vrste ulagačkih fondova radi provedbe ciljeva politike EU-a. Primjerice, poboljšanje pristupa financiranju za novoosnovane MSP-ove, istraživanja i inovacije te infrastrukturu u Uniji i izvan nje.

Financijska imovina po fer vrijednosti kroz višak ili manjak – neizvedenice, prema programu

(u milijunima EUR)

	31.12.2025.	31.12.2024.
Zajednički fond za rezervacije	*27 018*	*23 174*
Inovacijski fond	*13 265*	*10 616*
Obzor 2020. i Obzor Europa	*4 286*	*3 968*
Ulaganja fonda BUFI	*2 662*	*2 141*
EZUČ u likvidaciji	*1 187*	*1 206*
Instrument za povezivanje Europe	*683*	*716*
EU-ovi instrumenti vlasničkog kapitala za rast MSP-ova	*433*	*453*
EBOR	*309*	*188*
Europski fond za jugoistočnu Europu	*250*	*243*
Mirovinski plan lokalnog osoblja Europske službe za vanjsko djelovanje (EEAS)	*152*	*128*

(u milijunima EUR)

	31.12.2025.	31.12.2024.
Fond za zeleni razvoj	*152*	*128*
Financijski instrument za energetsku učinkovitost	*104*	*103*
Ostalo	*581*	*586*
Ukupno	**51 080**	**43 648**
Dugoročno	*46 350*	*37 948*
Kratkoročno	*4 730*	*5 700*

Zajednički fond za rezervacije

EU financijskim partnerima daje jamstva za gubitke u vezi s vlasničkim ulaganjima i danim zajmovima (vidjeti bilješku **4.1.** za proračunska jamstva EU-a). U skladu s pravnim aktima, iz proračuna EU-a postupno se izdvajaju sredstva da bi se partnerima isplatili svi gubici pokriveni tim jamstvima. Iz proračuna EU-a izdvaja se i novac za otplatu uzetih zajmova u slučaju neplaćanja zajmova za makrofinancijsku pomoć te zajmova iz Euratoma i instrumenata za zapadni Balkan i Moldovu.

U skladu s Financijskom uredbom Komisija je uspostavila zajednički fond za rezervacije da bi u jednom zajedničkom portfelju upravljala sredstvima koja izdvaja („rezervacije"). Sredstva se ulažu u dužničke vrijednosne papire, novčane fondove i fondove čijim se udjelima trguje na burzi (ETF-ovi). Osim izdvajanja rezervacija iz proračuna EU-a, u zajednički fond za rezervacije primaju se povrati od operacija sa statusom neispunjavanja obveza, povrati ulaganja fonda i naknade EU-u od financijskih partnera. Zajednički fond za rezervacije isto tako može primati dobrovoljne doprinose država članica i drugih doprinositelja, koji na taj način povećavaju raspoloživa proračunska jamstva Unije.

U zajedničkom fondu za rezervacije ulazni doprinosi raspodjeljuju se u odjeljke ovisno o programu doprinosa. Potrebne rezervacije za dana jamstva utvrđuju se u pravnim aktima programa. U okviru proračuna EU-a te se pojedinačne rezervacije udružuju u zajednički fond za rezervacije kako bi se optimiziralo upravljanje imovinom.

Na dan 31. prosinca 2025. neizvedena financijska imovina po fer vrijednosti kroz višak ili manjak zajedničkog fonda za rezervacije povećala se jer jamstva za InvestEU, NDICI i Ukrajinu stvaraju potrebne rezervacije, ali i zbog dobitaka riznice u iznosu od 0,8 milijardi EUR. Ukupna neizvedena financijska imovina po fer vrijednosti kroz višak ili manjak iznosila je 27,0 milijardi EUR, od čega je 22,8 milijardi EUR uloženo u dužničke vrijednosne papire, a 3,9 milijardi EUR u ETF-ove.

Inovacijski fond (IF)

Inovacijski fond tvori sustav trgovanja emisijskim jedinicama stakleničkih plinova unutar Unije. Svrha je iskoristiti prihode za potporu inovacijama u području tehnologija i postupaka s niskim emisijama ugljika u određenim gospodarskim sektorima. Inovacijski fond ostvaruje prihod od progresivne monetizacije 530 milijuna emisijskih jedinica i neiskorištenih sredstava od 300 milijuna emisijskih jedinica raspoloživih za program NER300 (vidjeti bilješku **3.8.**). EIB upravlja novcem dok se ne iskoristi za predviđenu svrhu i ulaže ga u dužničke vrijednosne papire. Povećanje u 2025. uglavnom je posljedica ulaznih prihoda od dražbi.

Obzor 2020. i Obzor Europa

U skladu s Uredbom EU-a o osnivanju Okvirnog programa za istraživanja i inovacije Obzor 2020. (2014. – 2020.) uvedeni su novi financijski instrumenti radi poboljšanja pristupa financijskim sredstvima za subjekte koji posluju u području istraživanja i inovacija. Ti su instrumenti sljedeći:

— *služba za zajmove i jamstva za istraživanje i inovacije u okviru InnovFin-a* putem koje Komisija dijeli financijski rizik povezan s portfeljem EIB-ovih novih operacija financiranja,

— *jamstva za MSP-ove uključujući Instrument za neograničena jamstva za MSP-ove (SIUGI) u okviru InnovFin-a* – jamstveni instrumenti kojima upravlja EIF, koji daje jamstva i protujamstva financijskim posrednicima za nove portfelje zajmova (u okviru SIUGI-ja Komisija financijski rizik povezan s danim jamstvima dijeli s državama članicama, EIF-om i EIB-om),

— *vlasnički instrumenti za istraživanja i inovacije u okviru InnovFin-a* kojima se financiraju ulaganja u fondove poduzetničkog kapitala kojima upravlja EIF, i

— *fond EIC-a (Fond Europskog vijeća za inovacije)*, kojim se osigurava financiranje vlasničkim kapitalom da bi se ubrzale inovacije i aktivnosti uvođenja na tržište. Fond EIC-a financira se iz programa Obzor Europa i Obzor 2020.

Ulaganja fonda BUFI

Komisija je osnovala Fond za proračunske novčane kazne („BUFI") radi upravljanja novcem koji privremeno prima za novčane kazne izrečene poduzećima protiv kojih je podnesena žalba. Do konačne sudske odluke o izrečenoj novčanoj kazni Komisija ulaže sredstva u dužničke instrumente.

EZUČ u likvidaciji

Ugovor o EZUČ-u istekao je 23. srpnja 2002., a sva imovina EZUČ-a prenesena je na Europsku uniju. Namijenjena je istraživanju u sektorima povezanima s industrijom ugljena i čelika, na primjer u istraživanju revolucionarnih tehnologija koje omogućuju proizvodnju čelika s gotovo nultom stopom emisije ugljika. Komisija ulaže novac u dužničke vrijednosne papire, sve dok ne budu dodijeljeni za istraživanje.

Instrument za povezivanje Europe

U skladu s Uredbom (EU) br. 1316/2013 Europskog parlamenta i Vijeća ([33]) dužnički instrument u okviru Instrumenta za povezivanje Europe (CEF) uveden je da bi se olakšalo financiranje infrastrukturnih projekata u sektorima prometa, telekomunikacija i energetike. Njime upravlja EIB na temelju sporazuma s Unijom. Njime se omogućuje podjela rizika za financiranje zaduživanjem u obliku nadređenog i podređenog duga ili jamstva te potpore za projektne obveznice pokrivene jamstvom Unije.

EU-ovi instrumenti vlasničkog kapitala za rast MSP-ova

Riječ je o vlasničkim instrumentima financiranima iz programa COSME, CIP i MAP i inicijative za rast i zapošljavanje, pod pokroviteljstvom EIF-a, kojima se podupire osnivanje i financiranje MSP-ova u EU-u u ranoj fazi poslovanja i rasta ulaganjima u pogodne specijalizirane fondove poduzetničkog kapitala.

Europska banka za obnovu i razvoj

EU drži financijsko ulaganje u kapital Europske banke za obnovu i razvoj (EBRD), a svoj upisani udjel povećao je 2025. kupivši dodatne 12 102 dionice po nominalnoj vrijednosti od 10 000 EUR po dionici. Ukupno plaćanje u iznosu od 121 milijuna EUR izvršit će se u jednakim obrocima tijekom pet godina, a prvi je plaćen 2025. Na dan 31. prosinca 2025. Komisija je držala 102 146 dionica (2024.: 90 044 dionice), što je 3,04 % ukupnog upisanog dioničkog kapitala. Ukupni iznos dioničkog kapitala EBRD-a koji je EU upisao iznosi 1 021 milijun EUR, od čega 713 milijuna EUR još nije aktivirano.

Hijerarhija fer vrijednosti neizvedene financijske imovine po fer vrijednosti kroz višak ili manjak

(u milijunima EUR)

Vrsta financijske imovine	31.12.2025.	31.12.2024.
1. razina: Cijene koje kotiraju na aktivnim tržištima	*44 447*	*37 559*
2. razina: Dostupni ulazni podaci osim cijena koje kotiraju na tržištu	*3 150*	*3 098*
3. razina: Tehnike vrednovanja s ulaznim podacima koji se ne temelje na dostupnim tržišnim podacima	*3 483*	*2 991*
Ukupno	**51 080**	**43 648**

U tom razdoblju nije bilo prijenosa između 1. i 2. razine u okviru hijerarhije fer vrijednosti.

([33]) Uredba (EU) br. 1316/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. prosinca 2013. o uspostavi Instrumenta za povezivanje Europe, izmjeni Uredbe (EU) br. 913/2010 i stavljanju izvan snage uredaba (EZ) br. 680/2007 i (EZ) br. 67/2010 (SL L 348, 20.12.2013., str. 129., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2013/1316/oj).

Usklađenje neizvedene financijske imovine mjerene primjenom tehnika vrednovanja s ulaznim podacima koji se ne temelje na dostupnim tržišnim podacima (3. razina)

(u milijunima EUR)

Promjene fer vrijednosti	
Početno stanje na dan 1.1.2025.	**2 991**
Ulaganja tijekom razdoblja	*699*
Otplate kapitala	*(97)*
Ostvareni prihodi	*(19)*
Dobit ili gubici u razdoblju u viškovima ili manjkovima	*(90)*
Prijenosi u 3. razinu	–
Prijenosi iz 3. razine	–
Ostalo	–
Završno stanje na dan 31.12.2025.	**3 483**

2.4.2.2. *Financijska imovina ili obveze po fer vrijednosti kroz višak ili manjak – izvedenice*

Financijska imovina po fer vrijednosti kroz višak ili manjak – izvedenice, prema vrsti

(u milijunima EUR)

Vrsta izvedenice	31.12.2025.			31.12.2024.		
	Zamišljeni iznos	Fer vrijednost imovine	Fer vrijednost obveza	Zamišljeni iznos	Fer vrijednost imovine	Fer vrijednost obveza
Jamstvo za portfelj vlasničkih ulaganja	*6 951*	*1 568*	*(52)*	*6 057*	*1 110*	*(60)*
Valutne izvedenice	*1 910*	*17*	*(9)*	*2 417*	–	*(38)*
Ukupno	**8 861**	**1 585**	**(62)**	**8 474**	**1 110**	**(98)**
Dugoročno		*1 569*	*(9)*		*1 110*	*(13)*
Kratkoročno		*17*	*(53)*		–	*(84)*

Jamstva za portfelje vlasničkih ulaganja

Naslov „Jamstva za portfelje vlasničkih ulaganja” sadržava jamstva koja Unija daje financijskim institucijama za portfelje vlasničkih ulaganja. Ta se jamstva klasificiraju kao izvedeni financijski instrumenti i obračunavaju kao financijska imovina ili financijske obveze po fer vrijednosti kroz višak ili manjak jer ne odgovaraju definiciji obveze za financijska jamstva – vidjeti bilješku **1.5.12.** Financijska imovina ili obveza EU-a mjeri se na temelju vrijednosti osnovnih ulaganja.

Ukupni iznos uglavnom predstavlja jamstvo za EFSU koje je Unija dala Grupi EIB-a s temeljnim vlasničkim ulaganjima koja su EIB i EIF isplatili u iznosu od 3,6 milijardi EUR (2024.: 3,8 milijardi EUR). Fer vrijednost jamstva Unije za portfelje vlasničkih ulaganja EFSU-a iznosila je 1,4 milijarde EUR (2024.: 1,1 milijarda EUR).

Valutne izvedenice

Unija sklapa terminske ugovore u stranoj valuti kako bi se zaštitila od valutnog rizika dužničkih vrijednosnih papira u američkim dolarima koji se drže u zajedničkom fondu za rezervacije. Prema terminskim ugovorima u stranoj valuti Unija na datum dospijeća uplaćuje zamišljeni iznos u stranoj valuti utvrđen ugovorom („strana davanja”), kako je prikazano u prethodnoj tablici, te prima zamišljeni iznos u eurima („strana primanja”).

Ovaj naslov uključuje i učinak aktivnosti zaštite od valutnog rizika u okviru jamstva InvestEU i slučajeve u kojima EU jamči za valutni rizik.

Hijerarhija fer vrijednosti izvedene financijske imovine i obveza

(u milijunima EUR)

Vrsta izvedenice	31.12.2025.		31.12.2024.	
	Fer vrijednost imovine	Fer vrijednost obveza	Fer vrijednost imovine	Fer vrijednost obveza
1. razina: Cijene koje kotiraju na aktivnim tržištima	–	–	–	–
2. razina: Dostupni ulazni podaci osim cijena koje kotiraju na tržištu	*17*	*(7)*	–	*(27)*
3. razina: Tehnike vrednovanja s ulaznim podacima koji se ne temelje na dostupnim tržišnim podacima	*1 568*	*(55)*	*1 110*	*(71)*
Ukupno	**1 585**	**(62)**	**1 110**	**(98)**

U tom razdoblju nije bilo prijenosa između 1. i 2. razine. Izvedenice po fer vrijednosti 3. razine uglavnom uključuju jamstva za portfelje vlasničkih ulaganja.

Usklađenje izvedene financijske imovine i obveza mjerenih primjenom tehnika vrednovanja s ulaznim podacima koji se ne temelje na dostupnim tržišnim podacima (3. razina)

(u milijunima EUR)

Promjene fer vrijednosti	
Početno stanje imovine/(obveze) na dan 1.1.2025.	**1 039**
Plaćeni zahtjevi za aktivaciju jamstva	*164*
Vraćene aktivacije jamstva	*(44)*
Ostvareni prihodi od jamstava	*(154)*
Dobit ili gubici u razdoblju u viškovima ili manjkovima	*507*
Prijenosi u 3. razinu	–
Prijenosi iz 3. razine	–
Ostalo	*(0)*
Završno stanje na dan 31.12.2025.	**1 513**

2.5. PRETFINANCIRANJE

(u milijunima EUR)

	Bilješka	31.12.2025.	31.12.2024.
Dugoročno			
Pretfinanciranje	*2.5.1.*	*36 000*	*39 093*
Ostali predujmovi državama članicama	*2.5.2.*	*2 933*	*1 682*
Doprinos skrbničkim fondovima		*38*	*85*
		38 971	**40 861**

(u milijunima EUR)

	Bilješka	31.12.2025.	31.12.2024.
Kratkoročno			
Pretfinanciranje	*2.5.1.*	*35 298*	*35 969*
Ostali predujmovi državama članicama	*2.5.2.*	*2 477*	*2 089*
		37 775	**38 058**
Ukupno		**76 746**	**78 919**

Razina pretfinanciranja različitih programa mora biti dovoljna da se osiguraju potrebna sredstva kako bi korisnik mogao započeti neki projekt, istodobno vodeći računa o zaštiti financijskih interesa Unije i pravnim, operativnim i troškovno učinkovitim ograničenjima.

2.5.1. *Pretfinanciranje*

(u milijunima EUR)

	Bruto iznos	Poravnano preko aktivnih vremenskih razgraničenja	Neto iznos na dan 31.12.2025.
Države članice			
EPFRR i ostali instrumenti ruralnog razvoja	*3 605*	*(1 625)*	*1 980*
EFRR i KF	*29 858*	*(17 052)*	*12 805*
ESF	*9 997*	*(6 560)*	*3 438*
Mehanizam za oporavak i otpornost (NGEU)	*13 626*	*(3 392)*	*10 234*
Ostalo	*21 022*	*(10 041)*	*10 981*
EFTA i treće zemlje	*3 772*	*(2 710)*	*1 062*
Privatna i javna tijela	*82 761*	*(61 415)*	*21 346*
Ostali primatelji	*17 397*	*(7 943)*	*9 454*
Ukupno	**182 038**	**(110 740)**	**71 299**
Dugoročno	*36 000*		*36 000*
Kratkoročno	*146 038*	*(110 740)*	*35 298*

(u milijunima EUR)

	Bruto iznos	Poravnano preko aktivnih vremenskih razgraničenja	Neto iznos na dan 31.12.2024.
Podijeljeno upravljanje			
EPFRR i ostali instrumenti ruralnog razvoja	*3 885*	*(840)*	*3 045*
EFRR i KF	*25 859*	*(16 476)*	*9 384*
ESF	*9 437*	*(6 258)*	*3 180*
Ostalo	*14 220*	*(4 836)*	*9 384*
	53 402	**(28 409)**	**24 992**

(u milijunima EUR)

	Bruto iznos	Poravnano preko aktivnih vremenskih razgraničenja	Neto iznos na dan 31.12.2024.
Izravno upravljanje			
Provoditelj:			
Komisija	*34 727*	*(14 289)*	*20 438*
od čega Mehanizam za oporavak i otpornost (NGEU)	*18 930*	*(3 541)*	*15 389*
Izvršne agencije EU-a	*40 693*	*(25 586)*	*15 107*
Skrbnički fondovi	*508*	*(429)*	*79*
	75 928	**(40 304)**	**35 624**
Neizravno upravljanje			
Provoditelj:			
Druge agencije i tijela EU-a	*5 281*	*(2 814)*	*2 467*
Treće zemlje	*1 843*	*(1 103)*	*739*
Međunarodne organizacije	*13 171*	*(8 839)*	*4 333*
Drugi subjekti	*19 295*	*(12 389)*	*6 906*
	39 590	**(25 144)**	**14 446**
Ukupno	**168 920**	**(93 858)**	**75 062**
Dugoročno	*39 093*	–	*39 093*
Kratkoročno	*129 826*	*(93 858)*	*35 969*

Pretfinanciranje predstavlja isplaćena novčana sredstva, a time i izvršenje odobrenih sredstava za plaćanje. Kako je objašnjeno u bilješci **1.5.7.**, to su predujmovi koji još nisu iskazani kao rashodi. Stoga, iako se pretfinanciranjem smanjuju nepodmirene proračunske obveze (vidjeti bilješku **5.1.**), ono predstavlja rashode koji se trebaju prikazati i u izvještaju o financijskom rezultatu.

Povećanje pretfinanciranja država članica u području kohezije (EFRR, KF, ESF) uglavnom je povezano s novim plaćanjima pretfinanciranja izvršenima 2025., a iznosilo je 5,6 milijardi EUR.

Pretfinanciranje državama članicama navedeno u liniji „ostalo" uglavnom se odnosi na Fond za pravednu tranziciju (6,2 milijarde EUR) i Fond za azil, migracije i integraciju (1 milijarda EUR).

Bespovratna potpora povezana s instrumentom Mehanizam za oporavak i otpornost, koja je 2024. prijavljena u dijelu Pretfinanciranje u okviru izravnog upravljanja, na kraju godine iznosila je 10,2 milijarde EUR neto (2024.: 15,4 milijarde EUR). To je smanjenje u skladu s uobičajenom provedbom programa jer 2025. nisu isplaćena dodatna pretfinanciranja.

Za pretfinanciranje javnih tijela (17,5 milijardi EUR) i privatnih tijela (10,5 milijardi EUR) koje plaća Komisija najznačajniji iznosi odnose se na područje istraživanja (10,9 milijardi EUR), Instrument za susjedstvo, razvoj i suradnju i njegove prethodnike (5 milijardi EUR), Erasmus+ (4,6 milijardi EUR) i Instrument za povezivanje Europe (1,2 milijarde EUR).

Primljena jamstva u vezi s pretfinanciranjem

Riječ je o jamstvima koja u određenim slučajevima pri isplati predujmova (pretfinanciranje) Komisija zahtijeva od korisnika koji nisu države članice. Za tu vrstu jamstva iskazuju se dvije vrijednosti, odnosno „nominalna" i „tekuća" vrijednost. Kad je riječ o nominalnoj vrijednosti, događaj koji aktivira jamstvo povezan je s postojanjem jamstva. Kad je riječ o tekućoj vrijednosti, događaj koji aktivira jamstvo je plaćanje pretfinanciranja za jamstvo, umanjeno za naknadna poravnanja. Na dan 31. prosinca 2025. nominalna vrijednost jamstava primljenih u vezi s pretfinanciranjem iznosila je 1,1 milijardu EUR.

Određeni iznosi pretfinanciranja isplaćeni u okviru Sedmog okvirnog programa za istraživanje i tehnološki razvoj (FP7) te u okviru Obzora 2020. i Obzora Europa učinkovito su pokriveni iz mehanizma uzajamnog osiguranja, koji je ranije bio poznat pod nazivom Jamstveni fond sudionika. Mehanizam uzajamnog osiguranja instrument je uzajamne koristi osnovan za pokrivanje rizika povezanih s neplaćanjem korisnika tijekom provedbe neizravnih djelovanja u okviru tih programa. Svi sudionici neizravnih djelovanja koji primaju bespovratna sredstva EU-a pridonose s 5 % najvećeg doprinosa EU-a kapitalu mehanizma uzajamnog osiguranja, koji Komisija ulaže u financijska tržišta kako bi ostvarila kamate. Kamate se mogu iskoristiti za pokrivanje dugovanja koja nije platio sudionik koji ne ispunjava obveze prema Uniji. Na kraju neizravnog djelovanja doprinosi se vraćaju sudionicima. EU (koji predstavlja Komisija) djeluje kao izvršno tijelo sudionika mehanizma uzajamnog osiguranja, ali fond je u vlasništvu sudionika. Stoga mehanizam uzajamnog osiguranja predstavlja zaseban subjekt čija imovina nije konsolidirana u ovoj računovodstvenoj dokumentaciji EU-a.

Na dan 31. prosinca 2025. iznosi pretfinanciranja koji su bili pokriveni iz mehanizma uzajamnog osiguranja iznosili su 3,0 milijardi EUR (2024.: 3,0 milijardi EUR). Ukupna imovina mehanizma uzajamnog osiguranja, uključujući financijsku imovinu kojom upravlja Komisija, iznosi 3,2 milijarde EUR (2024.: 3,2 milijarde EUR).

2.5.2. *Ostali predujmovi državama članicama*

(u milijunima EUR)

	31.12.2025.	31.12.2024.
Predujmovi državama članicama za financijske instrumente u okviru podijeljenog upravljanja	*3 750*	*1 889*
Programi potpore	*1 659*	*1 883*
Ukupno	**5 409**	**3 772**
Dugoročno	*2 933*	*1 682*
Kratkoročno	*2 477*	*2 089*

Predujmovi državama članicama za financijske instrumente u okviru podijeljenog upravljanja

U okviru programa europskih strukturnih i investicijskih fondova (ESIF) moguće je iz proračuna EU-a isplaćivati predujmove državama članicama kako bi im se omogućilo da doprinesu financijskim instrumentima (tj. zajmovima, vlasničkim ulaganjima ili jamstvima). Uspostava tih instrumenata i upravljanje njima u nadležnosti je država članica, a ne Komisije. Međutim, novčana sredstva koja se u okviru tih instrumenta ne iskoriste na kraju godine ostaju vlasništvo Unije (kao i u slučaju svih iznosa pretfinanciranja) te se stoga u bilanci Unije tretiraju kao imovina.

Za područje kohezije procjenjuje se da na dan 31. prosinca 2025. još nije bilo iskorišten 3 661 milijun EUR od isplaćenog iznosa od 3 740 milijuna EUR.

Na kraju godine ostao je neiskorišten iznos od 89 milijuna EUR namijenjen ruralnom razvoju.

Programi potpore

Slično se i otplaćeni iznosi predujmova koje su države članice isplatile za razne programe potpore (državna potpora, tržišne mjere EFJP-a ili mjere ulaganja EPFRR-a), a koji nisu iskorišteni na kraju godine knjiže kao imovina (predujmovi) u bilanci EU-a. Komisija je procijenila vrijednost tih predujmova na temelju informacija koje su dostavile države članice; rezultati izračuna prethodno su navedeni pod podnaslovom „Programi potpore”. U 2025. iznos od 1 397 milijuna EUR odnosi se na poljoprivredu i ruralni razvoj. Za kohezijsku politiku neiskorišteni iznosi na kraju godine procijenjeni su na 263 milijuna EUR, a odnose se na VFO za razdoblje 2021. – 2027.

2.6. POTRAŽIVANJA OD RAZMJENSKIH TRANSAKCIJA I NAPLATIVA SREDSTVA OD NERAZMJENSKIH TRANSAKCIJA

(u milijunima EUR)

	Bilješka	31.12.2025.	31.12.2024.
Dugoročno			
Naplativa sredstva od nerazmjenskih transakcija	*2.6.1.*	*10 878*	*11 541*
Potraživanja od razmjenskih transakcija	*2.6.2.*	*1 786*	*1 731*
		12 663	**13 272**
Kratkoročno			
Naplativa sredstva od nerazmjenskih transakcija	*2.6.1.*	*18 952*	*16 529*
Potraživanja od razmjenskih transakcija	*2.6.2.*	*2 452*	*1 936*
		21 404	**18 465**
Ukupno		**34 068**	**31 736**

2.6.1. *Naplativa sredstva od nerazmjenskih transakcija*

(u milijunima EUR)

	Bilješka	31.12.2025.	31.12.2024.
Dugoročno			
Države članice	*2.6.1.1.*	*597*	*275*
Sporazum o povlačenju Ujedinjene Kraljevine	*2.6.1.2.*	*10 256*	*11 231*
Obračunati prihodi i odgođeni rashodi	*2.6.1.4.*	*0*	*10*
Ostala naplativa sredstva		*24*	*25*
		10 878	**11 541**
Kratkoročno			
Države članice	*2.6.1.1.*	*5 097*	*4 667*
Sporazum o povlačenju Ujedinjene Kraljevine	*2.6.1.2.*	*505*	*1 530*
Novčane kazne izrečene poduzećima	*2.6.1.3.*	*10 964*	*9 152*
Obračunati prihodi i odgođeni rashodi	*2.6.1.4.*	*2 269*	*1 085*
Ostala naplativa sredstva		*117*	*94*
		18 952	**16 529**
Ukupno		**29 830**	**28 070**

2.6.1.1. Naplativa sredstva od država članica

(u milijunima EUR)

	31.12.2025.	31.12.2024.
Tradicionalna vlastita sredstva iskazana u računovodstvenoj dokumentaciji A	*3 652*	*3 277*
Tradicionalna vlastita sredstva iskazana u zasebnoj računovodstvenoj dokumentaciji	*868*	*849*
Vlastita sredstva za uplatu	*–*	*139*
Umanjenje vrijednosti	*(535)*	*(553)*
Ostalo	*–*	*–*

(u milijunima EUR)

	31.12.2025.	31.12.2024.
Naplativa vlastita sredstva	**3 985**	**3 712**
Europski fond za jamstva u poljoprivredi (EFJP)	*1 802*	*1 534*
Europski poljoprivredni fond za ruralni razvoj (EPFRR) i ostali instrumenti za ruralni razvoj	*222*	*127*
Umanjenje vrijednosti	*(607)*	*(741)*
Naplativa sredstva od EFJP-a i ruralnog razvoja	**1 417**	**920**
Povrat pretfinanciranja	**21**	**16**
Uplaćeni i naplativi PDV	**56**	**53**
Ostala naplativa sredstva od država članica	**215**	**242**
Ukupno	**5 694**	**4 943**
Dugoročno	*597*	*275*
Kratkoročno	*5 097*	*4 667*

Dugoročna naplativa sredstva koja duguju države članice uglavnom se odnose na neprovedene odluke o potvrdi o sukladnosti za Europski fond za jamstva u poljoprivredi (EFJP) i Europski poljoprivredni fond za ruralni razvoj (EPFRR). Iznosi koji se odnose na te odluke naplaćuju se u godišnjim obrocima.

Naplativa vlastita sredstva

„Računovodstvena dokumentacija A" odnosi se na mjesečne izvještaje u kojima države članice izvještavaju o pravima na tradicionalna vlastita sredstva. Tablica sadržava popis iznosa „računovodstvene dokumentacije A" koji još nisu plaćeni Komisiji. Tradicionalna vlastita sredstva uglavnom su carine koje države članice naplaćuju u ime Komisije.

Iznosi „računovodstvene dokumentacije A" obično su se kretali u rasponu od 3 do 4 milijarde EUR na kraju godine. Iznosi koje su države članice prijavile 2025. otprilike su na uobičajenoj razini. Konačni iznos uvelike je odraz carina koje su utvrđene u studenom i prosincu 2025.

U postupku protiv Ujedinjene Kraljevine zbog povrede prava (povreda br. 2018/2008) Sud je 8. ožujka 2022. donio presudu i potvrdio da je Ujedinjena Kraljevina prekršila svoju obvezu da štiti proračun Unije. U izvješću OLAF-a iz 2017. zaključeno je da su uvoznici u Ujedinjenoj Kraljevini izbjegli plaćanje velikog iznosa carina tako što su pri uvozu koristili fiktivne i lažne račune i netočne deklaracije carinske vrijednosti.

Komisija je ocijenila presudu, a osobito napomene Suda povezane s utvrđivanjem dugovanih iznosa. Nakon detaljne analize Ujedinjena Kraljevina je u razdoblju od 2022. do 2023. platila iznose glavnice i zateznih kamata (1,6 milijardi EUR za glavnicu i 1,4 milijarde EUR za zakašnjele kamate prije smanjenja udjela Ujedinjene Kraljevine).

Primjenom istih parametara za izračun procijenjenih gubitaka tradicionalnih vlastitih sredstava za tekstil i obuću uvezenu iz Kine po znatno umanjenoj vrijednosti, države članice platile su 2021. i 2022. iznos od 1,9 milijardi EUR obuhvaćen rezervacijom. Nakon zaključenja spisa o umanjenju vrijednosti koji se odnosi na Ujedinjenu Kraljevinu u 2023. Komisija je u suradnji s državama članicama ponovno izračunala njihove konačne iznose koje trebaju platiti u skladu s presudom Suda u predmetu C-213/19. U 2024. i 2025. s nekoliko država članica dogovoreni su konačni iznosi glavnice i dospjelih kamata i predmeti su zaključeni. Još su u tijeku razgovori s nekim državama članicama kako bi se utvrdili konačni iznosi koje treba platiti. Do 31. prosinca 2025. računovodstvena dokumentacija usklađuje se naniže za 0,24 milijarde EUR, što odražava ispravak prihoda.

Trenutačno se procjenjuje da dospjele zatezne kamate za te predmete na dan 31. prosinca 2025. iznose 0,3 milijarde EUR (vidjeti bilješku **2.6.2.**).

Zasebna računovodstvena dokumentacija odnosi se na utvrđena dodijeljena prava koja nisu uključena u računovodstvenu dokumentaciju A jer države članice nisu osigurale njihov povrat i nisu dana nikakva jamstva (ili su jamstva dana, ali iznosi su osporeni). Na ta se dodijeljena prava primjenjuje umanjenje vrijednosti na temelju informacija koje države članice dostavljaju svake godine. Iznosi umanjenja vrijednosti općenito čine sličan postotak iznosa glavnice na kraju svake godine.

Naplativa sredstva od EFJP-a i ruralnog razvoja

Ovom stavkom obuhvaćeni su prvenstveno iznosi koje države članice duguju na dan 31. prosinca 2025. u skladu s iznosima koje su države članice prijavile i potvrdile 15. listopada 2025. Procjenjuju se naplativa sredstva nastala nakon što su prijavljena, a prije 31. prosinca 2025. Komisija procjenjuje i smanjenje vrijednosti iznosa koje korisnici duguju, a koji vjerojatno neće biti naplaćeni. Ta usklađenja ne znače da se Komisija odriče naplate tih sredstava u budućnosti. U usklađenje se uključuje i smanjenje od 20 % koliko države članice mogu zadržati za pokrivanje administrativnih troškova.

2.6.1.2. *Sporazum o povlačenju Ujedinjene Kraljevine*

Sporazumom o povlačenju Ujedinjene Kraljevine Velike Britanije i Sjeverne Irske iz Europske unije i Europske zajednice za atomsku energiju (ref. 2019/C 384 I/01) („Sporazum o povlačenju”) koji su potpisali EU i Ujedinjena Kraljevina utvrđuju se razne financijske obveze za obje stranke. Na dan 31. prosinca 2025. neto potraživanje od Ujedinjene Kraljevine na temelju tih obveza iznosilo je 10 761 milijun EUR (2024.: 12 762 milijuna EUR), od čega 505 milijuna EUR treba platiti u roku od 12 mjeseci nakon izvještajnog datuma (2024.: 1 530 milijuna EUR).

(u milijunima EUR)

	Članak 140.	Članak 142.	Ostalo	31.12.2025.	31.12.2024.
Duguje Ujedinjena Kraljevina	*2 327*	*9 599*	*166*	*12 092*	*14 683*
Dug prema Ujedinjenoj Kraljevini	–	–	*(1 331)*	*(1 331)*	*(1 922)*
Ukupno	**2 327**	**9 599**	**(1 165)**	**10 761**	**12 762**
Dugoročno	*1 928*	*9 244*	*(915)*	*10 256*	*11 231*
Kratkoročno	*399*	*355*	*(250)*	*505*	*1 530*

Iznos koji duguje Ujedinjena Kraljevina – promjena u odnosu na prethodnu godinu

Smanjenje neto potraživanja od 2 001 milijuna EUR (s 12 762 milijuna EUR na kraju 2024. na 10 761 milijuna EUR na kraju 2025.) uglavnom je posljedica neto plaćanja primljenih 2025. (1 535 milijuna EUR) i nenovčane prilagodbe od 465 milijuna EUR. Ta nenovčana prilagodba, koja se knjiži kao neto rashod, posljedica je:

— smanjenja iznosa koji Ujedinjena Kraljevina duguje na temelju članka 142. za svoj udio u nepodmirenim vrednovanjima za PSEO i JSIS (529 milijuna EUR),

— smanjenja iznosa koji Ujedinjena Kraljevina duguje na temelju članka 140. (142 milijuna EUR) zbog dodatnih stavki za prijeboj (58 milijuna EUR) i usklađivanja procijenjenog neizvršenja (84 milijuna EUR),

— iznosa koji se duguju Ujedinjenoj Kraljevini na temelju članaka 143. i 144. Sporazuma o povlačenju (198 milijuna EUR i 43 milijuna EUR),

— neto smanjenja iznosa koji Ujedinjena Kraljevina duguje za sudske postupke na temelju članka 147. (5 milijuna EUR), uključujući iznos koji Ujedinjena Kraljevina duguje za svoj udio u neto iznosima plaćenima 2025. u iznosu od 7 milijuna EUR, i smanjenja procijenjenog iznosa koji Ujedinjena Kraljevina duguje za sudske postupke koji još nisu riješeni u iznosu od 12 milijuna EUR,

što je neutralizirano:

— iznosom koji Ujedinjena Kraljevina duguje na temelju članka 142. za svoj udio u neto plaćanjima izvršenima 2025. iz proračuna Unije korisnicima mirovinskog sustava za europske dužnosnike (PSEO) i zajedničkog sustava zdravstvenog osiguranja (JSIS) (326 milijuna EUR),

— smanjenjem iznosa koji Ujedinjena Kraljevina duguje na temelju članka 141. zbog smanjenja osnove mjerenja za udio Ujedinjene Kraljevine u novčanim kaznama (109 milijuna EUR), i

— smanjenjem iznosa koji Ujedinjena Kraljevina duguje na temelju članka 136. zbog ažuriranja procjena i dodatnih iznosa (17 milijuna EUR).

Iznos koji treba platiti u roku od 12 mjeseci nakon izvještajnog datuma

Iznos od 505 milijuna EUR koji Ujedinjena Kraljevina treba platiti u roku od 12 mjeseci nakon izvještajnog datuma obuhvaća ostatak računa iz rujna 2025. (338 milijuna EUR), račun iz travnja 2026. (78 milijuna EUR, uključujući očekivanu prilagodbu od 27,9 milijuna EUR povezanu s člankom 140.) i dio procijenjenog računa iz rujna 2026. koji dospijeva u razdoblju od listopada do prosinca 2026. (89 milijuna EUR):

(u milijunima EUR)

	Ostatak Račun iz rujna 2025.	Račun iz travnja 2026.	Procjena Račun iz rujna 2026. (dio od listopada do prosinca)	Ukupno
Članak 136.	*9*	*122*		*130*
Članak 140.	*406*	*(136)*	*129*	*399*
Članak 141.	*(95)*		*(50)*	*(146)*
Članak 142.	*18*	*326*	*11*	*355*
Članak 143.		*(198)*		*(198)*
Članak 144.		*(43)*		*(43)*
Članak 147.		*7*		*7*
Ukupno	**338**	**78**	**89**	**505**

Udio Ujedinjene Kraljevine (članak 139.)

U skladu s člankom 139. udio Ujedinjene Kraljevine u financijskim obvezama koje proizlaze iz Sporazuma o povlačenju mora biti postotak koji se izračunava kao omjer vlastitih sredstava koja je Ujedinjena Kraljevina stavila na raspolaganje u razdoblju 2014. – 2020. i vlastitih sredstava koja su tijekom tog razdoblja stavile na raspolaganje sve države članice i Ujedinjena Kraljevina, prilagođen za iznos koji je priopćen državama članicama prije 1. veljače 2022. Izračunato je da je konačni udio Ujedinjene Kraljevine 12,431681219587700 %.

Plaćanja na temelju Sporazuma o povlačenju

Mehanizam plaćanja koji treba primijeniti na obveze predviđene između dvije stranke utvrđen je u članku 148. Ukratko, Unija u travnju i rujnu svake godine fakturira neto iznose koje duguje Ujedinjena Kraljevina, a Ujedinjena Kraljevina mjesečno plaća te iznose. Iznose iskazane u travnju određene godine treba platiti u četiri jednaka mjesečna obroka od lipnja do rujna te godine. Iznose iskazane u rujnu treba platiti u osam jednakih mjesečnih obroka od listopada te godine do svibnja sljedeće godine. Budući da se neki od iskazanih iznosa nužno temelje na prognozama i procjenama, izvješća se svake godine ažuriraju na temelju stvarnih podataka.

Ukupan iznos koji je 2025. prijavljen Ujedinjenoj Kraljevini na temelju članka 136. i članaka od 140. do 147. bio je 754 milijuna EUR (2024.: 377 milijuna EUR), od čega je 213 milijuna EUR prijavljeno u travnju 2025., a 541 milijun EUR u rujnu 2025. (2024.: 1 414 milijuna EUR (koji se trebaju platiti Ujedinjenoj Kraljevini) odnosno 1 791 milijun EUR (koji treba platiti Ujedinjena Kraljevina)).

Ukupne uplate primljene 2025. iznosile su 1 535 milijuna EUR (2024.: 2 391 milijun EUR). Od tog iznosa, 1 120 milijuna EUR odnosilo se na ostatak izvješća iz rujna 2024. i Ujedinjena Kraljevina je taj iznos platila u pet jednakih obroka u razdoblju od siječnja do svibnja 2025. (2024.: 3 133 milijuna EUR), 213 milijuna EUR odnosilo se na izvješće iz travnja 2025. i Ujedinjena Kraljevina je taj iznos platila u četiri jednaka mjesečna obroka u razdoblju od lipnja do rujna 2025. (2024.: 1 414 milijuna EUR, plaćeno Ujedinjenoj Kraljevini), a 203 milijuna EUR odnosilo se na izvješće iz rujna 2025. i Ujedinjena Kraljevina je taj iznos platila u tri jednaka obroka u razdoblju od listopada do prosinca 2025. (2024.: 672 milijuna EUR).

(u milijunima EUR)

	Ostatak izvješća iz rujna 2024.: (dospjelo i plaćeno od siječnja do svibnja 2025.)	Izvještaj za travanj 2025.: (dospjelo i plaćeno od lipnja do rujna 2025.)	Izvještaj za rujan 2025.: (dospjelo i plaćeno od listopada do prosinca 2025.)	Ukupna plaćanja u 2025.
Članak 140.	*1 119*	*599*	*244*	*1 963*
Članak 142.	*18*	*305*	*11*	*334*
Članak 136.	*13*	*–*	*5*	*18*
Članak 147.	*–*	*69*	*–*	*69*
	1 150	*973*	*260*	*2 384*
Članak 136.	*–*	*(126)*	*–*	*(126)*
Članak 141.	*(31)*	*(343)*	*(57)*	*(431)*
Članak 143.	*–*	*(191)*	*–*	*(191)*
Članak 144.	*–*	*(58)*	*–*	*(58)*
Članak 145.	*–*	*(37)*	*–*	*(37)*
Članak 146.	*–*	*(7)*	*–*	*(7)*
	(31)	*(760)*	*(57)*	*(848)*
Ukupno	**1 120**	**213**	**203**	**1 535**

Preostali saldo računa iz rujna 2025. na kraju godine, u iznosu od 338 milijuna EUR, Ujedinjena Kraljevina treba platiti u pet jednakih mjesečnih obroka u razdoblju od siječnja do svibnja 2026. (2024.: 1 120 milijuna EUR).

Članak 140. – Nepodmirene obveze

Ujedinjena Kraljevina obvezala se platiti EU-u svoj udio u nepodmirenim proračunskim obvezama na dan 31. prosinca 2020. („Brexit RAL”), kako je usklađen na temelju zahtjeva iz članka 140. Na dan 31. prosinca 2025. ukupan iznos priznat kao potraživanje iznosio je 2 327 milijuna EUR (2024.: 4 432 milijuna EUR), od čega 399 milijuna EUR treba platiti u roku od 12 mjeseci nakon kraja godine. U sljedećoj tablici prikazane su glavne promjene između ukupnog iznosa priznatog kao potraživanje na dan 31. prosinca 2024. i ukupnog iznosa priznatog kao potraživanje na dan 31. prosinca 2025.:

(u milijunima EUR)

Iznos koji Ujedinjena Kraljevina duguje na dan 31.12.2024.	**4 432**
Neto financijski ispravci koji se odnose na razdoblje 2014. – 2020. ili ranija programska razdoblja (uključujući ispravak odbitaka iz 2025.)	*(58)*
Postupci zbog povrede koji se odnose na vlastita sredstva	*(0)*
Neto plaćanja primljena od Ujedinjene Kraljevine 2025.	*(1 963)*
Ispravak procijenjenog neizvršenja	*(84)*
Iznos koji Ujedinjena Kraljevina duguje na dan 31.12.2025.	**2 327**
Dugoročno	*1 928*
Kratkoročno	*399*

Smanjenje ukupnog iznosa priznatog kao potraživanje u odnosu na prethodnu godinu iznosilo je 2 104 milijuna EUR (2024.: 3 909 milijuna EUR) i uglavnom je bilo rezultat plaćanja primljenih od Ujedinjene Kraljevine u 2025.

Iznos koji treba platiti u roku od 12 mjeseci od izvještajnog datuma (399 milijuna EUR) obuhvaća preostali iznos računa iz rujna 2025. (406,5 milijuna EUR), koji Ujedinjena Kraljevina treba platiti u razdoblju od siječnja do svibnja 2026., iznos za koji je račun izdan u travnju 2026. (136,3 milijuna EUR, uključujući očekivanu prilagodbu od 27,9 milijuna EUR), koji se treba platiti Ujedinjenoj Kraljevini u razdoblju od lipnja do rujna 2026., i dio procijenjenog iznosa za koji račun treba izdati u rujnu 2026., koji Ujedinjena Kraljevina treba platiti u razdoblju od listopada do prosinca 2026. (128,9 milijuna EUR).

Iznos za koji je račun izdan u travnju 2026. sastoji se od 200,6 milijuna EUR koji se odnose na udio Ujedinjene Kraljevine u procijenjenim nepodmirenim proračunskim obvezama u 2026., negativan iznos od 336,4 milijuna EUR (uključujući očekivanu prilagodbu od 27,9 milijuna EUR) koji se odnosi na usklađenje udjela Ujedinjene Kraljevine u nepodmirenim proračunskim obvezama zbog izvršenja u 2025. i negativan iznos od 0,5 milijuna EUR u vezi s postupcima zbog povrede koji se odnose na vlastita sredstva.

Procijenjeni iznos za koji treba izdati račun u rujnu 2026. i platiti u razdoblju od listopada do prosinca 2026. jest 150,4 milijuna EUR, koji se odnosi na udio Ujedinjene Kraljevine u procijenjenim nepodmirenim proračunskim obvezama u 2026., i negativan iznos od 21,6 milijuna EUR koji se odnosi na udio Ujedinjene Kraljevine u procijenjenim neto financijskim ispravcima koji se odnose na razdoblje 2014. – 2020. ili ranija programska razdoblja (uključujući ispravak odbitaka iz 2025.)

Procijenjeno neizvršenje usklađeno je za 84 milijuna EUR da bi se obuhvatile opozvane obveze u 2025. te buduće opozvane obveze nepodmirenih proračunskih obveza povezanih s Brexitom kako su procijenjene na kraju 2025.

Članak 142. – Obveze Unije na kraju 2020.

Ujedinjena Kraljevina obvezala se da će platiti svoj udio u obvezama Unije na kraju 2020., osim obveza (a) s odgovarajućom imovinom i (b) koje se odnose na funkcioniranje proračuna i upravljanje vlastitim sredstvima (uključujući iznose koji su već pokriveni nepodmirenim obvezama, vidjeti navedeni članak 140.). Ovdje se glavni iznos odnosi na obveze EU-a nakon prestanka radnog odnosa (mirovine i zdravstveno osiguranje) koje su postojale na dan 31. prosinca 2020.

Nepodmirene obveze za 2020. na temelju članka 142. stavka 6.

(u milijunima EUR)

	Mirovinski sustav za europske dužnosnike	Zajednički sustav zdravstvenog osiguranja	31.12.2025.	31.12.2024.
Nepodmirene obveze za 2020.	*68 944*	*4 326*	*73 271*	*77 529*
Udio Ujedinjene Kraljevine	**8 571**	**538**	**9 109**	**9 638**
Doprinosi za mirovinski sustav za europske dužnosnike/Zajednički sustav zdravstvenog osiguranja	**315**	**12**	**326**	**305**
Ukupno	**8 885**	**550**	**9 435**	**9 943**
Dugoročno	*8 571*	*538*	*9 109*	*9 638*
Kratkoročno	*315*	*12*	*326*	*305*

U skladu s mehanizmom redovnih plaćanja iz članka 142. stavka 6. Ujedinjena Kraljevina godišnje doprinosi neto plaćanjima koja se izvršavaju iz proračuna Unije za svakog korisnika mirovinskog sustava za europske dužnosnike (PSEO) i povezanom doprinosu proračuna Unije Zajedničkom sustavu zdravstvenog osiguranja (JSIS) za svakog korisnika ili osobu koja ostvaruje korist preko korisnika. Doprinosi su plativi u četiri mjesečna obroka od lipnja do rujna predmetne godine.

Udio Ujedinjene Kraljevine u neto plaćanjima iz proračuna Unije u 2025. korisnicima mirovinskog sustava za europske dužnosnike i zajedničkog sustava zdravstvenog osiguranja iznosio je 315 milijuna EUR, odnosno 12 milijuna EUR. Ti su iznosi priopćeni Ujedinjenoj Kraljevini u sklopu računa iz travnja 2026. (i stoga će ih Ujedinjena Kraljevina trebati platiti u četiri jednaka mjesečna obroka u razdoblju od lipnja do rujna 2026.).

Osim toga, 31. prosinca 2025. nepodmirene obveze Ujedinjene Kraljevine za 2020. na temelju članka 142. stavka 6., koje se odnose na PSEO i JSIS, iznosile su 8 571 milijun EUR, odnosno 538 milijuna EUR (2024.: 9 023 milijuna EUR, odnosno 615 milijuna EUR). Valja napomenuti da iako aktuarski gubici (ili dobici) zbog promjena aktuarskih pretpostavki utječu na sadašnju vrijednost nepodmirenih obveza za 2020. izračunatu na temelju MRSJS-a 39/EAR-a 12, oni ne mijenjaju iznos primanja koja će Unija morati platiti niti, prešutno, doprinose Ujedinjene Kraljevine tim plaćanjima, kako dospijevaju u skladu s mehanizmom redovnih plaćanja iz članka 142. stavka 6.

Nepodmirene obveze za 2020. na temelju članka 142. stavka 5.

U skladu s člankom 142. stavkom 5. Ujedinjena Kraljevina pridonosi obvezama povezanima s drugim sustavima mirovina, kako su evidentirani u konsolidiranoj računovodstvenoj dokumentaciji Unije za financijsku godinu 2020., plaćanjima u 10 obroka počevši od 31. listopada 2021. (pri čemu je svaki godišnji obrok plativ u osam mjesečnih obroka od listopada do svibnja sljedeće godine). Te obveze u konsolidiranoj godišnjoj računovodstvenoj dokumentaciji Unije za financijsku godinu 2020. iznose 2 344 milijarde EUR, što dovodi do udjela Ujedinjene Kraljevine na dan 31. prosinca 2020. u iznosu od 291 milijun EUR. Uzimajući u obzir iznose koji su primljeni od Ujedinjene Kraljevine do kraja 2025. i koji ukupno iznose 127 milijuna EUR, nepodmireni udio Ujedinjene Kraljevine u drugim mirovinskim sustavima smanjio se na 164 milijuna EUR na dan 31. prosinca 2025., od čega 29 milijuna EUR dospijeva u roku od 12 mjeseci nakon kraja godine.

Za više informacija o obvezama za primanja zaposlenika vidjeti bilješke **1.5.10.** i **2.9**.

Ostali članci

(u milijunima EUR)

	31.12.2025.	31.12.2024.
Duguje Ujedinjena Kraljevina		
Članak 136.	*133*	*8*
Članak 147.	*33*	*107*
	166	**116**
Dug prema Ujedinjenoj Kraljevini		
Članak 141.	*(1 090)*	*(1 630)*
Članak 143.	*(198)*	*(191)*
Članak 144.	*(43)*	*(58)*
Članak 145.	*–*	*(37)*
Članak 146.	*–*	*(7)*
	(1 331)	**(1 922)**
Ukupno	**(1 165)**	**(1 806)**
Dugoročno	*(915)*	*(1 040)*
Kratkoročno	*(250)*	*(766)*

Članak 136. – Odredbe koje se primjenjuju na vlastita sredstva

Članak 136. sadržava odredbe koje se primjenjuju nakon 31. prosinca 2020. u vezi s osnovnim sredstvima. Ujedinjena Kraljevina ima pravo na primitak svojeg udjela ili obvezu plaćanja svojeg udjela, ovisno o slučaju, ako na raspolaganje treba staviti vlastita sredstva koja se odnose na financijsku godinu 2020. i prethodne financijske godine, uz ispravak ili usklađenje nakon 31. prosinca 2020. Stoga se na Ujedinjenu Kraljevinu primjenjuju usklađenja vlastitih sredstava od PDV-a i BND-a koja se odnose na financijsku godinu 2020. i prethodne financijske godine. Međutim, ta će se usklađenja PDV-a i BND-a izvršiti samo ako se odluka o tome donese najkasnije 31. prosinca 2028.

U skladu s člankom 136. Sporazuma o povlačenju tijela Ujedinjene Kraljevine nastavljaju slati mjesečne izvatke iz računa A sa sažetkom iznosa tradicionalnih vlastitih sredstava koje treba uplatiti u proračun EU-a. Ti iznosi (umanjeni za važeću stopu zadržavanja) uključeni su u ukupne iznose sljedećeg računa iz članka 148. stavka 2. Sporazuma o povlačenju (vidjeti sljedeći odlomak). U slučaju kašnjenja s plaćanjem tih iznosa kamate dospijevaju u skladu s člankom 12. Uredbe (EU, Euratom) br. 609/2014.

Ujedinjena Kraljevina stoga je dužna uplatiti tradicionalna vlastita sredstva koja je naplatila nakon 28. veljače 2021., ali se odnose na 2020. i ranije godine. Njezin udio u ukupnim tradicionalnim vlastitim sredstvima koja je stavila na raspolaganje treba se odbiti od tog iznosa. Zasebni račun za tradicionalna vlastita sredstva mora biti u potpunosti likvidiran 31. prosinca 2025. Stoga će Ujedinjena Kraljevina staviti na raspolaganje udio, izračunan u skladu s člankom 136. stavkom 3. točkom (f), nepodmirenih iznosa na taj datum koji nisu predmet inspekcijskog nalaza Europske komisije.

Neto nepodmireni iznos koji Ujedinjena Kraljevina duguje na dan 31. prosinca 2025. iznosi 133 milijuna EUR (2024.: 8 milijuna EUR), od čega će 130 milijuna EUR morati platiti u roku od 12 mjeseci nakon kraja godine, a 2 milijuna EUR nakon toga.

(u milijunima EUR)

Iznos duga prema Ujedinjenoj Kraljevini / duga Ujedinjene Kraljevine na dan 31.12.2024.	**8**
Prilagodba procjene iznosa za koje je izdan račun u 2025.	*14*
Plaćanja Ujedinjenoj Kraljevini 2025.	*107*
Usklađenja PDV-a i BND-a (salda za 2024.)	*(12)*
Kamate na zakašnjela plaćanja tradicionalnih vlastitih sredstava i vlastitih sredstava koja se temelje na PDV-u Ujedinjene Kraljevine	*5*
Udio nepodmirenih tradicionalnih vlastitih sredstava na zasebnom računu Ujedinjene Kraljevine do 31. prosinca 2025.	*4*
Neto tradicionalna vlastita sredstva Ujedinjene Kraljevine nakon 28. veljače 2021.	*3*
Usklađenja PDV-a i BND-a (salda za 2025.)	*2*
Iznos duga prema Ujedinjenoj Kraljevini / duga Ujedinjene Kraljevine na dan 31.12.2025.	**133**
Dugoročno	*2*
Kratkoročno	*130*

Iznos u stavci „Usklađenja PDV-a i BND-a (salda za 2024.)” odgovara razlici između stvarnog računa iz travnja 2026. (109 milijuna EUR) i procjene koja je već uključena u potraživanje za Brexit na kraju 2024. (121 milijun EUR).

Iznos u linijama „Kamate na zakašnjelo plaćanje tradicionalnih vlastitih sredstava Ujedinjene Kraljevine i vlastitih sredstava od PDV-a”, „Udio tradicionalnih vlastitih sredstava u postupku na zasebnom računu Ujedinjene Kraljevine do 31. prosinca 2025.” i „Neto tradicionalna vlastita sredstva Ujedinjene Kraljevine nakon 28. veljače 2021.” odgovara dodatnim iznosima za koje je izdan račun u travnju 2026.

Iznos u stavci „Usklađenja PDV-a i BND-a (salda za 2025.)” odgovara procijenjenom iznosu za koji račun treba izdati u travnju 2027.

Članak 141. – Novčane kazne

Ujedinjena Kraljevina ima pravo na svoj udio u novčanim kaznama o kojima je odlučeno prije 31. prosinca 2020., kao i u onima o kojima je Unija donijela odluku nakon 31. prosinca 2020. u postupku iz članka 92. stavka 1., nakon što postanu konačne. Novčane kazne relevantne za Ujedinjenu Kraljevinu nepodmirene na dan 31. prosinca 2025. iznosile su 7,6 milijardi EUR (2024.: 8,9 milijardi EUR). Neto smanjenje tih novčanih kazni iznosilo je 1,3 milijarde EUR (0,0 milijardi EUR novčanih kazni izdanih 2025. umanjeno za 0,4 milijarde EUR novčanih kazni koje su potvrđene i plaćene, smanjene ili poništene sudskim odlukama umanjeno za povećanje umanjenja vrijednosti od 0,9 milijardi EUR). Udio Ujedinjene Kraljevine u novčanim kaznama relevantnima za Ujedinjenu Kraljevinu koje su bile nepodmirene na dan 31. prosinca 2025. iznosio je 0,9 milijardi EUR (2024.: 1,1 milijardu EUR), od čega će iznos od 89 milijuna EUR biti uključen u račun za rujan 2026. i plaćen Ujedinjenoj Kraljevini u razdoblju od listopada 2026. do svibnja 2027. Nadalje, Ujedinjena Kraljevina ima pravo na svoj udio u konačnim novčanim kaznama koje na datum 31. prosinca 2025. više nisu bile nepodmirene (46 milijuna EUR, koje isto tako treba uključiti u račun za rujan 2026. i platiti Ujedinjenoj Kraljevini u razdoblju od listopada 2026. do svibnja 2027.) i svoj udio u konačnim novčanim kaznama za koje je izdan račun u rujnu 2025., ali koje još nisu plaćene na kraju godine (iznos od 95 milijuna EUR, koji treba platiti Ujedinjenoj Kraljevini u razdoblju od siječnja do svibnja 2026.). Stoga ukupan udio Ujedinjene Kraljevine u novčanim kaznama iznosi 1,09 milijardi EUR (2024.: 1,6 milijardi EUR), od čega 146 milijuna EUR treba platiti u roku od 12 mjeseci nakon izvještajnog datuma (2024.: 431 milijun EUR).

Članak 143. – Nepredviđene financijske obveze: zajmovi za financijsku pomoć, EFSU, EFOR i ELM

U skladu s tim člankom Ujedinjena Kraljevina ima obvezu financirati svoj udio u nepredviđenim obvezama EU-a koje se odnose na uzimanje i davanje zajmova i jamstva ako su te obveze dospjele i plative, a ne budu pokrivene njezinim udjelom u postojećim jamstvenim fondovima (za odgovarajuće nepredviđene obveze vidjeti bilješku **4.1.**). EU će Ujedinjenoj Kraljevini nadoknaditi iznose koje je ona već uplatila u jamstvene fondove i koji više nisu potrebni. Ujedinjena Kraljevina ima i pravo na vraćena sredstva od operacija u čijim obvezama sudjeluje. Na dan 31. prosinca 2025. iznos koji Ujedinjenoj Kraljevini treba platiti u sljedećih 12 mjeseci bio je 198,3 milijuna EUR (2024.: 190,6 milijuna EUR). Taj iznos uključuje udio Ujedinjene Kraljevine u iznosima za povrat i neto prihodima naplaćenima 2025. (129,3 milijuna EUR), višak rezervacija (42,6 milijuna EUR) i prihode od upravljanja imovinom (26,5 milijuna EUR). Uključuje i −41 tisuću EUR usklađenja utvrđenih u dogovorenim revizijama: usklađenje za iznos odljeva pokrivenog priljevima koji su nastali operacijama u okviru mandata za vanjsko kreditiranje (49 EUR) i usklađenja između priljeva „prije Brexita” i priljeva „nakon Brexita” te odljeva pokrivenih priljevima koji su nastali operacijama u okviru EFSU-a (1 246 EUR); prilagodba podjele iznosa nepodmirenih zajamčenih operacija „prije Brexita” i „nakon Brexita” u okviru EFSU-a (umanjenih za 41 899 EUR) za 2024.

Članak 144. – Financijski instrumenti

U skladu s tim člankom EU se obvezao vratiti Ujedinjenoj Kraljevini njezin udio u vraćenim sredstvima koja proizlaze iz financijskih operacija odobrenih do datuma povlačenja, kao i njezin udio u isplatama za financijske operacije odobrene nakon datuma povlačenja. Na dan 31. prosinca 2025. iznos koji Ujedinjenoj Kraljevini treba platiti u sljedećih 12 mjeseci bio je 42,7 milijuna EUR (2024.: 57,9 milijuna EUR).

Članak 145.: Europska zajednica za ugljen i čelik u likvidaciji (EZUČ u likvidaciji)

Ujedinjena Kraljevina ima pravo na svoj udio u neto imovini EZUČ-a u likvidaciji na dan 31. prosinca 2020., što joj treba isplatiti u pet obroka 30. lipnja svake godine, počevši od 2021. Neto imovina EZUČ-a u likvidaciji na dan 31. prosinca 2020. iznosila je 1,5 milijardi EUR, od čega je udio Ujedinjene Kraljevine iznosio 184 milijuna EUR. Nakon što je 2025. platila peti i posljednji obrok u iznosu od 37 milijuna EUR, Ujedinjena Kraljevina podmirila je sve svoje obveze u vezi s tim člankom na dan 31. prosinca 2025.

Članak 146.: Ulaganja u Europski investicijski fond (EIF)

Ujedinjena Kraljevina ima pravo na svoj udio u ulaganjima EU-a u uplaćeni kapital EIF-a na dan 31. prosinca 2020., što joj treba isplatiti u pet obroka 30. lipnja svake godine, počevši od 2021. Ulaganja EU-a u uplaćeni dionički kapital EIF-a na dan 31. prosinca 2020. iznosila su 267 milijuna EUR, od čega udio Ujedinjene Kraljevine iznosi 33 milijuna EUR. Nakon što je 2025. platila peti i posljednji obrok u iznosu od 6,6 milijuna EUR, Ujedinjena Kraljevina podmirila je sve svoje obveze u vezi s tim člankom na dan 31. prosinca 2025.

Članak 147.: Sudski postupci

Ujedinjena Kraljevina obvezala se za svoj udio u plaćanjima EU-a koja proizlaze iz sudskih postupaka koji se odnose na financijske interese Unije, uz uvjet da je činjenično stanje tih predmeta utvrđeno najkasnije 31. prosinca 2020. Uzimajući u obzir rezervacije i obračunate obveze na kraju godine te plaćanja koja je EU izvršio i primio za sudske postupke u 2025., procjenjuje se da će Ujedinjena Kraljevina morati platiti iznos od 33 milijuna EUR (2024.: 107 milijuna EUR), od čega 7 milijuna EUR treba platiti u roku od 12 mjeseci od izvještajnog datuma.

2.6.1.3. Iznosi koji se mogu naplatiti od novčanih kazni izrečenih poduzećima

(u milijunima EUR)

	31.12.2025.	31.12.2024.
Bruto iznos naplativih sredstava od novčanih kazni zbog kršenja pravila tržišnog natjecanja	*15 604*	*12 247*
Privremena plaćanja	*(2 823)*	*(2 161)*
Umanjenje vrijednosti	*(1 817)*	*(934)*
Ukupno	**10 964**	**9 152**
Dugoročno	–	–
Kratkoročno	*10 964*	*9 152*

Novčane kazne izrečene poduzećima uključuju novčane kazne zbog kršenja pravila tržišnog natjecanja i ostale novčane kazne. Poduzeća kojima je izrečena novčana kazna koja su podnijela ili namjeravaju podnijeti žalbu mogu izvršiti privremenu uplatu Komisiji ili joj dostaviti bankovna jamstva. Za ukupne nepodmirene novčane kazne na kraju godine koje nisu pokrivene privremenim ili konačnim plaćanjima, 10 729 milijuna EUR (2024.: 7 091 milijuna EUR) jamstava primljeno je kao pokriće.

Plaćanja primljena od poduzeća kojima je izrečena novčana kazna drže se kao ulaganja (vidjeti bilješku **2.4.2.1.**) ili na bankovnim računima (vidjeti bilješku **2.8.**).

Iznosi otpisani zbog umanjenja vrijednosti temelje se na Komisijinim pojedinačnim procjenama novčanih kazni koje nisu unovčene ili nisu pokrivene jamstvom, za koje Komisija ne očekuje povrat, te predmeta koje su sudovi umanjili.

Prihodi od novčanih kazni izrečenih poduzećima za tu godinu iznosili su ukupno 4 808 milijuna EUR (vidjeti bilješku **3.5.**), a rashodi, tj. smanjenja novčanih kazni na temelju sudskih odluka, iznosili su ukupno 214 milijuna EUR (vidjeti bilješku **3.16.**).

Nepredviđena obveza u iznosu od 2 035 milijuna EUR iskazuje se zbog mogućnosti vraćanja privremeno plaćenih iznosa poduzećima kojima su izrečene novčane kazne i koja se žale ili imaju pravo na žalbu na novčane kazne koje su im izrečene – vidjeti bilješku **4.2.1.**

2.6.1.4. Obračunati prihodi i odgođeni rashodi

(u milijunima EUR)

	31.12.2025.	31.12.2024.
Obračunati prihodi	*1 679*	*756*
Odgođeni rashodi koji se odnose na nerazmjenske transakcije	*591*	*339*
Ukupno	**2 269**	**1 095**
Dugoročno	*0*	*10*
Kratkoročno	*2 269*	*1 085*

Obračunati prihodi uključuju iznos od 0,3 milijarde EUR (2024.: 0,4 milijarde EUR) koji bi se prema Komisijinim očekivanjima trebao naplatiti u području kohezije nakon provjere i prihvaćanja godišnje računovodstvene dokumentacije koju su dostavile države članice.

2.6.2. *Potraživanja od razmjenskih transakcija*

(u milijunima EUR)

	31.12.2025.	31.12.2024.
Dugoročno		
Potraživanja od financijskih jamstava	*1 359*	*1 324*
Zatezne kamate	*319*	*323*
Ostala potraživanja	*108*	*84*
	1 786	**1 731**
Kratkoročno		
Potraživanja od financijskih jamstava	*293*	*306*
Klijenti	*349*	*302*
Umanjenje vrijednosti potraživanja od klijenata	*(154)*	*(136)*
Odgođeni rashodi koji se odnose na razmjenske transakcije	*411*	*363*
Zatezne kamate	*801*	*761*
Ostalo	*753*	*339*
	2 452	**1 936**
Ukupno	**4 238**	**3 666**

Potraživanje od ugovora o financijskom jamstvu predstavlja buduću naknadu koju EU očekuje za dana jamstva. Jamstva Unije većinom se daju bez naknade ili im je cijena manja od tržišne. Potraživanja od ugovora o financijskom jamstvu stoga su znatno manja od obveze za ugovore o financijskom jamstvu (vidjeti bilješku **2.11.2.**). Od ukupnog iznosa potraživanja od ugovora o financijskom jamstvu, koji je na dan 31. prosinca 2025. iznosio 1 651 milijun EUR, iznos od 1 564 milijuna EUR klasificira se kao financijska imovina koja se mjeri po fer vrijednosti kroz višak ili manjak (fer vrijednost 3. razine). U odnosu na početno stanje na dan 1. siječnja 2025. od 1 629 milijuna EUR potraživanja od ugovora o financijskom jamstvu ukupno su se povećala za 22 milijuna EUR zbog 264 milijuna EUR viših jamstvenih premija za koje se očekuje da će biti primljene u budućnosti, umanjeno za 242 milijuna EUR jamstvenih premija primljenih tijekom godine.

Zatezne kamate uglavnom se odnose na predmete koji su uključivali vlastita sredstva i obračunate kamate za novčane kazne pokrivene jamstvima koja su dala kažnjena poduzeća. Iznos dugoročnih potraživanja (0,3 milijarde EUR) odnosi se na slične predmete koji su još u tijeku s državama članicama navedenima u bilješci **2.6.1.1.**

2.7. **ZALIHE**

(u milijunima EUR)

	31.12.2025.	31.12.2024.
Znanstveni materijali	*58*	*66*
Ostalo	*22*	*19*
Ukupno	**79**	**85**

2.8. **NOVAC I NOVČANI EKVIVALENTI**

(u milijunima EUR)

	Bilješka	31.12.2025.	31.12.2024.
Računi u riznicama i središnjim bankama		*31 755*	*24 059*
Tekući računi		*1 816*	*808*
Knjige blagajne		*7*	*10*
Prijenosi (novčana sredstva u prijenosu)		*0*	–

(u milijunima EUR)

	Bilješka	31.12.2025.	31.12.2024.
Ostali oročeni depoziti		–	–
Bankovni računi za izvršenje proračuna	*2.8.1.*	**33 579**	**24 877**
Računi u središnjim bankama		*23 596*	*33 926*
Oročeni depoziti		*23 516*	–
Obratne repo transakcije		*18 115*	–
Likvidnost za jedinstveno financiranje	*2.8.2.*	**65 227**	**33 926**
Financijski instrumenti	*2.8.3.*	**2 975**	**2 758**
Novčane kazne	*2.8.4.*	**237**	**134**
Ostale institucije, agencije i tijela		**988**	**1 439**
Skrbnički fondovi		**35**	**30**
Ukupno		**103 041**	**63 163**

2.8.1. *Bankovni računi za izvršenje proračuna*

Tim su naslovom obuhvaćena sredstva koja Komisija drži na bankovnim računima u svim državama članicama i državama EFTA-e (riznice ili središnje banke) te na tekućim računima u komercijalnim bankama, knjigama blagajne i gotovinskim računima.

Novčana salda Komisije slijede ciklički obrazac: nakon priljeva sredstava (npr. naplata prihoda) obično slijede rashodi. Ta vremenska neusklađenost uzrokuje fluktuaciju salda tijekom godine. Važno je obilježje tog ciklusa da se znatan dio novčanog salda na kraju godine upotrebljava početkom siječnja kako bi se pokrilo neko veće plaćanje, prvenstveno za rashode u okviru Europskog fonda za jamstva u poljoprivredi (EFJP).

Razlika u novčanom saldu raspoloživom na kraju 2025. u odnosu na 2024. uglavnom je posljedica većeg prijenosa odobrenih sredstava za plaćanje, posebno za Europski fond solidarnosti kako bi se pokrila plaćanja nekolicini zemalja pogođenih katastrofom, prihoda prikupljenih od prodaje emisijskih jedinica na dražbi u okviru sustava trgovanja emisijama (ETS) za financiranje planova Socijalnog fonda za klimatsku politiku počevši od 2026. i većeg iznosa tradicionalnih vlastitih sredstava nego što je predviđeno u proračunu. Osim toga, određeni su rashodi imali sporiju dinamiku nego što je bilo predviđeno.

2.8.2. *Likvidnost za jedinstveno financiranje*

U okviru strategije jedinstvenog financiranja dio prihoda od uzetih zajmova zadržava se kao novac ili se ulaže u kratkoročna ulaganja kako bi se ispunile predstojeće obveze isplate.

Obratna repo transakcija je operacija gotovinskog pozajmljivanja koju je EU dogovorio s drugom ugovornom stranom na određeno razdoblje po fiksnoj kamatnoj stopi. Transakcija traje 7 ili 14 dana. Tijekom ograničenog trajanja obratne repo operacije EU prima visokolikvidne obveznice kao kolateral (18,1 milijarda EUR na dan 31. prosinca 2025.). Budući da rizici i koristi kolaterala ostaju na prenositelju, ne priznaje se u bilanci EU-a.

Povećani saldo novca i novčanih ekvivalenata na kraju 2025. posljedica je isplata planiranih za početak 2026. radi financiranja Mehanizma za oporavak i otpornost i programa SAFE.

2.8.3. *Financijski instrumenti*

Sredstva u ovom naslovu uglavnom se odnose na novčane ekvivalente kojima u ime Komisije upravljaju opunomoćenici u svrhu provedbe programa financijskih instrumenata financiranih iz proračuna EU-a: 2,0 milijardi EUR na dan 31. prosinca 2025., od čega se 0,8 milijardi EUR odnosi na fond EIC – vidjeti bilješku **2.4.2.1.** Uključuje i novčane ekvivalente u iznosu od 0,8 milijardi EUR (oročeni depoziti i kratkoročni komercijalni zapisi) koji pripadaju Inovacijskom fondu kojim upravlja EIB – vidjeti bilješku **2.4.2.1.** Ovaj naslov ne obuhvaća sigurnosnu pričuvu za likvidnost povezanu sa zajedničkim fondom za rezervacije (0,2 milijarde EUR na dan 31. prosinca 2025.), koja se drži u središnjoj riznici Komisije. Novčana sredstva iz financijskih instrumenata mogu se iskoristiti samo za predmetne programe.

2.8.4. *Novčane kazne*

Riječ je o novčanim sredstvima koja se odnose na novčane kazne koje je Komisija izrekla poduzećima i za koje postupci još traju. U slučaju da je podnesena žalba ili da nije poznato hoće li poduzeće kojem je izrečena novčana kazna podnijeti žalbu, osnovni iznos prikazan je kao nepredviđena obveza u bilješci **4.2.1.** Od 2010. svim novčanim kaznama koje su privremeno naplaćene poduzećima upravlja Komisija u okviru fonda BUFI te se one ulažu u financijske instrumente kategorizirane kao „financijska imovina po fer vrijednosti kroz višak ili manjak – neizvedenice" (vidjeti bilješku **2.4.2.**), pri čemu se određena imovina fonda unovčuje na kraju godine.

OBVEZE

2.9. MIROVINE I OSTALA PRIMANJA ZAPOSLENIKA

2.9.1. *Neto obveze za primanja zaposlenika*

(u milijunima EUR)

	Mirovinski sustav za europske dužnosnike	Drugi mirovinski sustavi	Zajednički sustav zdravstvenog osiguranja	31.12.2025. Ukupno	31.12.2024. Ukupno
Obveza za definirana primanja	*83 998*	*1 887*	*5 721*	*91 605*	*93 557*
Imovina plana	*Nije primjenjivo*	*(11)*	*(467)*	*(477)*	*(461)*
Neto obveze	**83 998**	**1 876**	**5 254**	**91 128**	**93 096**

Ukupne obveze za primanja zaposlenika ostale su relativno stabilne, a malo smanjenje prvenstveno je rezultat smanjenja neto obveza iz Zajedničkog sustava zdravstvenog osiguranja (JSIS). To je posljedica ažurirane vrijednosti kretanja zdravstvenih troškova u JSIS-u, koja je zbog promjena financijskih pretpostavki dovela do aktuarskih dobitaka i time smanjila ukupnu obvezu. Osim toga, zabilježeno je i vrlo malo smanjenje neto obveze u okviru mirovinskog sustava za europske dužnosnike (PSEO), najvećeg postojećeg sustava. Aktuarski dobici koji proizlaze iz povećanja realne diskontne stope za PSEO u godini djelomično su umanjeni gubicima zbog aktuarskih pretpostavki povezanih s promjenama plaća (vidjeti bilješke **2.9.2.** i **2.9.4.**). Međutim, važno je napomenuti da iako povećanje ili smanjenje realne diskontne stope utječe na iznos obveze na kraju godine, ono ne mijenja iznos primanja koja će se u narednim godinama morati platiti korisnicima iz proračuna Unije. Dodatno smanjenje neto obveze PSEO-a zbog aktuarskih dobitaka koji proizlaze iz usklađenja na temelju iskustva umanjeno je povećanjem zbog godišnjeg troška tekućih usluga i kamata (diskontiranje obveze), čime se dodatno smanjio učinak aktuarskih dobitaka zbog promjena financijskih pretpostavki na ukupnu obvezu (vidjeti bilješku **2.9.2.**).

Mirovinski sustav za europske dužnosnike

Ta obveze za definirana primanja predstavlja sadašnju vrijednost očekivanih budućih plaćanja koja će Unija morati izvršiti za podmirenje mirovinskih obveza nastalih na temelju tekućeg i minulog rada zaposlenika. Riječ je o sustavu koji je stalno aktivan i u okviru kojeg se sva plaćanja koja se na godišnjoj osnovi moraju izvršiti uključuju svake godine u proračun EU-a.

U skladu s člankom 83. Pravilnika o osoblju, isplata primanja predviđenih mirovinskim sustavom za osoblje iskazuje se u proračunu Unije kao rashod. Sustav se financira na temelju zamišljenog iznosa doprinosa i države članice zajednički jamče za isplatu tih primanja. Od osnovnih plaća aktivnih dužnosnika oduzima se obvezni doprinos za mirovinsko osiguranje koji trenutačno iznosi 13,1 %. Ti se doprinosi smatraju prihodima godišnjeg proračuna i njima se pridonosi financiranju općih rashoda Unije, vidjeti i bilješku **3.8.**

Obveze iz mirovinskog sustava procijenjene su na temelju broja osoblja PSEO-a (aktivnog, umirovljenog i ranije aktivnog osoblja s invalidskim mirovinama i uzdržavanih osoba preminulog osoblja) na dan 31. prosinca 2025. i pravila iz Pravilnika o osoblju primjenjivih na isti datum. To je vrednovanje provedeno u skladu s računovodstvenim odredbama MRSJS-a 39 (te time i računovodstvenim pravilom EU-a br. 12).

Drugi mirovinski sustavi

Riječ je o obvezama koje se odnose na mirovinske obveze prema postojećim i bivšim osiguranicima iz Komisije, Suda, Revizorskog suda, Vijeća, Europskog ombudsmana i Europskog nadzornika za zaštitu podataka. U ovaj naslov unose se i obveze koje se odnose na mirovine članova Europskog parlamenta.

Zajednički sustav zdravstvenog osiguranja

Osim za prethodno navedene mirovinske sustave, vrednovanje se provodi i za predviđene obveza Unije prema Zajedničkom sustavu zdravstvenog osiguranja za troškove zdravstvene zaštite, koji se dužnosnicima moraju pokriti u razdoblju nakon prestanka radnog odnosa (bez njihovih doprinosa). Kako je navedeno u bilješci **1.5.10.**, za izračun ove obveze u obzir se uzima cijelo razdoblje aktivnog rada u službi, pri čemu se vodi računa o tome da se dosljedno obračunaju primanja zaposlenika iz mirovinskog sustava i sustava zdravstvenog osiguranja nakon prestanka radnog odnosa.

Vodeći računa o obvezi vjernog prikazivanja ekonomske suštine osnovne transakcije, kako je propisano EAR-om i MRSJS-om, pri raspodjeli primanja na godine staža MRSJS 39 nije se strogo tumačio. Kad bi se troškovi usluga za Zajednički sustav zdravstvenog osiguranja u cijelosti obračunali za razdoblje od 10 godina za sve dužnosnike, a ne za razdoblje aktivne službe zaposlenika, učinak takvog pristupa na obveze pod pokroviteljstvom poslodavca na kraju godine bilo bi povećanje od 0,8 milijardi EUR. Međutim, kako je već navedeno, taj stroži pristup ne bi bio u skladu s kvalitativnim značajkama vjernog prikazivanja i zato se tako dobivene informacije ne bi mogle smatrati pouzdanima u skladu s računovodstvenim pravilom EU-a br. 1 i Konceptualnim okvirom MRSJS-a. Na tu procjenu uvelike utječu promjene administrativnog statusa trenutačno zaposlenih (osobito broj zaposlenih na određeno vrijeme za koje se pretpostavlja da će u budućnosti postati dužnosnici).

2.9.2. *Promjena sadašnje vrijednosti obveze za definirana primanja*

Sadašnja vrijednost obveze za definirana primanja sadašnja je vrijednost diskontiranih očekivanih budućih plaćanja potrebnih za podmirenje obveza nastalih na temelju tekućeg i minulog rada zaposlenika.

U nastavku se analiziraju promjene vrijednosti obveze za definirana primanja u tekućoj godini:

(u milijunima EUR)

	Mirovinski sustav za europske dužnosnike	Drugi mirovinski sustavi	Zajednički sustav zdravstvenog osiguranja	Ukupno
Sadašnja vrijednost na dan 31.12.2024.	**84 765**	**1 942**	**6 850**	**93 557**
Priznato u izvještaju o financijskom rezultatu				
Tekući trošak rada	*2 874*	*77*	*241*	*3 192*
Troškovi kamata	*2 794*	*63*	*226*	*3 083*
Priznato u neto imovini				
Ponovna mjerenja obveza za primanja zaposlenika				
Aktuarski (dobici)/gubici koji proizlaze iz iskustva	*(1 498)*	*17*	*(202)*	*(1 683)*
Aktuarski (dobici)/gubici koji proizlaze iz demografskih pretpostavki	*237*	*6*	*15*	*259*
Aktuarski (dobici)/gubici koji proizlaze iz financijskih pretpostavki	*(2 608)*	*(134)*	*(1 270)*	*(4 012)*
Ostalo				
Isplaćena primanja	*(2 567)*	*(84)*	*(140)*	*(2 791)*
Sadašnja vrijednost na dan 31.12.2025.	**83 998**	**1 887**	**5 721**	**91 605**

Tekući trošak rada je povećanje sadašnje vrijednosti obveze za definirana primanja koja nastaje na temelju tekućeg rada članova osoblja u aktivnoj službi.

Troškovi kamata odnose se na povećanje sadašnje vrijednosti obveze za definirana primanja zaposlenika tijekom razdoblja jer su obveze za primanja jedno razdoblje bliže namirenju.

Aktuarski dobici i gubici koji proizlaze iz usklađenja na temelju iskustva odnose se na razlike između onoga što se očekivalo na temelju aktuarskih pretpostavki iz prethodne godine za 2025. i onoga što se u 2025. uistinu dogodilo. Ta stavka obuhvaća i učinak novopridošlih zaposlenika (članova osoblja prisutnih u ovom postupku, no ne i u prethodnom).

Aktuarski dobici i gubici koji proizlaze iz promjena aktuarskih pretpostavki (demografske varijable kao što su fluktuacija i smrtnost zaposlenika te financijske varijable kao što su diskontne stope i očekivane stope povećanja plaća) nastaju kad se procijenjene vrijednosti tih pretpostavki ažuriraju da bi se u obzir uzeli temeljni uvjeti.

Primanja (primjerice mirovine ili naknade liječničkih troškova) se isplaćuju tijekom godine u skladu s pravilima sustava. Ta isplaćena primanja dovode do smanjenja obveze za definirana primanja.

2.9.3. *Imovina plana*

(u milijunima EUR)

	Drugi mirovinski sustavi	Zajednički sustav zdravstvenog osiguranja	Ukupno
Sadašnja vrijednost na dan 31.12.2024.	**23**	**438**	**461**
Neto promjena imovine plana	*(12)*	*29*	*17*
Sadašnja vrijednost na dan 31.12.2025.	**11**	**467**	**477**

2.9.4. *Aktuarske pretpostavke – primanja zaposlenika*

U nastavku su prikazane glavne aktuarske pretpostavke koje se primjenjuju pri vrednovanju Unijinih dvaju osnovnih sustava za primanja zaposlenika:

	2025.	2024.
Mirovinski sustav za europske dužnosnike		
Nominalna diskontna stopa	*3,8 %*	*3,3 %*
Očekivana stopa inflacije	*2,0 %*	*2,0 %*
Realna diskontna stopa	*1,8 %*	*1,3 %*
Očekivana stopa budućeg povećanja plaća	*1,4 %*	*1,3 %*
Dob za umirovljenje	*63/64/66*	*63/64/66*
Zajednički sustav zdravstvenog osiguranja		
Nominalna diskontna stopa	*3,8 %*	*3,3 %*
Očekivana stopa inflacije	*2,0 %*	*2,0 %*
Realna diskontna stopa	*1,8 %*	*1,3 %*
Očekivana stopa budućeg povećanja plaća	*1,4 %*	*1,3 %*
Stope kretanja troškova zdravstvene zaštite	*0,9 %*	*1,6 %*
Dob za umirovljenje	*63/64/66*	*63/64/66*

Stope smrtnosti za 2025. temelje se na ažuriranoj tablici duljine života javnih službenika Unije – EULT 2023., koja uključuje dinamički trend za sljedećih 18 godina.

Nominalna diskontna stopa utvrđuje se kao vrijednost beskuponskih ugovora o razmjeni u eurima (s dospijećem od 17 godina od prosinca 2025. za Mirovinski program za europske dužnosnike (PSEO) i 17 godina za Zajednički sustav zdravstvenog osiguranja). Primijenjena je očekivana stopa inflacije tijekom istovrijednog razdoblja: pokrivena inflacija dobiva se usporedbom prinosa državnih obveznica povezanih s inflacijom i uobičajenih državnih obveznica na glavnim europskim financijskim tržištima. Realna diskontna stopa izračunava se na temelju nominalne diskontne stope i očekivane dugoročne stope inflacije.

2.9.5. *Analiza osjetljivosti*

Analiza osjetljivosti temelji se na simulacijama u kojima se mijenja vrijednost dotičnih pretpostavki, dok ostalo ostaje isto.

Osjetljivost mirovinskog sustava za europske dužnosnike

Promjena predviđene realne diskontne stope od deset postotnih bodova (0,1 %) imala bi sljedeće učinke:

(u milijunima EUR)

	2025.		2024.	
	Povećanje od 0,1 %	Smanjenje od 0,1 %	Povećanje od 0,1 %	Smanjenje od 0,1 %
Obveza za definirana primanja	*(1 436)*	*1 474*	*(1 516)*	*1 558*

Promjena očekivane stope povećanja plaća od deset postotnih bodova (0,1 %) imala bi sljedeće učinke:

(u milijunima EUR)

	2025.		2024.	
	Povećanje od 0,1 %	Smanjenje od 0,1 %	Povećanje od 0,1 %	Smanjenje od 0,1 %
Obveza za definirana primanja	*1 439*	*(1 404)*	*1 514*	*(1 476)*

Promjena predviđene dobi za umirovljenje za jednu godinu imala bi sljedeće učinke:

(u milijunima EUR)

	2025.		2024.	
	Povećanje od jedne godine	Smanjenje od jedne godine	Povećanje od jedne godine	Smanjenje od jedne godine
Obveza za definirana primanja	*(751)*	*1 078*	*(799)*	*1 109*

Osjetljivost zajedničkog sustava zdravstvenog osiguranja

Promjena predviđene stope kretanja troškova zdravstvene zaštite od deset postotnih bodova imala bi sljedeće učinke:

(u milijunima EUR)

	2025.		2024.	
	Povećanje od 0,1 %	Smanjenje od 0,1 %	Povećanje od 0,1 %	Smanjenje od 0,1 %
Ukupni iznos tekućeg troška rada i troškova kamata uključenih u neto periodične troškove zdravstvene zaštite zaposlenika nakon prestanka radnog odnosa	*11*	*(10)*	*11*	*(11)*
Obveza za definirana primanja	*131*	*(127)*	*166*	*(162)*

Promjena predviđene nominalne diskontne stope od deset postotnih bodova (0,1 %) imala bi sljedeće učinke:

(u milijunima EUR)

	2025.		2024.	
	Povećanje od 0,1 %	Smanjenje od 0,1 %	Povećanje od 0,1 %	Smanjenje od 0,1 %
Obveza za definirana primanja	*(96)*	*99*	*(130)*	*133*

Promjena očekivane stope povećanja plaća od deset postotnih bodova (0,1 %) imala bi sljedeće učinke:

(u milijunima EUR)

	2025.		2024.	
	Povećanje od 0,1 %	Smanjenje od 0,1 %	Povećanje od 0,1 %	Smanjenje od 0,1 %
Obveza za definirana primanja	*(26)*	*25*	*(27)*	*26*

Promjena predviđene dobi za umirovljenje za jednu godinu imala bi sljedeće učinke:

(u milijunima EUR)

	2025.		2024.	
	Povećanje od jedne godine	Smanjenje od jedne godine	Povećanje od jedne godine	Smanjenje od jedne godine
Obveza za definirana primanja	*(150)*	*161*	*(185)*	*197*

2.10. **REZERVACIJE**

(u milijunima EUR)

	Iznos na dan 31.12.2024.	Dodatne rezervacije	Poništeni iznosi neiskorištenih rezervacija	Iznosi iskorištenih rezervacija	Prijenos između kategorija	Promjena procjene	Iznos na dan 31.12.2025.
Sudski postupci:							
Poljoprivreda	*204*	*9*	*(178)*	–	–	–	*35*
Ostalo	*100*	*149*	*(8)*	*(59)*	–	*0*	*182*
Razgradnja nuklearnih postrojenja	*1 796*	–	–	*(53)*	–	*137*	*1 880*
Financijske rezervacije	*7 082*	*1*	*(7 081)*	*(0)*	–	–	*3*
Ostalo	*633*	*164*	*(206)*	*(17)*	–	*(61)*	*514*
Ukupno	**9 816**	**323**	**(7 473)**	**(129)**	–	**76**	**2 613**
Dugoročno	**2 280**	**58**	**(181)**	**(22)**	**(63)**	**76**	**2 149**
Kratkoročno	**7 536**	**265**	**(7 292)**	**(107)**	**63**	–	**464**

Rezervacije su pouzdano procijenjeni iznosi koji proizlaze iz prošlih događaja i koji će se u budućnosti vjerojatno morati isplatiti iz proračuna EU-a.

Financijske rezervacije

EU je 2024. priznao rezervacije u iznosu od 7,1 milijarde EUR za očekivane kreditne gubitke za neopozive obveze po zajmu za zajam makrofinancijske pomoći u okviru Mehanizma suradnje za zajmove Ukrajini. Zajam je 2025. u potpunosti isplaćen Ukrajini, stoga je rezervacija poništena, a umjesto nje priznat je ispravak vrijednosti za umanjenje vrijednosti na dan 31. prosinca 2025. (vidjeti bilješku **2.4.1.1.**).

Sudski postupci

Procjena iznosa koje će po isteku godine vjerojatno trebati isplatiti u vezi s nekoliko sudskih postupaka u tijeku. Iznosi za poljoprivredu odnose se na sudske postupke država članica u vezi s odlukama o potvrdi sukladnosti za EFJP i EPFRR.

Razgradnja nuklearnih postrojenja

Osnova za rezervacije ažurirana je 2017. u skladu sa „Strategijom razgradnje i upravljanja otpadom JRC-a (D&WMP) – ažurirano 2017.”. Revizija strategije, zajedno s proračunskim i kadrovskim potrebama, provedena je zajedno s neovisnom stručnom skupinom zaduženom za reviziju strategije D&WMP i najbolja je dostupna procjena sredstava i osoblja potrebnih za dovršetak razgradnje objekata na lokacijama JRC-a u Geelu, Karlsruheu i Pettenu. Za lokaciju u Ispri 2025. izrađena je revidirana procjena troškova za aktivnosti razgradnje, koja je uzeta u obzir u rezervaciji.

U skladu s računovodstvenim pravilima EU-a, ta je rezervacija indeksirana za inflaciju i potom diskontirana na njezinu neto sadašnju vrijednost (uz primjenu krivulje ugovora o razmjeni u eurima). Na dan 31. prosinca 2025. rezervacije su iznosile 1 880 milijuna EUR, podijeljene između iznosa za koje se očekuje da će biti iskorišteni u 2026. (45 milijuna EUR) i nakon toga (1 834 milijuna EUR).

Važno je napomenuti da bi bitne neizvjesnosti svojstvene dugoročnom planiranju razgradnje nuklearnih postrojenja mogle utjecati na ovu procjenu koja bi se u budućnosti mogla značajno povećati. Glavni uzroci neizvjesnosti odnose se na krajnje stanje lokacije za razgradnju objekata, nuklearni materijal, upravljanje otpadom i njegovo zbrinjavanje, nepotpune i nepostojeće nacionalne regulatorne okvire, složene i dugotrajne postupke ishođenja dozvola i buduća kretanja na tržištu razgradnje.

2.11. FINANCIJSKE OBVEZE

(u milijunima EUR)

	Bilješka	31.12.2025.	31.12.2024.
Dugoročno			
Financijske obveze po amortiziranom trošku	*2.11.1.*	*643 928*	*539 522*
Financijske obveze po fer vrijednosti kroz višak ili manjak	*2.4.2.2.*	*9*	*13*
Obveze za financijska jamstva	*2.11.2.*	*81*	*39*
		644 018	**539 575**
Kratkoročno			
Financijske obveze po amortiziranom trošku	*2.11.1.*	*89 069*	*55 904*
Financijske obveze po fer vrijednosti kroz višak ili manjak	*2.4.2.2.*	*53*	*84*
Obveze za financijska jamstva	*2.11.2.*	*7 647*	*6 340*
		96 769	**62 328**
Ukupno		**740 787**	**601 903**

2.11.1. *Financijske obveze po amortiziranom trošku*

(u milijunima EUR)

	Bilješka	31.12.2025.	31.12.2024.
Uzeti zajmovi	*2.11.1.1.*	*731 224*	*594 028*
Ostale financijske obveze	*2.11.1.2.*	*1 773*	*1 398*
Ukupno		**732 997**	**595 426**
Dugoročno		*643 928*	*539 522*
Kratkoročno		*89 069*	*55 904*

2.11.1.1. Uzeti zajmovi

(u milijunima EUR)

	Jedinstveno financiranje	SURE	MEFS	BOP	MFP	Euratom	Ukupno
Ukupno na dan 31.12.2024.	*437 628*	*98 839*	*42 297*	*201*	*14 762*	*301*	*594 028*
Novi uzeti zajmovi – nominalni iznos	*221 526*	–	–	–	–	–	*221 526*
Otplate	*(73 266)*	*(8 000)*	*(2 400)*	*(200)*	*(20)*	–	*(83 886)*
Promjene knjigovodstvene vrijednosti	*(300)*	*(135)*	*(15)*	*(1)*	*7*	*(0)*	*(443)*
Ostala kretanja	*2 500*	–	*(2 500)*	–	–	–	–
Ukupno na dan 31.12.2025.	**588 088**	**90 705**	**37 382**	–	**14 749**	**301**	**731 224**
Dugoročno	*514 099*	*82 594*	*30 818*	–	*14 495*	*300*	*642 305*
Kratkoročno	*73 989*	*8 111*	*6 564*	–	*255*	*0*	*88 919*

Nominalna vrijednost uzetih zajmova 31. prosinca 2025. iznosila je 738,9 milijardi EUR (2024.: 601,3 milijarde EUR). Većina tih zaduživanja odnosila su se na izdavanje dugoročnih obveznica, osim jedinstvenog financiranja, u kojem su na kraju godine bile nepodmirene i kratkoročne obveznice EU-a u iznosu od 36,8 milijarde EUR (2024.: 23,1 milijarda EUR). Neto novi uzeti zajmovi u 2025. iznosili su 137,6 milijardi EUR (nominalni iznos).

Iznosi uzeti za zajmove u okviru SURE-a, MEFS-a, Euratoma i MFP-a potpisane prije 2023. jesu „naizmjenične” transakcije, što znači da EU izdaje posebnu obveznicu za financiranje određenog ugovora o zajmu pod istim uvjetima (kamatna stopa, dospijeće) – vidjeti bilješku **2.4.1.1.**

„Jedinstvenim financiranjem” financiraju se dani zajmovi i bespovratna potpora iz Mehanizma za oporavak i otpornost (uključujući plan REPowerEU) te dani zajmovi u okviru Instrumenta za Ukrajinu, Instrumenta za zapadni Balkan, Instrumenta za Moldovu i zajmovi za makrofinancijsku pomoć koji su potpisani 2023. Komisija primjenjuje financiranje iz udruženih sredstava u kojem se pojedinačnim uzetim zajmovima ne financiraju izravno određene isplate. Umjesto toga, dug se izdaje u skladu s godišnjim planom uzimanja zajma uz dugoročne obveznice i kratkoročne zapise. Komisija se za izdavanje tih vrijednosnih papira koristi dražbama i sindiciranjem. U skladu s metodologijom raspodjele troškova dogovorenom s državama članicama, troškove zatim prenosi državama članicama i drugim zemljama korisnicama za zajmove i proračunu EU-a za bespovratnu potporu. Za takvu je fleksibilnost financiranja potrebna i sigurnosna pričuva za likvidnost u svrhu učinkovitog upravljanja likvidnošću; vidjeti bilješku **2.8.2.** U kontekstu strategije jedinstvenog financiranja Unija izdaje kratkoročne obveznice EU-a (3 do 12 mjeseci) koje se mogu otplatiti iste ili sljedeće godine. Linija „Otplate” odnosi se na 55,3 milijarde EUR takvih kratkoročnih zaduživanja.

Linija „Promjene knjigovodstvene vrijednosti” odgovara promjeni obračunatih kamata i promjenama premija/diskonta (nove premije/diskonti i amortizacija).

Linija „Ostala kretanja” odnosi se na prijenos obveznica (nominalnih) u iznosu od 2,5 milijardi EUR iz programa MEFS u jedinstveno financiranje nakon što je Portugal prijevremeno otplatio dva zajma – vidjeti bilješku **2.4.1.1.**

Otplata navedenih uzetih zajmova u konačnici je pokrivena jamstvima iz proračuna EU-a – vidjeti bilješku **2.4.1.1.**

2.11.1.2. Ostale financijske obveze

(u milijunima EUR)

	31.12.2025.	31.12.2024.
Dugoročno		
Obveze po financijskom najmu	*511*	*605*
Zgrade za koje je najam plaćen u obrocima	*244*	*283*
Doprinosi s uvjetima	*617*	*234*
Ostalo	*251*	*134*
	1 623	**1 256**
Kratkoročno		
Obveze po financijskom najmu	*90*	*79*
Zgrade za koje je najam plaćen u obrocima	*57*	*55*
Doprinosi s uvjetima	*3*	*8*
Ostalo	–	–
	150	**142**
Ukupno	**1 773**	**1 398**

Obveze po financijskom najmu

(u milijunima EUR)

	Budući iznosi koje treba platiti			
	< 1 godine	1 – 5 godina	> 5 godina	Ukupne obveze
Zemljište i zgrade	*87*	*256*	*248*	*592*
Ostala dugotrajna imovina	*3*	*6*	–	*9*
Ukupno na dan 31.12.2025.	**90**	**263**	**248**	**601**
Kamate	*20*	*64*	*59*	*143*
Ukupna buduća minimalna plaćanja najma na dan 31.12.2025.	**110**	**327**	**308**	**744**
Ukupna buduća minimalna plaćanja najma na dan 31.12.2024.	*102*	*361*	*393*	*856*

Prethodno navedeni iznosi koji se odnose na najam i zgrade morat će se financirati iz budućih proračuna.

Doprinosi s uvjetima odnose se na doprinose država članica i drugih donatora programima EU-a, posebno programu InvestEU (vidjeti bilješku **4.1.1.**), pri čemu EU ima obvezu vratiti sva neiskorištena sredstva davatelju doprinosa.

2.11.2. *Obveze za financijska jamstva*

(u milijunima EUR)

	31.12.2025.		31.12.2024.	
	Potraživanja od financijskih jamstava (bilješka 2.6.2.)	Obveze za financijska jamstva	Potraživanja od financijskih jamstava (bilješka 2.6.2.)	Obveze za financijska jamstva
Programi proračunskog jamstva EU-a				
Jamstva iz EIB-ova mandata za vanjsko kreditiranje	*11*	*1 806*	*19*	*1 862*
Jamstvo iz EFSU-a	*1 248*	*1 307*	*1 345*	*1 402*
Jamstvo EFOR-a	*9*	*89*	*7*	*192*
Jamstvo programa InvestEU	*276*	*1 841*	*190*	*1 606*
Jamstvo instrumenta NDICI EU	*60*	*915*	*30*	*582*
Jamstvo za Ukrajinu	*24*	*1 248*	*10*	*61*
	1 629	**7 205**	**1 600**	**5 707**
Programi financijskih instrumenata EU-a				
COSME	–	*219*	–	*304*
Obzor 2020.	*4*	*126*	*6*	*198*
Ostalo	*18*	*179*	*23*	*171*
	22	**523**	**29**	**673**
Ukupno	**1 651**	**7 729**	**1 629**	**6 379**
Dugoročno	*1 359*	*81*	*1 324*	*39*
Kratkoročno	*293*	*7 647*	*306*	*6 340*

Unija primjenjuje prikaz na bruto osnovi za ugovore o financijskom jamstvu, u okviru kojeg se prihodi koje tek treba primiti na temelju jamstva priznaju kao potraživanja od ugovora o financijskom jamstvu (iskazana pod naslovom potraživanja od razmjenskih transakcija – vidjeti bilješku **2.6.2.**), dok se obveza za financijska jamstva također priznaje kao obveza EU-a za pokriće budućih aktivacija jamstva.

Iako su obveze za financijska jamstva u okviru mandata za vanjsko kreditiranje i EFSU-a i dalje znatne, jamstva u okviru novih programa u ovom VFO-u, odnosno programa InvestEU, NDICI i jamstva za Ukrajinu pokrenutih 2024., počela su se povećavati zbog toga što su provedbeni partneri EU-a potpisali nove operacije (vidjeti i bilješku **4.1.1.**).

Isključujući jamstvo EFSU-a, od kojeg Unija ima pravo na očekivanu naknadu, koja se priznaje kao potraživanje od financijskih jamstava i koja u velikoj mjeri pokriva obvezu, očekivani prihodi od preostalih programa pokrivaju samo mali dio jamstva. Razlog tomu je visok udio subvencioniranja EU-a za te programe, posebno one koji su predviđeni za rizičnije financiranje MSP-ova ili sektora inovacija, kao i jamstva za projekte u zemljama u razvoju.

2.12. **OBVEZE**

(u milijunima EUR)

	Bruto iznos	Usklađenja	Neto iznos na dan 31.12.2025.	Bruto iznos	Usklađenja	Neto iznos na dan 31.12.2024.
Zahtjevi za povrat troškova i računi zaprimljeni od:						
Države članice						
EPFRR i ostali instrumenti ruralnog razvoja	*1 892*	*–*	*1 892*	*269*	*(0)*	*269*
EFRR i KF	*13 463*	*(2 250)*	*11 213*	*6 036*	*(2 258)*	*3 778*
ESF	*8 720*	*(557)*	*8 164*	*2 156*	*(447)*	*1 708*
Mehanizam za oporavak i otpornost (NGEU)	*22 707*	*(1 646)*	*21 061*	*28 016*	*(724)*	*27 292*
Ostalo	*1 463*	*(217)*	*1 247*	*1 824*	*(318)*	*1 506*
privatnih i javnih subjekata	*1 187*	*(15)*	*1 172*	*1 957*	*(334)*	*1 623*
Ukupni iznos zaprimljenih zahtjeva za povrat troškova i računa	**49 433**	**(4 684)**	**44 749**	**40 258**	**(4 082)**	**36 176**
EFJP	**15 344**	**Nije primjenjivo**	**15 344**	**15 086**	**Nije primjenjivo**	**15 086**
Obveze iz naslova vlastitih sredstava	**47**	**Nije primjenjivo**	**47**	**–**	**Nije primjenjivo**	**–**
Razne obveze	**4 344**	**Nije primjenjivo**	**4 344**	**3 624**	**Nije primjenjivo**	**3 624**
Ostalo	**553**	**Nije primjenjivo**	**553**	**528**	**Nije primjenjivo**	**528**
Ukupno	**69 721**	**(4 684)**	**65 037**	**59 496**	**(4 082)**	**55 414**

Obveze uključuju zaprimljene račune i zahtjeve za povrat troškova koji još nisu plaćeni na kraju godine. Početno se priznaju u trenutku primitka računa ili zahtjeva za povrat troškova za zatražene iznose. Te se obveze naknadno usklađuju kako bi se u obzir uzeli samo iznosi koji su prihvaćeni na temelju revizije troškova i iznosi koji se smatraju prihvatljivima. Iznosi za koje se procjenjuje da su neprihvatljivi uključeni su u stupac „Usklađenja”; najveći iznosi odnose se na strukturna djelovanja.

Smanjenje obveza u okviru Mehanizma za oporavak i otpornost za 6,2 milijarde EUR ukazuje na to da je krajem godine zaprimljeno manje zahtjeva za plaćanje za koje još nije provedeno ocjenjivanje ključnih etapa i ciljnih vrijednosti.

Povećanje obveza EPFRR-a posljedica je toga što je 2025. posljednja godina provedbe prethodnog programskog razdoblja i većina programa dosegnula je gornju granicu od 95 %. Zbog toga se obustavlja nadoknada odgovarajućih zahtjeva za povrat troškova, što utječe na višu razinu obveza.

Povećanje obveza u području kohezije posljedica je većeg broja zahtjeva za povrat troškova zaprimljenih do 31. prosinca u usporedbi s prethodnom godinom, za koje su provjera prihvatljivosti i plaćanje još bili u tijeku.

Uredbama o zajedničkim odredbama (EU) 1303/2013 ([34]) i (EU) 2021/1060 ([35]) Europskog parlamenta i Vijeća, koje se primjenjuju na strukturne fondove (EFRR i ESF), Kohezijski fond te Europski fond za pomorstvo i ribarstvo (EFPR), predviđa se da se proračun EU-a štiti sustavnim zadržavanjem iznosa od izvršenih međuplaćanja. Ciklus kontrole mora završiti prije veljače koja slijedi nakon završetka računovodstvene godine (1. srpnja do 30. lipnja) utvrđene Uredbom o zajedničkim odredbama nakon što upravljačka tijela provjere upravljanje, a tijela za reviziju obave revizije. Komisija provjerava dokumente o jamstvu i računovodstvenu dokumentaciju koje su dostavila relevantna tijela država članica. Konačna isplata / konačni povrat sredstava provodi se tek nakon što se provede procjena i prihvati računovodstvena dokumentacija. Zadržani iznos u skladu s tom odredbom na kraju 2025. iznosio je ukupno 11,2 milijarde EUR. Na temelju informacija koje su države članice dostavile u svojoj računovodstvenoj dokumentaciji procijenjeno je da dio tog iznosa (1,3 milijarda EUR) nije prihvatljiv te je uključen u stupac „Usklađenja".

Obveze iz naslova vlastitih sredstava

Obveze iz naslova vlastitih sredstava odnose se na doprinose država članica u proračun Unije koji će se nadoknaditi na kraju godine. Izmjene proračuna provode se u skladu s člankom 10.a stavkom 3. Uredbe (EU Euratom) br. 609/2014. Saldo na dan 31. prosinca 2025. rezultat je donošenja izmjene proračuna br. 3/2025 26. studenog 2025. U skladu s tom pravnom odredbom iznosi dobiveni na temelju te izmjene vraćeni su državama članicama na prvi radni dan u siječnju 2026.

2.13. OBRAČUNATI RASHODI I ODGOĐENI PRIHODI

(u milijunima EUR)

	31.12.2025.	31.12.2024.
Obračunati rashodi	*76 785*	*66 792*
Odgođeni prihodi	*197*	*159*
Ostalo	*66*	*140*
Ukupno	**77 048**	**67 091**

Obračunati rashodi raspoređeni su kako slijedi:

(u milijunima EUR)

	31.12.2025.	31.12.2024.
Mehanizam za oporavak i otpornost (NGEU)	*12 688*	*4 371*
EFJP	*25 337*	*25 586*
EPFRR i ostali instrumenti za ruralni razvoj	*15 786*	*17 374*
EFRR i KF	*3 670*	*3 101*
ESF	*2 929*	*2 318*
Ostalo	*16 376*	*14 042*
Ukupno	**76 785**	**66 792**

([34]) Uredba (EU) br. 1303/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 17. prosinca 2013. o utvrđivanju zajedničkih odredbi o Europskom fondu za regionalni razvoj, Europskom socijalnom fondu, Kohezijskom fondu, Europskom poljoprivrednom fondu za ruralni razvoj i Europskom fondu za pomorstvo i ribarstvo i o utvrđivanju općih odredbi o Europskom fondu za regionalni razvoj, Europskom socijalnom fondu, Kohezijskom fondu i Europskom fondu za pomorstvo i ribarstvo te o stavljanju izvan snage Uredbe Vijeća (EZ) br. 1083/2006 (SL L 347, 20.12.2013., str. 320., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2013/1303/oj).

([35]) Uredba (EU) 2021/1060 Europskog parlamenta i Vijeća od 24. lipnja 2021. o utvrđivanju zajedničkih odredaba o Europskom fondu za regionalni razvoj, Europskom socijalnom fondu plus, Kohezijskom fondu, Fondu za pravednu tranziciju i Europskom fondu za pomorstvo, ribarstvo i akvakulturu te financijskih pravila za njih i za Fond za azil, migracije i integraciju, Fond za unutarnju sigurnost i Instrument za financijsku potporu u području upravljanja granicama i vizne politike (SL L 231, 30.6.2021., str. 159., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/1060/oj).

Obračunati rashodi odnose se na priznate troškove za koje Unija tek mora zaprimiti zahtjeve za povrat troškova. Najveća promjena odnosi se na Mehanizam za oporavak i otpornost, čije je povećanje posljedica brzine provedbe tog instrumenta jer se procjena temelji na prognozama kratkoročnih plaćanja. Kad je riječ o EPFRR-u, države članice prijavile su veće rashode u okviru programa iz prethodnog razdoblja VFO-a jer je to bila posljednja godina provedbe, što je dovelo do smanjenja obračunatih obveza.

NETO IMOVINA

2.14. PRIČUVE

Pričuve EU-a iznose 941 milijun EUR (986 milijuna EUR u 2024.). Taj se iznos prvenstveno odnosi na pričuve EZUČ-a u likvidaciji od ukupno 533 milijuna EUR (593 milijuna EUR u 2024.) za imovinu Istraživačkog fonda za ugljen i čelik, koje su izdvojene u kontekstu likvidacije EZUČ-a u likvidaciji. Odnosi se i na pričuvu Ureda Europske unije za intelektualno vlasništvo u iznosu od 292 milijuna EUR (293 milijuna EUR u 2024.), kojom se jamči kontinuitet njegova poslovanja.

2.15. IZNOSI KOJI ĆE SE ZATRAŽITI OD DRŽAVA ČLANICA

(u milijunima EUR)

Iznosi koji će se zatražiti od država članica na dan 31.12.2024.	**309 810**
Proračunski rezultat iz 2024. pripisan državama članicama	*1 348*
Ponovna mjerenja obveza za primanja zaposlenika	*(5 603)*
Ostalo	*(85)*
Poslovni rezultat godine	*54 639*
Ukupni iznosi koji će se zatražiti od država članica na dan 31.12.2025.	**360 108**

Ovaj iznos predstavlja dio rashoda koji su EU nastali do 31. prosinca i koji se moraju financirati iz budućih proračuna. Mnogi rashodi priznaju se u skladu s računovodstvenim pravilima na temelju načela nastanka poslovnih događaja u godini N iako mogu biti plaćeni u godini N + 1 (ili kasnije) te su stoga financirani iz proračuna za godinu N + 1 (ili kasnije). Zbog uključivanja tih obveza u računovodstvenu dokumentaciju, u kombinaciji s činjenicom da se odgovarajući iznosi financiraju iz budućih proračuna, obveze na kraju godine u velikoj mjeri premašuju imovinu. Najveći iznosi koje treba istaknuti odnose se na zajmove uzete u odnosu na bespovratnu potporu u okviru NGEU-a, aktivnosti EFJP-a i obveze za primanja zaposlenika.

Treba napomenuti i da sve navedeno ne utječe na rezultat izvršenja proračuna, odnosno proračunski prihodi trebali bi uvijek biti jednaki proračunskim rashodima ili veći od njih, a svaki višak prihoda vraća se državama članicama.

Ponovna mjerenja obveza za primanja zaposlenika odnose se na aktuarske dobitke i gubitke koji proizlaze iz aktuarskog vrednovanja tih obveza.

Znatno povećanje iznosa koji će se zatražiti od država članica proteklih godina ponajprije je posljedica uzetih zajmova povezanih s bespovratnom potporom dodijeljenom u okviru NGEU-a u tom razdoblju.

3. BILJEŠKE UZ IZVJEŠTAJ O FINANCIJSKOM REZULTATU

PRIHODI

PRIHODI OD NERAZMJENSKIH TRANSAKCIJA: VLASTITA SREDSTVA

3.1. SREDSTVA NA TEMELJU BND-a

Prihodi od vlastitih sredstava osnovni su element u prihodima EU-a od poslovanja. Prihodi od BND-a (bruto nacionalni dohodak) najvažniji su od četiriju kategorija vlastitih sredstava. Na BND svake države članice primjenjuje se usklađeni postotak. Prihodi od BND-a koriste se za usklađivanje prihoda i rashoda, tj. njima se financira dio proračuna koji nije pokriven drugim izvorima prihoda. Povećanje prihoda od BND-a u 2025. u odnosu na 2024. u velikoj se mjeri objašnjava povećanjem potreba za odobrenim sredstvima za plaćanje.

3.2. TRADICIONALNA VLASTITA SREDSTVA

Tradicionalna vlastita sredstva uglavnom se odnose na carine od kojih države članice zadržavaju 25 % za potrebe troškova naplate te su iznosi u prethodnoj tablici iskazani bez tog odbitka. Razina uvoznih carina u biti odgovara kombinaciji fluktuacija vrijednosti uvoza iz zemalja izvan EU-a i promjena zajedničke tarife koja je u više navrata snižena nakon pregovora u okviru Svjetske trgovinske organizacije (WTO) te posebnih sporazuma o dodjeli carinskih povlastica određenim trgovinskim partnerima ili određenim proizvodima. Razina stoga ovisi i o općoj gospodarskoj situaciji, razini svjetskih cijena i učinku deviznih tečajeva.

3.3. SREDSTVA NA TEMELJU PDV-a

Vlastita sredstva na temelju PDV-a izračunavaju se na temelju osnovica PDV-a država članica koje su u tu svrhu usklađene s pravilima EU-a. Jedinstvena stopa zahtjeva za uplatu od 0,30 % primjenjuje se na ukupan iznos prihoda od PDV-a naplaćenih za sve oporezive isporuke države članice podijeljeno s ponderiranom prosječnom stopom PDV-a. Osnovica PDV-a iznosi 50 % BND-a države članice.

3.4. VLASTITA SREDSTVA KOJA SE TEMELJE NA PLASTIČNOM OTPADU

Jedinstvena stopa zahtjeva za uplatu od 0,80 EUR po kilogramu primjenjuje se na težinu nereciklirano plastičnog ambalažnog otpada nastalog u svakoj državi članici. Nereciklirani plastični ambalažni otpad u određenoj godini izračunava se kao razlika između plastičnog ambalažnog otpada koji je nastao i plastičnog ambalažnog otpada koji je recikliran u toj godini u određenoj državi članici. Bugarska, Češka, Estonija, Grčka, Španjolska, Hrvatska, Italija, Cipar, Latvija, Litva, Mađarska, Malta, Poljska, Portugal, Rumunjska, Slovenija i Slovačka imaju pravo na posebno smanjenje godišnjih paušalnih iznosa svojih doprinosa iz vlastitih sredstava koja se temelje na plastičnom otpadu. Riječ je o relativno novim vlastitim sredstvima koja su uvedena 2021. stupanjem na snagu nove Odluke o vlastitim sredstvima (Odluka Vijeća (EU, Euratom) 2020/2053) ([36]).

PRIHODI OD NERAZMJENSKIH TRANSAKCIJA: PRIJENOSI

3.5. NOVČANE KAZNE

Prihodi u iznosu od 5 370 milijuna EUR (2024.: 4 039 milijuna EUR) odnose se uglavnom na novčane kazne koje je Komisija izrekla poduzećima zbog kršenja pravila Unije o tržišnom natjecanju (3 971 milijun EUR) i ostale novčane kazne izrečene poduzećima (837 milijuna EUR).

3.6. POVRAT TROŠKOVA

(u milijunima EUR)

	2025.	2024.
Rashodi povjereni državama članicama	*1 291*	*755*
Bespovratna sredstva	*34*	*157*
Doprinosi / Sporazumi o delegiranju	*50*	*44*
Ostalo	*1*	–
Ukupno	**1 376**	**957**

U ovom naslovu uglavnom su iskazani Komisijini nalozi za povrat koji su unovčeni ili prebijeni s naknadnim plaćanjima evidentiranima u računovodstveni sustav Komisije (tj. oduzeti od njih). Nalozi za povrat izdani su radi povrata prethodno isplaćenih rashoda iz proračuna EU-a. Povrati se temelje na kontrolama, revizijama ili analizi prihvatljivosti i zato te operacije štite proračun EU-a od rashoda koji nastaju povredom prava.

([36]) Odluka Vijeća (EU, Euratom) 2020/2053 od 14. prosinca 2020. o sustavu vlastitih sredstava Europske unije te o stavljanju izvan snage Odluke 2014/335/EU, Euratom (SL L 424, 15.12.2020., str. 1., ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2020/2053/oj).

Uključeni su i nalozi za povrat koje su države članice izdale korisnicima rashoda iz EFJP-a te izmjene procjena obračunatih prihoda od kraja prethodne godine do tekuće godine.

Iznosi navedeni u prethodno navedenoj tablici predstavljaju prihode koji su ostvareni izdavanjem naloga za povrat. Zbog toga ti iznosi ne mogu prikazati i ne prikazuju cijeli opseg mjera koje se poduzimaju radi zaštite proračuna EU-a, posebno za kohezijsku politiku u kojoj se, radi osiguranja korekcije neprihvatljivih rashoda, primjenjuju posebni mehanizmi, od kojih većina ne uključuje izdavanje naloga za povrat. Proračun EU-a zaštićen je i povlačenjima rashoda i povratima iznosa pretfinanciranja. Povrati povezani s rashodima koji su povjereni državama članicama čine većinu ukupnog iznosa:

Poljoprivreda: EFJP i ruralni razvoj

U okviru EFJP-a i EPFRR-a iznosi obračunati kao prihodi godine u ovom naslovu sastoje se od financijskih ispravaka o kojima je odlučeno tijekom godine i nadoknade sredstava koje su prijavile države članice te koje su podmirene tijekom godine, kojima se dodaje neto povećanje nepodmirenih iznosa za koje su države članice prijavile da se moraju nadoknaditi na kraju godine, a povezani su s prijevarama i nepravilnostima.

Kohezijska politika

Glavni iznosi povezani s kohezijskom politikom iznosi su koje Komisija namjerava naplatiti od država članica. Taj će se povrat sredstava provesti nakon provjere i prihvaćanja računovodstvene dokumentacije koju su države članice dostavile početkom 2026. Iznosi za povrat u biti su razlika između iznosa koji su prvobitno prijavljeni kao prihvatljivi tijekom računovodstvene godine i iznosa koji su u godišnjoj računovodstvenoj dokumentaciji država članica potvrđeni kao prihvatljivi. Mali iznos znači da su kontrole uspostavljene na razini država članica omogućile otkrivanje neprihvatljivih iznosa u ranoj fazi procesa.

3.7. SPORAZUM O POVLAČENJU UJEDINJENE KRALJEVINE

Ti prihodi odnose se na neto iznose koje Ujedinjena Kraljevina duguje na temelju Sporazuma o povlačenju potpisanog nakon njezina izlaska iz Unije 2020. (vidjeti bilješku **2.6.1.2.**), koji se svake godine usklađuju prema zahtjevima iz Sporazuma. U 2025. nije bilo prihoda koji su proizašli iz Sporazuma o povlačenju Ujedinjene Kraljevine; umjesto toga, priznat je trošak od 465 milijuna EUR.

3.8. OSTALI PRIHODI OD NERAZMJENSKIH TRANSAKCIJA

(u milijunima EUR)

	2025.	2024.
Doprinosi država članica:		
Inovacijski fond	*2 614*	*2 297*
RePowerEU	*6 360*	*5 869*
Socijalni fond za klimatsku politiku	*3 668*	*–*
Vanjska pomoć	*1 001*	*671*
Program InvestEU	*58*	*207*
Porezi i doprinosi za osoblje	*1 882*	*1 754*
Doprinos drugih subjekata Europskoj komisiji	*3 293*	*524*
Doprinos EFTA-e, trećih zemalja i zemalja pristupnica	*4 874*	*4 527*
Prijenos imovine	*–*	*307*
Proračunska usklađenja	*(5 811)*	*(6 169)*
Usklađenje rezervacija	*459*	*426*
Ostalo	*175*	*261*
Ukupno	**18 572**	**10 673**

Doprinos država članica Inovacijskom fondu su prihodi koji se uglavnom odnose na prodaju emisijskih jedinica i koji će se iskoristiti za potporu inovativnim tehnologijama s niskom razinom emisija ugljika. Povećanje u odnosu na 2024. uglavnom je povezano s povećanjem cijene ugljika. Prihodi od prodaje emisijskih jedinica na dražbi u okviru ETS-a upotrijebljeni su i za pružanje dodatne potpore državama članicama u okviru poglavljâ o planu REPowerEU (6,4 milijarde EUR) te za financiranje Socijalnog fonda za klimatsku politiku, iz kojeg će se državama članicama pružati financijska potpora za mjere i ulaganja iz njihovih socijalnih planova za klimatsku politiku za razdoblje 2026. – 2032. (3,7 milijardi EUR). Doprinosi država članica za vanjsku pomoć prvenstveno uključuju doprinose za kamatne stope za zajmove MFP+ Ukrajini (0,6 milijardi EUR).

Prihodi od poreza i doprinosa za osoblje odnose se prvenstveno na odbitke od plaća zaposlenika. Doprinosi za mirovinsko osiguranje i porez na dohodak predstavljaju najznačajnije iznose u toj kategoriji.

Doprinosi zemalja EFTA-e iznose 1,5 milijardi EUR, a doprinosi trećih zemalja i zemalja pristupnica uglavnom uključuju financijske doprinose programu Obzor Europa (2,8 milijardi EUR).

Proračunska usklađenja uglavnom su povezana s usklađenjima vlastitih sredstava koja se temelje na PDV-u i BND-u iz prethodnih financijskih godina. Time Komisija državama članicama preraspodjeljuje ukupna salda PDV-a i BND-a, pozitivna ili negativna, u skladu s njihovim ključem BND-a. Neznatno povećanje uglavnom je povezano s većim proračunskim viškom iz prethodne godine koji je djelomično neutraliziran većim iznosima koji će se preraspodijeliti za vlastita sredstva koja se temelje na BND-u, PDV-u i plastičnom otpadu.

PRIHODI OD RAZMJENSKIH TRANSAKCIJA

3.9. **FINANCIJSKI PRIHODI**

(u milijunima EUR)

	2025.	2024.
Kamate na:		
Zajmovi	*5 720*	*4 129*
novac i novčane ekvivalente	*1 823*	*1 726*
zakašnjela plaćanja	*237*	*224*
Uzeti zajmovi	*217*	*228*
Ostalo	*39*	*38*
Prihodi od ugovora o financijskom jamstvu	*1 245*	*971*
Dobit po financijskoj imovini ili obvezama po fer vrijednosti kroz višak ili manjak:		
Neizvedenice	*1 357*	*1 490*
Izvedenice	*772*	*165*
Dobici od prestanka priznavanja zajmova	*24*	*–*
Dividende	*9*	*31*
Ostalo	*202*	*4*
Ukupno	**11 646**	**9 005**

Prihodi od zateznih kamata uglavnom proizlaze iz nepodmirenih novčanih kazni i doprinosa na temelju vlastitih sredstva koji nisu uplaćeni u roku.

Kamate na zajmove povećale su se uglavnom zbog novih zajmova u okviru Mehanizma za oporavak i otpornost / plana REPowerEU, makrofinancijske pomoći i Instrumenta za Ukrajinu. Za Mehanizam za oporavak i otpornost/REPower kamate su 2025. iznosile 3,1 milijardu EUR, u usporedbi s 2,0 milijardi EUR prethodne godine. Nove isplate izvršene su 2025., a od isplata u drugoj polovini 2024. cjelogodišnje kamate ostvarene su 2025. Kamate za makrofinancijsku pomoć iznosile su 1,1 milijardu EUR u odnosu na 0,8 milijardi EUR u 2024. To je povećanje uglavnom posljedica isplata makrofinancijske pomoći u okviru Mehanizma suradnje za zajmove Ukrajini u 2024. Kamate za Instrument za Ukrajinu iznosile su 0,5 milijardi EUR, u usporedbi s 0,2 milijarde EUR 2024., pri čemu su isplate započele tek u drugoj polovini godine.

Prihodi od kamata od novca i novčanih ekvivalenata uglavnom se sastoje od 1,6 milijardi EUR kamata na likvidnosnu imovinu za jedinstveno financiranje (plasman na bankovni račun u ESB-u, kratkoročni depoziti i obratne repo transakcije) – vidjeti bilješku **2.8.2.**

Prihodi od kamata na uzete zajmove uglavnom se odnose na instrument SURE i rezultat su negativnih efektivnih kamatnih stopa za određena prošla izdavanja.

Prihodi od ugovora o financijskom jamstvu primarno se odnose na amortizaciju obveza za financijska jamstva. Može se tumačiti kao oslobađanje Unije od obveza jamstva u razdoblju u kojem je bila spremna nositeljima jamstava nadoknaditi njihove kreditne gubitke. Na taj način priznavanje prihoda za financijska jamstva odražava protek vremena i zajamčeni opseg. Amortizacija se primjenjuje na obje vrste jamstava, ona koja uključuju naknadu i ona za koja Unija ne naplaćuje naknadu ili naplaćuje nominalnu naknadu (vidjeti bilješku **2.11.2.**). Najznačajnije jamstvo među onima koja uključuju naknadu jest jamstvo iz EFSU-a koje se daje EIB-u za dužnički portfelj dijela za infrastrukturu i inovacije, objedinjen s dužničkim portfeljima iz programa InvestEU (vidjeti bilješku **4.1.1.**). U 2025. prihod ostvaren jamstvom iz EFSU-a koje je povezano s tim objedinjenim dužničkim portfeljima iznosio je 202 milijuna EUR.

Prihode povezane s ugovorima o financijskom jamstvu u iznosu od 1 245 milijuna EUR neutralizirali su gubici od umanjenja vrijednosti za obveze za financijska jamstva u iznosu od 1 199 milijuna EUR koji se odnose na: aktivacije jamstva umanjene za povrat od 683 milijuna EUR i neostvarene dobitke od umanjenja vrijednosti u iznosu od 516 milijuna EUR (vidjeti bilješke **3.15.** i **6.6.**). Osim toga, Unija je subvencionirala programe financijskih jamstava iznosom od 1 942 milijuna EUR nenaplaćivanjem jamstvenih premija ili naplaćivanjem premija koje su niže od tržišne stope (vidjeti bilješku **3.15.**). Ukupno, neto rezultat programa financijskih jamstava manjak je od 1 896 milijuna EUR.

Dobit od neizvedene financijske imovine određene po fer vrijednosti kroz dobit ili gubitak odnosi se na zajednički fond za rezervacije (0,8 milijardi EUR) i Inovacijski fond (0,3 milijarde EUR). Smanjenja kamatnih stopa pozitivno su utjecala na fer vrijednost vrijednosnih papira.

Dobitak od prestanka priznavanja zajmova odnosi se na prijevremenu otplatu zajma MEFS-a Portugalu u iznosu od 1,8 milijardi EUR po tržišnoj vrijednosti odnosne obveznice – vidjeti bilješku **2.4.1.1.**

3.10. OSTALI PRIHODI OD RAZMJENSKIH TRANSAKCIJA

(u milijunima EUR)

	2025.	2024.
Prihodi od naknada za pružene usluge (agencije)	*927*	*855*
Dobici od tečajnih razlika	*490*	*325*
Prodaja robe	*64*	*58*
Udio u neto rezultatu EIF-a	*69*	*83*
Prihodi povezani s dugotrajnom imovinom	*230*	*907*
Ostalo	*720*	*364*
Ukupno	**2 500**	**2 592**

Prihodi od naknada za pružene usluge uključuju uglavnom naknade za stavljanje u promet lijekova koje naplaćuje Europska agencija za lijekove i pristojbe za žigove koje naplaćuje Ured Europske unije za intelektualno vlasništvo.

RASHODI

3.11. POVJERENI DRŽAVAMA ČLANICAMA

(u milijunima EUR)

	2025.	2024.
Europski fond za jamstva u poljoprivredi	*40 914*	*40 267*
Europski poljoprivredni fond za ruralni razvoj i ostali instrumenti za ruralni razvoj	*17 017*	*14 779*
Europski fond za regionalni razvoj i Kohezijski fond	*31 032*	*28 833*

(u milijunima EUR)

	2025.	2024.
Europski socijalni fond	*17 308*	*18 037*
Ostalo	*4 514*	*3 854*
Ukupno	**110 784**	**105 770**

Povećanje se odnosi na kohezijsku politiku (EFRR, KF) u kojoj se gotovo svi troškovi (28,1 milijarda EUR) odnose na programsko razdoblje 2021. – 2027., u kojem se rad nastavlja. Došlo je i do povećanja rashoda prijavljenih u okviru strateških planova u okviru Zajedničke poljoprivredne politike (ZPP-a), koji su još u tijeku.

Ostali rashodi uglavnom se odnose na Fond za pravednu tranziciju (1,4 milijarde EUR), Europski fond za pomorstvo i ribarstvo (0,8 milijardi EUR), Fond za azil i migracije (0,6 milijardi EUR) i Fond solidarnosti Europske unije (0,8 milijardi EUR).

3.12. PRIJENOSI, UKLJUČUJUĆI BESPOVRATNA SREDSTVA I PRORAČUNSKU POTPORU

(u milijunima EUR)

	2025.	2024.
Mehanizam za oporavak i otpornost	*46 815*	*65 787*
Ostalo	*32 025*	*32 992*
Ukupno	**78 841**	**98 779**

Unatoč znatnom smanjenju rashoda Mehanizma za oporavak i otpornost, nastavlja se provedba ključnih etapa i ciljnih vrijednosti.

Ostatak rashoda povezanih s prijenosima odnosi na provedbu istraživačke politike (10 milijardi EUR) i vanjskog djelovanja, što uključuje Instrument za susjedstvo, razvoj i međunarodnu suradnju i instrumente koji su mu prethodili (3,1 milijarda EUR), kao i operacije humanitarne pomoći (1,1 milijarda EUR). Dodatan iznos od 4,6 milijardi EUR odnosi se na Instrument za povezivanje Europe, zajednički infrastrukturni fond za uvođenje pametnih mreža u području prometa, energetike i telekomunikacija.

3.13. SPORAZUMI O DOPRINOSU

(u milijunima EUR)

	2025.	2024.
Doprinosi	*13 200*	*16 820*
Ukupno	**13 200**	**16 820**

Rashodi povezani sa sporazumima o doprinosu uglavnom se odnose na Instrument za susjedstvo, razvoj i suradnju i njegove prethodnike (4,5 milijardi EUR), svemirske programe (3,2 milijarde EUR), Erasmus+ (2,9 milijardi EUR) i istraživačku politiku (1,9 milijardi EUR).

3.14. TROŠKOVI ZAPOSLENIKA I MIROVINA

(u milijunima EUR)

	2025.	2024.
Troškovi zaposlenika	*9 679*	*9 070*
Troškovi mirovina	*6 275*	*5 896*
Ukupno	**15 954**	**14 966**

Troškovi mirovina predstavljaju elemente promjena koji su nastali nakon aktuarskog vrednovanja obveza za primanja zaposlenika, osim onih koje nisu priznate u neto imovini. Oni stoga ne predstavljaju stvarne isplate mirovina u određenoj godini, koje su znatno niže i iznose 2,8 milijardi EUR.

3.15. **FINANCIJSKI TROŠKOVI**

(u milijunima EUR)

	2025.	2024.
Rashodi za kamate:		
Uzeti zajmovi	*14 037*	*9 780*
Zajmovi	*148*	*159*
Financijski najmovi	*26*	*31*
Ostalo	*42*	*32*
Ugovori o financijskom jamstvu – subvencionirane naknade	*1 942*	*1 156*
Neto gubici od umanjenja vrijednosti:		
Ugovori o financijskom jamstvu	*1 199*	*474*
Zajmovi, obveze po zajmovima i potraživanja	*8 066*	*14 134*
Gubitak po financijskoj imovini ili obvezama po fer vrijednosti kroz višak ili manjak:		
Neizvedenice	*170*	*153*
Izvedenice	*153*	*252*
Gubitak zbog promjene	*1 131*	*763*
Gubitak od prestanka priznavanja zajmova	*94*	–
Troškovi financiranja s jamstvom	*119*	*151*
Ostalo	*28*	*140*
Ukupno	**27 156**	**27 226**

Povećanje rashoda od uzetih zajmova za 4,3 milijarde EUR proizlazi iz aktivnosti jedinstvenog financiranja, čije su kamate iznosile 12,7 milijardi EUR u usporedbi s 8,4 milijarde EUR prethodne godine. Razlozi za to su nova zaduživanja 2025. i činjenica da su izdanja u drugoj polovini 2024. ostvarila cjelogodišnje kamate u 2025.

Kamatni rashodi za zajmove rezultat su određenih transakcija u okviru instrumenta SURE, u kojima su sredstva uzeta u zajam u vrijeme negativnih kamatnih stopa bila „naizmjenično” pozajmljena državama članicama pod istim uvjetima.

Za više detalja o rashodima koji se odnose na financijska jamstva vidjeti bilješku **3.9**.

Neto gubici od umanjenja vrijednosti zajmova, obveza po zajmovima i potraživanja uglavnom se odnose na očekivane kreditne gubitke za Instrument za Ukrajinu i zajmove za makrofinancijsku pomoć u okviru Mehanizma suradnje za zajmove Ukrajini isplaćenima 2025. Vidjeti bilješke **2.4.1.1.** i **6.6.**

Gubitak zbog promjene odnosi se na subvenciju kamatnih stopa dodijeljenu Ukrajini za makrofinancijsku pomoć +, izvanrednu makrofinancijsku pomoć i zajmove u okviru Instrumenta za Ukrajinu (vidjeti bilješku **2.4.1.1.**).

Gubitak od prestanka priznavanja zajmova odnosi se na prijevremenu otplatu zajma MEFS-a Portugalu u iznosu od 0,7 milijardi EUR po tržišnoj vrijednosti odnosne obveznice – vidjeti bilješku **2.4.1.1.**

Troškovi financiranja s jamstvom troškovi su koje provedbeni partneri snose za financiranje vlasničkih ulaganja za koja jamči EU. Na temelju sporazuma o jamstvu EU jamči za te troškove, zajedno s povezanim vlasničkim ulaganjima.

3.16. RASHODI ZA NABAVU, ADMINISTRATIVNI I OSTALI RASHODI

(u milijunima EUR)

	2025.	2024.
Administrativni, rashodi za IT i ostali rashodi	*6 687*	*3 956*
Rashodi povezani s dugotrajnom imovinom i rashodi upravljanja zemljištem i zgradama	*2 164*	*2 662*
Gubici od tečajnih razlika	*621*	*282*
Rashodi za poslovni najam	*589*	*560*
Usklađenje rezervacija	*458*	*415*
Smanjenje novčanih kazni na temelju odluke Suda	*214*	*1 123*
Ukupno	**10 733**	**8 997**

Administrativni, rashodi za IT i ostali rashodi prvenstveno uključuju troškove savjetovanja (1,5 milijardi EUR), troškove povezane s IT-om (1,3 milijarde EUR) i razne tekuće troškove (2,3 milijarde EUR), na primjer uredski materijal, događanja, konferencije i komunikacijske troškove.

Linija „Smanjenje novčanih kazni na temelju sudske odluke" pokazuje manji iznos u 2025. u odnosu na 2024. jer su novčane kazne u relativno manjim iznosima ukinute 2025. u odnosu na 2024. (pri čemu je novčana kazna od 432 milijuna EUR otpisana jer je Komisija povukla odluku o novčanoj kazni izrečenu društvu Illumina/Grail u postupku koncentracije, a novčana kazna od 684 milijuna EUR izrečena društvu Intel 2009. djelomično je otpisana zbog odluke Suda donesene u listopadu 2024.).

Agregirani iznos rashoda za istraživanje i razvoj koji su 2025. priznati kao trošak je kako slijedi:

(u milijunima EUR)

	2025.	2024.
Troškovi istraživanja	*468*	*479*
Nekapitalizirani troškovi razvoja	*127*	*119*
Ukupno	**594**	**598**

3.17. **IZVJEŠTAVANJE PO SEGMENTIMA PREMA GLAVNIM PODRUČJIMA POTROŠNJE**

(u milijunima EUR)

	Poljoprivredni fondovi	Kohezijski fond i drugi strukturni fondovi	Mehanizam za oporavak i otpornost i financijske aktivnosti	Istraživanje i inovacije	Vanjsko djelovanje	Zelena tranzicija i javno zdravlje	Ostale politike [1]	Ukupno EC	Druge institucijama i agencije EU-a	Ukupno EU
Sredstva na temelju BND-a	–	–	–	–	–	–	*106 342*	*106 342*	–	*106 342*
Tradicionalna vlastita sredstva	–	–	–	–	–	–	*23 436*	*23 436*	–	*23 436*
PDV	–	–	–	–	–	–	*25 728*	*25 728*	–	*25 728*
Vlastita sredstva koja se temelje na plastičnom otpadu	–	–	–	–	–	–	*7 524*	*7 524*	–	*7 524*
Novčane kazne	–	–	–	*358*	–	*101*	*4 912*	*5 370*	–	*5 370*
Povrat troškova	*948*	*348*	–	*21*	*12*	*0*	*37*	*1 365*	*10*	*1 376*
Sporazum o povlačenju Ujedinjene Kraljevine	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Ostalo	*319*	*3 792*	*6 360*	*3 884*	*593*	*2 952*	*(4 590)*	*13 310*	*5 262*	*18 572*
Prihodi od nerazmjenskih transakcija	**1 268**	**4 139**	**6 360**	**4 262**	**605**	**3 053**	**163 389**	**183 077**	**5 272**	**188 348**
Financijski prihodi	*0*	*1*	*16 506*	*1 844*	*(258)*	*340*	*(6 856)*	*11 579*	*68*	*11 646*
Ostalo	*(5)*	*(4)*	*142*	*344*	*183*	*(40)*	*823*	*1 443*	*1 057*	*2 500*
Prihodi od razmjenskih transakcija	**(5)**	**(3)**	**16 649**	**2 188**	**(74)**	**300**	**(6 033)**	**13 021**	**1 125**	**14 146**
Ukupni prihodi	**1 263**	**4 136**	**23 009**	**6 450**	**531**	**3 353**	**157 355**	**196 098**	**6 397**	**202 495**
Rashodi povjereni državama članicama										
EFJP	*(40 914)*	–	–	–	–	–	–	*(40 914)*	–	*(40 914)*
EPFRR i drugo	*(17 017)*	–	–	–	–	–	–	*(17 017)*	–	*(17 017)*
EFRR i KF	–	*(31 032)*	–	–	–	–	–	*(31 032)*	–	*(31 032)*
ESF	–	*(17 308)*	–	–	–	–	–	*(17 308)*	–	*(17 308)*
Ostalo	–	*(3 081)*	–	–	–	–	*(1 432)*	*(4 514)*	–	*(4 514)*

(u milijunima EUR)

	Poljoprivredni fondovi	Kohezijski fond i drugi strukturni fondovi	Mehanizam za oporavak i otpornost i financijske aktivnosti	Istraživanje i inovacije	Vanjsko djelovanje	Zelena tranzicija i javno zdravlje	Ostale politike ([1])	Ukupno EC	Druge institucijama i agencije EU-a	Ukupno EU
Prijenosi, uključujući bespovratna sredstva i proračunsku potporu							–	–	–	
RRF	–	–	*(46 815)*	–	–	–	–	*(46 815)*	–	*(46 815)*
Ostalo	*(38)*	*(203)*	*(1 489)*	*(18 938)*	*(5 901)*	*(104)*	*(1 615)*	*(28 289)*	*(3 737)*	*(32 025)*
Sporazumi o doprinosu, uključujući tijela EU-a	*(124)*	*(546)*	*197*	*(5 159)*	*(7 190)*	*(526)*	*(5 988)*	*(19 337)*	*6 137*	*(13 200)*
Troškovi zaposlenika i mirovina	*3*	*1*	–	*(3)*	*(0)*	*1*	*(10 695)*	*(10 694)*	*(5 260)*	*(15 954)*
Financijski troškovi	*(7)*	*0*	*(22 718)*	*(1 658)*	*(1 943)*	*(1)*	*(773)*	*(27 100)*	*(56)*	*(27 156)*
Sporazum o povlačenju Ujedinjene Kraljevine	–	–	–	–	–	–	*(465)*	*(465)*	–	*(465)*
Rashodi za nabavu, administrativni i ostali rashodi	*(54)*	*(141)*	*(62)*	*(2 260)*	*(1 027)*	*(316)*	*(3 563)*	*(7 423)*	*(3 310)*	*(10 733)*
Ukupni rashodi	**(58 152)**	**(52 311)**	**(70 888)**	**(28 018)**	**(16 062)**	**(946)**	**(24 531)**	**(250 907)**	**(6 226)**	**(257 134)**
Poslovni rezultat godine	**(56 889)**	**(48 174)**	**(47 879)**	**(21 568)**	**(15 531)**	**2 407**	**132 825**	**(54 810)**	**171**	**(54 639)**

([1]) *Prihodi prikazani pod „Ostale politike" uglavnom uključuju prihode od vlastitih sredstava EU-a koji su obuhvaćeni načelom univerzalnosti i upotrebljavaju se bez razlike za financiranje svih rashoda unesenih u godišnji proračun Unije.*

ELI: http://data.europa.eu/eli/communic/C/2026/4821/oj

3.18. **REKLASIFIKACIJA USPOREDNIH PODATAKA U IZVJEŠTAJU O FINANCIJSKOM REZULTATU**

Od godišnje računovodstvene dokumentacije za 2025. glavni rashodi u izvještaju o financijskom rezultatu prikazani su u novoj strukturi, u kojoj je težište stavljeno na vrstu instrumenta, a ne na vrstu izvršenja proračuna (podijeljeno upravljanje, izravno upravljanje, neizravno upravljanje). U skladu s računovodstvenim pravilima EU-a usporedni podaci za 2024. reklasificirani su u skladu s time. Učinak reklasifikacije prikazan je u nastavku:

(u milijunima EUR)

	Proveli									
	Podijeljeno upravljanje	Izravno upravljanje	Neizravno upravljanje							
	Država Države	Komisija, izvršne agencije i skrbnički fondovi	Ostale agencije i tijela EU-a	Treće zemlje i međunarodne organizacije	Ostali subjekti	Troškovi zaposlenika i mirovina	Financijski troškovi	Sporazum o povlačenju Ujedinjene Kraljevine –	Ostali troškovi	**Ukupni troškovi za 2024. (reklasificirano)**
Povjereni državama članicama	*(105 770)*									*(105 770)*
Prijenosi, uključujući bespovratna sredstva i proračunsku potporu										
RRF		*(65 787)*								*(65 787)*
Ostalo		*(32 992)*								*(32 992)*
Sporazumi o doprinosu, uključujući tijela EU-a		*(194)*	*(4 388)*	*(6 639)*	*(5 599)*					*(16 820)*
Troškovi zaposlenika i mirovina						*(14 966)*				*(14 966)*
Financijski troškovi							*(27 226)*			*(27 226)*
Sporazum o povlačenju Ujedinjene Kraljevine								*(315)*		*(315)*
Rashodi za nabavu, administrativni i ostali rashodi		*2*							*(8 999)*	*(8 997)*
Ukupni rashodi	**(105 770)**	**(98 971)**	**(4 388)**	**(6 639)**	**(5 599)**	**(14 966)**	**(27 226)**	**(315)**	**(8 999)**	**(272 873)**

4. NEPREDVIĐENE OBVEZE I NEPREDVIĐENA IMOVINA

Nepredviđene obveze jesu potencijalne obveze plaćanja za EU koje bi se mogle proizaći iz prošlih događaja ili preuzetih zakonskih obveza, ali koje će ovisiti o budućim događajima na koje EU ne može u cijelosti utjecati. Uglavnom se odnose na dana jamstva i pravne rizike. **Sve nepredviđene obveze, osim onih koje se odnose na novčane kazne, jamstva i financijske instrumente do razine njihova pokrića iz fondova (vidjeti bilješku 2.4.2.1.), ako dođu na naplatu, financirat će se iz proračuna EU-a (odnosno financirat će ih države članice EU-a) u godinama koje slijede.**

4.1. Jamstva iz proračuna EU-a

4.1.1 *Jamstva dana u okviru programa proračunskog jamstva EU-a (nominalni iznos)*

(u milijunima EUR)

	31.12.2025.			
	Dana jamstva			Rezervirana imovina ([1])
	Gornja granica	Potpisano	Isplaćeno	
Jamstva iz EIB-ova mandata za vanjsko kreditiranje	*20 880*	*20 880*	*16 826*	*3 529*
Jamstvo iz EFSU-a	*25 119*	*21 449*	*19 982*	*9 234*
Jamstvo EFOR-a	*583*	*573*	*451*	*809*
Jamstvo programa InvestEU	*28 469*	*15 519*	*6 010*	*8 912*
Jamstvo za vanjsko djelovanje instrumenta NDICI	*33 965*	*16 461*	*2 949*	*3 583*
Jamstvo za Ukrajinu	*3 540*	*2 699*	*1 181*	*614*
Ukupno	**112 556**	**77 580**	**47 399**	**26 681**

([1]) *Rezervirana imovina za jamstvo na temelju EIB-ova mandata za vanjsko kreditiranje u iznosu od 3,5* milijardi *EUR obuhvaća zajmove i povezane uzete zajmove u okviru postojeće makrofinancijske pomoći i Euratoma (vidjeti bilješku 2.4.1.1.).*

(u milijunima EUR)

	31.12.2024.			
	Dana jamstva			Rezervirana imovina ([1])
	Gornja granica	Potpisano	Isplaćeno	
Jamstva iz EIB-ova mandata za vanjsko kreditiranje	*25 772*	*25 772*	*19 184*	*3 400*
Jamstvo iz EFSU-a	*25 373*	*22 998*	*21 033*	*8 941*
Jamstvo EFOR-a	*759*	*667*	*521*	*785*
Jamstvo programa InvestEU	*27 042*	*11 769*	*3 468*	*6 802*
Jamstvo za vanjsko djelovanje instrumenta NDICI	*30 173*	*11 228*	*1 341*	*2 943*
Jamstvo za Ukrajinu	*790*	*172*	*132*	*202*
Ukupno	**109 909**	**72 606**	**45 678**	**23 073**

([1]) *Rezervirana imovina za jamstvo na temelju EIB-ova mandata za vanjsko kreditiranje u iznosu od 3,4 milijarde EUR obuhvaća zajmove i povezane uzete zajmove u okviru postojeće makrofinancijske pomoći i Euratoma (vidjeti bilješku 2.4.1.1.).*

U prethodnim tablicama prikazan je opseg izloženosti proračuna EU-a potencijalnim budućim plaćanjima povezanima s jamstvima odobrenima Grupi EIB-a i drugim financijskim institucijama. Isplaćeni iznosi predstavljaju iznose koji su već dani krajnjim korisnicima, dok potpisani iznosi uključuju isplaćene iznose i sporazume koji su već potpisani s korisnicima i financijskim posrednicima, ali još nisu isplaćeni na kraju godine (30,2 milijarde EUR). Gornja granica predstavlja ukupno jamstvo koje su se proračun EU-a, a time i njegove države članice, obvezali pokriti, s obzirom na to da je za objavljivanje najveće izloženosti EU-a na dan 31. prosinca 2025. potrebno uključiti i operacije čije je potpisivanje odobreno, ali još nisu potpisane (35,0 milijardi EUR).

Programe proračunskog jamstva podupiru rezervacije koje su postupno izdvojene iz proračuna, a čuvaju se u zajedničkom fondu za rezervacije kao likvidna rezerva za pokriće budućih aktivacija jamstava (vidjeti bilješku **2.4.2.1.**). Za mjere uvedene kako bi se osiguralo da su rezervacije dostatne za pokriće aktivacija jamstava u srednjoročnom razdoblju vidjeti bilješku **6.2.** Sve gubitke nastale u okviru programa proračunskog jamstva u svakom slučaju bi, osim izdvojenim rezervacijama, trebalo pokriti sredstvima iz budućih proračuna. U okviru programa InvestEU, za odjeljak „države članice" EU od država članica i država EGP-a prima i protujamstva (vidjeti u nastavku).

Jamstva iz EIB-ova mandata za vanjsko kreditiranje

Iz proračuna EU-a osigurana su jamstva za zajmove trećim zemljama koje je potpisao i odobrio EIB iz svojih vlastitih sredstava. Na dan 31. prosinca 2025. iznos nepodmirenih zajmova koji su obuhvaćeni jamstvom EU-a iznosio je ukupno 16 826 milijuna EUR. Iz proračuna EU-a jamči se za sljedeće iznose:

— 16 680 milijuna EUR kroz odjeljak zajedničkog fonda za rezervacije koji se odnosi na Jamstveni fond za vanjska djelovanja, i

— 146 milijuna EUR izravno za zajmove odobrene državama članicama prije pristupanja.

U jamstva dana 31. prosinca 2025. uključeni su potpisani, ali neisplaćeni zajmovi u iznosu od 0,7 milijardi EUR za koje su buduće isplate uvjetovane odobrenjem EU-a (2,1 milijarda EUR u 2024.). Smanjenje od 2024. djelomično je posljedica prijenosa određenih operacija iz mandata za vanjsko kreditiranje u Jamstvo za Ukrajinu.

Jamstvo iz EU-ova mandata za vanjsko kreditiranje koje se odnosi na kredite koje je odobrio EIB ograničeno je na 65 % nepodmirenih iznosa za sporazume potpisane nakon 2007. (mandati za razdoblja 2007. – 2013. i 2014. – 2021.). Za sporazume potpisane prije 2007. jamstvo Unije ograničeno je na postotak gornje granice odobrene kreditne linije, što je u većini slučajeva 65 %, ali može biti i 70 %, 75 % ili 100 %. Ako se ne dosegne gornja granica, jamstvom EU-a pokriva se cijeli iznos.

Odlukom (EU) 2018/412 Europskog parlamenta i Vijeća ([37]) uspostavljen je mandat za kreditiranje privatnog sektora za projekte usmjerene na dugoročnu gospodarsku otpornost izbjeglica, migranata, zajednica domaćina i tranzitnih zajednica u okviru inicijative EIB-a za jačanje otpornosti. Proračunska sredstva Unije nadoknađuju se za rizik koji se odnosi na jamstva odobrena za EIB-ove operacije financiranja u okviru mandata za kreditiranje privatnog sektora u sklopu inicijative EIB-a za jačanje otpornosti, što objašnjava potraživanje premije za jamstvo za vanjsko kreditiranje, koje je inače neplaćeno jamstvo (vidjeti bilješku **2.11.2.**).

Mandat za vanjsko kreditiranje za razdoblje 2014. – 2020., koji je istekao 2021., bio je posljednji mandat u okviru Jamstvenog fonda za vanjska djelovanja. Novi mandat EIB-a pokriven je Jamstvom za vanjsko djelovanje koje je uspostavljeno Uredbom o Instrumentu za susjedstvo, razvoj i međunarodnu suradnju.

Plaćanja za jamstvo Unije izvršavaju se iz odjeljka zajedničkog fonda za rezervacije koji se odnosi na Jamstveni fond za vanjska djelovanja. Primljeni povrati u 2025. premašili su aktivirana jamstva za 0,3 milijuna EUR (2024.: EU je isplatio 11 milijuna EUR aktiviranih jamstava umanjenih za povrate).

Jamstvo Europskog fonda za strateška ulaganja (EFSU)

EFSU je inicijativa kojoj je cilj povećanje kapaciteta Grupe EIB-a za preuzimanje rizika na način da se EIB-u omogući veća razina ulaganja. Cilj je EFSU-a potaknuti dodatna ulaganja u EU-u i pristup financiranju za mala poduzeća. Jamstvo iz proračuna EU-a osigurava se u iznosu do 26 milijardi EUR (jamstvo Unije iz EFSU-a) na temelju sporazuma Unije i EIB-a, dalje u tekstu „Sporazum o EFSU-u", radi zaštite EIB-a od potencijalnih gubitaka iz njegovih operacija financiranja i ulaganja.

([37]) Odluka (EU) 2018/412 Europskog parlamenta i Vijeća od 14. ožujka 2018. o izmjeni Odluke br. 466/2014/EU kojom se dodjeljuje jamstvo EU-a Europskoj investicijskoj banci protiv gubitaka u okviru financijskih operacija kojima se podržavaju ulagački projekti izvan Unije (SL L 76, 19.3.2018., str. 30., ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2018/412/oj).

Operacije EFSU-a provode se u okviru sljedeća dva dijela: dio za infrastrukturu i inovacije, koji provodi EIB (jamstvo EU-a iz EFSU-a u iznosu od 19 250 milijuna EUR) i dijela za MSP-ove, koji provodi EIF (jamstvo EU-a iz EFSU-a u iznosu od 6 750 milijuna EUR), s time da oba dijela imaju dužnički i vlasnički portfelj. EIF djeluje u suradnji s EIB-om na temelju jamstva EIB-a koje je osigurano jamstvom EU-a iz EFSU-a na temelju Sporazuma o EFSU-u. Kako bi se poboljšala učinkovitost jamstva EU-a i povećao njegov kapacitet za preuzimanje rizika, 2022. je na snagu stupila kombinacija dvaju dužničkih portfelja EFSU-a i InvestEU-a. Sve aktivacije jamstava, povrati i prihodi raspodjeljuju se između EFSU-a i jamstva programa InvestEU na temelju stvarnih dodjela jamstva.

EU i EIB imaju različite uloge u okviru EFSU-a. EFSU je osnovan u okviru EIB-a, koji financira njegove operacije (dužnička i vlasnička ulaganja) i za te potrebe uzajmljuje potrebna sredstva na tržištima kapitala. EIB odluke o ulaganjima donosi samostalno i upravlja operacijama u skladu s vlastitim pravilima i procedurama. EU osigurava jamstvo za te operacije i pokriva gubitke EIB-a do gornje granice tog jamstva.

Budući da nisu ispunjeni kriteriji za nadzor i računovodstveni zahtjevi za konsolidaciju na temelju računovodstvenih pravila EU-a (i MRSJS-a), povezana imovina obuhvaćena jamstvom nije obračunata u konsolidiranoj računovodstvenoj dokumentaciji EU-a.

Jamstvo Unije iz EFSU-a odobreno Grupi EIB-a obračunava se kao obveza za financijska jamstva kad se odnosi na dužnički portfelj za dio za infrastrukturu i inovacije i na dužnički portfelj za dio za MSP-ove (vidjeti bilješku **2.11.2.**) i kao izvedenica (financijska imovina ili financijska obveza po fer vrijednosti kroz višak ili manjak) kad se odnosi na oba vlasnička portfelja (vidjeti bilješku **2.4.2.2.**). Dano jamstvo iz EFSU-a odnosi se na operacije iz programa COSME, Obzor 2020., programa za CCS LGF te za zapošljavanje i socijalne inovacije za dio koji je pokriven jamstvom Unije iz EFSU-a u portfelju dužničkih instrumenata za dio za MSP-ove.

U 2025. isplaćeno je 296 milijuna EUR neto aktiviranih jamstava iz odjeljka zajedničkog fonda za rezervacije koji se odnosi na EFSU, uključujući neke aktivacije jamstva nastale u prethodnim godinama, ali privremeno pokrivene prihodima EU-a koji se drže na računu za namiru EFSU-a u EIB-u (2024.: 151 milijun EUR).

Europski fond za održivi razvoj (EFOR)

Europski fond za održivi razvoj (EFOR), osnovan Uredbom o EFOR-u ([38]), inicijativa je za potporu ulaganjima u Africi i europskom susjedstvu kao sredstvo za doprinos postizanju održivog razvoja i rješavanje specifičnih socioekonomskih uzroka migracija. U okviru Uredbe o EFOR-u EU je ovlašten da stavi na raspolaganje jamstva u iznosu od 1,5 milijardi EUR (dodatno povećana vanjskim doprinosima) provedbenim partnerima za njihove operacije ulaganja i financiranja kako bi se smanjili rizici ulaganja. Jamstvo EFOR-a podupire zajednički fond za rezervacije – vidjeti bilješku **2.4.2.1.**

Za jedan od sporazuma o jamstvu EFOR-a (u kojem Unija jamči adekvatnost kapitala fonda za zaštitu od valutnog rizika u iznosu od 145 milijuna EUR), u slučaju aktivacije jamstva Unija ima pravo na povrat dionica fonda u vrijednosti iznosa koji je plaćen.

Jamstvo za vanjsko djelovanje instrumenta NDICI

Uredbom (EU) 2021/947 Europskog parlamenta i Vijeća ([39]) uspostavljen je Instrument za susjedstvo, razvoj i međunarodnu suradnju – Globalna Europa, uključujući Europski fond za održivi razvoj plus („EFOR+”) i Jamstvo za vanjsko djelovanje, za VFO za razdoblje 2021. – 2027. Cilj je fonda EFOR+ promicanje održivih ulaganja u partnerskim zemljama EU-a.

Jamstvom za vanjsko djelovanje podupiru se operacije fonda EFOR+ obuhvaćene proračunskim jamstvima, makrofinancijska pomoć i zajmovi trećim zemljama. Osiguran je zajedničkim fondom za rezervacije – vidjeti bilješku **2.4.2.1.**

([38]) Uredba (EU) 2017/1601 Europskog parlamenta i Vijeća od 26. rujna 2017. o uspostavi Europskog fonda za održivi razvoj (EFOR), jamstva EFOR-a i Jamstvenog fonda EFOR-a (SL L 249, 27.9.2017., str. 1., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2017/1601/oj).

([39]) Uredba (EU) 2021/947 Europskog parlamenta i Vijeća od 9. lipnja 2021. o uspostavi Instrumenta za susjedstvo, razvoj i međunarodnu suradnju – Globalna Europa, izmjeni i stavljanju izvan snage Odluke br. 466/2014/EU Europskog parlamenta i Vijeća te stavljanju izvan snage Uredbe (EU) 2017/1601 Europskog parlamenta i Vijeća i Uredbe Vijeća (EZ, Euratom) br. 480/2009 (SL L 209, 14.6.2021., str. 1., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/947/oj).

Na dan 31. prosinca 2025. ma snagu su stupili sporazumi o proračunskom jamstvu ukupne nepodmirene gornje granice od 34,0 milijardi EUR, od čega se 26,6 milijardi EUR odnosi na jamstva pružena EIB-u za njegovo vanjsko kreditiranje državnih i poddržavnih partnera u okviru investicijskih područja 1 i 2 Instrumenta za susjedstvo, razvoj i međunarodnu suradnju (nasljednici mandata za vanjsko kreditiranje).

Za jedan od sporazuma o jamstvu NDICI-ja (u kojem Unija jamči adekvatnost kapitala fonda za zaštitu od valutnog rizika u iznosu od 150 milijuna EUR), u slučaju aktivacije jamstva Unija ima pravo na povrat dionica fonda u vrijednosti iznosa koji je plaćen.

Jamstvo programa InvestEU

EU je 2025. donio revidiranu Uredbu o programu InvestEU u okviru drugog skupnog paketa. U skladu s tom revizijom proračunsko jamstvo EU-a povećano je za 2,9 milijardi EUR, čime je ukupni iznos povećan s 26,2 milijarde EUR na 29,1 milijardu EUR.

Tim jamstvom EU-a podupiru se privatna i javna ulaganja u četiri područja politike: održiva infrastruktura, istraživanja, inovacije i digitalizacija, mala i srednja poduzeća te socijalna ulaganja i vještine. Nekoliko financijskih partnera, kao što su nacionalne razvojne banke, prima jamstvo EU-a. Oni podupiru ulaganja davanjem zajmova, jamstava ili vlasničkog kapitala. Na primjer, provedbeni partneri mogu davati zajmove MSP-ovima, sudjelovati u fondovima vlasničkog kapitala ili davati jamstva komercijalnim bankama za zajmove koje isplaćuju. Komisija fondu InvestEU može dodijeliti i proračun EU-a iz drugih programa EU-a, primjerice iz instrumenta HERA Invest (za zdravstvo), Europskog svemirskog programa ili programa Catalyst (za inovacije).

Radi stvaranja zaštitnog sloja kapitala za gubitke od zajamčenih ulaganja, Komisija postupno izdvaja sredstva („rezervacije”) iz proračuna EU-a u zajednički fond za rezervacije. U Uredbi o uspostavi programa InvestEU utvrđena je stopa rezervacija za jamstvo EU-a od 40 %.

Uz prethodno navedenu 29,1 milijardu EUR, jamstva EU-a mogu se dodatno povećati uz potporu država članica i zemalja EGP-a. Mogu doprinijeti sredstvima u okviru kohezijske politike, fondova Mehanizma za oporavak i otpornost ili nacionalnih proračuna. Za države članice rezervacije se utvrđuju na pojedinačnoj osnovi, a za dodatno jamstvo EU-a s potporom iz zemalja EGP-a 40 % rezervacija rezervirano je novčanim doprinosima. Novac država članica i zemalja EGP-a drži se u zajedničkom fondu za rezervacije. Iznos bez rezervacija pokriven je protujamstvima koje daju države članice i države EGP-a. Na dan 31. prosinca 2025. na snazi su bili sporazumi s osam država članica i dvjema zemljama EGP-a u iznosu od 3,3 milijarde EUR, od čega će se 2,6 milijardi EUR poduprijeti novčanim doprinosima, a 0,6 milijardi EUR protujamstvima. Ti su iznosi dosad iskorišteni za potpisivanje dodatnih sporazuma o jamstvu u vrijednosti od 3,3 milijarde EUR s nekoliko provedbenih partnera.

U 2025. isplaćeno je 272 milijuna EUR neto aktiviranih jamstava iz odjeljaka zajedničkog fonda za rezervacije u okviru programa InvestEU (2024.: 140 milijuna EUR).

Jamstvo za Ukrajinu

U skladu s Uredbom o Instrumentu za Ukrajinu EU je uspostavio Jamstvo za Ukrajinu s maksimalnim jamstvenim kapacitetom od 7,8 milijardi EUR za poticanje ulaganja u oporavak i obnovu Ukrajine.

Na dan 31. prosinca 2025. potpisano je i na snagu je stupilo osam sporazuma o proračunskom jamstvu, s ukupnim ograničenjem pokrića od 3,5 milijardi EUR.

Obveze Ujedinjene Kraljevine koje proizlaze iz njezina izlaska iz EU-a

U skladu s člankom 143. Sporazuma o povlačenju, Ujedinjena Kraljevina ima obvezu prema Uniji za svoj udio u nepredviđenim financijskim obvezama koje se odnose na operacije EFSU-a, EFOR-a i EIB-ova mandata za vanjsko kreditiranje odobrene do datuma povlačenja, 31. siječnja 2020. U članku 143. utvrđeno je da u slučaju aktivacije jamstva za neku financijsku operaciju koja je odobrena prije datuma povlačenja Ujedinjena Kraljevina ima obvezu prema Uniji za svoj udio u plaćanjima koje Unija izvrši u okviru tih operacija, osim ako bi se to moglo pokriti udjelom Ujedinjene Kraljevine u rezervacijama jamstvenog fonda, ako je to relevantno.

Za zajmove iz EIB-ova mandata za vanjsko kreditiranje vrijednost proračunskog jamstva EU-a na datum povlačenja za operacije odobrene do datuma povlačenja iznosila je 33,7 milijardi EUR. Na dan 31. prosinca 2025. iznosila je 17,3 milijarde EUR (2024.: 20,6 milijardi EUR). Stoga je udio Ujedinjene Kraljevine u toj nepredviđenoj obvezi na dan 31. prosinca 2025. iznosio 2,1 milijardu EUR (31. prosinca 2024.: 2,6 milijardi EUR). No, kako je već rečeno, svako neispunjavanje obveza po tim zajmovima najprije se pokriva jamstvom iz odjeljka zajedničkog fonda za rezervacije koji se odnosi na jamstveni fond za vanjska djelovanja, a plaćanje tih iznosa zatražilo bi se od Ujedinjene Kraljevine samo ako njezine izdvojene rezervacije za taj fond, u iznosu od 244 milijuna EUR na dan 31. prosinca 2025., ne bi bile dovoljne.

Što se tiče operacija EFSU-a, vrijednost proračunskog jamstva EU-a na datum povlačenja za operacije odobrene do datuma povlačenja, iznosila je 23,5 milijardi EUR. Na dan 31. prosinca 2025. iznosila je 16,7 milijardi EUR (2024.: 17,0 milijardi EUR). Stoga je udio Ujedinjene Kraljevine u toj nepredviđenoj obvezi na dan 31. prosinca 2025. iznosio 2,1 milijardu EUR. Svaka aktivacija jamstva u okviru EFSU-a najprije se pokriva jamstvom iz odjeljka zajedničkog fonda za rezervacije koji se odnosi na jamstveni fond EFSU-a, a plaćanje tih iznosa zatražilo bi se od Ujedinjene Kraljevine samo ako njezine izdvojene rezervacije za taj fond, u iznosu od 443 milijuna EUR na dan 31. prosinca 2025., ne bi bile dovoljne.

Budući da prije datuma povlačenja provedbeni partneri nisu odobrili operacije povezane s jamstvom EFOR-a, Ujedinjena Kraljevina u tom pogledu nema nikakvih obveza.

Udio Ujedinjene Kraljevine u plaćanjima koja su izvršena 2025. za operacije koje su odobrene na datum povlačenja ili nakon njega te do 31. prosinca 2020. iznosio je 98 milijuna EUR (97 milijuna EUR za EFSU i 1 milijun EUR za mandat za vanjsko kreditiranje) te se u skladu s time smanjio iznos njezinih rezervacija. Dug prema Ujedinjenoj Kraljevini 2025. iznosi 198,3 milijuna EUR (vidjeti bilješku **2.6.1.2.**).

4.1.2. *Jamstva dana u okviru programa financijskih instrumenata EU-a (nominalni iznos)*

(u milijunima EUR)

	31.12.2025.	31.12.2024.
Obzor 2020.	*2 027*	*2 145*
Instrument za povezivanje Europe	*644*	*649*
COSME	*236*	*378*
Ostalo	*536*	*471*
Ukupno	**3 443**	**3 642**

Iznosi u prethodnoj tablici nepodmireni su nominalni iznosi jamstava danih u okviru programa financijskih instrumenata EU-a.

Kako je navedeno u članku 213. stavku 1. Financijske uredbe, proračunski rashodi povezani s financijskim instrumentom te financijske obveze EU-a **ni u kojem slučaju ne smiju premašivati iznos odgovarajuće proračunske obveze koja je za njega utvrđena**, čime se izbjegavaju nepredviđene obveze za proračun. To u praksi znači da za te obveze postoji odgovarajuća protustavka u imovini bilance ili su one pokrivene nepodmirenim proračunskim obvezama koje još nisu iskazane kao rashod.

Instrument za kreditna jamstva u okviru COSME-a primarno se sastoji od ograničenih jamstava za portfelje dužničkog financiranja višeg rizika (uglavnom zajmovi) koje financijski posrednici nude MSP-ovima. Jamstveni instrument za zajmove u okviru COSME-a izvršava EIF u ime Unije.

Za više detalja o programu Obzor 2020. i Instrumentu za povezivanje Europe vidjeti i bilješku **2.4.2.1**.

Obveze Ujedinjene Kraljevine koje proizlaze iz njezina izlaska iz EU-a

Nepredviđene obveze EU-a za iznose odobrene do datuma povlačenja povezane s financijskim instrumentima EU-a, uključujući prethodno navedene, koje su dospjele i plative pokrivaju se iz proračun EU-a sredstvima koja se drže na fiducijarnim računima. Stoga će se od Ujedinjene Kraljevine u načelu potraživati samo iznosi njezina udjela u proračunskom RAL-u kako je navedeno u članku 140. Sporazuma o povlačenju – vidjeti bilješku **2.6.1.2.**

4.2. Nepredviđene obveze povezane sa sudskim postupcima

4.2.1. *Sudski postupci u području novčanih kazni*

Na dan 31. prosinca 2025. nepredviđene obveze povezane s novčanim kaznama iznosile su 2 336 milijuna EUR (2024.: 2 178 milijuna EUR). Taj iznos uključuje novčane kazne izrečene poduzećima (2 035 milijuna EUR; vidjeti bilješku **2.6.1.3.**) i novčane kazne izrečene državama članicama (301 milijun EUR) koje su privremeno plaćene i za koje je podnesena žalba ili nije poznato hoće li se podnijeti žalba. Dok Sud Europske unije ne donese konačnu odluku ili dok ne istekne rok za podnošenje žalbe, zadržava se nepredviđena obveza. Kamate ostvarene od privremenih plaćanja uključene su u poslovni rezultat godine i kao nepredviđena obveza kako bi se uzelo u obzir da je pravo Komisije na te iznose neizvjesno. Ako EU izgubi u sudskim postupcima koji se odnose na plaćanje novčanih kazni, poduzećima ili državama članicama vraćaju se iznosi koje su bili privremeno uplatili bez utjecaja na proračun. Iznos tih novčanih kazni priznaje se kao proračunski rashod tek kad odluka o novčanim kaznama postane konačna (članak 107. Financijske uredbe).

4.2.2. *Ostali sudski postupci*

(u milijunima EUR)

	31.12.2025.	31.12.2024.
Poljoprivreda	*617*	*77*
Ostalo	*157*	*67*
Ukupno	**774**	**144**

Poljoprivreda

Riječ je o nepredviđenim obvezama prema državama članicama povezanima s odlukama o sukladnosti s EFJP-om i ruralnim razvojem koje su predmet postupka pred Sudom. Određivanje konačnog iznosa obveze i godine u kojoj će se učinak uspješnog ishoda žalbi odraziti na proračun ovisit će o trajanju postupka pred Sudom.

Ostali sudski postupci

Ovaj se naslov odnosi na odštetne zahtjeve u predmetima koji se trenutačno vode protiv EU-a, ostale pravne sporove i predviđene sudske troškove. Treba napomenuti da u skladu s člankom 340. Ugovora o UFEU-u podnositelj u odštetnom zahtjevu mora dokazati da je institucija dovoljno ozbiljno prekršila načelo vladavine prava kad je riječ o dodjeli prava pojedincima, da je podnositelj pretrpio stvarnu štetu i da postoji izravna uzročna veza između nezakonitog djela i štete.

Obveze Ujedinjene Kraljevine koje proizlaze iz njezina izlaska iz EU-a

U skladu s člankom 147. Sporazuma o povlačenju, Ujedinjena Kraljevina ima obvezu za svoj udio u plaćanjima potrebnima za izvršenje nepredviđenih obveza Unije koje dospijevaju zbog sudskih postupaka koji se odnose na financijske interese Unije, uz uvjet da je činjenično stanje tih predmeta utvrđeno najkasnije 31. prosinca 2020. Procijenjena maksimalna izloženost Ujedinjene Kraljevine iznosi 80,6 milijuna EUR (2024.: 15 milijuna EUR). Za sudske postupke za koje se smatra vjerojatnim da će se iznosi podmiriti iz proračuna EU-a (vidjeti bilješku **2.10.**), udio Ujedinjene Kraljevine uključen je kao dio ukupnog iznosa koji duguje Ujedinjena Kraljevina – za detalje vidjeti bilješku **2.6.1.2.**

4.3. **NEPREDVIĐENA IMOVINA**

(u milijunima EUR)

	31.12.2025.	31.12.2024.
Primljena jamstva:		
Jamstva za ispunjenje obveza	*253*	*275*
Ostala jamstva	*4*	*5*
Ostala nepredviđena imovina	*13*	*15*
Ukupno	**269**	**295**

Jamstva za ispunjenje obveza zahtijevaju se kako bi se osiguralo da korisnici sredstava EU-a ispunjavaju obveze iz ugovora s EU-om.

5. **PRORAČUNSKE I PRAVNE OBVEZE**

Ova bilješka sadržava informacije o proračunskom postupku i budućim potrebama za financiranjem, a ne obvezama koje postoje na dan 31. prosinca 2025.

U okviru višegodišnjeg financijskog okvira (VFO) koji dogovaraju države članice definiraju se programi i određuju gornje granice odobrenih sredstava za preuzimanje obveza po naslovu i ukupna odobrena sredstva za plaćanje u okviru kojih EU može preuzimati proračunske i pravne obveze te u konačnici izvršavati plaćanja za razdoblje od 7 godina – vidjeti tablicu 3**.2.** u bilješkama uz izvješća o izvršenju proračuna.

Pravne obveze proizlaze iz potpisanih programa, projekata, sporazuma ili ugovora, na temelju kojih EU preuzima zakonsku obvezu. Pravna obveza znači radnja kojom dužnosnik za ovjeravanje preuzima ili uspostavlja obvezu (u ime EU-a) koja rezultira rashodom (članak 2. točka 39. Financijske uredbe).

Proračunska obveza u načelu se preuzima prije pravne obveze, ali za neke višegodišnje programe/projekte vrijedi obrnuto te se relevantne proračunske obveze preuzimaju u obliku godišnjih obroka u razdoblju od nekoliko godina, ako je to predviđeno temeljnim aktom. Primjerice, u slučaju kohezije, člankom 86. Uredbe o zajedničkim odredbama (Uredba (EU) 2021/1060) propisano je da su odluke Komisije o donošenju programa pravna obveza u smislu Financijske uredbe, ali da se proračunske obveze Unije za svaki program preuzimaju u godišnjim obrocima za svaki fond u razdoblju od 1. siječnja 2021. do 31. prosinca 2027. Ostale pravne osnove mogu sadržavati slične odredbe. Zbog toga mogu postojati iznosi za koje je EU preuzeo pravnu obvezu plaćanja, ali za koje još uvijek nije preuzeta proračunska obveza – vidjeti bilješku **5.2.**

Ako je proračunska obveza preuzeta, ali naknadna plaćanja još nisu izvršena, iznos nepodmirene obveze naziva se „Reste à Liquider" (RAL). To se može odnositi na programe ili projekte, često višegodišnje, koji su već potpisani i za koje će se plaćanja izvršiti tek narednih godina. Oni predstavljaju obveze plaćanja za naredne godine. Budući da se financijski izvještaji sastavljaju na temelju nastanka poslovnih događaja, a izvješća o izvršenju proračuna na novčanoj osnovi, dio ukupnih nepodmirenih proračunskih obveza već je iskazan kao rashod i priznat kao obveza u bilanci (vidjeti bilješke **2.12.** i **2.13.**). Ti se rashodi izračunavaju na temelju zaprimljenih zahtjeva za povrat troškova / računa i na temelju procijenjene provedbe programa ili projekta za koje EU-u na izvještajni datum još nisu dostavljeni nikakvi zahtjevi. Nakon izvršenja plaćanja koja se odnose na nepodmirene proračunske obveze, obveza se prestaje priznavati u bilanci. Dio nepodmirenih proračunskih obveza koji još nije iskazan kao rashod nije uključen u obveze, već je naveden u nastavku –vidjeti bilješku **5.1.**

Iznosi navedeni u nastavku stoga predstavljaju iznose na dan 31. prosinca 2025. za koje je EU preuzeo obvezu plaćanja na temelju ispunjenja ugovornih obveza i koji se stoga planiraju financirati iz budućih proračuna EU-a.

(u milijunima EUR)

	Bilješka	31.12.2025.	31.12.2024.
Nepodmirene proračunske obveze koje još nisu iskazane kao rashod	*5.1.*	*380 780*	*428 588*
Znatne pravne obveze	*5.2.*	*180 699*	*257 256*
Ukupno		**561 479**	**685 844**

5.1. NEPODMIRENE PRORAČUNSKE OBVEZE KOJE JOŠ NISU ISKAZANE KAO RASHOD

(u milijunima EUR)

	31.12.2025.	31.12.2024.
Nepodmirene proračunske obveze koje još nisu iskazane kao rashod	*380 780*	*428 588*

Navedeni iznos od 501 084 milijuna EUR odnosi se na nepodmirene proračunske obveze (vidjeti tablicu **6.4.** u izvješćima o izvršenju proračuna), umanjeno za iznose koji su iskazani kao obveze u bilanci i kao rashodi u izvještaju o financijskom rezultatu. Nepodmirene proračunske obveze iskazuju se kao iznos otvorenih preuzetih obveza za koje plaćanje još nije izvršeno i/ili koje još nisu opozvane. To je uobičajena posljedica višegodišnjih programa.

Treba napomenuti da su nepodmireni predujmovi za pretfinanciranje na dan 31. prosinca 2025. iznosili ukupno 78,3 milijardi EUR – vidjeti bilješku **2.5.** Riječ je o proračunskim obvezama koje su podmirene, čime su smanjene nepodmirene proračunske obveze, ali se smatra da ti plaćeni iznosi i dalje pripadaju EU-u, a ne korisniku, sve dok se ne ispune ugovorne obveze. Stoga su one jednake prethodno navedenim nepodmirenim proračunskim obvezama i još nisu iskazane kao rashod.

5.2. ZNATNE PRAVNE OBVEZE

(u milijunima EUR)

	31.12.2025.	31.12.2024.
Ekonomska, socijalna i teritorijalna kohezija	*113 279*	*177 459*
Prirodni resursi i okoliš	*30 946*	*46 659*
Migracije i upravljanje granicama	*4 657*	*4 153*
Sigurnost i obrana	*377*	*520*
ITER	*10 291*	*9 898*
Instrument za povezivanje Europe	*9 043*	*7 313*
Inovacijski fond	*4 779*	*521*
Svemirski programi	*1 838*	*2 672*
Instrument za Ukrajinu	*837*	*2 270*
Obzor Europa	*365*	*519*
Program za sigurnu povezivost ([1])	*253*	*631*
Sporazumi o ribarstvu	*133*	*234*
NDICI	*120*	–
RESCUE	*91*	*106*
Obveze po poslovnom najmu	*2 997*	*2 721*
Ostale ugovorne obveze	*692*	*856*
Obveze za bespovratnu potporu u okviru Mehanizma za oporavak i otpornost	–	*558*
Euratom	–	*166*
Ukupno	**180 699**	**257 256**

([1]) Od 2025. program za sigurnu povezivost prikazuje se zasebno od svemirskih programa te je u skladu s tim podijeljen i iznos za 2024.

U ovim iznosima uzimaju se u obzir dugoročne pravne obveze koje nisu pokrivene odobrenim sredstvima za preuzimanje obveza u proračunu na kraju godine. Te obvezujuće obveze bit će priznate u proračunu i plaćene u narednim godinama.

Obveze za određene važne programe (vidjeti u nastavku) mogu se izvršiti u godišnjim obrocima u skladu s člankom 112. stavkom 2. Financijske uredbe, čime se EU-u omogućuje da preuzme pravne obveze (potpisuje sporazume o dodjeli bespovratnih sredstava, sporazume o delegiranju i ugovore o javnoj nabavi) koje su veće od raspoloživih odobrenih sredstava za preuzimanje obveza za određenu godinu. Stoga je moguće da su obveze preuzete za jedan značajan dio ukupnih dodijeljenih sredstava za tekući VFO. To se osobito odnosi na programe opisane u nastavku:

Fondovi u okviru podijeljenog upravljanja

Riječ je o obvezama za koje se EU obvezao da će izvršiti plaćanja kad je donio operativne programe povezane s podijeljenim upravljanjem. Odluka Komisije o donošenju operativnog programa je odluka o financiranju u smislu članka 110. Financijske uredbe, a nakon što se obavijesti predmetna država članica, postaje pravna obveza u smislu te uredbe.

U članku 86. stavku 2. Uredbe o zajedničkim odredbama za fondove u okviru podijeljenog upravljanja navodi se:

„Komisija preuzima proračunske obveze Unije u odnosu na svaki program u godišnjim obrocima za svaki fond u razdoblju između 1. siječnja 2021. i 31. prosinca 2027.”

Iznosi iskazani u prva četiri retka prethodne tablice odnose se na naslov 2.A (Ekonomska, socijalna i teritorijalna kohezija), naslov 3. (Prirodni resursi i okoliš), naslov 4. (Migracije i upravljanje granicama) i naslov 5. (Sigurnost i obrana) VFO-a za razdoblje 2021. – 2027. Riječ je o nepodmirenim iznosima za koje će EU preuzeti proračunske obveze te će ih platiti nakon 31. prosinca 2025.

ITER – Međunarodni termonuklearni eksperimentalni reaktor

Te su obveze namijenjene pokrivanju troškova izgradnje objekata ITER-a. Doprinos EU-a (Euratom) međunarodnom ITER-u uplaćuje se putem Agencije fuzija za energiju, što uključuje i doprinose država članica i Švicarske. ITER je osnovan radi upravljanja objektima ITER-a, poticanja njihove uporabe, promicanja razumijevanja i prihvaćanja energije fuzije u javnosti te provedbe svih ostalih aktivnosti potrebnih za ostvarenje njegove namjene. ITER uključuje EU i razne druge zemlje.

Instrument za povezivanje Europe (CEF2)

U okviru instrumenta CEF2 pruža se financijska pomoć transeuropskim mrežama kako bi se poduprli projekti od zajedničkog interesa u sektorima prometne, telekomunikacijske i energetske infrastrukture. Pravne obveze za program Instrument za povezivanje Europe odnose se na razdoblje provedbe od 2021. do 2027. za Instrument za povezivanje Europe u sektoru energetike i Instrument za povezivanje Europe u sektoru prometa (s mogućnošću produljenja). Pravna je osnova za te obveze Uredba (EU) 2021/1153 Europskog parlamenta i Vijeća ([40]), u čijem je članku 4. stavku 5. utvrđeno da se „proračunske obveze za djelovanja koja traju dulje od jedne financijske godine mogu rasporediti na godišnje obroke tijekom dviju ili više godina”.

Inovacijski fond

Člankom 10. stavkom 8. Direktive (EU) 2023/959 Europskog parlamenta i Vijeća ([41]) o izmjeni Direktive 2003/87/EZ o uspostavi sustava trgovanja emisijskim jedinicama stakleničkih plinova unutar Unije i Odluke (EU) 2015/1814 o uspostavi i funkcioniranju rezerve za stabilnost tržišta za sustav trgovanja emisijama stakleničkih plinova Unije predviđa se da se „proračunske obveze za mjere koje traju dulje od jedne financijske godine mogu se rasporediti na godišnje obroke tijekom nekoliko godina”. Ta se odredba primjenjuje na nove mjere potpisane od 2024., uključujući mjere koje se financiraju putem poziva na podnošenje prijedloga ili u okviru mehanizma natječajnog postupka.

([40]) Uredba (EU) 2021/1153 Europskog parlamenta i Vijeća od 7. srpnja 2021. o uspostavi Instrumenta za povezivanje Europe i stavljanju izvan snage uredaba (EU) br. 1316/2013 i (EU) br. 283/2014 (SL L 249, 14.7.2021., str. 38., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/1153/oj).

([41]) Direktiva (EU) 2023/959 Europskog parlamenta i Vijeća od 10. svibnja 2023. o izmjeni Direktive 2003/87/EZ o uspostavi sustava trgovanja emisijskim jedinicama stakleničkih plinova unutar Unije i Odluke (EU) 2015/1814 o uspostavi i funkcioniranju rezerve za stabilnost tržišta za sustav trgovanja emisijama stakleničkih plinova Unije (SL L 130, 16.5.2023., str. 134., ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2023/959/oj).

Svemirski programi

Svemirski program uključuje sljedeće sastavnice: Galileo, EGNOS, Copernicus, Govsatcom i SSA. Najznačajnije su Galileo, u okviru kojeg se razvija europski globalni navigacijski satelitski sustav, i Copernicus, koji se odnosi na Unijin program za promatranje i praćenje Zemlje. Te se obveze preuzimaju za razdoblje do 2027. Na temelju Uredbe (EU) br. 2021/696 Europskog parlamenta i Vijeća ([42]) Komisija je potpisala sporazume o doprinosu s Europskom svemirskom agencijom (ESA), EUMETSAT-om, Mercatorom i Europskim centrom za srednjoročne prognoze vremena. Člankom 11. stavkom 6. Uredbe (EU) 2021/696 odobrava se dodjela sredstava u godišnjim obrocima.

Obveze za bespovratnu potporu u okviru Instrumenta za Ukrajinu

Instrument za Ukrajinu uspostavljen je kako bi se Ukrajini pružila potpora u rješavanju potreba u pogledu financiranja i oporavka, obnove i modernizacije. Program je uspostavljen Uredbom (EU) 2024/792 za razdoblje od 2024. do 2027. U skladu s člankom 6. stavkom 1. Uredbe (EU) 2024/792 sredstva za provedbu Instrumenta dostupna su u okviru pričuve za Ukrajinu koja se mobilizira u okviru godišnjeg proračunskog postupka u skladu s člankom 10.b Uredbe (EU, Euratom) 2020/2093. Tim odobrenim sredstvima financira se potpora u okviru triju stupova (Ukrajinski plan, Okvir za ulaganje u Ukrajini, Pomoć za pristupanje Uniji i povezane mjere potpore) u skladu s okvirnom raspodjelom utvrđenom u Uredbi. Švedska je 2025. dala dodatni financijski doprinos u iznosu od 750 000 000 SEK (što odgovara iznosu od 67 milijuna EUR), čime se ukupni bespovratni doprinos povećao s 5,27 milijardi EUR na 5,337 milijardi EUR. U Dopuni 1. Sporazumu o financiranju za Ukrajinu potpisanom u studenom 2025. u obliku razmjene pisama naveden je novi ukupni iznos glavnice od 5,337 milijardi EUR za razdoblje 2024. – 2027.

Obzor Europa

Riječ je o iznosima preuzetih obveza za program Obzor Europa za prethodne aktivnosti sigurne povezivosti, za prethodne i naknadne aktivnosti za razne sastavnice u okviru svemirskog programa. Te se obveze preuzimaju za razdoblje do 2027. Na temelju Uredbe (EU) 2021/695 Europskog parlamenta i Vijeća ([43]) Komisija je potpisala sporazum o doprinosu s Europskom svemirskom agencijom (ESA). Člankom 12. stavkom 8. te uredbe odobrava se dodjela sredstava u godišnjim obrocima.

Program za sigurnu povezivost

Cilj je Programa za sigurnu povezivost poboljšati komunikacijske usluge EU-a razvojem infrastrukture za višeorbitalnu povezivost i upravljanjem tom infrastrukturom na temelju modela javnog partnerstva. Njime će se osigurati pružanje sigurnih, fleksibilnih i otpornih satelitskih komunikacijskih usluga na svjetskoj razini za državna tijela Unije i država članica. U tom je pogledu na temelju Uredbe (EU) 2023/588 Europskog parlamenta i Vijeća ([44]) grupi poduzeća dodijeljen ugovor o koncesiji.

Sporazumi o ribarstvu

Riječ je o obvezama prema trećim zemljama preuzetima do 2032. u vezi s operacijama koje se provode na temelju međunarodnih sporazuma o ribarstvu. Preuzete obveze temelje se na odlukama Vijeća za svaku treću zemlju i smatraju se posebnim međunarodnim ugovorima s višegodišnjim pravima i obvezama.

([42]) Uredba (EU) 2021/696 Europskog parlamenta i Vijeća od 28. travnja 2021. o uspostavi Svemirskog programa Unije i osnivanju Agencije Europske unije za svemirski program te o stavljanju izvan snage uredaba (EU) br. 912/2010, (EU) br. 1285/2013 i (EU) br. 377/2014 i Odluke br. 541/2014/EU (SL L 170, 12.5.2021., str. 69., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/696/oj).

([43]) Uredba (EU) 2021/695 Europskog parlamenta i Vijeća od 28. travnja 2021. o uspostavi Okvirnog programa za istraživanja i inovacije Obzor Europa, o utvrđivanju pravila za sudjelovanje i širenje rezultata te o stavljanju izvan snage uredbi (EU) br. 1290/2013 i (EU) br. 1291/2013 (SL L 170, 12.5.2021., str. 1., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/695/oj).

([44]) Uredba (EU) 2023/588 Europskog parlamenta i Vijeća od 15. ožujka 2023. o uspostavi Programa Unije za sigurnu povezivost za razdoblje 2023.–2027. (SL L 179, 17.3.2023., str. 1., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2023/588/oj).

Instrument za susjedstvo, razvoj i međunarodnu suradnju (NDICI)

Glavni instrument Europske unije za vanjsko djelovanje za razdoblje 2021. – 2027. Sredstva se upotrebljavaju za poboljšanje usluga satelitske komunikacije u nekim trećim zemljama kupnjom komercijalnih usluga na temelju ugovora o koncesiji. Okvir za ugovore utvrđen je Uredbom (EU) 2021/947.

RESCEU

RescEU europska je pričuva imovine i kapaciteta za odgovor uspostavljena u okviru Mehanizma Unije za civilnu zaštitu u okviru zakonodavne revizije Odluke br. 1313/2013/EU Europskog parlamenta i Vijeća ([45]) iz 2019. Pričuva sustava RescEU uspostavljena je kao krajnja mjera kada nacionalni kapaciteti i kapaciteti dodijeljeni u okviru Europskih udruženih kapaciteta za civilnu zaštitu ne mogu jamčiti učinkovit odgovor na različite vrste katastrofa. Europska unija te kapacitete za odgovor financira kao mjeru pripravnosti da bi ih stavila na raspolaganje u slučaju potrebe za operacije odgovora u okviru Mehanizma Unije za civilnu zaštitu. Prioritetna područja izgradnje kapaciteta u okviru sustava RescEU područja su borbe protiv šumskih požara iz zraka, kemijskih, bioloških, radioloških i nuklearnih incidenata, hitne medicinske pomoći te prijevoza i logistike.

Obveze za bespovratnu potporu u okviru Mehanizma za oporavak i otpornost

Mehanizam za oporavak i otpornost ključni je program NGEU-a, instrumenta EU-a za oporavak. Uspostavljen je Uredbom (EU) 2021/241 Europskog parlamenta i Vijeća ([46]) i njime se financiraju reforme i ulaganja u državama članicama od početka pandemije bolesti COVID-19 u veljači 2020. do 2026. Člankom 23. Uredbe (EU) 2021/241 odobrava se dodjela sredstava u godišnjim obrocima. Mehanizam za oporavak i otpornost izmijenjen je 2023. Uredbom (EU) 2023/435 Europskog parlamenta i Vijeća ([47]) kako bi se državama članicama pružila dodatna potpora u okviru poglavljâ plana REPowerEU za reforme i ulaganja kojima se potiču neovisnost, sigurnost i održivost opskrbe energijom u Uniji.

EURATOM

Euratom je program koji se temelji na Uredbi Vijeća (Euratom) 2021/765 ([48]). Člankom 4. Uredbe predviđa se dodjela sredstava u godišnjim obrocima.

Opći je cilj programa provedba aktivnosti nuklearnog istraživanja i izobrazbe koje su posebno usmjerene na stalno poboljšanje nuklearne zaštite, sigurnosti i zaštite od zračenja, kao i dopunjavanje ostvarivanja ciljeva programa Obzor Europa, među ostalim u kontekstu energetske tranzicije. Iz programa Euratoma osiguravaju se bespovratna sredstva za istraživanje imenovanim korisnicima putem natjecateljskih poziva na dostavu prijedloga.

([45]) Odluka br. 1313/2013/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 17. prosinca 2013. o Mehanizmu Unije za civilnu zaštitu (SL L 347, 20.12.2013., str. 924., ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2013/1313/oj).

([46]) Uredba (EU) 2021/241 Europskog parlamenta i Vijeća od 12. veljače 2021. o uspostavi Mehanizma za oporavak i otpornost (SL L 57, 18.2.2021., str. 17., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/241/oj).

([47]) Uredba (EU) 2023/435 Europskog parlamenta i Vijeća od 27. veljače 2023. o izmjeni Uredbe (EU) 2021/241 u pogledu poglavljâ o planu REPowerEU u planovima za oporavak i otpornost i o izmjeni uredaba (EU) br. 1303/2013, (EU) 2021/1060 i (EU) 2021/1755 te Direktive 2003/87/EZ (SL L 63, 28.2.2023., str. 1., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2023/435/oj).

([48]) Uredba Vijeća (Euratom) 2021/765 od 10. svibnja 2021. o uspostavi Programa za istraživanja i osposobljavanje Europske zajednice za atomsku energiju za razdoblje 2021.–2025. kojim se nadopunjuje Okvirni program za istraživanja i inovacije Obzor Europa te o stavljanju izvan snage Uredbe (Euratom) 2018/1563 (SL L 167I, 12.5.2021., str. 81., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/765/oj).

Obveze po poslovnom najmu

Najmanji iznosi za koje je preuzeta obveza plaćanja na temelju temeljnih ugovora prije isteka tih ugovora o najmu sljedeći su:

(u milijunima EUR)

	Minimalna plaćanja najma			
	< 1 godine	1 – 5 godina	> 5 godina	Ukupno
Zgrade	*490*	*1 183*	*1 267*	*2 939*
Informatička oprema i ostala oprema	*14*	*37*	*7*	*58*
Ukupno	**504**	**1 220**	**1 273**	**2 997**

U ožujku 2019., u kontekstu obavijesti Ujedinjene Kraljevine o povlačenju iz Europske unije i na temelju Uredbe (EU) 2018/1718 ([49]), sjedište Europske agencije za lijekove (EMA) premješteno je iz Londona u Amsterdam. Agencija je 2. srpnja 2019. postigla dogovor sa svojim najmodavcem te je iznajmila prostor podnajmoprimcu pod uvjetima koji su u skladu s uvjetima glavnog najma, uključujući uvjet podnajma koji se produljuje do isteka glavnom najma EMA-e u sjedištu u lipnju 2039.

Iznosi navedeni u prethodnoj tablici uključuju iznos od 328 milijuna EUR koji se na temelju glavnog ugovora o najmu još uvijek mora podmiriti.

Ostale ugovorne obveze

Iznosi navedeni u ovom naslovu odgovaraju iznosima za koje je preuzeta obveza plaćanja tijekom trajanja ugovora. Najznačajniji iznos naveden pod ovim naslovom odnosi se na jedan ugovor Komisije o građenju (zgrada JMO2) u Luksemburgu (328 milijuna EUR).

6. **UPRAVLJANJE FINANCIJSKIM RIZICIMA**

Objave informacija EU-a o upravljanju financijskim rizicima obuhvaćaju nekoliko ključnih područja:

— Komisijine aktivnosti uzimanja i davanja zajmova za financijsku pomoć u okviru programa kao što su NGEU, MEFS, BOP, MFP, SURE, Instrument za Ukrajinu, Instrument za zapadni Balkan, Instrument za Moldovu i Euratom.

— operacije riznice Komisije za izvršenje proračuna EU-a,

— imovinu koja se drži u fondovima kao što su zajednički fond za rezervacije, EZUČ u likvidaciji i portfelj fonda BUFI,

— programe financijskih instrumenata ([50]),

— programe proračunskog jamstva EU-a.

6.1. **VRSTE FINANCIJSKOG RIZIKA**

EU se suočava s financijskim rizicima koji proizlaze iz njegovih financijskih instrumenata:

Tržišni rizik: Odnosi se na nesigurnost vrijednosti ulaganja zbog promjena tržišnih cijena. Uključuje rizike kao što su:

— *valutni rizik*: promjene deviznog tečaja mogu utjecati na operacije i ulaganja EU-a,

— *kamatni rizik*: više kamatne stope mogu smanjiti vrijednost određenih ulaganja, kao što su obveznice,

([49]) Uredba (EU) 2018/1718 Europskog parlamenta i Vijeća od 14. studenog 2018. o izmjeni Uredbe (EZ) br. 726/2004 u pogledu mjesta sjedišta Europske agencije za lijekove (SL L 291, 16.11.2018., str. 3., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2018/1718/oj).

([50]) U ovoj bilješci pojam „programi financijskih instrumenata" odnosi se na „financijske instrumente" kako su definirani u članku 2. stavku 30. Financijske uredbe.

— *ostali cjenovni rizici*: uključuju različite čimbenike (osim kamatnih stopa i deviznih tečajeva) koji mogu utjecati na vrijednosti ulaganja, kao što su promjene tržišnih cijena ili čimbenici specifični za pojedinačna ulaganja,

kreditni rizik: rizik da zajmoprimac neće otplatiti kredit ili ispuniti svoje ugovorne obveze, što dovodi do nastanka statusa neispunjavanja obveza kao što su zakašnjela plaćanja ili stečaj,

rizik likvidnosti: rizik da subjekt iz EU-a neće imati dovoljno novca ili imovine za ispunjavanje svojih financijskih obveza.

6.2. POLITIKE UPRAVLJANJA RIZICIMA

Mjerenje financijskih instrumenata

Sljedeće kategorije financijske imovine i financijskih obveza ne mjere se po fer vrijednosti: novac i novčani ekvivalenti, dani zajmovi po amortiziranom trošku, potraživanja od razmjenskih transakcija osim potraživanja na temelju ugovora o financijskom jamstvu ako su klasificirana u financijsku imovinu po fer vrijednosti kroz višak ili manjak, uzeti zajmovi, ugovori o financijskom jamstvu i druge financijske obveze koje se mjere po amortiziranom trošku. Smatra se da je knjigovodstvena vrijednost te financijske imovine i financijskih obveza realna procjena njihove fer vrijednosti.

Upravljanje rizicima za uzimanje zajmova, upravljanje dugom i odgovarajuće operacije davanja zajmova, proračunska jamstva i operacije upravljanja imovinom

Okvir EU-a za upravljanje rizicima osmišljen je kako bi se zaštitili financijski i reputacijski interesi Unije te istodobno osiguralo dobro upravljanje njezinim operacijama uzimanja i davanja zajmova, proračunskim jamstvima, financijskim instrumentima i operacijama upravljanja imovinom. Iako Europska komisija nije financijska institucija, primjenjuje napredne prakse upravljanja rizicima prilagođene jedinstvenoj strukturi i zahtjevima programa EU-a. Glavni je cilj okvira zaštititi financijske interese Unije i održati integritet, transparentnost i pouzdanost njezinih operacija.

Okvir, koji je razvio glavni službenik za rizike, uključuje ključne politike kao što su politika rizika i usklađenosti na visokoj razini, politika tržišnog rizika i rizika financiranja likvidnosti te politika upravljanja operativnim rizicima. Glavni službenik za rizike utvrđuje stroga i umjerena ograničenja za rizike te ključne pokazatelje rizika za procjenu i praćenje rizika.

Redovitim izvješćima o rizicima osigurava se usklađenost s ograničenjima, naglašava izloženost rizicima i predlažu strategije za ublažavanje posljedica. Modelom „triju crta obrane" jača se upravljanje razdvajanjem ovlasti, utvrđivanjem ovlasti i pojašnjavanjem uloga u upravljanju rizikom i kontroli rizika.

Službenik za rizike uz podršku Odbora za rizike i usklađenost utvrđuje okvir za upravljanje rizikom na temelju interne politike i postupaka. Taj odbor savjetuje glavnog službenika za rizike o pitanjima povezanima s rizicima.

Donošenjem Odluke Komisije *(EU, Euratom) 2025/369* ([51]) *potvrđene su i* proširene odgovornosti glavnog službenika za rizike, te on sad nadzire:

— *zajmove koje izravno daje Unija, bez obzira na to jesu li s rezervacijama ili ne,*

— *proračunska jamstva Unije kojima se pokrivaju operacije na temelju sporazuma o jamstvu s provedbenim partnerima,*

— *izdavanje dužničkih instrumenata i operacije upravljanja dugom, uključujući s tim povezane operacije upravljanja likvidnošću,*

— *operacije upravljanja imovinom i zadaće povezane s funkcijom kvalificiranih usluga upravljanja imovinom za upravljanje eksternaliziranim portfeljima.*

([51]) Odluka Komisije (EU, Euratom) 2025/369 od 21. veljače 2025. o uspostavi uloge glavnog službenika za rizike za nadzor financijskih rizika koji proizlaze iz financijskih operacija Unije (SL L, 2025/369, 25.2.2025., ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2025/369/oj).

Glavni službenik za rizike autonomno izvršava svoje zadatke i odgovornosti te izvješćuje člana Kolegija odgovornog za proračun u skladu s Provedbenom odlukom Komisije (EU, Euratom) 2023/2825 ([52]). Time se osigurava neovisnost u izvršavanju dodijeljenih zadataka i odgovornosti.

Uzimanje i davanje zajmova

Osim uzimanja zajmova povezanog s programom NGEU-a, Komisija ne pozajmljuje novac za financiranje svojih rashoda poslovanja.

Operacijama uzimanja i davanja zajmova EU-a upravlja se u skladu s relevantnim propisima, odlukama i unutarnjim smjernicama. Detaljnim priručnicima uređuju se aktivnosti kao što su uzimanje i davanje zajmova, a relevantni odjeli kontinuirano procjenjuju financijske i operativne rizike te osiguravaju usklađenost.

Operacije davanja zajmova EU-a u prošlosti su se financirale „naizmjeničnim" uzimanjem zajmova, čime su se otvoreni kamatni ili valutni rizici smanjili. Međutim, EU od 2021. novac uglavnom pozajmljuje u okviru jedinstvenog pristupa financiranju.

Taj je pristup izvorno razvijen za program NGEU, a u okviru njega upotrebljavaju se različiti instrumenti i tehnike financiranja kako bi se zadovoljile potrebe za dugoročnim i kratkoročnim financiranjem. To uključuje izdavanje obveznica EU-a, čime se zamjenjuje prethodna praksa zasebnih izdanja za svaki program. Od prosinca 2022. ta je strategija proširena na zajmove u okviru makrofinancijske pomoći + Ukrajini, u 2024. na Instrument za Ukrajinu i zajmove za makrofinancijsku pomoć, a od 2025. na zajmove za makrofinancijsku pomoć u okviru Mehanizma suradnje za zajmove Ukrajini, Instrument za zapadni Balkan i Instrument za Moldovu. Primjena jedinstvenog pristupa financiranju poboljšava fleksibilnost i troškovnu učinkovitost te je jedini pristup financiranju koji će se primjenjivati za buduće isplate zajmova.

Riznica

Pravila i načela upravljanja operacijama riznice Komisije utvrđena su Uredbom (EU, Euratom) br. 609/2014 kako je izmijenjena uredbama Vijeća (EU, Euratom) 2016/804 ([53]) i 2022/615 ([54]) (dalje u tekstu „Uredba (EU, Euratom) br. 609/2014"), i Financijskom uredbom. Primjenjuju se sljedeća glavna načela:

— države članice uplaćuju vlastita sredstva na račune otvorene za tu namjenu u ime Komisije pri riznici ili nacionalnoj središnjoj banci,

— države članice uplaćuju vlastita sredstva u svojim nacionalnim valutama, dok su plaćanja Komisije uglavnom u eurima,

— bankovni računi otvoreni u ime Komisije ne mogu imati negativan saldo.

— sredstva na bankovnim računima iskazana u valutama koje nisu euro koriste se za plaćanja u tim istim valutama ili se periodično preračunavaju u eure.

Osim računa s vlastitim sredstvima, Komisija otvara i druge bankovne račune u središnjim i komercijalnim bankama namijenjene izvršavanju plaćanja i primanju primitaka koji nisu povezani s doprinosima država članica proračunu.

Operacije riznice i plaćanja visoko su automatizirane i provode se suvremenim informatičkim sustavima. Primjenjuju se postupci za jamčenje sigurnosti sustava, razdvajanje dužnosti i usklađenost s Financijskom uredbom, standardima unutarnje kontrole i revizijskim načelima.

([52]) Provedbena odluka Komisije (EU, Euratom) 2023/2825 od 12. prosinca 2023. o uspostavi mehanizama za upravljanje i provedbu Unijinih operacija uzimanja zajmova i upravljanja dugom u okviru diversificirane strategije financiranja te povezanih operacija davanja zajmova (SL L, 2023/2825, 18.12.2023., ELI: http://data.europa.eu/eli/dec_impl/2023/2825/oj).

([53]) Uredba Vijeća (EU, Euratom) 2016/804 od 17. svibnja 2016. o izmjeni Uredbe (EU, Euratom) br. 609/2014 o metodama i postupku za stavljanje na raspolaganje tradicionalnih vlastitih sredstava i vlastitih sredstava koja se temelje na PDV-u i BND-u te o mjerama za zadovoljavanje potreba za gotovinom (SL L 132, 21.5.2016., str. 85., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2016/804/oj).

([54]) Uredba Vijeća (EU, Euratom) 2022/615 od 5. travnja 2022. o izmjeni Uredbe (EU, Euratom) br. 609/2014 radi povećanja predvidljivosti za države članice i razjašnjenja postupaka za rješavanje sporova pri stavljanju na raspolaganje tradicionalnih vlastitih sredstava i vlastitih sredstava koja se temelje na PDV-u i BND-u (SL L 115, 13.4.2022., str. 51., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2022/615/oj).

Upravljanje Komisijinim operacijama riznice i plaćanja uređeno je smjernicama i postupcima kojima je cilj ograničiti operativni i financijski rizik i osigurati odgovarajuću kontrolu. Te smjernice obuhvaćaju područja kao što su izvršenje plaćanja, upravljanje gotovinom, predviđanje novčanih tokova i kontinuitet poslovanja. Usklađenost s njima redovito se prati.

Upravljanje imovinom

Kontrola različitih rizika povezanih s aktivnostima upravljanja imovinom temelji se na posebnim postupcima upravljanja i rada donesenima uz usporedbu s najvišim standardima koje su donijele slične međunarodne institucije. Ti postupci, koji su podvrgnuti različitim internim i vanjskim revizijama, osiguravaju dobro upravljanje imovinom.

Komisija je uspostavila odgovarajuće upravljanje za preispitivanje i odobravanje tehničkih i strateških odluka u vezi s operacijama upravljanja imovinom. Poslove upravljanja imovinom nadziru dva odbora: Odbor za rizike, koji čine predstavnici GU-a BUDG, i Odbor za upravljanje imovinom, koji čine predstavnici GU-a BUDG, GU-a ECFIN i GU-a FISMA. Tehničke odluke razmatraju se i odobravaju u sklopu Odbora za rizike, a strateške odluke odobravaju Odbor za rizike i Odbor za upravljanje imovinom prije konačnog odobrenja glavnog direktora GU-a BUDG, u dogovoru s računovodstvenim službenikom. Upravljanje imovinom jamči jasno delegiranje ovlasti donošenja odluka i razina odgovornosti te odgovarajuću podjelu dužnosti između operativne jedinice, jedinice za upravljanje rizikom i potporne jedinice. Postupci praćenja usklađenosti čine okvir za odgovarajuća pravila za kodekse ponašanja za upravljanje potencijalnim osobnim sukobima interesa, kao i pravila za upravljanje rizicima trgovanja na temelju povlaštenih informacija.

Smjernice za upravljanje imovinom i interna ograničenja ulaganja čvrst su okvir za unutarnju kontrolu kojim se osigurava zaštita imovine. Vrijednosne papire čuvaju skrbnici u skladu s najboljom tržišnom praksom, dok se novac i depoziti polažu kod financijskih institucija visokog rejtinga. Zaštita financijske imovine osigurava se i razdvajanjem dužnosti tima odgovornog za pokretanje poslova s vrijednosnim papirima i tima za potporu odgovornog za njihovu namiru i usklađivanje bankovnih računa. Dodatnu razinu kontrole osigurava računovodstveni tim tijekom mjesečnog postupka usklađenja i zaključenja, u sklopu kojega se portfelj vrijednosnih papira usklađuje s izvještajem skrbnika vrijednosnih papira. Odstupanja u namiri i kašnjenja u plaćanju koje uzrokuju druge ugovorne strane prate tim za usklađivanje bankovnih računa i potporni tim.

Za praćenje pridržavanja okvira kontrole relevantnim se dionicima redovito dostavlja iscrpan skup podataka o uspješnosti i riziku za imovinu kojom se upravlja.

U smjernicama za upravljanje imovinom te u strategiji ulaganja i strategiji upravljanja rizicima definirane su određene granične vrijednosti i ograničenja kako bi se ograničila izloženost portfelja kreditnom riziku ograničena na investicijski rejting, osim izloženosti država članica.

Zajednički fond za rezervacije

Zajedničkim fondom za rezervacije upravlja se u skladu sa smjernicama za upravljanje imovinom koje je utvrdila Komisija, u skladu s Odlukom C(2020)1896 od 25. ožujka 2020. ([55]) Glavni direktor GU-a BUDG odgovoran je za upravljanje financijskom imovinom zajedničkog fonda za rezervacije.

Cilj je zajedničkog fonda za rezervacije osigurati potrebnu likvidnost kako bi se u potpunosti i bez odgode pokrili svi potrebni odljevi, kao što su aktivacije jamstava, te osigurati očuvanje kapitala tijekom razdoblja ulaganja fonda, s visokim stupnjem pouzdanosti.

Portfelj zajedničkog fonda za rezervacije osmišljen je tako da se u skladu sa smjernicama za upravljanje imovinom zajamči visok stupanj diversifikacije različitih kategorija imovine, geografskih područja, izdavatelja i rokova dospijeća. Na dan 31. prosinca 2025. portfelj je uključivao ulaganja u instrumente tržišta novca, obveznice te korporativne i vlasničke fondove čijim se udjelima trguje na burzi.

Budući da je jedina druga ugovorna strana za sve važeće valutne terminske ugovore na dan 31. prosinca 2025. Banka za međunarodne namire, od tog datuma ne primjenjuju se nikakva kreditna poboljšanja, primjerice kolateral, sporazum o netiranju ili jamstva. Najveća izloženost kreditnom riziku za izvedenice u stranoj valuti s pozitivnom fer vrijednosti na kraju izvještajnog razdoblja jednaka je knjigovodstvenoj vrijednosti iz bilance.

([55]) Odluka Komisije od 25. ožujka 2020. o smjernicama za upravljanje imovinom zajedničkog fonda za rezervacije 2020/C 131/03 (SL C 131, 22.4.2020., str. 3.).

Novčane kazne

Privremeno plaćene novčane kazne: portfelj fonda BUFI

Izrečene i privremeno plaćene novčane kazne ulažu se u portfelj BUFI.

Komisija portfeljem BUFI upravlja u skladu s unutarnjim smjernicama i postupcima za upravljanje imovinom. Ciljevi su aktivnosti upravljanja imovinom sljedeći:

— omogućiti jednostavan pristup sredstvima kad je to potrebno,

— smanjiti rizike povezane s financijskim tržištima; nastojati ostvariti prihod koji je sličan referentnom prihodu BUFI-ja, uz očuvanje nominalne vrijednosti novčanih kazni.

U skladu sa smjernicama za upravljanje imovinom kako su ažurirane u prosincu 2025. ulaganja u portfelj BUFI ograničena su na:

— oročene depozite,

— instrumente tržišta novca i novčane fondove,

— dužničke instrumente, kao što su obveznice, mjenice i zapisi,

— subjekte za zajednička ulaganja, uključujući fondove čijim se udjelima trguje na burzi koji ulažu u vlasnički kapital ili u dužničke instrumente u kojima najveći gubici ne mogu premašiti uložene iznose,

— repo ugovore i obratne repo ugovore,

— operacije pozajmljivanja vrijednosnih papira.

Primljena financijska jamstva

Komisija drži znatne iznose jamstava koje izdaju financijske institucije u vezi s novčanim kaznama izrečenima poduzećima zbog kršenja pravila EU-a (vidjeti bilješku **2.6.1.3.**). Ta jamstva pružaju poduzeća kojima je izrečena novčana kazna i ona zamjenjuju izvršenje privremenih plaćanja.

Komisija tim jamstvima upravlja u skladu sa svojom unutarnjom politikom upravljanja rizicima. U skladu s tom politikom redovito se identificiraju i ocjenjuju financijski i operativni rizici i provjerava usklađenost s unutarnjim politikama i postupcima.

Programi proračunskog jamstva EU-a

U Financijskoj uredbi uvedeno je nekoliko mehanizama za zaštitu proračuna Unije od financijskih rizika koji nastaju primjenom proračunskih jamstava. Ti se mehanizmi mogu se grupirati u četiri glavne kategorije.

(a) *Mjere za ograničavanje nepredviđenih obveza*

Jamstvo EU-a ograničeno je na jasno utvrđen način, a financijska obveza ne smije premašiti iznos proračunskog jamstva odobrenog njegovim temeljnim aktom. Iznos nepredviđene obveze koja proizlazi iz proračunskog jamstva može premašiti iznos financijske imovine namijenjen za pokrivanje financijske obveze EU-a samo ako je to predviđeno relevantnim temeljnim aktom i u skladu s posebnim uvjetima.

Profil rizičnosti operacija/financijskih proizvoda za koje jamči EU određuje se *ex ante*, tj. prije potpisivanja sporazuma o jamstvu.

(b) *Mjere povezane s odabirom provedbenih partnera*

Programi proračunskog jamstva provode se s pouzdanim partnerima koji su ocijenjeni na temelju stupova. Ti se partneri obvezuju izdvojiti vlastita sredstva radi usklađivanja interesa s Unijom.

(c) *Mjere za osiguranje primjerenog* ex ante *proračunskog kapaciteta za pokrivanje aktivacija jamstava*

Programe proračunskog jamstva podupiru rezervacije imovine koje se čuvaju u zajedničkom fondu za rezervacije. Stopa rezervacija utvrđena je u temeljnom aktu svakog programa na način da se omogući programiranje proračunskih odobrenih sredstava tako da čine rezervacije koje bi omogućile pokrivanje gubitaka, a da ne izazivaju proračunske poremećaje. Komisija svake godine provjerava primjerenost i usklađenost stope rezervacija s načelima Financijske uredbe i financijskim programiranjem.

(d) *Mjere povezane s ostvarenim gubicima koji premašuju* ex ante *procjenu*

Financijska uredba obuhvaća dva praga za rano upozorenje (kad ostane raspoloživo 50 % i 30 % stope rezervacija). Ti pragovi Komisiji omogućuju da predvidi potencijalno iscrpljivanje rezervacija i ocijeni treba li predložiti dodatne rezervacije. Ako je privremeno potrebna dodatna likvidnost, postoje postupci kao što su prijenosi između odjeljaka zajedničkog fonda za rezervacije, iskorištavanje sredstava središnje riznice i upotreba dostupnog proračunskog prostora.

Programi financijskih instrumenata

Proračun EU-a dugi se niz godina oslanja na programe financijskih instrumenata. Ti se programi upotrebljavaju za financiranje rizičnijih krajnjih primatelja kojima nije lako dobiti sredstva od komercijalnih vjerovnika/ulagatelja. Komisija delegira provedbu tih programa Grupi EIB-a ili drugim financijskim institucijama na temelju sporazuma s Komisijom. Za primjere takvih programa vidjeti bilješku **2.4.2.1.**

Nakon preuzimanja obveze financijskog doprinosa nekom od tih instrumenata, potrebna sredstva prenose se na fiducijarni račun otvoren u toj financijskoj instituciji pod njezinim imenom, ali u ime Komisije, ili u odgovarajući odjeljak zajedničkog fonda za rezervacije za financijske instrumente u obliku jamstva koja se upotrebljavaju u operacijama kombiniranog financiranja. Financijska institucija može iskoristiti ta sredstva za davanje zajmova, izdavanje dužničkih instrumenata, ulaganje u vlasničke instrumente ili pokrivanje aktivacije jamstva.

Rizik povezan s tim financijskim instrumentima sveden je na gornju granicu utvrđenu u temeljnim sporazumima, što je predviđeni proračunski iznos za taj instrument. Budući da Komisija često snosi prvi gubitak, postoji mogućnost da će nastati određeni gubici za proračun EU-a.

Sporazumi Komisije s financijskim institucijama sadržavaju stroge uvjete i obveze radi pravilnog upravljanja i izvještavanja o sredstvima Unije. Prihodi od financijskih instrumenata u pravilu se uplaćuju u proračun EU-a.

6.3. VALUTNI RIZIK

Izloženost financijskih instrumenta EU-a valutnom riziku na kraju godine – neto pozicija

(u milijunima EUR)

	31.12.2025.						
	USD	RON	PLN	SEK	Ostalo	EUR	Ukupno
Financijska imovina							
Financijska imovina po amortizacijskom trošku [1]	*51*	*5*	*–*	*–*	*7*	*548*	*611*
Financijska imovina po fer vrijednosti kroz višak ili manjak							
Neizvedenice	*1 558*	*–*	*–*	*18*	*124*	*49 380*	*51 080*
Izvedenice	*(1 122)*	*87*	*134*	*93*	*164*	*2 229*	*1 585*
Potraživanja[2]	*138*	*8*	*84*	*2*	*159*	*3 351*	*3 742*
Novac i novčani ekvivalenti	*219*	*594*	*1 480*	*612*	*1 517*	*98 619*	*103 041*
	845	**694**	**1 698**	**725**	**1 972**	**154 127**	**160 060**

(u milijunima EUR)

	31.12.2025.						
	USD	RON	PLN	SEK	Ostalo	EUR	Ukupno
Financijske obveze							
Obveza za financijska jamstva	*(469)*	*(51)*	*(77)*	*(9)*	*(110)*	*(7 012)*	*(7 729)*
Financijske obveze po fer vrijednosti kroz višak ili manjak	*(6)*	*221*	–	–	*(3)*	*(273)*	*(62)*
	(475)	**170**	**(77)**	**(9)**	**(114)**	**(7 285)**	**(7 790)**
Ukupno	**369**	**864**	**1 621**	**715**	**1 858**	**146 842**	**152 269**

(u milijunima EUR)

	31.12.2024.						
	USD	RON	PLN	SEK	Ostalo	EUR	Ukupno
Financijska imovina							
Financijska imovina po amortizacijskom trošku ([1])	*40*	*5*	–	–	*7*	*414*	*466*
Financijska imovina po fer vrijednosti kroz višak ili manjak							
Neizvedenice	*2 148*	–	–	*45*	*120*	*41 336*	*43 648*
Izvedenice	–	–	–	–	–	*1 110*	*1 110*
Potraživanja ([2])	*72*	*1*	*17*	*1*	*111*	*3 039*	*3 240*
Novac i novčani ekvivalenti	*111*	*258*	*573*	*314*	*966*	*60 941*	*63 163*
	2 371	**264**	**590**	**360**	**1 204**	**106 839**	**111 628**
Financijske obveze							
Obveza za financijska jamstva	*(518)*	*(36)*	*(59)*	*(12)*	*(112)*	*(5 643)*	*(6 379)*
Financijske obveze po fer vrijednosti kroz višak ili manjak	*(1 712)*	*285*	*76*	*75*	*138*	*1 040*	*(98)*
	(2 230)	**248**	**17**	**63**	**26**	**(4 603)**	**(6 477)**
Ukupno	**141**	**512**	**607**	**423**	**1 230**	**102 237**	**105 151**

([1]) *Isključujući zajmove državama članicama i trećim zemljama.*
([2]) *Isključujući odgođene rashode.*

Da je EUR ojačao ili oslabio u odnosu na druge valute za 10 %, imao bi sljedeći učinak na poslovne rezultate:

(u milijunima EUR)

Povećanje (+)/ smanjenje (-) deviznog tečaja	2025.			
	USD	RON	PLN	SEK
+ 10 %	*(34)*	*(79)*	*(147)*	*(65)*
– 10 %	*41*	*96*	*180*	*79*

(u milijunima EUR)

Povećanje (+)/ smanjenje (-) deviznog tečaja	2024.			
	USD	RON	PLN	SEK
+ 10 %	*(13)*	*(47)*	*(55)*	*(38)*
– 10 %	*16*	*57*	*67*	*47*

Uzimanje i davanje zajmova

Budući da su sva financijska imovina i obveze EU-a zasad iskazane u eurima, EU nije izložen valutnom riziku.

Riznica

Vlastita sredstva koja uplaćuju države članice u valutama koje nisu euro pohranjuju se na računima za vlastita sredstva. Ako su ta sredstva potrebna za plaćanja, preračunavaju se u euro. U nekim se slučajevima izravno upotrebljavaju za plaćanja u istim valutama.

Komisija u komercijalnim bankama drži i račune u valutama EU-a koje nisu euro, npr. američkim dolarima i funtama sterlinga, koji joj služe za izvršenje plaćanja u tim valutama. Sredstva se na te račune uplaćuju prema potrebi, čime se ublažava valutni rizik.

Ako se razni primici na račune uplaćuju u valutama koje nisu euro, oni se prenose na račune Komisije u istim valutama ili se preračunavaju u euro i prenose na račune u eurima.

Sredstva iz knjige blagajne koja se vodi u valutama koje nisu euro obnavljaju se ovisno o predviđenim kratkoročnim potrebama za izvršenjem plaćanja i održavaju unutar svojih gornjih granica.

Novčane kazne

Sve se novčane kazne izriču, plaćaju ili privremeno pokrivaju u eurima, čime se uklanja valutni rizik ako se drže u fondu BUFI.

Proračunska jamstva

Proračunska jamstva obično se ograničavaju na najviši iznos u eurima. Međutim, neke temeljne operacije mogu biti izražene u drugim valutama, kao što su američki dolar ili druge lokalne valute, a u tom slučaju EU može pokriti i devizne gubitke.

Komisija pri utvrđivanju potreba za rezervacijama za proračunska jamstva uzima u obzir valutni rizik.

Zajednički fond za rezervacije

Zajednički fond za rezervacije posluje u eurima i američkim dolarima. Radi upravljanja valutnim rizikom zajednički fond za rezervacije sklapa valutne terminske ugovore kako bi zaštitio tržišnu vrijednost svojih ulaganja u američkim dolarima, pri čemu ograničenje maksimalne nezaštićene izloženosti deviznom tečaju iznosi 1 % ukupne vrijednosti portfelja na temelju referentnih kriterija i godišnje strateške dodjele sredstava.

Zajednički fond za rezervacije primjenjuje tu strategiju zaštite od rizika kako bi prema potrebi prilagodio ili obrnuo zaštićenu poziciju. Međutim, zajedničkim fondom za rezervacije ne štiti se valutni rizik za subrogirane zajmove (vidjeti bilješku **2.4.1.2.**) koji se iskazuju u njihovoj izvornoj valuti, zbog čega je EU izložen valutnom riziku. Za te zajmove ne postoje aktivnosti kojima se mogu nadoknaditi promjene deviznog tečaja zbog neizvjesnih rokova otplate zajmova.

6.4. **KAMATNI RIZIK**

U sljedećoj tablici prikazano je kako bi promjena kamatnih stopa od 1 % (+/– 100 baznih bodova) utjecala na poslovni rezultat EU-a za dužničke vrijednosne papire, novčane fondove i ETF-ove.

(u milijunima EUR)

	Povećanje (+) / smanjenje (–) u baznim bodovima	Poslovni rezultat
2025.: Financijska imovina po fer vrijednosti kroz višak ili manjak	*+ 100*	*(1 448)*
	– 100	*1 536*
2024.: Financijska imovina po fer vrijednosti kroz višak ili manjak	*+ 100*	*(1 172)*
	– 100	*1 246*

Osjetljivost portfelja obveznica na promjene kamatnih stopa povećava se s njegovim trajanjem. Trajanje glavnih portfelja imovine kojima upravlja Komisija navedeno je u nastavku.

Uzimanje i davanje zajmova

Zbog svojih aktivnosti uzimanja i davanja zajmova EU ima značajan dio kamatonosne imovine i obveza. Za instrumente financijske pomoći na temelju pristupa naizmjeničnog financiranja ne postoji kamatni rizik jer se uzeti zajmovi prebijaju danim zajmovima po istim uvjetima.

Kad je riječ o jedinstvenom pristupu financiranju, kamatni rizik pokriven je provedbom postupaka i mehanizam kojima se ublažava taj rizik. Temeljno načelo jedinstvenog pristupa financiranju jest transparentna, najučinkovitija i najpravičnija raspodjela troškova financiranja i povezanih troškova korisnicima zajmova i proračunu EU-a na temelju dnevnih izračuna kamata. Jedinstveno financiranje temelji se na načelu potpune raspodjele troškova, pa se svi troškovi kamata koji proizlaze iz instrumenata zaduživanja, držanja novčanih sredstava ili drugih investicijskih instrumenata u potpunosti preraspodjeljuju i fakturiraju korisnicima zajmova kao troškovi financiranja ili troškovi upravljanja likvidnošću.

Troškovi financiranja raspodjeljuju se korisnicima zajmova na temelju nepodmirenog iznosa zajmova. Troškovi financiranja koji nisu pripisani zajmovima ili bespovratnoj potpori fakturiraju se korisnicima zajmova i proračunu EU-a u obliku troškova upravljanja likvidnošću koji mogu biti pozitivni ili negativni ovisno o kretanju kamatnih stopa primijenjenih na novčana salda.

U okviru jedinstvenog pristupa financiranju novac se drži u zalihama sredstava financiranja EU-a da bi se održala utvrđena sigurnosna pričuva koja omogućuje isplate u kratkom roku, a pritom se izbjegavaju viškovi. Sigurnosna pričuva sastoji se od gotovine u banci, oročenih depozita na tržištu novca u nacionalnim bankama i agencijama za financiranje u državnom vlasništvu te obratnih repo transakcija u trajanju od 7 ili 14 dana (vidjeti bilješku **2.8.2.**) Novac se uglavnom drži u ESB-u, u kojem se na sva nepodmirena novčana salda primjenjuje kratkoročna kamatna stopa na tržištu novca u eurima, umanjena za 20 baznih bodova. Svi prihodi od držanja gotovine i drugih investicijskih instrumenata obuhvaćeni su računima za troškove upravljanja likvidnošću.

Riznica

Komisija je uvela mjere za redovito usklađivanje kamatnih prihoda od svojih bankovnih računa s tržišnim kamatnim stopama i njihovim eventualnim fluktuacijama.

Računi za vlastita sredstva zaštićeni su od svih troškova jer su u skladu s člankom 9. stavkom 1. Uredbe Vijeća (EU, Euratom) br. 609/2014 bez naknade ili kamata.

Računi otvoreni u riznicama država članica na koje se uplaćuju vlastita sredstva nisu kamatonosni te se za njih ne plaćaju naknade. Za račune u nacionalnim središnjim bankama (vlastita sredstva i drugo) plaćaju se naknade po službenim stopama pojedine institucije.

Komisija prilagođava svoje postupke upravljanja novcem u skladu s postojećim tržišnim kamatnim uvjetima. Novčana sigurnosna pričuva drži se na središnjim depozitnim računima na temelju tjednog financiranja s računa za vlastita sredstva da bi se pokrile potrebe za plaćanjem u svrhu izvršenja proračuna i pritom izbjegli viškovi.

Na prekonoćna salda na računima otvorenima u komercijalnim i središnjim bankama kamate se obračunavaju svakodnevno primjenom promjenjivih tržišnih kamatnih stopa na koje se primjenjuje (pozitivna ili negativna) ugovorna marža.

Novčane kazne

Privremeno naplaćene novčane kazne ulažu se u portfelj dugoročnih obveznica s prosječnim trajanjem portfelja od 1,81 godine.

Zajednički fond za rezervacije

Ukupno prosječno trajanje portfelja zajedničkog fonda za rezervacije iznosi 3,56 godina.

EZUČ u likvidaciji

Iznosi EZUČ-a u likvidaciji ulažu se u portfelj dugoročnih obveznica s prosječnim trajanjem portfelja od 3,83 godine.

6.5. OSTALI CJENOVNI RIZICI

Na dan 31. prosinca 2025. EU je izložen riziku vlasničkih instrumenata koji proizlazi iz različitih ulaganja kao što su:

— vlasnička ulaganja koja ne kotiraju na burzi (kao što su poduzetnički kapital i druge vrste ulagačkih fondova);

— novčani fondovi (kao što je Jedinstveni fond EIB-a);

— ETF-ovi;

— ulaganja u udružene portfelje (vidjeti bilješku **2.4.2.1.**).

EU je izložen i riziku vlasničkih instrumenata koji proizlazi iz jamstava kojima se pokrivaju vlasnička ulaganja koja ne kotiraju na burzi i kvazivlasnička ulaganja, s kojima se postupa kao s izvedenicama po fer vrijednosti kroz višak ili manjak (vidjeti bilješku **2.4.2.2.**).

Rizik cijene vlasničkih instrumenata rizik je od promjene fer vrijednosti vlasničkih ulaganja zbog fluktuacija u cijenama vlasničkih instrumenata i/ili vrijednosti vlasničkih ulaganja pokrivenih jamstvom.

Učinak na višak ili manjak od 10-postotnog povećanja ili smanjenja vrijednosti navedenih instrumenata bio bi kako slijedi:

(u milijunima EUR)

	10 %	(10) %
Vlasnička ulaganja	*380*	*(380)*
Novčani fondovi, fondovi čijim se udjelima trguje na burzi i ulaganja u udružene portfelje	*681*	*(681)*
Jamstva za vlasnička ulaganja ([1])	*695*	*(695)*
Ukupno na dan 31.12.2025.	**1 756**	**(1 756)**
Vlasnička ulaganja	*320*	*(320)*
Novčani fondovi, fondovi čijim se udjelima trguje na burzi i ulaganja u udružene portfelje	*598*	*(598)*
Jamstva za vlasnička ulaganja ([1])	*606*	*(606)*
Ukupno na dan 31.12.2024.	**1 523**	**(1 523)**

([1]) *Rizik od jamstava za vlasnička ulaganja temelji se na zamišljenom iznosu koji je pokriven jamstvom.*

Unija ulaže u neuvrštenu imovinu čije vrijednosti nisu javno dostupne ili daje jamstva za tu imovinu. Te instrumente obično izvršavaju subjekti kojima je povjerena zadaća izvršenja tih instrumenata, koji se smatraju stručnima u toj industriji i koji redovito procjenjuju i prate vrijednost te imovine.

6.6. **KREDITNI RIZIK**

Najveća izloženost kreditnom riziku

(u milijunima EUR)

	31.12.2025.	31.12.2024.
Financijska imovina		
Zajmovi	*333 432*	*283 580*
Novac i novčani ekvivalenti	*103 041*	*63 163*
Potraživanja od razmjenskih transakcija ([1])	*3 742*	*3 240*
Financijska imovina po fer vrijednosti kroz višak ili manjak – dužnički vrijednosni papiri	*40 462*	*34 465*
Financijska imovina po fer vrijednosti kroz višak ili manjak – izvedenice	*1 585*	*1 110*
Financijska imovina po fer vrijednosti kroz višak ili manjak – zajmovi	*9*	–
Dana jamstva i obveze po zajmovima		
Ugovori o financijskom jamstvu	*65 474*	*60 857*
Obveze po zajmovima	*24*	*18 193*
Ukupno	**547 771**	**464 607**

([1]) Isključujući odgođene rashode.

Osim toga, EU je neizravno izložen kreditnom riziku putem svojih ulaganja u novčane fondove, korporativne obveznicke ETF-e i udružene portfelje dužničkih vrijednosnih papira (vidjeti bilješku **2.4.2.1.**), što može utjecati na njihove cijene (vidjeti bilješku **6.5.**).

Zajmovi: kreditna kvaliteta

(u milijunima EUR)

31.12.2025.					
	Faza 1	Faza 2	Faza 3	Kupljeni ili odobreni zajmovi umanjeni za kreditne gubitke	Ukupno
Kreditni rejting					
Izvrstan i visok rejting	*33 176*	–	–	–	*33 176*
Viši srednji rejting	*102 243*	–	–	–	*102 243*
Niži srednji rejting	*151 363*	–	–	–	*151 363*
Neinvesticijski rejting (među ostalim u statusu neispunjavanja obveza)	*4 340*	*72 630*	*28*	*21*	*77 019*
Bruto knjigovodstvena vrijednost	**291 122**	**72 630**	**28**	**21**	**363 801**
Rezervacija za gubitak zbog umanjenja vrijednosti	*(12)*	*(30 357)*	*(24)*	*24*	*(30 369)*
Neto knjigovodstvena vrijednost	**291 110**	**42 273**	**4**	**45**	**333 432**

(u milijunima EUR)

31.12.2024.					
	Faza 1	Faza 2	Faza 3	Kupljeni ili odobreni zajmovi umanjeni za kreditne gubitke	Ukupno
Kreditni rejting					
Izvrstan i visok rejting	*35 593*	–	–	–	*35 593*
Viši srednji rejting	*87 005*	–	–	–	*87 005*
Niži srednji rejting	*129 200*	–	–	–	*129 200*

(u milijunima EUR)

31.12.2024.					
	Faza 1	Faza 2	Faza 3	Kupljeni ili odobreni zajmovi umanjeni za kreditne gubitke	Ukupno
Neinvesticijski rejting (među ostalim u statusu neispunjavanja obveza)	*3 593*	*44 139*	*14*	*27*	*47 773*
Bruto knjigovodstvena vrijednost	**255 391**	**44 139**	**14**	**27**	**299 571**
Rezervacija za gubitak zbog umanjenja vrijednosti	*(31)*	*(15 969)*	*(14)*	*24*	*(15 991)*
Neto knjigovodstvena vrijednost	**255 360**	**28 170**	**(1)**	**51**	**283 580**

Prethodno navedene kategorije rizika u načelu se temelje na ljestvicama rejtinga vanjskih agencija za kreditni rejting. Odgovaraju sljedećim kategorijama:

— izvrstan i visoki rejting: Moody's P-1, Aaa – Aa3; S&P A-1+, A-1, AAA – AA -; Fitch F1+, F1, AAA – AA- i istovjetan rejting,

— viši srednji rejting: Moody's P-2, A1 – A3; S&P A-2, A+ – A-; Fitch F2, A+ – A- i istovjetan rejting,

— niži srednji rejting: Moody's P-3, Baa1 – Baa3, S&P A-3, BBB+ – BBB-; Fitch F3, BBB+ – BBB- i istovjetan rejting,

— neinvesticijski rejting: Moody's drugorazredni rejting, Ba1 – C; S&P B, C, D, BB+ – D; Fitch B, C, D, BB+ – D i istovjetan rejting.

EU upotrebljava kategorije rejtinga tih vanjskih agencija kao referentne vrijednosti za financijske instrumente i komercijalne banke. Međutim, nakon što samostalno analizira pojedine slučajeve, EU može zadržati iznose u određenoj kategoriji rizika iako je neka agencija za kreditni rejting smanjila rejting druge ugovorne strane.

Zajmovi u neinvesticijskom rejtingu uglavnom su zajmovi za financijsku pomoć trećim zemljama u financijskim poteškoćama. Svi zajmovi državama članicama imaju investicijski rejting i nalaze se u fazi 1. Zajmovi u fazi 2. uglavnom uključuju zajmove u okviru programa MFP, MFP+ i Instrumenta za Ukrajinu te makrofinancijsku pomoć u okviru Mehanizma suradnje za zajmove Ukrajini i zajmove Euratoma Ukrajini. Svi kupljeni ili odobreni zajmovi umanjeni za kreditne gubitke subrogirani su zajmovi iz programa mandata za vanjsko kreditiranje.

Uzimanje i davanje zajmova

U slučaju da dužnici ne ispunjavaju svoje obveze, Komisija može iskoristiti imovinu zajedničkog fonda za rezervacije za servisiranje bilo kojeg duga dospjelog u vezi sa zajmovima za makrofinancijsku pomoć (osim zajmova u okviru programa MFP+ i makrofinancijske pomoći u okviru Mehanizma suradnje za zajmove Ukrajini), zajmovima Euratoma trećim zemljama i zajmovima koji se temelje na politikama odobrenima u okviru instrumenata za zapadni Balkan i Moldovu.

Zajmovi odobreni Ukrajini u okviru izvanrednog programa makrofinancijske pomoći (6 milijardi EUR isplaćeno 2022.) prvo se pokrivaju svojim odjeljkom u zajedničkom fondu za rezervacije, a zatim i dodatnim jamstvima država članica od 3,7 milijardi EUR, koja su predviđena kao kreditno poboljšanje za te zajmove i time smanjuju ispravak vrijednosti za umanjenje vrijednosti priznat u vezi s tim zajmovima.

Očekuje se da će Ukrajina otplatiti zajam za makrofinancijsku pomoć u okviru Mehanizma suradnje za zajmove Ukrajini iz izvanrednih prihoda koji proizlaze iz imobilizirane ruske državne imovine odobrene Ukrajini kao bespovratnu potporu u okviru tog mehanizma. Unija je 2025. prikupila i Ukrajini dodijelila 622 milijuna EUR. Taj se iznos na kraju godine stavlja na namjenski bankovni račun i upotrijebit će se isključivo za servisiranje makrofinancijske pomoći, čime će se smanjiti kreditni gubici koji se očekuju od tog zajma.

Komisija upravlja izloženošću kreditnom riziku za zajmove Euratoma dobivanjem državnih jamstava, koja su na dan 31. prosinca 2025. iznosila 300 milijuna EUR (2024: 300 milijuna EUR).

Zajmovi odobreni državama članicama u okviru instrumenta SURE temelje se na sustavu dobrovoljnih jamstava država članica do 25 % maksimalnog iznosa dostupnog za financijsku pomoć.

Za sve kreditne gubitke po zajmovima državama članicama, programu MFP+, programu makrofinancijske pomoći u okviru Mehanizma suradnje za zajmove Ukrajini i Instrumentu za Ukrajinu Komisija može uputiti državama članicama poziv za plaćanje poštujući pritom gornje granice vlastitih sredstava („prostor u proračunu"; vidjeti bilješku **6.7.**).

Zajmovi: kretanja rezervacija za gubitak zbog umanjenja vrijednosti

(u milijunima EUR)

	Faza 1	Faza 2	Faza 3	Kupljeni ili odobreni zajmovi umanjeni za kreditne gubitke	Ukupno
Rezervacija za gubitke na dan 1.1.2025.	*31*	*15 969*	*14*	*(24)*	*15 991*
Prelazak u fazu 1	*1*	*(1)*	–	–	–
Prelazak u fazu 2	*(1)*	*1*	–	–	–
Prelazak u fazu 3	–	*(1)*	*1*	–	–
Novi zajmovi	*2*	*13 483*	*4*	–	*13 488*
Prestanak priznavanja – vraćena sredstva	*(0)*	*(1)*	*(0)*	–	*(2)*
Prestanak priznavanja – otpisana sredstva	–	–	*(3)*	–	*(3)*
Ponovno mjerenje rezervacija za gubitke	*(22)*	*907*	*(0)*	–	*885*
Ostalo	*2*	*2*	*8*	–	*11*
Rezervacija za gubitke na dan 31.12.2025.	**12**	**30 357**	**24**	**(24)**	**30 369**

Dodatna rezervacija za gubitak zbog umanjenja vrijednosti zajmova u fazi 2 uglavnom je posljedica novih zajmova Ukrajini isplaćenih u okviru Instrumenta za Ukrajinu i makrofinancijske pomoći u okviru Mehanizma suradnje za zajmove Ukrajini (vidjeti bilješku **2.4.1.1.**) i ažuriranja parametara rizika koji se primjenjuju u procjenama kreditnog rizika.

EU je 2025. Ukrajini odobrio subvencije za kamatne stope u iznosu od 1,1 milijuna EUR (2024.: 763 milijuna EUR) za kamate obračunate na neke od izvanrednih zajmova za MFP, MFP+ i Instrument za Ukrajinu. Amortizirani trošak prije izmjene iznosio je 37,7 milijardi EUR (2024.: 17,3 milijarde EUR). Ta izmjena ugovornih uvjeta obračunata je kao gubitak zbog promjene u izvještaju o financijskom rezultatu (vidjeti bilješku **3.15.**). Subvencija kamatnih stopa nije znatno utjecala na procjenu kreditnog rizika, pa su zajmovi na dan 31. prosinca 2025. i dalje bili klasificirani u fazu 2.

Vidjeti bilješku **1.5.5.** o politikama EU-a za klasificiranje zajmova po fazama.

Zajmovi: mjerenje očekivanog kreditnog gubitka

EU upotrebljava vjerojatnošću ponderiranu procjenu za mjerenje očekivanih kreditnih gubitaka. To uključuje procjenu razlike između ugovornih novčanih tokova i očekivanih novčanih tokova.

Unija za tu procjenu primjenjuje tri parametra kreditnog rizika:

— vjerojatnost nastanka statusa neispunjavanja obveza (PD): postotak koji predstavlja mogućnost da druga ugovorna strana ne ispuni svoju financijsku obvezu, bilo u sljedećih 12 mjeseci ili tijekom preostalog trajanja obveze,

— gubitak zbog nastanka statusa neispunjavanja obveza (LGD): postotak koji predstavlja očekivane gotovinske manjkove, uzimajući u obzir iznose za povrat i kolaterale,

— izloženost sa statusom neispunjavanja obveza: nepodmirena izloženost (iznos) u trenutku nastanka statusa neispunjavanja obveza.

Kako bi procijenila gubitak zbog nastanka statusa neispunjavanja obveza na izloženost javnom dugu, Unija uzima u obzir svoj *de facto* status povlaštenog vjerovnika.

Procijenjeni novčani tokovi tijekom očekivanog vijeka trajanja financijske imovine diskontiraju se po efektivnoj kamatnoj stopi.

Unija razmatra realne i utemeljene informacije usmjerene na budućnost, dostupne bez nepotrebnih troškova i napora, te prema potrebi prilagođava parametre modela.

Novac i novčani ekvivalenti: kreditna kvaliteta

(u milijunima EUR)

	31.12.2025.	31.12.2024.
Kreditni rejting		
Izvrstan i visok rejting	*101 584*	*57 251*
Viši srednji rejting	*821*	*4 161*
Niži srednji rejting	*533*	*1 722*
Neinvesticijski rejting	*104*	*28*
Bruto knjigovodstvena vrijednost	**103 041**	**63 163**
Rezervacija za gubitak zbog umanjenja vrijednosti	–	–
Neto knjigovodstvena vrijednost	**103 041**	**63 163**

Riznica

Većina sredstava u riznici Komisije drži se na računima za vlastita sredstva koje su države članice otvorile za uplaćivanje svojih doprinosa od vlastitih sredstava, uglavnom vlastita sredstva na temelju BND-a i PDV-a te tradicionalna vlastita sredstva. Ti se računi vode u riznicama država članica ili središnjim nacionalnim bankama, koje pretpostavljaju najniži kreditni rizik (ili rizik druge ugovorne strane) za Komisiju.

Kad je riječ o dijelu sredstava iz riznice Komisije koji se drže u komercijalnim bankama, sredstva se na te račune uplaćuju neposredno prije roka i time automatski upravlja sustav za upravljanje novčanim sredstvima riznice. Na svakom komercijalnom računu održavaju se količine novca kako bi se osiguralo da ukupni prekonoćni iznos dosljedno ostane ispod odgovarajućih ograničenja izloženosti druge ugovorne strane.

Pri odabiru komercijalnih banaka primjenjuju se posebne smjernice radi daljnjeg smanjenja rizika druge ugovorne strane kojemu je Komisija izložena. Te smjernice uključuju:

— odabir komercijalnih banaka putem poziva na podnošenje ponuda, s najnižim dugoročnim kreditnim rejtingom A- kreditne agencije S&P ili istovjetnim rejtingom,

— praćenje rejtinga i utvrđivanje maksimalne izloženosti svake financijske institucije, uzimajući u obzir kreditnu sposobnost i kapitalizaciju subjekta u financijskom sektoru,

— vođenje knjige blagajne u lokalnim bankama odabranima pojednostavnjenim postupkom javnog nadmetanja u delegacijama izvan EU-a, pri čemu uvjeti za dobivanje rejtinga ovise o lokalnoj situaciji. Kako bi se ograničila izloženost riziku, salda u knjigama blagajne drže se na najnižim mogućim razinama, redovito se na njih uplaćuju sredstva te se jedanput godišnje preispituju primijenjene gornje granice.

Likvidnost koja se drži u okviru jedinstvenog pristupa financiranju

U okviru jedinstvenog pristupa financiranju drži se novac dostatan za ispunjavanje svih predstojećih potreba za isplatama te kako bi se održala utvrđena sigurnosna pričuva i izbjegli eventualni viškovi. Novac se polaže na bankovni račun u ESB-u, u kratkoročne depozite na tržištu novca u nacionalnim središnjim bankama ili agencijama za financiranje u državnom vlasništvu, ili se ulaže u obratne repo ugovore osigurane likvidnim obveznicama. Stoga je kreditni rizik sigurnosne pričuve za likvidnost vrlo nizak.

Potraživanja: kreditna kvaliteta

(u milijunima EUR)

	Nisu dospjela	Dospjela 0 – 30 dana	Dospjela 31 – 90 dana	Dospjela 91 dan – 1 godina	Dospjela > 1 godine	Ukupno
Bruto knjigovodstvena vrijednost	2 063	18	22	52	179	*2 335*
Rezervacija za gubitak zbog umanjenja vrijednosti	(5)	(3)	(9)	(24)	(115)	*(156)*
Neto knjigovodstvena vrijednost na dan 31.12.2025.	**2 058**	**15**	**14**	**28**	**64**	**2 178**
Bruto knjigovodstvena vrijednost	1 508	15	33	27	207	*1 789*
Rezervacija za gubitak zbog umanjenja vrijednosti	(5)	(2)	(3)	(13)	(115)	*(138)*
Neto knjigovodstvena vrijednost na dan 31.12.2024.	**1 502**	**13**	**30**	**14**	**92**	**1 652**

Iznosi u ovoj tablici ne uključuju odgođene rashode i potraživanja od ugovora o financijskom jamstvu koja se mjere po fer vrijednosti kroz višak ili manjak (vidjeti bilješku 2.6.2.) jer ne podliježu zahtjevima o umanjenju vrijednosti.

Financijska imovina po fer vrijednosti kroz višak ili manjak – dužnički vrijednosni papiri: kreditna kvaliteta

Zajednički fond za rezervacije

Ponderirani prosječni kreditni rejting portfelja zajedničkog fonda za rezervacije jest A (agencije S&P ili istovjetan rejting).

Privremeno naplaćene novčane kazne: portfelj fonda BUFI

Ponderirani prosječni kreditni rejting portfelja jest A (agencije S&P ili istovjetan rejting).

Primljena financijska jamstva

Politika upravljanja rizicima koja se primjenjuje na prihvatljivost financijskih jamstava jamči visoku kreditnu kvalitetu za Komisiju. Ta politika uključuje:

— određivanje najveće kreditne izloženosti prema određenom subjektu financijskog sektora na temelju njegova kreditnog rejtinga i razine kapitala subjekta kako je prikazano u njegovim financijskim izvještajima po MSFI-jima,

— redovito ispitivanje jesu li nepodmirena jamstva u skladu sa zahtjevima politike.

EZUČ u likvidaciji

Ponderirani prosječni kreditni rejting portfelja jest A- (agencije S&P ili istovjetan rejting).

Financijska imovina po fer vrijednosti kroz višak ili manjak – izvedenice: kreditna kvaliteta

Izvedena imovina EU-a uglavnom se odnosi na jamstva za portfelje vlasničkih ulaganja. Kreditni rizik ograničen je na rizik druge ugovorne strane. Jamstvo za vlasnička ulaganja namirit će se uglavnom s Grupom EIB-a, čiji je rejting AAA, čime se smanjuje kreditni rizik.

Banka za međunarodne namire jedina je druga ugovorna strana za sve važeće valutne terminske ugovore na dan 31. prosinca 2025. Zbog toga nisu potrebna nikakva kreditna poboljšanja, kao što su kolateral ili jamstva.

Ugovori o financijskom jamstvu: kreditna kvaliteta

(u milijunima EUR)

	31.12.2025.			31.12.2024.		
	Faza 1	Faza 2	Ukupno	Faza 1	Faza 2	Ukupno
Dugoročni rejting						
Izvrstan i visok rejting	*19*	*1*	*20*	*1*	*–*	*1*
Viši srednji rejting	*69*	*12*	*81*	*5*	*–*	*5*
Niži srednji rejting	*108*	*2*	*109*	*137*	*–*	*137*
Neinvesticijski rejting	*39 396*	*25 813*	*65 209*	*34 912*	*25 746*	*60 658*
Upravljanje na skupnoj osnovi/ bez rejtinga	*10*	*45*	*55*	*10*	*47*	*56*
Ukupno	**39 602**	**25 872**	**65 474**	**35 064**	**25 793**	**60 857**

Ugovori o financijskom jamstvu: kretanja rezervacija za gubitke

(u milijunima EUR)

	Faza 1	Faza 2	Ukupno
Rezervacija za gubitke na dan 1.1.2025.	*1 930*	*2 075*	*4 005*
Prelazak u fazu 2 ([1])	*(48)*	*48*	*–*
Prelazak u fazu 1 ([1])	*28*	*(28)*	*–*
Povećanja	*377*	*1 257*	*1 634*
Prestanak jamstava	*(340)*	*(2)*	*(342)*
Ponovno mjerenje	*397*	*107*	*504*
Rezervacija za gubitke na dan 31.12.2025.	**2 345**	**3 456**	**5 800**
Knjigovodstvena vrijednost obveze za financijska jamstva na dan 31.12.2025.	**4 061**	**3 668**	**7 729**

([1]) *Prelasci iz faze 1 i faze 2 i u te faze mjere se po ispravku vrijednosti za umanjenje vrijednosti početnog stanja, pri čemu su promjene iznosa koje proizlaze iz promjene faze (tj. mjerenje po 12-mjesečnom očekivanom kreditnom gubitku ili očekivanom kreditnom gubitku tijekom vijeka trajanja) dio ponovnog mjerenja.*

Povećanje rezervacija za gubitke za jamstva u fazi 2. u 2025. uglavnom je posljedica novih operacija potpisanih u okviru Jamstva za Ukrajinu (vidjeti bilješku **4.1.1.**).

Od nepodmirenog očekivanog kreditnog gubitka za jamstva u fazi 2 od 3,5 milijarde EUR na dan 31. prosinca 2025., iznos od 1,7 milijardi EUR odnosi se na jamstva mandata za vanjsko kreditiranje (vidjeti bilješku **4.1.1.**). To uključuje 0,9 milijardi EUR očekivanog kreditnog gubitka tijekom vijeka trajanja za izloženost EIB-a u Ukrajini (3,4 milijarde EUR nepodmirenih zajmova EIB-a drugim ugovornim stranama u Ukrajini za koje jamči EU).

Vidjeti bilješku **1.5.12.** o politikama EU-a za klasificiranje ugovora o financijskom jamstvu po fazama.

Proračunska jamstva

Unija je kreditnom riziku izložena uglavnom kroz operacije za koje daje jamstva. Ako se pogorša kreditna kvaliteta temeljnih operacija, povećava se vjerojatnost nastanka statusa neispunjavanja obveza, a time i aktivacije jamstava Unije.

Kako bi pratila taj rizik i upravljala njime, Komisija se oslanja na model kreditnog rizika kojim se procjenjuju potencijalni gubici. Model upotrebljava podatke provedbenih partnera i kombinira ih sa stručnom prosudbom kako bi se procjena rizika provela u skladu s transakcijom i relevantnim gospodarskim okolnostima.

6.7. **RIZIK LIKVIDNOSTI**

Analiza dospijeća neizvedenih financijskih obveza prema preostalom ugovornom dospijeću

(u milijunima EUR)

	Nediskontirani ugovorni novčani tokovi				Knjigovodstvena vrijednost
	< 1 godine	1 – 5 godina	> 5 godina	Ukupno	
Uzeti zajmovi	*(98 561)*	*(240 053)*	*(578 604)*	*(917 217)*	*(731 224)*
Obveze	*(65 037)*	–	–	*(65 037)*	*(65 037)*
Ostalo	*(180)*	*(608)*	*(1 157)*	*(1 944)*	*(1 773)*
Ukupno na dan 31.12.2025.	**(163 777)**	**(240 661)**	**(579 760)**	**(984 199)**	**(798 034)**
Uzeti zajmovi	*(61 589)*	*(201 152)*	*(468 669)*	*(731 410)*	*(594 028)*
Obveze	*(55 414)*	–	–	*(55 414)*	*(55 414)*
Ostalo	*(168)*	*(560)*	*(850)*	*(1 578)*	*(1 398)*
Ukupno na dan 31.12.2024.	**(117 171)**	**(201 711)**	**(469 519)**	**(788 401)**	**(650 839)**

Analiza dospijeća izvedenih financijskih obveza prema preostalom ugovornom dospijeću

(u milijunima EUR)

	Nediskontirani ugovorni novčani tokovi				Knjigovodstvena vrijednost
	< 1 godine	1 – 5 godina	> 5 godina	Ukupno	
Strana davanja u izvedenici	*(1 184)*	*(11)*	–	*(1 195)*	
Strana primanja u izvedenici	*1 138*	*7*	–	*1 145*	
Neto novčani tokovi na dan 31.12.2025.	**(46)**	**(4)**	–	**(50)**	**(48)**
Strana davanja u izvedenici	*(1 779)*	*(7)*	*(4)*	*(1 790)*	
Strana primanja u izvedenici	*1 691*	–	–	*1 691*	
Neto novčani tokovi na dan 31.12.2024.	**(88)**	**(7)**	**(4)**	**(99)**	**(98)**

Analiza dospijeća izdanih ugovora o financijskom jamstvu prema najranijem razdoblju u kojem se jamstvo može aktivirati

(u milijunima EUR)

	Maksimalni iznos jamstva				Knjigovodstvena vrijednost
	< 1 godine	1 – 5 godina	> 5 godina	Ukupno	
Ugovori o financijskom jamstvu na dan 31.12.2025.	*(63 617)*	*(1 637)*	*(13 966)*	*(79 220)*	*(7 729)*
Ugovori o financijskom jamstvu na dan 31.12.2024.	*(64 115)*	*(2 211)*	*(10 271)*	*(76 597)*	*(6 379)*

Analiza dospijeća neiskorištenih obveza po zajmovima

(u milijunima EUR)

	Najviši iznos neiskorištenih obveza po zajmovima				Knjigovodstvena vrijednost
	< 1 godine	1 – 5 godina	> 5 godina	Ukupno	
Neiskorištene obveze po zajmovima na dan 31.12.2025.	–	*15*	*9*	*24*	*3*
Neiskorištene obveze po zajmovima na dan 31.12.2024.	*18 152*	*41*	–	*18 193*	*7 082*

Uzimanje zajmova

Prvo EU-ovo osiguranje otplate uzetih zajmova pravodobna je naplata odgovarajuće financijske pomoći i otplata zajmova NGEU-a. Međutim, postoje dodatne zaštitne mjere koje se mogu primijeniti ako zajmoprimci ne ispune svoje obveze plaćanja ili kasne s plaćanjem.

Komisija je uspostavila kratkoročnu privremenu mjeru nazvanu proračunsko pokriće, kojom se jamči likvidnost za pokrivanje plaćanja obveza koje proizlaze iz naizmjeničnih programa financijske pomoći.

Zajednički fond za rezervacije osigurava pričuvu likvidnosti za zajmove trećim zemljama u okviru MFP-a (osim programa MFP+ i makrofinancijske pomoći u okviru Mehanizma suradnje za zajmove Ukrajini), Euratoma, Instrumenta za zapadni Balkan i Instrumenta za Moldovu. Ta se pričuva može upotrijebiti za otplatu odgovarajućih uzetih zajmova.

Ako dostupna imovina u pričuvi nije dostatna za pokriće stvarnih gubitaka, Komisija će aktivirati mjere za osiguravanje dodatnih sredstava kao što su privremena upotreba sredstava riznice Komisije, privremeni prijenosi ili dodatni rashodi iz proračuna Unije.

Zajmovi odobreni Ukrajini u okviru izvanrednog programa makrofinancijske pomoći pokriveni su svojim odjeljkom u zajedničkom fondu za rezervacije te dodatnim jamstvima država članica (vidjeti bilješku **6.6.**).

Za uzete i dane zajmove isplaćene u okviru jedinstvenog pristupa financiranju Komisija može primijeniti aktivno upravljanje gotovinom i kratkoročno uzimanje zajma da bi servisirala dugove EU-a. Za upravljanje rizikom likvidnosti u okviru tog pristupa zahtijeva se provedba postupaka za upravljanje likvidnošću i namjenskih alata za praćenje i aktivno upravljanje likvidnošću.

Komisija od država članica može i zatražiti sredstva do gornje granice vlastitih sredstava za servisiranje dugova EU-a. U odluci o vlastitim sredstvima utvrđeno je da gornja granica za vlastita sredstva za godišnja odobrena sredstva za plaćanje iznosi 1,40 % bruto nacionalnog dohotka (BND) država članica uz dodatno privremeno povećanje od 0,6 postotnih bodova isključivo za NGEU. U proračun za 2025. uključen je ukupan iznos vlastitih sredstava od 0,83 % BND-a EU-a za financiranje rashoda. To znači da je 31. prosinca 2025. za pokrivanje tih obveza bila dostupna preostala raspoloživa razlika od 1,17 %.

Naposljetku, zajmovi odobreni državama članicama u okviru instrumenta SURE temelje se na sustavu dobrovoljnih jamstava država članica do 25 % maksimalnog iznosa dostupnog za financijsku pomoć. Prije aktiviranja tih jamstava očekuje se da će Komisija ispitati mogućnost iskorištavanja razlike raspoložive u okviru gornje granice vlastitih sredstava za odobrena sredstva za plaćanje.

Neiskorištene obveze po zajmovima na dan 31. prosinca 2024. uglavnom se odnose na zajam makrofinancijske pomoći u okviru Mehanizma suradnje za zajmove Ukrajini u iznosu od 18,1 milijarde EUR (vidjeti bilješku **2.4.1.1.**). Taj je zajam u cijelosti isplaćen 2025.

Riznica

Načelima proračuna EU-a osigurava se da su ukupna novčana sredstva za određenu godinu uvijek dovoljna za izvršenje svih plaćanja.

Ukupni doprinosi država članica zajedno s raznim primicima jednaki su iznosu odobrenih sredstava za plaćanje u relevantnoj proračunskoj godini. Doprinosi država članica uplaćuju se, međutim, u dvanaest obroka godišnje i temelje se na donesenom proračunu, dok plaćanja ovise o potrebama poslovanja.

Doprinosi država članica koji se odnose na izmjene proračuna odobrene u određenome mjesecu (N) postaju dostupni tek prvog radnog dana u mjesecu N + 1 ili N + 2, dok su povezana odobrena sredstva za plaćanje odmah dostupna.

Kako bi se osiguralo da dostupna sredstva iz riznice uvijek budu dostatna za pokrivanje plaćanja koja se moraju izvršiti svakog mjeseca, utvrđeni su postupci za redovito predviđanje novčanih sredstava. Prema potrebi može se zatražiti da države članice unaprijed uplate vlastita sredstva ili dodatna sredstva do određenih iznosa i pod uvjetima predviđenima Uredbom (EU, Euratom) br. 609/2014.

Osim toga, u okviru dnevnih operacija riznice Komisije automatiziranim upravljanjem novčanim sredstvima osigurava se dovoljna likvidnost svih bankovnih računa Komisije.

Novčane kazne

Fondom BUFI upravlja se tako da se održi dovoljna razina likvidnosti i mobilizacije za ispunjavanje kratkoročnih obveza. Portfelj se sastoji od uglavnom visokolikvidnih vrijednosnih papira koji se lako mogu prodati kako bi se podmirili novčani odljevi. Udio novca, novčanih ekvivalenata i vrijednosnih papira s dospijećem kraćim od godine dana iznosi otprilike 41 %.

Proračunska jamstva

U Unijinoj analizi dospijeća za ugovore o financijskom jamstvu primjenjuje se razboriti pristup na temelju kojeg se maksimalni iznos danog jamstva raspoređuje u najranije razdoblje u kojem se to jamstvo može aktivirati. Međutim, malo je vjerojatno da će cijeli iznos jamstva Unije aktivirati u prvom razdoblju, a očekivani gubitak često je niži od gornje granice jamstva. Stoga iznos rizika likvidnosti treba razmatrati u vezi s knjigovodstvenom vrijednošću jamstvenih obveza.

Ključni cilj okvira za upravljanje rizicima jest osigurati da proračun Unije može ispuniti svoje obveze, a da se ne poremeti uobičajeno izvršenje proračuna. To uključuje ublažavanje rizika likvidnosti povezanoga s proračunskim jamstvima, tj. rizika da neće biti dovoljno sredstva za pravodobno ispunjenje obveza plaćanja.

Kako bi se ublažio taj rizik, svako proračunsko jamstvo poduprto je dostatnim iznosom rezervacija uplaćenim u zajednički jamstveni fond kako bi se osiguralo pravodobno plaćanje aktiviranih jamstava. Unija redovito prati adekvatnost stope rezervacija svakog programa proračunskih jamstava i svake godine izvještava o tome jesu li ti iznosi dostatni za pokrivanje rizika za sljedećih pet godina, uz utvrđenu razinu pouzdanosti.

Uz to, Unija je uspostavila dodatne zaštitne mjere, kao što su privremeni prijenosi između odjeljaka zajedničkog fonda za rezervacije i iskorištavanje sredstava središnje riznice Komisije, kako bi se prema potrebi osigurala raspoloživost dostatnih sredstava.

Zajednički fond za rezervacije

Zajedničkim fondom za rezervacije upravlja se tako da se osigura dovoljna razina likvidnosti i mobilizacije njegove imovine za ispunjavanje kratkoročnih obveza. Portfelj se sastoji od likvidne imovine koja se lako može prodati kako bi se prema potrebi podmirili novčani odljevi. Novac, novčani ekvivalenti i vrijednosni papiri koji dospijevaju u roku od jedne godine čine otprilike 10 % portfelja.

Namira ugovora o izvedenicama provodi se u bruto iznosima i temelji se na datumu dospijeća tih ugovora. Ako je potrebno, obveze se ispunjavaju prodajom imovine u američkim dolarima ili razmjenskom transakcijom, što može dovesti do odljeva novca zbog razlika u valutnom tečaju.

7. IZVJEŠTAVANJE POVEZANIH STRANAKA

7.1. POVEZANE STRANKE

Povezane stranke Unije su konsolidirani subjekti Unije, pridruženi subjekti i ključno upravljačko osoblje tih subjekata. Transakcije između tih subjekata izvršavaju se u okviru redovnih operacija koje provodi EU-a te stoga u skladu s računovodstvenim pravilima EU-a nisu potrebni posebni zahtjevi za izvještavanje o tim transakcijama.

7.2. PRAVA KLJUČNOG UPRAVLJAČKOG OSOBLJA

Za potrebe prikaza informacija o transakcijama povezanih stranaka koje se odnose na ključno upravljačko osoblje EU-a, te su osobe podijeljene u sljedećih pet kategorija:

Kategorija 1: predsjednici Europskog vijeća, Komisije i Suda Europske unije

Kategorija 2: potpredsjednik Komisije i visoki predstavnik EU-a za vanjske poslove i sigurnosnu politiku te ostali potpredsjednici Komisije

Kategorija 3: glavni tajnik Vijeća, članovi Komisije, suci i nezavisni odvjetnici Suda Europske unije, predsjednik i članovi Općeg suda, Ombudsman i Europski nadzornik za zaštitu podataka

Kategorija 4: predsjednik i članovi Europskog revizorskog suda

Kategorija 5: najviše rangirani službenici institucija i agencija.

Sažetak njihovih prava navodi se u nastavku. Dodatne informacije sadržane su u Pravilniku o osoblju objavljenom na internetskim stranicama Europa koji je službeni dokument u kojem se opisuju prava i obveze svih dužnosnika EU-a. Ključno upravljačko osoblje nije dobilo povlaštene zajmove od EU-a.

FINANCIJSKA PRAVA KLJUČNOG UPRAVLJAČKOG OSOBLJA

EUR

Pravo (po zaposleniku)	Kategorija 1	Kategorija 2	Kategorija 3	Kategorija 4	Kategorija 5
Osnovna plaća (mjesečno)	*35 860,91*	*32 482,71 – 33 782,02*	*25 986,17 – 29 234,44*	*28 065,06 – 29 884,10*	*16 523,41 – 25 986,17*
Naknada za boravak u stranoj zemlji i naknada za život u inozemstvu	*15 %*	*15 %*	*15 %*	*15 %*	*0 – 4 % – 16 %*
Obiteljske naknade:					
Naknada za kućanstvo (postotak plaće)	*2 % + 241,21*	*2 % + 241,21*	*2 % + 241,21*	*2 % + 241,21*	*2 % + 241,21*
Naknada za uzdržavano dijete	*527,06*	*527,06*	*527,06*	*527,06*	*527,06*
Naknada za dijete predškolske dobi	*128,76*	*128,76*	*128,76*	*128,76*	*128,76*
Naknada za obrazovanje ili	*357,63*	*357,63*	*357,63*	*357,63*	*357,63*
Naknada za obrazovanje izvan mjesta rada	*715,26*	*715,26*	*715,26*	*715,26*	*715,26*
Naknada za predsjedavajuće suce	*Nije primjenjivo*	*Nije primjenjivo*	*1 111,04*	*Nije primjenjivo*	*Nije primjenjivo*
Naknada za troškove reprezentacije	*1 943,34*	*1 248,97*	*832,83*	*Nije primjenjivo*	*Nije primjenjivo*
Naknada za godišnje putne troškove	*Nije primjenjivo*	*Nije primjenjivo*	*Nije primjenjivo*	*Nije primjenjivo*	*Nadoknađeno*
Prijenosi u države članice:					
Naknada za obrazovanje ([1])	*Da*	*Da*	*Da*	*Da*	*Da*
% plaće ([1])	*5 %*	*5 %*	*5 %*	*5 %*	*5 %*
% plaće bez korekcijskog koeficijenta	*najviše 25 %*	*najviše 25 %*	*najviše 25 %*	*najviše 25 %*	*najviše 25 %*
Troškovi reprezentacije	*Nadoknađeno*	*Nadoknađeno*	*Nadoknađeno*	*Nije primjenjivo*	*Nije primjenjivo*

EUR

Pravo (po zaposleniku)	Kategorija 1	Kategorija 2	Kategorija 3	Kategorija 4	Kategorija 5
Preuzimanje dužnosti:					
Troškovi nastanjenja	*71 721,82*	*64 965,42 – 67 564,04*	*51 972,34 – 58 468,88*	*56 130,12 – 59 768,20*	*Nadoknađeno*
Troškovi putovanja članova obitelji	*Nadoknađeno*	*Nadoknađeno*	*Nadoknađeno*	*Nadoknađeno*	*Nadoknađeno*
Troškovi selidbe	*Nadoknađeno*	*Nadoknađeno*	*Nadoknađeno*	*Nadoknađeno*	*Nadoknađeno*
Odlazak s dužnosti:					
Troškovi preseljenja	*35 860,91*	*32 482,71 – 33 782,02*	*25 986,17 – 29 234,44*	*28 065,06 – 29 884,10*	*Nadoknađeno*
Troškovi putovanja članova obitelji	*Nadoknađeno*	*Nadoknađeno*	*Nadoknađeno*	*Nadoknađeno*	*Nadoknađeno*
Troškovi selidbe	*Nadoknađeno*	*Nadoknađeno*	*Nadoknađeno*	*Nadoknađeno*	*Nadoknađeno*
Prijelazno razdoblje (% plaće) ([2])	*40 – 65 %*	*40 – 65 %*	*40 – 65 %*	*40 – 65 %*	*Nije primjenjivo*
Zdravstveno osiguranje	*Pokriva se*	*Pokriva se*	*Pokriva se*	*Pokriva se*	*Pokriva se*
Mirovina (% plaće prije oporezivanja)	*najviše 70 %*	*najviše 70 %*	*najviše 70 %*	*najviše 70 %*	*najviše 70 %*
Odbici:					
Porez Zajednice	*8 – 45 %*	*8 – 45 %*	*8 – 45 %*	*8 – 45 %*	*8 – 45 %*
Zdravstveno osiguranje (% plaće)	*1,7 %*	*1,7 %*	*1,7 %*	*1,7 %*	*1,7 %*
Posebni porez na plaću	*7 %*	*7 %*	*7 %*	*7 %*	*6 – 7 %*
Odbitak za mirovinu	*Nije primjenjivo*	*Nije primjenjivo*	*Nije primjenjivo*	*Nije primjenjivo*	*13,10 %*
Broj osoba na kraju godine	***3***	***8***	***93***	***27***	***116***

([1]) *Uz primjenu korekcijskog koeficijenta.*
([2]) *Plaćaju se prve 3 godine nakon odlaska s dužnosti.*

8. **DOGAĐAJI NAKON DATUMA BILANCE**

Do datuma potpisivanja ove računovodstvene dokumentacije računovodstveni službenik Komisije nije otkrio nikakva značajna pitanja koja bi nalagala zasebno objavljivanje u ovom odjeljku niti su mu takva pitanja prijavljena. Računovodstvena dokumentacija i s njome povezane bilješke izrađene su na temelju najnovijih dostupnih informacija i to se odražava u objavljenim informacijama.

9. **OPSEG KONSOLIDACIJE**

A. **KONTROLIRANI SUBJEKTI (54)**	
1. **Institucije i savjetodavna tijela (11)**	
Vijeće Europske unije	*Europski nadzornik za zaštitu podataka*
Sud Europske unije	*Europski gospodarski i socijalni odbor*
Europska komisija	*Europska služba za vanjsko djelovanje*
Europski odbor regija	*Europski ombudsman*
Europsko Vijeće	*Europski parlament*
Europski revizorski sud	
2. **Agencije I druga tijela EU-a (41)**	
2.1. ***Izvršne agencije (6)***	
Europska izvršna agencija za klimu, infrastrukturu i okoliš (CINEA)	*Izvršna agencija za Europsko vijeće za inovacije i MSP-ove (EISMEA)*
Europska izvršna agencija za obrazovanje i kulturu (EACEA)	*Izvršna agencija Europskog istraživačkog vijeća (ERCEA)*
Europska izvršna agencija za zdravlje i digitalno gospodarstvo (HaDEA)	*Europska izvršna agencija za istraživanje (REA)*
2.2. ***Decentralizirane agencije i druga tijela (35)***	
Agencija za potporu Tijelu europskih regulatora za elektroničke komunikacije (Ured BEREC-a)	*Ured europskog javnog tužitelja (EPPO)*
Ured Zajednice za biljne sorte (CPVO)	*Europsko nadzorno tijelo za vrijednosne papire i tržišta kapitala (ESMA)*
Europska agencija za sigurnost i zdravlje na radu (EU-OSHA)	*Europska zaklada za osposobljavanje (ETF)*
Europsko nadzorno tijelo za bankarstvo (EBA)	*Agencija Europske unije za azil (EUAA)*
Agencija za europsku graničnu i obalnu stražu (Frontex)	*Agencija Europske unije za suradnju u kaznenom pravosuđu (Eurojust)*
Europski centar za sprečavanje i kontrolu bolesti (ECDC)	*Agencija Europske unije za kibersigurnost (ENISA)*
Europski centar za razvoj strukovnog osposobljavanja (Cedefop)	*Agencija Europske unije za temeljna prava (FRA)*
Europska agencija za kemikalije (ECHA)	*Agencija Europske unije za suradnju tijela za izvršavanje zakonodavstva (Europol)*
Europska agencija za okoliš (EEA)	*Agencija Europske unije za osposobljavanje u području izvršavanja zakonodavstva (CEPOL)*
Europska agencija za kontrolu ribarstva (EFCA)	*Agencija Europske unije za željeznice (ERA)*
Europska agencija za sigurnost hrane (EFSA)	*Agencija Europske unije za suradnju energetskih regulatora (ACER)*

Europska zaklada za poboljšanje životnih i radnih uvjeta (Eurofound)	*Agencija Europske unije za operativno upravljanje opsežnim informacijskim sustavima u području slobode, sigurnosti i pravde (eu-LISA)*
Europski institut za jednakost spolova (EIGE)	*Agencija Europske unije za svemirski program (EUSPA)*
Europsko nadzorno tijelo za osiguranje i strukovno mirovinsko osiguranje (EIOPA)	*Agencija Europske unije za sigurnost zračnog prometa (EASA)*
Europsko zajedničko poduzeće za ITER i razvoj energije fuzije (Fuzija za energiju)	*Agencija Europske unije za droge (EUDA)*
Europsko nadzorno tijelo za rad (ELA)	*Ured Europske unije za intelektualno vlasništvo (EUIPO)*
Europska agencija za pomorsku sigurnost (EMSA)	*Prevoditeljski centar za tijela Europske unije (CdT)*
Europska agencija za lijekove (EMA)	

3. **Ostali kontrolirani subjekti (2)**

Europska zajednica za ugljen i čelik u likvidaciji (EZUČ u likvidaciji)	*Europski institut za inovacije i tehnologiju (EIT)*

B. **PRIDRUŽENI SUBJEKTI (1)**

Europski investicijski fond (EIF)	

MANJI SUBJEKTI

Subjekti navedeni u nastavku nisu konsolidirani primjenom metode udjela u konsolidirane financijske izvještaje Unije za 2025. jer nisu značajni:

MANJI SUBJEKTI (11)

Zajedničko poduzeće za čipove (Chip JU)

Zajedničko poduzeće za Europu kao kružno biogospodarstvo (CBE JU)

Zajedničko poduzeće za čisto zrakoplovstvo (CAJU)

Zajedničko poduzeće za čisti vodik (Clean H2 JU)

Zajedničko poduzeće za europsku željeznicu (EU-RAIL JU)

Europski stručni centar u području kibersigurnosti (ECCC)

Zajedničko poduzeće za europsko računalstvo visokih performansi (EuroHPC)

Zajedničko poduzeće za globalno zdravlje EDCTP3 (GH EDCP3 JU)

Zajedničko poduzeće za inicijativu za inovativno zdravlje (IHI JU)

Zajedničko poduzeće za istraživanja o upravljanju zračnim prometom jedinstvenog europskog neba 3 (SESAR 3 JU)

Zajedničko poduzeće za pametne mreže i usluge (SNS JU)

Godišnja računovodstvena dokumentacija prethodno navedenih subjekata javno je dostupna na internetskim stranicama tih subjekata.

IZVJEŠĆA O IZVRŠENJU PRORAČUNA I OBJAŠNJENJA ([56])

SADRŽAJ

Stranica

1. REZULTAT IZVRŠENJA PRORAČUNA EU-a 143
2. IZVJEŠTAJI O USPOREDBI PRORAČUNSKIH PREDVIĐANJA I STVARNIH IZNOSA 144
3. BILJEŠKE UZ IZVJEŠĆA O IZVRŠENJU PRORAČUNA 145
   - 3.1. PRORAČUNSKI OKVIR EU-a 145
   - 3.2. VIŠEGODIŠNJI FINANCIJSKI OKVIR 2021. – 2027. 145
   - 3.3. DETALJNO RAŠČLANJIVANJE NASLOVA VFO-a (PROGRAMI) 148
   - 3.4. NextGenerationEU 149
   - 3.5. GODIŠNJI PRORAČUN 149
   - 3.6. PRIHODI 150
   - 3.7. IZRAČUN PRORAČUNSKOG REZULTATA 152
   - 3.8. USKLAĐENJE POSLOVNOG REZULTATA S PRORAČUNSKIM REZULTATOM 152
4. IZVRŠENJE PRORAČUNA EU-a ZA 2025. 154
5. IZVRŠENJE PRORAČUNSKIH PRIHODA EU-a 155
   - 5.1. SAŽETAK IZVRŠENJA PRORAČUNSKIH PRIHODA EU-a 155
6. IZVRŠENJE PRORAČUNSKIH RASHODA EU-a 156
   - 6.1. VFO: RAŠČLAMBA I PROMJENE ODOBRENIH SREDSTAVA ZA PREUZIMANJE OBVEZA I ODOBRENIH SREDSTAVA ZA PLAĆANJE 156
   - 6.2. VFO: IZVRŠENJE ODOBRENIH SREDSTAVA ZA PREUZIMANJE OBVEZA 158
   - 6.3. VFO: IZVRŠENJE ODOBRENIH SREDSTAVA ZA PLAĆANJE 159
   - 6.4. VFO: PROMJENE NEPODMIRNIH OBVEZA (RAL) 160
   - 6.5. VFO: NEPODMIRNE OBVEZE PO GODINI NASTANKA 160
   - 6.6. DETALJNI PRIKAZ VFO-a: RAŠČLAMBA I PROMJENE ODOBRENIH SREDSTAVA ZA PREUZIMANJE OBVEZA I ZA PLAĆANJE 161
   - 6.7. DETALJNI PRIKAZ VFO-a: IZVRŠENJE ODOBRENIH SREDSTAVA ZA PREUZIMANJE OBVEZA 172
   - 6.8. DETALJNI PRIKAZ VFO-a: IZVRŠENJE ODOBRENIH SREDSTAVA ZA PLAĆANJE 190
   - 6.9. DETALJNI PRIKAZ VFO-a: PROMJENE NEPODMIRNIH OBVEZA (RAL) 203
   - 6.10. DETALJNI PRIKAZ VFO-a: NEPODMIRNE OBVEZE PO GODINI NASTANKA 210
7. IZVRŠENJE PRORAČUNA PO INSTITUCIJAMA 216
   - 7.1. IZVRŠENJE PRORAČUNSKIH PRIHODA 216
   - 7.2. IZVRŠENJE ODOBRENIH SREDSTAVA ZA PREUZIMANJE OBVEZA 217
   - 7.3. IZVRŠENJE ODOBRENIH SREDSTAVA ZA PLAĆANJE 219
8. IZVRŠENJE PRORAČUNA AGENCIJA 220
   - 8.1. PRORAČUNSKI PRIHODI 220
   - 8.2. ODOBRENA SREDSTVA ZA PREUZIMANJE OBVEZA I ODOBRENA SREDSTVA ZA PLAĆANJE PO AGENCIJAMA 221

([56]) Treba napomenuti da zbog zaokruživanja iznosa na milijune eura neki financijski podaci u tablicama u nastavku možda ne daju točan zbroj.

1. **REZULTAT IZVRŠENJA PRORAČUNA EU-a**

(u milijunima EUR)

Bilješka		2025.	2024.
a	Prihodi za financijsku godinu	224 398	250 609
b	Plaćanja na temelju odobrenih sredstava za tekuću godinu	(212 797)	(244 309)
c	Odobrena sredstva za plaćanje prenesena u godinu N + 1	(6 087)	(3 848)
d	Poništenje neiskorištenih odobrenih sredstava prenesenih iz godine N–1	273	334
e	*Kretanja namjenskih prihoda (B)–(A)*	(3 579)	(1 486)
	Neiskorištena odobrena sredstva na kraju tekuće godine (A)	28 271	24 692
	Neiskorištena odobrena sredstva na kraju prethodne godine (B)	24 692	23 206
f	*Tečajne razlike za godinu*	(130)	44
	Proračunski rezultat	**2 078**	**1 345**

Proračunski rezultat EU-a vraća se državama članicama u narednoj godini odbitkom od iznosa koje trebaju platiti u toj godini. On se izračunava u skladu s člankom 1. stavkom 1. Uredbe Vijeća (EU, Euratom) br. 608/2014 ([57]) o utvrđivanju provedbenih mjera za sustav vlastitih sredstava. Više informacija dostupno je u odjeljku **3.7.** Izračun proračunskog rezultata.

a. Prihodi za financijsku godinu: tablica 5.1. „Sažetak izvršenja proračunskih prihoda EU-a"; stupac 8 „Ukupni prihodi".

b. Plaćanja na temelju odobrenih sredstava za tekuću godinu: tablica 6.3. „VFO – izvršenje odobrenih sredstava za plaćanje", stupac 2 „Plaćanja izvršena iz donesenog proračuna" i stupac 4 „Plaćanja izvršena iz namjenskih prihoda".

c. Odobrena sredstva za plaćanje prenesena u godinu N + 1: tablica 6.3. „VFO – izvršenje odobrenih sredstava za plaćanje", stupac 7 „automatski prijenosi" i stupac 8 „prijenosi na temelju odluke".

d. Poništenje neiskorištenih odobrenih sredstava za plaćanje prenesenih iz godine N–1: uzima se u obzir iznos prenesenih odobrenih sredstava za plaćanje (automatski i na temelju odluke) na kraju prethodne godine i „Plaćanja izvršena iz prijenosa" u tekućoj godini kako je navedeno u stupcu 3 tablice 6.3. „VFO – izvršenje odobrenih sredstava za plaćanje".

e. Promjene ukupnih namjenskih prihoda na kraju godine: izračunava se razlika između iznosa namjenskih prihoda na kraju prethodne godine (uvećano) i iznosa namjenskih prihoda na kraju tekuće godine (kako je navedeno u stupcu 8 tablice 6.3. „VFO – izvršenje odobrenih sredstava za plaćanje" – umanjeno) kako bi se dobila neto promjena namjenskih prihoda u tekućoj godini.

f. Tečajne razlike uključuju realizirane i nerealizirane tečajne razlike.

([57]) Uredba Vijeća (EU, Euratom) br. 608/2014 od 26. svibnja 2014. o utvrđivanju provedbenih mjera za sustav vlastitih sredstava Europske unije (SL L 168, 7.6.2014., str. 29., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2014/608/oj).

2. IZVJEŠTAJI O USPOREDBI PRORAČUNSKIH PREDVIĐANJA I STVARNIH IZNOSA

Proračunski prihodi

(u milijunima EUR)

Glava		Doneseni početni proračun	Doneseni konačni proračun	Dodijeljena prava	Prihodi
1	Vlastita sredstva	151 161	154 322	155 448	155 418
2	Viškovi, salda i usklađenja	–	1 345	1 362	1 362
3	*Administrativni prihodi*	*2 425*	*2 425*	*3 272*	*3 226*
4	*Financijski prihodi, zatezne kamate i novčane kazne*	*183*	*1 659*	*18 874*	*2 618*
5	*Proračunska jamstva, operacije uzimanja i davanja zajmova*	–	–	*40 815*	*40 766*
6	*Prihodi, doprinosi i povrati koji se odnose na politike Unije*	*1 440*	*1 412*	*24 016*	*21 008*
	Ukupno	**155 209**	**161 163**	**243 787**	**224 398**
	od čega NextGenerationEU (NGEU)	–	–	*40 219*	*40 213*

Proračunski rashodi: obveze po naslovima višegodišnjeg financijskog okvira (VFO)

(u milijunima EUR)

Naslov VFO-a		Doneseni početni proračun	Doneseni konačni proračun	Ukupna raspoloživa odobrena sredstva	Preuzete obveze
1	Jedinstveno tržište, inovacije i digitalizacija	21 480	21 539	30 466	27 095
2	Kohezija, otpornost i vrijednosti	77 980	77 979	80 804	78 884
3	*Prirodni resursi i okoliš*	*56 731*	*56 700*	*58 961*	*57 658*
4	*Migracije i upravljanje granicama*	*4 791*	*4 645*	*5 338*	*4 738*
5	Sigurnost i obrana	2 633	2 633	2 742	2 666
6	*Susjedstvo i svijet*	*16 308*	*16 892*	*20 828*	*19 645*
7	Europska javna uprava	12 845	12 766	15 115	13 955
O	Izvan VFO-a	4 320	4 320	11 767	6 409
S	Mehanizmi solidarnosti u Uniji i izvan Unije (posebni instrumenti)	2 349	1 766	2 085	1 065
	Ukupno	**199 438**	**199 239**	**228 104**	**212 116**
	od čega NextGenerationEU (NGEU)	–	–	*232*	*39*

Proračunski rashodi: plaćanja po naslovima višegodišnjeg financijskog okvira (VFO)

(u milijunima EUR)

	Naslov VFO-a	Doneseni početni proračun	Doneseni konačni proračun	Ukupna raspoloživa odobrena sredstva	Izvršena plaćanja
1	Jedinstveno tržište, inovacije i digitalizacija	20 461	20 255	34 035	24 483
2	Kohezija, otpornost i vrijednosti	44 445	47 141	96 601	92 306
3	*Prirodni resursi i okoliš*	*52 092*	*56 039*	*61 329*	*59 589*
4	*Migracije i upravljanje granicama*	*3 204*	*3 564*	*4 386*	*3 819*
5	Sigurnost i obrana	2 143	1 839	1 947	1 872
6	*Susjedstvo i svijet*	*14 426*	*15 010*	*18 469*	*17 170*
7	Europska javna uprava	12 845	12 766	16 133	13 767
O	Izvan VFO-a	3 274	2 805	15 994	2 319
S	Mehanizmi solidarnosti u Uniji i izvan Unije (posebni instrumenti)	2 320	1 744	2 063	1 048
	Ukupno	**155 209**	**161 163**	**250 956**	**216 373**
	od čega NextGenerationEU (NGEU)	–	–	*43 760*	*41 739*

3. BILJEŠKE UZ IZVJEŠĆA O IZVRŠENJU PRORAČUNA

3.1. PRORAČUNSKI OKVIR EU-a

Proračunsko računovodstvo vodi se u skladu s Financijskom uredbom. Opći proračun je instrument kojim se svake godine osiguravaju i odobravaju prihodi i rashodi Unije u okviru gornjih granica i drugih odredbi iz VFO-a u skladu sa zakonodavnim aktima koji se odnose na višegodišnje programe donesene na temelju tog okvira.

3.2. VIŠEGODIŠNJI FINANCIJSKI OKVIR 2021. – 2027.

milijuni EUR u tekućim cijenama

	2021.	2022.	2023.	2024.	2025.	2026.	2027.	Ukupno
1. Jedinstveno tržište, inovacije i digitalizacija	20 919	21 878	21 727	21 598	21 596	22 210	20 991	150 919
2. Kohezija, otpornost i vrijednosti	6 364	67 806	70 137	73 289	75 697	67 523	70 128	430 944
2a Ekonomska, socijalna i teritorijalna kohezija	1 769	61 345	62 939	64 683	66 361	56 593	58 484	372 174

milijuni EUR u tekućim cijenama

	2021.	2022.	2023.	2024.	2025.	2026.	2027.	Ukupno
2b Otpornost i vrijednosti	4 595	6 461	7 198	8 606	9 336	10 930	11 644	58 770
3. Prirodni resursi i okoliš	56 841	56 965	57 295	57 449	57 336	57 100	57 316	400 302
od čega: rashodi povezani s tržištem i izravna plaćanja	40 368	40 639	40 693	40 603	40 529	40 542	40 496	283 870
4. Migracije i upravljanje granicama	1 791	3 360	3 814	4 020	4 871	5 103	5 619	28 578
5. Sigurnost i obrana	1 696	1 896	1 946	2 380	2 617	2 810	3 080	16 425
6. Susjedstvo i svijet	16 247	16 802	16 329	16 331	16 303	15 614	16 071	113 697
7. Europska javna uprava	10 635	11 058	11 419	11 773	12 124	12 506	12 959	82 474
od čega: administrativni rashodi institucija	8 216	8 528	8 772	9 006	9 219	9 464	9 786	62 991
UKUPNO ODOBRENIH SREDSTAVA ZA PREUZIMANJE OBVEZA	**114 493**	**179 765**	**182 667**	**186 840**	**190 544**	**182 866**	**186 164**	**1 223 339**
UKUPNA ODOBRENA SREDSTVA ZA PLAĆANJE	**163 496**	**166 534**	**162 053**	**142 601**	**175 378**	**201 170**	**195 246**	**1 206 478**
kao postotak BND-a	1,18 %	1,12 %	0,99 %	0,81 %	0,95 %	1,04 %	0,98 %	1,01 %

Uredba (EU, Euratom) 2020/2093 o utvrđivanju VFO-a za razdoblje 2021.–2027. donesena je 17. prosinca 2020. U prethodnoj tablici prikazane su gornje granice VFO-a u tekućim cijenama donesene u tehničkoj prilagodbi VFO-a za razdoblje 2021. – 2027. za 2026. ([58]), u skladu s fiksnim godišnjim deflatorom od 2 % utvrđenim u članku 4. stavku 2. Uredbe o VFO-u. Kao što je propisano Uredbom (EU, Euratom) 2020/2093 kojom se utvrđuje višegodišnji financijski okvir za razdoblje 2021.–2027., za odobrena sredstva za preuzimanje obveza iznosi su podijeljeni po naslovu; za odobrena sredstva za plaćanje gornje granice primjenjuju se samo na ukupnoj razini. Godina 2025. bila je peta financijska godina obuhvaćena VFO-om za razdoblje 2021. – 2027.

([58]) Tehnička prilagodba višegodišnjeg financijskog okvira za 2026. u skladu s člankom 4. Uredbe Vijeća (EU, Euratom) 2021/365 kojom se utvrđuje višegodišnji financijski okvir za razdoblje 2021. – 2027., COM(2025) 800 final, 4.6.2025.

Nakon što je politički dogovor o reviziji VFO-a za razdoblje 2021. – 2027. u sredini programskog razdoblja 1. veljače 2024. postignut u Europskom vijeću i 6. veljače 2024. s Europskim parlamentom, revidirana Uredba o VFO-u ([59]) donesena je 29. veljače 2024. Revizijom u sredini programskog razdoblja proračun EU-a za razdoblje 2024. – 2027. povećan je za 64,6 milijardi EUR, od čega 33 milijarde EUR u zajmovima, u nizu prioritetnih područja, uključujući potporu Ukrajini, uspostavu platforme za strateške tehnologije za Europu (STEP), uspostavu mehanizma za pokrivanje dodatnih troškova za financiranje instrumenta za oporavak NextGenerationEU, koji proizlaze iz viših kamatnih stopa, kao i dodatno financiranje za upravljanje migracijama te međunarodna partnerstva i jačanje nekih posebnih instrumenata. Pričuva za solidarnost i pomoć u nuždi podijeljena je od 1. siječnja 2024. na dva zasebna instrumenta (europsku pričuvu za solidarnost i pričuvu za pomoć u nuždi). Kako bi se uključio učinak revizije u sredini programskog razdoblja na godišnji proračun za 2024., donesena je izmjena proračuna br. 1/2024 ([60]).

Ukupna gornja granica za odobrena sredstva za 2025. iznosila je 190 544 milijuna EUR, dok je odgovarajuća gornja granica za odobrena sredstva za plaćanje iznosila 175 378 milijuna EUR.

U skladu s člankom 312. stavkom 3. UFEU-a, u okviru VFO-a utvrđuju se iznosi godišnjih gornjih granica odobrenih sredstava za preuzimanje obveza prema kategoriji rashoda („naslovi”) i godišnjih gornjih granica odobrenih sredstava za plaćanje. Naslovi u okviru VFO-a odgovaraju glavnim sektorima djelatnosti Unije. U nastavku su objašnjeni naslovi VFO-a za razdoblje 2021. – 2027.:

VFO za razdoblje 2021. – 2027. iznosi 1 223 milijarde EUR (1 083 milijarde EUR u cijenama iz 2018.), uključujući Europski razvojni fond (ERF). Osim toga, instrumentom NextGenerationEU osiguran je dodatni iznos od 806,9 milijardi EUR (750 milijardi EUR u cijenama iz 2018.) do 2023. u obvezama, a do 2026. u plaćanjima. Taj početni iznos usklađen je na 698,3 milijarde EUR jer države članice nisu u potpunosti zatražile ukupnu dostupnu potporu u obliku zajma.

Kad je riječ o godišnjem proračunskom postupku, proračunska nomenklatura dodatno je strukturirana prema „klasterima” politike, pružajući dodatnu jasnoću u pogledu načina na koji pojedinačni programi potrošnje pridonose ciljevima politike Unije.

Naslov 1. – Jedinstveno tržište, inovacije i digitalizacija

Ovaj naslov obuhvaća ključne programe Unije kojima se pruža potpora u područjima istraživanja i inovacija, digitalne transformacije i strateške infrastrukture te jačaju projekti jedinstvenog tržišta i strateški svemirski projekti. Programi pod ovim naslovom uključuju program Obzor Europa, fond InvestEU, Instrument za povezivanje Europe, Program jedinstvenog tržišta i Europski svemirski program.

Programi pod ovim naslovom koji dobivaju doprinose iz instrumenta NGEU (vanjski namjenski prihodi): Obzor Europa i Fond InvestEU.

Naslov 2 – Održivi rast: prirodni resursi

Ovaj je naslov podijeljen na dva podnaslova: Gospodarska, socijalna i teritorijalna kohezija (2a) te Otpornost i vrijednosti (2b).

Potrošnjom sredstava u sklopu ovog naslova namjeravaju se ojačati otpornost i kohezija među državama članicama EU-a. Financiranjem se pomaže u smanjivanju razlika unutar regija EU-a i među njima te unutar država članica i među njima i promiče se održivi teritorijalni razvoj (Europski fond za regionalni razvoj, Kohezijski fond, Europski socijalni fond plus). Isto se tako podupire solidarnost i suradnja u pripravnosti te odgovor na katastrofe u Uniji (Mehanizam Unije za civilnu zaštitu i RescEU). Osim toga, programima pod tim naslovom nastoji se Uniju učiniti otpornijom na sadašnje i buduće izazove ulaganjem u zelenu i digitalnu tranziciju, mlade (Erasmus), zdravlje (EU4Health) te mjere za zaštitu vrijednosti Unije (Fond za pravosuđe, prava i vrijednosti) i promicanje kulturne raznolikosti (Kreativna Europa).

Ovaj naslov obuhvaća Mehanizam za oporavak i otpornost, za čije je financiranje iskorištena većina sredstava osiguranih u okviru NGEU-a u razdoblju 2021. – 2023. Drugi programi pod ovim naslovom koji dobivaju doprinose iz instrumenta NGEU (vanjski namjenski prihodi): REACT-EU, Mehanizam Unije za civilnu zaštitu (RescEU). Za detaljniji pregled aktivnosti u okviru Mehanizma za oporavak i otpornost vidjeti odjeljke o NGEU-u **3.** i **4.** Financijskih postignuća godine.

([59]) Kako je zadnje izmijenjena Uredbom Vijeća (EU, Euratom) br. 2024/765 od 29. veljače 2024. o izmjeni Uredbe (EU, Euratom) 2020/2093 kojom se utvrđuje višegodišnji financijski okvir za razdoblje 2021. – 2027. (SL L, 2024/765, 29.2.2024., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/765/oj).

([60]) IP 1/2024, SL L, 2024/1430, 5.6.2024.

Naslov 3. – Prirodni resursi i okoliš

Rashodi pod ovim naslovom ulaganja su u održivu poljoprivredu (zajednička poljoprivredna politika), u ribarstvenu i pomorsku politiku (Europski fond za pomorstvo, ribarstvo i akvakulturu) te u programe posvećene zaštiti okoliša i djelovanju u području klime (program LIFE, Fond za pravednu tranziciju).

Programi pod ovim naslovom koji dobivaju doprinose iz instrumenta NGEU (vanjski namjenski prihodi): ruralni razvoj, Fond za pravednu tranziciju.

Naslov 4. – Migracije i upravljanje granicama

Programi (Fond za azil, migracije i integraciju, Fond za integrirano upravljanje granicama) i decentralizirane agencije (kao što su Agencija za europsku graničnu i obalnu stražu (Frontex) i Agencija Europske unije za azil) koji se financiraju pod ovim naslovom nastoje prevladati izazove povezane s migracijama i upravljanjem vanjskim granicama EU-a te zaštitom sustava azila u Uniji.

Naslov 5. – Sigurnost i obrana

Ovaj naslov odražava povećanje potrebe za suradnjom na razini Unije kad je riječ o uklanjanju sigurnosnih prijetnji i povećanju njezine strateške autonomije. Uključuje programe čija je uloga poboljšati zaštitu i sigurnost europskih građana (Fond za unutarnju sigurnost), ojačati europske obrambene kapacitete (Europski fond za obranu) i osigurati alate potrebne kako bi se odgovorilo na unutarnje i vanjske sigurnosne prijetnje.

Naslov 6. – Susjedstvo i svijet

Programima pod ovim naslovom jača se socioekonomski učinak Unije u njezinu susjedstvu, u zemljama u razvoju te u ostatku svijeta. U okviru novog Instrumenta za susjedstvo, razvoj i međunarodnu suradnju – Globalna Europa spaja se nekoliko prijašnjih instrumenata EU-a za vanjsko financiranje, uključujući suradnju s afričkim, karipskim i pacifičkim državama (AKP) koje su se prethodno financirale iz Europskog razvojnog fonda. Naslov obuhvaća i pomoć za zemlje koje se pripremaju za pristup EU-u (pretpristupna pomoć) i Unijin program humanitarne pomoći.

Naslov 7. – Europska javna uprava

Ovim su naslovom obuhvaćeni administrativni rashodi svih institucija, mirovine i Europske škole.

S – Posebni instrumenti

Mehanizmi fleksibilnosti u proračunu Unije omogućuju Uniji da mobilizira potrebna financijska sredstva kako bi reagirala na nepredviđene događaje, kao što su krize, prirodne katastrofe i hitne situacije. Opseg, financijska sredstva koja su im dodijeljena i načini funkcioniranja tih instrumenata definirani su u Uredbi o VFO-u i Međuinstitucijskom sporazumu. Njima se osigurava i da je namjena proračunskih sredstava usklađena s razvojem prioriteta tako da se svaki euro potroši ondje gdje je najpotrebniji.

U godišnjoj proračunskoj nomenklaturi i izvršenju utvrđuju se kao posebni instrumenti („S”) jer se mogu mobilizirati i iznad gornjih granica za rashode VFO-a za odobrena sredstva za preuzimanje obveza i za plaćanje.

3.3. DETALJNO RAŠČLANJIVANJE NASLOVA VFO-a (PROGRAMI)

Naslovi VFO-a raščlanjuju se u detaljnije podnaslove koji odgovaraju glavnim programima potrošnje (npr. Obzor 2020., Erasmus+ itd.). Temeljne pravne osnove za izvršenje proračuna donose se na razini tih programa. Programi su temelj za izvještavanje o izvršenju i rezultatima koji se najčešće koristi. Tablice po programima uvrštene su u izvješća o izvršenju proračuna (vidjeti tablice **od 6.6. do 6.10.**).

3.4. NEXTGENERATIONEU

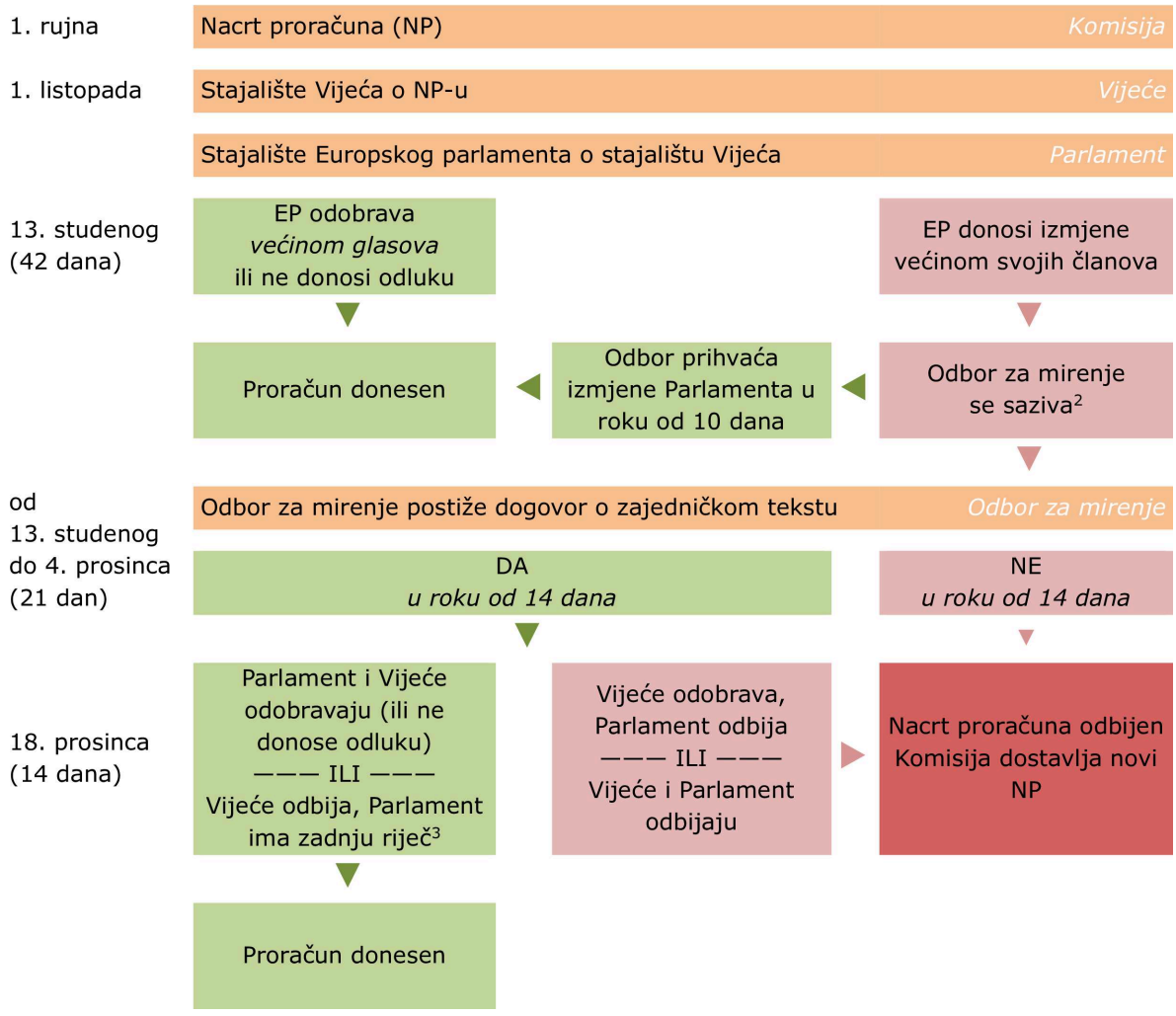
S proračunom od 420,8 milijardi EUR za bespovratnu potporu, NGEU ima velik utjecaj na ukupne proračune EU-a za razdoblje 2021. – 2026. te na njihovo izvršenje. Taj je iznos 2021. u potpunosti unesen kao iznos namjenskih prihoda. Sve obveze za bespovratnu pomoć unesene su do 31. prosinca 2023. i bit će plaćene do 31. prosinca 2026. u skladu s člankom 3. stavcima 4. i 9. Uredbe o uspostavi instrumenta EURI ([61]).

Za sveobuhvatni pregled aktivnosti NGEU-a vidjeti odjeljak **3.** Financijskih postignuća godine.

3.5. GODIŠNJI PRORAČUN

Postupak donošenja proračuna utvrđen je u članku 314. Ugovora o funkcioniranju Europske unije. U sljedećem grafikonu prikazani su rokovi i koraci u donošenju proračuna.

Rokovi iz Ugovora[1]

1. U praksi sve tri institucije nastoje dostaviti svoje dokumente ranije tijekom godine kako bi se proces neometano odvijao.

([61]) Uredba Vijeća (EU) 2020/2094 od 14. prosinca 2020. o uspostavi Instrumenta Europske unije za oporavak radi potpore oporavku nakon krize uzrokovane bolešću COVID-19 (SL L 433I, 22.12.2020., str. 23., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2020/2094/oj).

2. Odbor za mirenje sastavljen je od članova Vijeća ili njihovih predstavnika te od jednakog broja predstavnika Europskog parlamenta. Komisija sudjeluje u radu Odbora za mirenje i poduzima sve potrebne inicijative u cilju pomirenja stajališta Europskog parlamenta i Vijeća.

3. Europski parlament odobri zajednički tekst, a zatim ga u roku od četrnaest dana od dana kad ga je Vijeće odbilo odlučuje (većinom svojih članova i s tri petine danih glasova) potvrditi sve ili neke izmjene.

Struktura proračuna za Komisiju sastoji se od odobrenih sredstava za administraciju i za poslovanje. Ostale institucije imaju samo odobrena sredstva za administraciju. Osim toga, u proračunu se razlikuju dvije vrste odobrenih sredstava: nediferencirana i diferencirana. Nediferencirana odobrena sredstva koriste se za financiranje djelovanja na godišnjoj osnovi (u skladu s načelom jedne godine). Diferencirana odobrena sredstva koriste se za usklađivanje načela jedne godine s potrebom upravljanja višegodišnjim djelovanjima. Diferencirana odobrena sredstva dijele se na odobrena sredstva za preuzimanje obveza i odobrena sredstva za plaćanje:

— odobrena sredstva za preuzimanje obveza: njima je obuhvaćen ukupan trošak pravnih obveza preuzetih za tekuću financijsku godinu za djelovanja koja se protežu na više godina. No proračunske obveze za djelovanja koja traju dulje od jedne financijske godine mogu se rasporediti u više godišnjih obroka tijekom nekoliko godina ako je to predviđeno temeljnim aktom,

— odobrena sredstva za plaćanje: njima su obuhvaćeni rashodi za obveze preuzete za tekuću financijsku godinu i/ili prethodne financijske godine.

U računovodstvenoj dokumentaciji postoje dvije glavne vrste financijskih sredstava:

— završna odobrena proračunska sredstva i

— dodatna odobrena sredstva koja sadržavaju:

  — prijenose iz prethodne godine (u skladu s Financijskom uredbom u ograničenom broju slučajeva dopušten je prijenos nepotrošenih iznosa iz prethodne godine u tekuću godinu), i

  — namjenske prihode od naknada, doprinose trećih strana/zemalja za programe EU-a i poslova koji u korist trećih strana, koji se dodjeljuju izravno u odgovarajuće proračunske rashode i čine treći stup financiranja.

Sve te vrste financijskih sredstava zajedno čine raspoloživa odobrena sredstva.

3.6. **PRIHODI**

3.6.1. *Prihodi od vlastitih sredstava*

Većina prihoda proizlazi iz vlastitih sredstava, koja se sastoje od sljedećih kategorija:

1. tradicionalna vlastita sredstva (TVS): činila su otprilike 14 % prihoda od vlastitih sredstava 2025.;

2. sredstva na temelju poreza na dodanu vrijednost (PDV): činila su otprilike 17 % prihoda od vlastitih sredstava 2025.;

3. sredstva koja se temelje na nerecikliranom plastičnom ambalažnom otpadu: činila su otprilike 5 % prihoda od vlastitih sredstava 2025.;

4. sredstva na temelju bruto nacionalnog dohotka (BND): činila su otprilike 64 % prihoda od vlastitih sredstava 2024.

Odlukom (EU, Euratom) 2020/2053 o sustavu vlastitih sredstava EU-a (Odluka o vlastitim sredstvima iz 2020.) utvrđuju se kategorije vlastitih sredstava i metode njihova izračuna. Ta je odluka stupila na snagu 1. lipnja 2021. te se primjenjuje retroaktivno od 1. siječnja 2021.

Odlukom o vlastitim resursima iz 2020. propisuje se da ukupan iznos vlastitih sredstava dodijeljenih Uniji za godišnja odobrena sredstva za plaćanje ne smije prijeći 1,40 % ukupnog BND-a svih država članica. Osim toga, odlukom se Komisiju iznimno ovlašćuje da u ime Unije može privremeno posuditi do 750 milijardi EUR u cijenama iz 2018. na tržištima kapitala, za ublažavanje posljedica pandemije bolesti COVID-19 pomoću instrumenta za oporavak NextGenerationEU. Gornja granica za vlastita sredstva za odobrena sredstva za plaćanje privremeno će se povećati za 0,6 postotnih bodova kako bi se pokrile sve obveze koje proizlaze iz te posudbe.

Od 2021. „ostali prihodi” proračuna EU-a uključuju financijske doprinose Ujedinjene Kraljevine koji proizlaze iz financijske nagodbe prema Sporazumu o povlačenju Ujedinjene Kraljevine.

3.6.2. *Tradicionalna vlastita sredstva (TVS)*

Tradicionalna vlastita sredstva sastoje se od carina koje se naplaćuju za uvoz iz trećih zemalja, a naplaćuju ih države članice u ime EU-a. Međutim, države članice zadržavaju 25 % tog iznosa za pokrivanje troškova naplate. Svi iznosi tradicionalnih vlastitih sredstava za koja su dodijeljena prava moraju se knjižiti na jednom od računa nadležnih tijela:

na redovnim računima iz članka 6. stavka 3. Uredbe (EU, Euratom) br. 609/2014: svi vraćeni iznosi ili iznosi za koje je preuzeto jamstvo,

na zasebnim računima predviđenima istim člankom: svi iznosi koji još nisu vraćeni i/ili za koje nije preuzeto jamstvo; na ovaj račun mogu se knjižiti i iznosi za koje je dano jamstvo, ali su osporeni.

Država članica mora knjižiti tradicionalna vlastita sredstva na račun Komisije otvoren pri njezinoj riznici ili nacionalnoj središnjoj banci najkasnije prvog radnog dana nakon 19. dana drugog mjeseca nakon mjeseca u kojem je pravo dodijeljeno (ili ostvareno u slučaju zasebnog računa).

3.6.3. *Porez na dodanu vrijednost (PDV)*

Vlastita sredstva na temelju PDV-a izračunavaju se na temelju osnovica PDV-a država članica koje su u tu svrhu usklađene s pravilima EU-a. Jedinstvena stopa zahtjeva za uplatu od 0,30 % primjenjuje se na ukupan iznos prihoda od PDV-a naplaćenih za sve oporezive isporuke države članice podijeljeno s ponderiranom prosječnom stopom PDV-a. Osnovica PDV-a iznosi 50 % BND-a države članice.

3.6.4. *Nereciklirani plastični ambalažni otpad*

Jedinstvena stopa zahtjeva za uplatu od 0,80 EUR po kilogramu primjenjuje se na težinu nerecikliranog plastičnog ambalažnog otpada nastalog u svakoj državi članici. Nereciklirani plastični ambalažni otpad u određenoj godini izračunava se kao razlika između plastičnog ambalažnog otpada koji je nastao i plastičnog ambalažnog otpada koji je recikliran u toj godini u određenoj državi članici. Bugarska, Češka, Estonija, Grčka, Španjolska, Hrvatska, Italija, Cipar, Latvija, Litva, Mađarska, Malta, Poljska, Portugal, Rumunjska, Slovenija i Slovačka imaju pravo na posebno smanjenje godišnjih paušalnih iznosa svojih doprinosa iz vlastitih sredstava koja se temelje na plastičnom otpadu.

3.6.5. *Bruto nacionalni dohodak (BND)*

Sredstva na temelju bruto nacionalnog dohotka (BND) koriste se za financiranje dijela proračuna koji se ne financira ostalim izvorima prihoda. Na BND svake države članice primjenjuje se jedinstveni postotak koji se utvrđuje u skladu s pravilima EU-a.

3.6.6. *Bruto smanjenje*

Za razdoblje 2021. – 2027. sljedeće države članice imaju koristi od bruto smanjenja godišnjih doprinosa na temelju BND-a: 565 milijuna EUR za Austriju, 377 milijuna EUR za Dansku, 3 671 milijun EUR za Njemačku, 1 921 milijun EUR za Nizozemsku i 1 069 milijuna EUR za Švedsku. Ta se bruto smanjenja mjere u cijenama iz 2020., a financiraju ih sve države članice.

3.6.7. *Usklađenja vlastitih sredstava iz prethodnih financijskih godina*

Vlastita sredstva na temelju PDV-a i BND-a utvrđuju se na temelju procjena relevantnih osnovica pri izradi nacrta proračuna. Te se procjene naknadno revidiraju i ažuriraju tijekom predmetne proračunske godine u izmjeni proračuna. Komisija od država članica zahtijeva da podmire razlike između iznosa koje moraju platiti na temelju stvarnih osnovica i stvarno plaćenih iznosa na temelju (revidiranih) procjena, bile one pozitivne ili negativne, na prvi radni dan u ožujku treće godine nakon predmetne proračunske godine. Tijekom naredne četiri godine stvarne osnovice PDV-a i BND-a mogu se još uvijek korigirati, osim ako je izdvojena rezervacija. Te rezervacije predstavljaju potencijalna potraživanja od država članica čiji su iznosi nepoznati jer se njihov financijski učinak ne može točno procijeniti. Kad se točan iznos može odrediti, aktiviraju se zahtjevi za uplatu odgovarajućih sredstava na temelju PDV-a i BND-a u vezi sa saldima PDV-a i BND-a ili na temelju pojedinačnih zahtjeva za uplatu sredstava. Procjene za vlastita sredstva koja se temelje na plastičnom otpadu prilagođavaju se na sličan način. Međutim, Komisija od država članica zahtijeva da podmire razliku između iznosa koje trebaju platiti u skladu s godišnjim financijskim izvještajima sa stvarnim podacima i stvarno plaćenih iznosa na temelju (revidiranih) procjena, bile one pozitivne ili negativne, na prvi radni dan lipnja treće godine koja slijedi nakon predmetne proračunske godine. Tijekom narednih pet godina stvarne osnovice mogu se još uvijek korigirati, osim ako je izražena zadrška.

3.7. IZRAČUN PRORAČUNSKOG REZULTATA

Proračunski rezultat EU-a vraća se državama članicama tijekom naredne godine odbitkom od iznosa koje trebaju platiti u toj godini.

Iznosi vlastitih sredstava knjiženi u računovodstvenoj dokumentaciji jesu iznosi uplaćeni tijekom godine na račune koje su vlade država članica otvorile u ime Komisije. U slučaju viška prihodi se sastoje i od proračunskog rezultata prethodne financijske godine. Ostali prihodi knjiženi u računovodstvenoj dokumentaciji jesu stvarno primljeni iznosi tijekom godine.

Rashodi za potrebe izračuna proračunskog rezultata za određenu godinu sastoje se od izvršenih plaćanja na temelju odobrenih sredstava u toj godini i svih odobrenih sredstava u toj godini koja se prenose u narednu godinu. Plaćanja izvršena na temelju odobrenih sredstava za određenu godinu jesu plaćanja koja do 31. prosinca financijske godine izvrši računovodstveni službenik. Kad je riječ o EFJP-u, plaćanja izvršavaju države članice od 16. listopada godine N – 1 do 15. listopada godine N, pod uvjetom da je računovodstveni službenik do 31. siječnja godine N + 1 obaviješten o obvezama i odobrenju. Na rashode EFJP-a može se primjenjivati odluka o sukladnosti na temelju kontrola provedenih u državama članicama.

U skladu s člankom 1. stavkom 1. Uredbe br. 608/2014 o utvrđivanju provedbenih mjera za sustav vlastitih sredstava, proračunski rezultat jednak je razlici između:

— ukupnih prihoda primljenih u financijskoj godini, i

— ukupnih plaćanja izvršenih na temelju odobrenih sredstava za tekuću godinu uvećanih za sva odobrena sredstva za tu godinu koja se prenose u narednu godinu.

Tom iznosu dodaje se ili oduzima sljedeće:

— neto saldo poništenih odobrenih sredstava za plaćanje prenesenih iz prethodnih godina i svih plaćanja koja, zbog promjenjivog tečaja eura, premašuju nediferencirana odobrena sredstva prenesena iz prethodne godine,

— kretanja namjenskih prihoda, i

— neto iznos dobitaka ili gubitaka zbog tečajnih razlika tijekom godine.

Odobrena sredstva prenesena iz prethodne financijske godine koja se odnose na doprinose trećih strana i poslove koji se obavljaju za treće strane, koja se po definiciji uvijek mogu upotrijebiti, unose se u dodatna odobrena sredstva za financijsku godinu. Time se objašnjava razlika između prijenosa iz prethodne godine unesenih u izvješća o izvršenju proračuna za godinu N i prijenosa u narednu godinu unesenih u izvješća o izvršenju proračuna za godinu N – 1. Odobrena sredstva za preuzimanje obveza ponovno stavljena na raspolaganje nakon što se sredstva uplate na račune nisu uključena u izračun proračunskog rezultata.

U prenesena odobrena sredstva za plaćanje uključeni su automatski prijenosi i prijenosi na temelju odluke. Poništenje neiskorištenih odobrenih sredstava za plaćanje prenesenih iz prethodne godine obuhvaća poništenja odobrenih sredstava prenesenih automatski i na temelju odluke.

3.8. USKLAĐENJE POSLOVNOG REZULTATA S PRORAČUNSKIM REZULTATOM

(u milijunima EUR)

	2025.	2024.
POSLOVNI REZULTAT GODINE	**(54 639)**	**(97 208)**
Prihodi		
Prava dodijeljena u tekućoj godini koja još nisu naplaćena	*(5 188)*	*(6 773)*
Prava dodijeljena u prethodnim godinama i naplaćena u tekućoj godini	*3 339*	*9 925*
Naplaćena prava koja se ne tretiraju kao prihod u poslovnom rezultatu	*42 358*	*83 953*
Obračunati prihodi (neto)	*(1 284)*	*(723)*
	39 225	**86 382**

(u milijunima EUR)

	2025.	2024.
Rashodi		
Obračunati rashodi (neto)	*45 735*	*10 599*
Rashodi iz prethodne godine plaćeni u tekućoj godini	*(10 067)*	*(2 220)*
Pretfinanciranje s neto učinkom	*(11 778)*	*(11 678)*
Odobrena sredstva za plaćanje prenesena u sljedeću godinu	*(6 296)*	*(4 031)*
Plaćanja na temelju prijenosa i poništenja neiskorištenih odobrenih sredstava za plaćanje	*478*	*1 711*
Promjene rezervacija	*(3 485)*	*9 948*
Ostalo	*3 075*	*7 757*
	17 662	**12 086**
Poslovni rezultat agencija i EZUČ-a u likvidaciji	**(170)**	**85**
PRORAČUNSKI REZULTAT GODINE	**2 078**	**1 344**

U skladu s Financijskom uredbom, poslovni rezultat godine izračunava se na temelju načela računovodstva nastanka poslovnih događaja i računovodstvenih pravila Unije, a proračunski rezultat na temelju na izmijenjenih pravila računovodstva novčane osnove. Budući da poslovni rezultat i proračunski rezultat obuhvaćaju iste temeljne transakcije – iznimka su drugi (neproračunski) izvori prihoda i rashoda agencija i EZUČ-a u likvidaciji koji su uključeni samo u poslovni rezultat, usklađivanje poslovnog rezultata s proračunskim rezultatom za tu godinu služi kao korisna provjera usklađenosti.

Usklađene stavke – prihodi

Stvarni proračunski prihodi za financijsku godinu odgovaraju prihodima naplaćenima od dodijeljenih prava utvrđenih tijekom godine i iznosima naplaćenima od dodijeljenih prava utvrđenih u prethodnim godinama. Stoga u svrhu usklađenja od poslovnog rezultata treba oduzeti dodijeljena prava utvrđena tijekom tekuće godine koja još nisu naplaćena jer nisu dio proračunskih prihoda. S druge strane, u svrhu usklađenja poslovnom rezultatu treba dodati prava dodijeljena u prethodnim godinama i naplaćena u tekućoj godini. Neka naplaćena prava ne tretiraju se kao prihod u poslovnom rezultatu i također ih treba dodati u svrhu usklađenja. Uglavnom su povezana s financiranjem iz instrumenta NextGenerationEU.

Obračunati prihodi sastoje se uglavnom od iznosa koji se odnose na financijske korekcije, vlastita sredstva, kamate i dividende. U obzir se uzima samo neto učinak, tj. obračunati prihodi za tekuću godinu umanjeni za poništene prihode obračunate prethodne godine.

Usklađene stavke – rashodi

Obračunati rashodi uglavnom su iznosi vremenskih razgraničenja obračunatih za potrebe zaključenja poslovnih knjiga na kraju godine, tj. prihvatljivi rashodi korisnika sredstava EU-a koji Komisiji još nisu prijavljeni. U obzir se uzima samo neto učinak, tj. obračunati rashodi za tekuću godinu umanjeni za poništene rashode obračunate prethodne godine. Plaćanja izvršena u tekućoj godini koja se odnose na račune knjižene prethodnih godina dio su proračunskih rashoda tekuće godine i stoga se moraju dodati poslovnom rezultatu u svrhu usklađenja. Zbog uvođenja novog financijskog informatičkog sustava 2025. za ovu je godinu primijenjena privremena metodologija koja može dovesti do određenih prijenosa između te dvije kategorije.

Neto učinak pretfinanciranja kombinacija je 1. novih iznosa pretfinanciranja plaćenih u tekućoj godini koji se priznaju kao proračunski rashodi godine i 2. poravnanja pretfinanciranja prihvaćenim prihvatljivim troškovima tijekom tekuće godine. Potonji predstavljaju rashod u smislu računovodstva na temelju nastanka poslovnih događaja, ali ne i u smislu proračunskog računovodstva jer se plaćanje početnog iznosa pretfinanciranja već uzelo u obzir kao proračunski rashod u trenutku njegova plaćanja.

Kao i u slučaju plaćanja izvršenih na temelju odobrenih sredstava za plaćanje za određenu godinu, pri izračunu proračunskog rezultata za tu godinu treba uzeti u obzir i odobrena sredstva za tu godinu koja se prenose u narednu godinu (u skladu s člankom 1. stavkom 1. Uredbe (EU, Euratom) br. 608/2014). Isto se primjenjuje i na proračunska plaćanja izvršena u tekućoj godini na temelju prijenosa sredstava iz prethodnih godina i poništenja neiskorištenih odobrenih sredstava za plaćanje.

Promjene rezervacija odnose se na procjene iz financijskih izvještaja na kraju godine (uglavnom primanja zaposlenika) koje ne utječu na proračunsko računovodstvo. Ostali usklađeni iznosi uključuju različite elemente poput amortizacije imovine, stjecanja imovine, kapitalna plaćanja najmova i financijskih udjela koji se različito obračunavaju na temelju proračunskog računovodstva i računovodstva na temelju nastanka poslovnih događaja različiti.

Usklađena stavka – poslovni rezultat agencija i EZUČ-a u likvidaciji

Proračunski rezultat godine nekonsolidirane je vrijednosti i ne uključuje ostale (neproračunske) izvore prihoda i rashoda konsolidiranih agencija i EZUČ-a u likvidaciji. (vidjeti bilješku **6.**). Radi usklađenja poslovnog rezultata godine – konsolidiranog iznosa koji uključuje te iznose – s proračunskim rezultatom godine, ukupni konsolidirani poslovni rezultat godine agencija i EZUČ-a u likvidaciji iskazan je kao usklađena stavka.

4. IZVRŠENJE PRORAČUNA EU-a ZA 2025.

Za objašnjenja o izvršenju proračuna za 2025. za prihode i rashode, nepodmirene obveze i proračunski rezultat vidjeti odjeljak **2.** „Sažetak izvršenja proračuna” u Financijskim postignućima godine.

5. IZVRŠENJE PRORAČUNSKIH PRIHODA EU-a

5.1. SAŽETAK IZVRŠENJA PRORAČUNSKIH PRIHODA EU-a

(u milijunima EUR)

Glava		Proračunski prihodi		Dodijeljena prava			Prihodi			Prihodi kao % proračuna	Nepodmireno
		Doneseni početni proračun	Doneseni konačni proračun	Tekuća godina	Preneseno	Ukupno	Od prava u tekućoj godini	Od prenesenih prava	Prihodi		
1	Vlastita sredstva	151 161	154 322	155 417	32	155 448	155 414	4	155 418	101 %	30
2	Viškovi, salda i usklađenja	–	1 345	1 362	–	1 362	1 362	–	1 362	101 %	–
3	Administrativni prihodi	2 425	2 425	3 228	44	3 272	3 200	26	3 226	133 %	45
4	Financijski prihodi, zatezne kamate i novčane kazne	183	1 659	5 722	13 152	18 874	1 388	1 230	2 618	158 %	16 256
5	Proračunska jamstva, operacije uzimanja i davanja zajmova	–	–	40 771	44	40 815	40 722	44	40 766		49
6	Prihodi, doprinosi i povrati koji se odnose na politike Unije	1 440	1 412	21 024	2 992	24 016	18 960	2 048	21 008	1 487 %	3 008
	UKUPNO	**155 209**	**161 163**	**227 523**	**16 264**	**243 787**	**221 046**	**3 352**	**224 398**	**139 %**	**19 389**

Detaljni podaci za glavu 1.: Vlastita sredstva

poglavlje		Proračunski prihodi		Dodijeljena prava			Prihodi			Prihodi kao % proračuna	Nepodmireno
		Doneseni početni proračun	Doneseni konačni proračun	Tekuća godina	Preneseno	Ukupno	Od prava u tekućoj godini	Od prenesenih prava	Prihodi		
1 1	Nameti i ostale pristojbe predviđene zajedničkom organizacijom tržišta u sektoru šećera			–	(0)	(0)	–	–	–		(0)
1 2	Carine i ostale pristojbe	21 082	22 179	23 037	32	23 068	23 034	4	23 038	104 %	30

Detaljni podaci za glavu 1.: Vlastita sredstva											
		Proračunski prihodi		Dodijeljena prava			Prihodi				
	poglavlje	Doneseni početni proračun	Doneseni konačni proračun	Tekuća godina	Preneseno	Ukupno	Od prava u tekućoj godini	Od prenesenih prava	Prihodi	Prihodi kao % proračuna	Nepod-mireno
1 3	Vlastita sredstva koja se temelje na porezu na dodanu vrijednost	24 395	23 815	23 860	–	23 860	23 860	–	23 860	100 %	–
1 4	Vlastita sredstva koja se temelje na bruto nacionalnom dohotku	98 563	101 480	101 682	–	101 682	101 682	–	101 682	100 %	(0)
1 6	Smanjenja paušalnog iznosa na temelju BND-a odobrena određenim državama članicama i njihovo financiranje	–	–	(25)	–	(25)	(25)	–	(25)		–
1 7	Vlastita sredstva koja se temelje na nerecikliranom plastičnom ambalažnom otpadu	7 121	6 848	6 863	–	6 863	6 863	–	6 863	100 %	–
	UKUPNO	**151 161**	**154 322**	**155 417**	**32**	**155 448**	**155 414**	**4**	**155 418**	**101 %**	**30**

6. **IZVRŠENJE PRORAČUNSKIH RASHODA EU-a**

6.1. **VFO: RAŠČLAMBA I PROMJENE ODOBRENIH SREDSTAVA ZA PREUZIMANJE OBVEZA I ODOBRENIH SREDSTAVA ZA PLAĆANJE**

(u milijunima EUR)

		Odobrena sredstva za preuzimanje obveza						Odobrena sredstva za plaćanje					
		Proračunska odobrena sredstva			Dodatna odobrena sredstva		Ukupna raspoloživa odobrena sredstva	Proračunska odobrena sredstva			Dodatna odobrena sredstva		Ukupna raspoloživa odobrena sredstva
	Naslov VFO-a	Doneseni početni proračun	Izmjene proračuna i prijenosi	Doneseni konačni proračun	Prijenosi	Namjenski prihodi		Doneseni početni proračun	Izmjene proračuna i prijenosi	Doneseni konačni proračun	Prijenosi	Namjenski prihodi	
		1	2	3 = 1 + 2	4	5	6 = 3 + 4 + 5	7	8	9 = 7 + 8	10	11	12 = 9 + 10 +11
1	Jedinstveno tržište, inovacije i digitalizacija	21 480	59	21 539	116	8 810	30 466	20 461	(205)	20 255	107	13 673	34 035
2	Kohezija, otpornost i vrijednosti	77 980	(1)	77 979	0	2 825	80 804	44 445	2 696	47 141	1 897	47 563	96 601
3	Prirodni resursi i okoliš	56 731	(32)	56 700	366	1 894	58 961	52 092	3 948	56 039	375	4 914	61 329

(u milijunima EUR)

	Naslov VFO-a	Odobrena sredstva za preuzimanje obveza						Odobrena sredstva za plaćanje					
		Proračunska odobrena sredstva			Dodatna odobrena sredstva		Ukupna raspoloživa odobrena sredstva	Proračunska odobrena sredstva			Dodatna odobrena sredstva		Ukupna raspoloživa odobrena sredstva
		Doneseni početni proračun	Izmjene proračuna i prijenosi	Doneseni konačni proračun	Prijenosi	Namjenski prihodi		Doneseni početni proračun	Izmjene proračuna i prijenosi	Doneseni konačni proračun	Prijenosi	Namjenski prihodi	
		1	2	3 = 1 + 2	4	5	6 = 3 + 4 + 5	7	8	9 = 7 + 8	10	11	12 = 9 + 10 +11
4	Migracije i upravljanje granicama	4 791	(146)	4 645	–	693	5 338	3 204	360	3 564	28	794	4 386
5	Sigurnost i obrana	2 633	0	2 633	–	109	2 742	2 143	(304)	1 839	6	103	1 947
6	Susjedstvo i svijet	16 308	584	16 892	970	2 966	20 828	14 426	584	15 010	116	3 343	18 469
7	Europska javna uprava	12 845	(79)	12 766	1	2 348	15 115	12 845	(79)	12 766	927	2 440	16 133
O	Izvan VFO-a	4 320	(0)	4 320	31	7 415	11 767	3 274	(469)	2 805	121	13 069	15 994
S	Mehanizmi solidarnosti u Uniji i izvan Unije (posebni instrumenti)	2 349	(584)	1 766	310	9	2 085	2 320	(576)	1 744	310	9	2 063
	UKUPNO	**199 438**	**(199)**	**199 239**	**1 795**	**27 070**	**228 104**	**155 209**	**5 953**	**161 163**	**3 887**	**85 907**	**250 956**

6.2. **VFO: IZVRŠENJE ODOBRENIH SREDSTAVA ZA PREUZIMANJE OBVEZA**

(u milijunima EUR)

	Naslov VFO-a	Ukupna raspoloživa odobrena sredstva	Preuzete obveze					Odobrena sredstva prenesena u 2026.			Odobrena sredstva koja će se poništiti			
			iz donesenog konačnog proračuna	iz prijenosâ	iz namjenskih prihoda	Ukupno	%	iz donesenog konačnog proračuna	iz namjenskih prihoda	Ukupno	iz donesenog konačnog proračuna	iz prijenosâ	iz namjenskih prihoda	Ukupno
		1	2	3	4	5 = 2 + 3 + 4	6 = 5 / 1	7	8	9 = 7 + 8	10	11	12	13 = 10 + 11 + 12
1	Jedinstveno tržište, inovacije i digitalizacija	30 466	21 532	116	5 446	27 095	89 %	0	3 362	3 362	7	(0)	2	9
2	Kohezija, otpornost i vrijednosti	80 804	76 865	0	2 019	78 884	98 %	(1)	776	776	1 113	1	30	1 144
3	Prirodni resursi i okoliš	58 961	56 472	192	995	57 658	98 %	391	705	1 096	11	(0)	195	206
4	Migracije i upravljanje granicama	5 338	4 644	–	94	4 738	89 %	–	599	599	0	–	0	1
5	Sigurnost i obrana	2 742	2 620	–	46	2 666	97 %	12	63	75	0	–	0	0
6	Susjedstvo i svijet	20 828	16 218	929	2 498	19 645	94 %	682	468	1 151	0	32	0	32
7	Europska javna uprava	15 115	12 707	1	1 247	13 955	92 %	0	1 099	1 099	59	(0)	3	62
O	Izvan VFO-a	11 767	4 269	31	2 110	6 409	54 %	51	5 306	5 357	0	1	–	1
S	Mehanizmi solidarnosti u Uniji i izvan Unije (posebni instrumenti)	2 085	755	310	–	1 065	51 %	997	1	998	14	–	7	21
	Zbroj:	**228 104**	**196 083**	**1 580**	**14 454**	**212 116**	**93 %**	**2 133**	**12 379**	**14 512**	**1 206**	**33**	**237**	**1 476**

6.3. **VFO: IZVRŠENJE ODOBRENIH SREDSTAVA ZA PLAĆANJE**

(u milijunima EUR)

	Naslov VFO-a	Ukupna raspoloživa odobrena sredstva	iz donesenog konačnog proračuna	iz prijenosâ	iz namjenskih prihoda	Ukupno	%	iz donesenog konačnog proračuna	iz namjenskih prihoda	Ukupno	iz donesenog konačnog proračuna	iz prijenosâ	iz namjenskih prihoda	Ukupno
		1	2	3	4	5 = 2 + 3 + 4	6 = 5 / 1	7	8	9 = 7 + 8	10	11	12	13 = 10 + 11 + 12
1	Jedinstveno tržište, inovacije i digitalizacija	34 035	20 128	96	4 258	24 483	72 %	107	9 414	9 521	20	10	0	31
2	Kohezija, otpornost i vrijednosti	96 601	45 231	1 895	45 180	92 306	96 %	1 906	2 377	4 283	4	2	6	11
3	Prirodni resursi i okoliš	61 329	55 799	200	3 590	59 589	97 %	399	1 323	1 722	16	0	0	17
4	Migracije i upravljanje granicama	4 386	3 560	19	239	3 819	87 %	3	554	557	1	9	0	10
5	Sigurnost i obrana	1 947	1 814	5	52	1 872	96 %	22	51	73	3	0	0	3
6	Susjedstvo i svijet	18 469	14 444	89	2 637	17 170	93 %	584	706	1 290	7	2	0	9
7	Europska javna uprava	16 133	11 775	847	1 144	13 767	85 %	932	1 291	2 222	59	80	5	144
O	Izvan VFO-a	15 994	1 693	113	514	2 319	15 %	1 120	12 555	13 675	0	0	–	0
S	Mehanizmi solidarnosti u Uniji i izvan Unije (posebni instrumenti)	2 063	729	310	9	1 048	51 %	1 015	–	1 015	0	0	–	0
	UKUPNO	**250 956**	**155 173**	**3 575**	**57 624**	**216 373**	**86 %**	**6 087**	**28 271**	**34 358**	**110**	**104**	**12**	**226**

6.4. **VFO: PROMJENE NEPODMIRNIH OBVEZA (RAL)**

(u milijunima EUR)

	Naslov VFO-a	Obveze prenesene iz prethodne godine	Obveze preuzete tijekom godine	Razlike u prenesenim obvezama	Plaćanja	Ukupne obveze na kraju godine
		1	2	3	4	5 = 1 + 2 + 3 + 4
1	Jedinstveno tržište, inovacije i digitalizacija	51 164	27 095	(583)	(24 482)	53 194
2	Kohezija, otpornost i vrijednosti	344 088	78 884	(275)	(92 361)	330 336
3	Prirodni resursi i okoliš	50 867	57 658	(263)	(59 544)	48 718
4	Migracije i upravljanje granicama	5 754	4 738	(0)	(3 809)	6 683
5	Sigurnost i obrana	4 445	2 666	(1)	(1 872)	5 239
6	Susjedstvo i svijet	42 097	19 645	(443)	(17 170)	44 129
7	Europska javna uprava	1 011	13 955	(65)	(13 767)	1 134
O	Izvan VFO-a	7 899	6 409	(410)	(2 319)	11 578
S	Mehanizmi solidarnosti u Uniji i izvan Unije (posebni instrumenti)	53	1 065	–	(1 048)	71
	UKUPNO	**507 378**	**212 116**	**(2 039)**	**(216 371)**	**501 084**

6.5. **VFO: NEPODMIRNE OBVEZE PO GODINI NASTANKA**

(u milijunima EUR)

	Naslov VFO-a	prije 2018.	2018.	2019.	2020.	2021.	2022.	2023.	2024.	2025.	Ukupno
1	Jedinstveno tržište, inovacije i digitalizacija	617	411	1 430	2 551	2 771	4 555	6 282	15 261	19 315	53 194
2	Kohezija, otpornost i vrijednosti	1 368	225	538	1 061	878	13 776	52 352	190 270	69 869	330 336
3	Prirodni resursi i okoliš	2 507	907	896	946	275	2 859	3 882	19 889	16 558	48 718
4	Migracije i upravljanje granicama	72	47	97	553	69	110	679	1 920	3 138	6 683
5	Sigurnost i obrana	27	55	78	125	364	410	725	1 367	2 089	5 239
6	Susjedstvo i svijet	1 032	943	1 047	1 370	2 908	6 392	7 312	10 589	12 534	44 129
7	Europska javna uprava							1	51	1 083	1 134
O	Izvan VFO-a								8 287	3 291	11 578
S	Mehanizmi solidarnosti u Uniji i izvan Unije (posebni instrumenti)							–	0	71	71
	Ukupno	**5 623**	**2 588**	**4 086**	**6 605**	**7 265**	**28 101**	**71 232**	**247 636**	**127 948**	**501 084**

6.6. **DETALJNI PRIKAZ VFO-a: RAŠČLAMBA I PROMJENE ODOBRENIH SREDSTAVA ZA PREUZIMANJE OBVEZA I ZA PLAĆANJE**

(u milijunima EUR)

Naslov VFO-a	Odobrena sredstva za preuzimanje obveza						Odobrena sredstva za plaćanje					
	Proračunska odobrena sredstva			Dodatna odobrena sredstva		Ukupna raspoloživa odobrena sredstva	Proračunska odobrena sredstva			Dodatna odobrena sredstva		Ukupna raspoloživa odobrena sredstva
	Doneseni početni proračun	Izmjene proračuna i prijenosi	Doneseni konačni proračun	Prijenosi	Namjenski prihodi		Doneseni početni proračun	Izmjene proračuna i prijenosi	Doneseni konačni proračun	Prijenosi	Namjenski prihodi	
	1	2	3 = 1 + 2	4	5	6 = 3 + 4 + 5	7	8	9 = 7 + 8	10	11	12 = 9 + 10 + 11
1 Obzor Europa	12 762	1	12 763	116	6 334	19 213	11 119	3	11 122	67	9 936	21 125
Program Euratoma za istraživanja i osposobljavanje	288	(1)	287	0	118	405	264	(3)	261	18	135	414
Međunarodni termonuklearni eksperimentalni reaktor (ITER)	487	–	487	–	4	490	642	–	642	1	4	647
Ostala djelovanja	–	–	–	–	629	629	–	–	–	–	413	413
Pilot-projekti i pripremna djelovanja	10	–	10	–	0	10	20	(4)	17	–	0	17
Fond InvestEU	378	–	378	–	916	1 294	530	(29)	501	1	1 991	2 493
Instrument za povezivanje Europe (CEF) – promet	1 674	1	1 675	–	70	1 745	2 398	(2)	2 396	1	48	2 445
Instrument za povezivanje Europe (CEF) – energetika	927	(1)	926	–	71	996	708	25	733	1	70	804
Instrument za povezivanje Europe (CEF) – digitalizacija	226	0	226	–	4	230	183	(10)	173	0	3	177
Program Digitalna Europa	1 097	(0)	1 097	–	92	1 189	1 136	(83)	1 053	6	96	1 154
Decentralizirane agencije	231	(2)	230	–	10	240	231	(2)	230	–	10	240
Ostala djelovanja	–	1	1	–	168	169	–	1	1	–	226	227
Pilot-projekti i pripremna djelovanja	9	(0)	9	–	0	9	13	(0)	13	–	0	13

(u milijunima EUR)

Naslov VFO-a	Odobrena sredstva za preuzimanje obveza						Odobrena sredstva za plaćanje					
	Proračunska odobrena sredstva			Dodatna odobrena sredstva		Ukupna raspoloživa odobrena sredstva	Proračunska odobrena sredstva			Dodatna odobrena sredstva		Ukupna raspoloživa odobrena sredstva
	Doneseni početni proračun	Izmjene proračuna i prijenosi	Doneseni konačni proračun	Prijenosi	Namjenski prihodi		Doneseni početni proračun	Izmjene proračuna i prijenosi	Doneseni konačni proračun	Prijenosi	Namjenski prihodi	
	1	2	3 = 1 + 2	4	5	6 = 3 + 4 + 5	7	8	9 = 7 + 8	10	11	12 = 9 + 10 + 11
Djelovanja koja se financiraju na temelju ovlasti Komisije i posebnih ovlasti dodijeljenih Komisiji	25	1	26	0	4	29	24	3	27	–	3	30
Program jedinstvenog tržišta (uklj. MSP-ove)	613	1	614	0	48	663	615	88	704	7	69	780
Program EU-a za borbu protiv prijevara	27	0	27	0	1	28	31	(2)	29	–	1	30
Suradnja u području oporezivanja (Fiscalis)	39	(0)	39	–	1	40	31	12	43	0	1	44
Suradnja u području carina (Carina)	138	60	198	–	10	208	113	31	144	0	10	153
Decentralizirane agencije	154	(2)	152	–	12	165	154	(2)	152	–	12	164
Ostala djelovanja	7	(0)	7	–	1	8	8	(0)	7	–	0	8
Pilot-projekti i pripremna djelovanja	13	–	13	–	–	13	13	(2)	11	–	–	11
Europski svemirski program	2 051	(0)	2 051	–	317	2 368	1 983	(159)	1 823	4	640	2 467
Decentralizirane agencije	80	–	80	–	3	83	80	–	80	–	3	83
Pilot-projekti i pripremna djelovanja	45	–	45	–	–	45	16	(10)	6	–	–	6
Program Unije za sigurnu povezivost	196	–	196	–	–	196	150	(61)	89	0	–	89
Ukupno za naslov 1.: Jedinstveno tržište, inovacije i digitalizacija	21 480	59	21 539	116	8 810	30 466	20 461	(205)	20 255	107	13 673	34 035

ELI: http://data.europa.eu/eli/communic/C/2026/4821/oj

(u milijunima EUR)

	Naslov VFO-a	Odobrena sredstva za preuzimanje obveza						Odobrena sredstva za plaćanje					
		Proračunska odobrena sredstva			Dodatna odobrena sredstva		Ukupna raspoloživa odobrena sredstva	Proračunska odobrena sredstva			Dodatna odobrena sredstva		Ukupna raspoloživa odobrena sredstva
		Doneseni početni proračun	Izmjene proračuna i prijenosi	Doneseni konačni proračun	Prijenosi	Namjenski prihodi		Doneseni početni proračun	Izmjene proračuna i prijenosi	Doneseni konačni proračun	Prijenosi	Namjenski prihodi	
		1	2	3 = 1 + 2	4	5	6 = 3 + 4 + 5	7	8	9 = 7 + 8	10	11	12 = 9 + 10 + 11
2	Europski fond za regionalni razvoj (EFRR)	40 455	2	40 457	–	410	40 867	21 327	(488)	20 839	0	2 555	23 394
	Kohezijski fond (KF)	7 053	(2)	7 052	–	233	7 285	3 078	2 445	5 523	0	233	5 756
	Kohezijski fond (KF), doprinos Instrumentu za povezivanje Europe (CEF) – Promet	1 668	–	1 668	–	21	1 688	1 303	46	1 350	–	14	1 364
	Pilot-projekti i pripremna djelovanja	4	–	4	–	0	4	2	(0)	2	–	0	2
	Europski socijalni fond plus (ESF+)	17 184	0	17 184	–	105	17 288	7 550	693	8 243	1	2 722	10 966
	Pilot-projekti i pripremna djelovanja	2	–	2	–	–	2	0	0	0	–	0	1
	Potpora turskoj zajednici na Cipru	35	–	35	–	0	36	34	6	40	0	0	41
	Europski mehanizam za oporavak i otpornost (uključujući Instrument za tehničku potporu)	126	(5)	121	–	560	681	125	(5)	120	2	40 222	40 344
	Zaštita eura od krivotvorenja (program „Periklo IV”)	1	–	1	–	0	1	1	(0)	1	–	0	1
	Trošak financiranja Instrumenta Europske unije za oporavak (EURI)	4 967	0	4 967	–	144	5 111	4 967	0	4 967	1 863	145	6 976
	Mehanizam Unije za civilnu zaštitu (rescEU)	211	0	211	0	38	250	108	25	133	–	314	446

(u milijunima EUR)

Naslov VFO-a	Odobrena sredstva za preuzimanje obveza						Odobrena sredstva za plaćanje					
	Proračunska odobrena sredstva			Dodatna odobrena sredstva		Ukupna raspoloživa odobrena sredstva	Proračunska odobrena sredstva			Dodatna odobrena sredstva		Ukupna raspoloživa odobrena sredstva
	Doneseni početni proračun	Izmjene proračuna i prijenosi	Doneseni konačni proračun	Prijenosi	Namjenski prihodi		Doneseni početni proračun	Izmjene proračuna i prijenosi	Doneseni konačni proračun	Prijenosi	Namjenski prihodi	
	1	2	3 = 1 + 2	4	5	6 = 3 + 4 + 5	7	8	9 = 7 + 8	10	11	12 = 9 + 10 + 11
EU za zdravlje	583	0	583	–	27	609	585	(52)	532	4	21	557
Instrument za hitnu potporu unutar Unije (ESI)	–	–	–	–	1	1	1	(1)	–	–	26	26
Decentralizirane agencije	286	0	286	–	26	312	273	1	274	–	25	299
Pilot-projekti i pripremna djelovanja	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Djelovanja koja se financiraju na temelju ovlasti Komisije i posebnih ovlasti dodijeljenih Komisiji	12	3	16	–	–	16	12	1	13	–	–	13
Zapošljavanje i socijalne inovacije	109	(2)	107	–	9	116	76	3	78	1	11	91
Program Erasmus+	3 969	(0)	3 969	–	1 135	5 105	3 766	31	3 797	18	1 151	4 966
Europske snage solidarnosti (ESC)	147	0	147	–	74	221	133	5	138	3	78	220
Kreativna Europa	352	(0)	352	–	21	373	347	(23)	324	2	23	350
Pravosuđe	42	(0)	42	0	1	43	38	4	41	1	1	43
Prava i vrijednosti	236	1	238	–	2	240	188	3	191	1	2	194
Decentralizirane agencije	324	–	324	–	12	336	322	(1)	321	–	12	333
Ostala djelovanja	9	(0)	9	–	0	9	7	2	9	–	0	9
Pilot-projekti i pripremna djelovanja	19	–	19	–	0	19	26	(1)	25	–	0	25

ELI: http://data.europa.eu/eli/communic/C/2026/4821/oj

(u milijunima EUR)

	Naslov VFO-a	Odobrena sredstva za preuzimanje obveza						Odobrena sredstva za plaćanje					
		Proračunska odobrena sredstva			Dodatna odobrena sredstva		Ukupna raspoloživa odobrena sredstva	Proračunska odobrena sredstva			Dodatna odobrena sredstva		Ukupna raspoloživa odobrena sredstva
		Doneseni početni proračun	Izmjene proračuna i prijenosi	Doneseni konačni proračun	Prijenosi	Namjenski prihodi		Doneseni početni proračun	Izmjene proračuna i prijenosi	Doneseni konačni proračun	Prijenosi	Namjenski prihodi	
		1	2	3 = 1 + 2	4	5	6 = 3 + 4 + 5	7	8	9 = 7 + 8	10	11	12 = 9 + 10 + 11
	Djelovanja koja se financiraju na temelju ovlasti Komisije i posebnih ovlasti dodijeljenih Komisiji	186	1	186	–	5	191	176	2	178	–	5	183
	Ukupno za naslov 2.: Kohezija, otpornost i vrijednosti	77 980	(1)	77 979	0	2 825	80 804	44 445	2 696	47 141	1 897	47 563	96 601
3	Europski fond za jamstva u poljoprivredi (EFJP)	39 976	0	39 976	366	995	41 338	40 031	(16)	40 014	367	995	41 377
	Europski poljoprivredni fond za ruralni razvoj (EPFRR)	13 226	–	13 226	0	343	13 569	10 497	3 912	14 409	0	1 964	16 373
	Europski fond za pomorstvo, ribarstvo i akvakulturu (EFPRA)	946	(0)	946	–	23	969	661	8	668	1	2	671
	Sporazumi o partnerstvu u održivom ribarstvu (SFPA) i regionalne organizacije za upravljanje ribarstvom (RFMO)	157	(40)	117	–	–	117	141	(30)	111	–	–	111
	Decentralizirane agencije	30	–	30	–	1	32	30	–	30	–	1	32
	Pilot-projekti i pripremna djelovanja	1	–	1	–	–	1	5	(2)	4	–	–	4
	Program za okoliš i klimatske aktivnosti (LIFE)	776	6	782	(0)	9	791	596	78	675	8	7	690
	Fond za pravednu tranziciju	1 514	–	1 514	–	86	1 600	6	(3)	3	–	1 432	1 436
	Instrument za kreditiranje u javnom sektoru u okviru mehanizma za pravednu tranziciju	–	–	–	–	428	428	25	–	25	–	503	528

(u milijunima EUR)

	Naslov VFO-a	Odobrena sredstva za preuzimanje obveza						Odobrena sredstva za plaćanje					
		Proračunska odobrena sredstva			Dodatna odobrena sredstva		Ukupna raspoloživa odobrena sredstva	Proračunska odobrena sredstva			Dodatna odobrena sredstva		Ukupna raspoloživa odobrena sredstva
		Doneseni početni proračun	Izmjene proračuna i prijenosi	Doneseni konačni proračun	Prijenosi	Namjenski prihodi		Doneseni početni proračun	Izmjene proračuna i prijenosi	Doneseni konačni proračun	Prijenosi	Namjenski prihodi	
		1	2	3 = 1 + 2	4	5	6 = 3 + 4 + 5	7	8	9 = 7 + 8	10	11	12 = 9 + 10 + 11
	Decentralizirane agencije	77	(6)	71	–	9	79	77	(6)	71	–	9	79
	Pilot-projekti i pripremna djelovanja	2	–	2	–	–	2	5	(1)	4	–	–	4
	Djelovanja koja se financiraju na temelju ovlasti Komisije i posebnih ovlasti dodijeljenih Komisiji	26	8	35	–	–	35	16	9	25	–	–	25
	Ukupno za naslov 3.: Prirodni resursi i okoliš	56 731	(32)	56 700	366	1 894	58 961	52 092	3 948	56 039	375	4 914	61 329
4	Fond za azil, migracije i integraciju	1 869	48	1 917	–	243	2 159	1 165	42	1 207	2	241	1 450
	Decentralizirane agencije	234	(48)	186	–	9	195	234	(38)	196	–	9	205
	Fond za integrirano upravljanje granicama (IBMF) – Instrument za upravljanje granicama i vize (BMVI)	1 235	–	1 235	–	369	1 603	462	357	819	1	471	1 291
	Fond za integrirano upravljanje granicama (IBMF) – Instrument za financijsku potporu namijenjenu opremi za carinske provjere (CCEi)	147	(146)	0	–	0	0	56	(48)	8	24	–	32
	Decentralizirane agencije	1 307	–	1 307	–	73	1 380	1 287	47	1 334	–	73	1 407
	Ukupno za naslov 4.: Migracije i upravljanje granicama	4 791	(146)	4 645	–	693	5 338	3 204	360	3 564	28	794	4 386

(u milijunima EUR)

	Naslov VFO-a	Odobrena sredstva za preuzimanje obveza						Odobrena sredstva za plaćanje					
		Proračunska odobrena sredstva			Dodatna odobrena sredstva		Ukupna raspoloživa odobrena sredstva	Proračunska odobrena sredstva			Dodatna odobrena sredstva		Ukupna raspoloživa odobrena sredstva
		Doneseni početni proračun	Izmjene proračuna i prijenosi	Doneseni konačni proračun	Prijenosi	Namjenski prihodi		Doneseni početni proračun	Izmjene proračuna i prijenosi	Doneseni konačni proračun	Prijenosi	Namjenski prihodi	
		1	2	3 = 1 + 2	4	5	6 = 3 + 4 + 5	7	8	9 = 7 + 8	10	11	12 = 9 + 10 + 11
5	Fond za unutarnju sigurnost (ISF)	337	(0)	337	–	51	388	227	16	244	1	51	296
	Razgradnja nuklearnih postrojenja (Litva)	75	–	75	–	–	75	90	–	90	–	–	90
	Nuklearna sigurnost i razgradnja nuklearnih postrojenja (među ostalim za Bugarsku i Slovačku)	70	(0)	70	–	0	70	91	(28)	63	2	–	64
	Decentralizirane agencije	288	–	288	–	10	298	288	2	290	–	10	300
	Pilot-projekti i pripremna djelovanja	–	–	–	–	–	–	–	1	1	–	–	1
	Djelovanja koja se financiraju na temelju ovlasti Komisije i posebnih ovlasti dodijeljenih Komisiji	23	(0)	23	–	0	24	22	(0)	22	–	0	22
	5.0.211 Europski fond za obranu (istraživački)	404	(14)	390	–	10	400	314	(27)	287	1	8	296
	5.0.212 Europski fond za obranu (neistraživački)	1 030	(31)	999	–	28	1 027	702	(157)	545	2	19	566
	Vojna mobilnost	252	–	252	–	0	252	137	–	137	0	0	137
	Kratkoročni instrument za zajedničku nabavu u području obrane	40	–	40	–	1	41	100	(40)	60	–	3	63
	Instrument za jačanje obrambene industrije	–	–	–	–	8	8	120	(70)	50	–	11	61
	Europski program industrijskog razvoja u području obrane	2	(2)	–	–	–	–	2	(2)	–	–	–	–

(u milijunima EUR)

	Naslov VFO-a	Odobrena sredstva za preuzimanje obveza						Odobrena sredstva za plaćanje					
		Proračunska odobrena sredstva			Dodatna odobrena sredstva		Ukupna raspoloživa odobrena sredstva	Proračunska odobrena sredstva			Dodatna odobrena sredstva		Ukupna raspoloživa odobrena sredstva
		Doneseni početni proračun	Izmjene proračuna i prijenosi	Doneseni konačni proračun	Prijenosi	Namjenski prihodi		Doneseni početni proračun	Izmjene proračuna i prijenosi	Doneseni konačni proračun	Prijenosi	Namjenski prihodi	
		1	2	3 = 1 + 2	4	5	6 = 3 + 4 + 5	7	8	9 = 7 + 8	10	11	12 = 9 + 10 + 11
	Pilot-projekti i pripremna djelovanja	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
	Program Unije za sigurnu povezivost	111	47	158	–	–	158	50	1	51	–	–	51
	Ukupno za naslov 5.: Sigurnost i obrana	2 633	–	2 633	–	109	2 742	2 143	(304)	1 839	6	103	1 947
6	Instrument za susjedstvo, razvoj i međunarodnu suradnju – Globalna Europa (NDICI – Globalna Europa)	10 891	20	10 911	736	645	12 292	9 672	121	9 793	70	919	10 782
	Europski instrument za međunarodnu suradnju u području nuklearne sigurnosti (INSC)	44	0	44	1	21	66	38	17	54	1	14	69
	Humanitarna pomoć (HUMA)	1 944	625	2 569	–	19	2 588	1 860	610	2 470	6	16	2 493
	Zajednička vanjska i sigurnosna politika (ZVSP)	394	(0)	393	–	36	429	394	6	399	1	38	439
	Prekomorske zemlje i područja (PZP) (uključujući Grenland)	73	–	73	2	34	108	76	(15)	61	4	25	90
	MFP+	0	0	0	–	591	591	0	0	0	–	679	680
	Mehanizam suradnje za zajmove Ukrajini	–	–	–	–	1 535	1 535	–	–	–	–	1 535	1 535
	Ostala djelovanja	148	(60)	88	–	1	89	108	(61)	47	–	1	48
	Pilot-projekti i pripremna djelovanja	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
	Program Unije za sigurnu povezivost	50	–	50	–	–	50	–	–	–	–	–	–

(u milijunima EUR)

	Naslov VFO-a	Odobrena sredstva za preuzimanje obveza						Odobrena sredstva za plaćanje					
		Proračunska odobrena sredstva			Dodatna odobrena sredstva		Ukupna raspoloživa odobrena sredstva	Proračunska odobrena sredstva			Dodatna odobrena sredstva		Ukupna raspoloživa odobrena sredstva
		Doneseni početni proračun	Izmjene proračuna i prijenosi	Doneseni konačni proračun	Prijenosi	Namjenski prihodi		Doneseni početni proračun	Izmjene proračuna i prijenosi	Doneseni konačni proračun	Prijenosi	Namjenski prihodi	
		1	2	3 = 1 + 2	4	5	6 = 3 + 4 + 5	7	8	9 = 7 + 8	10	11	12 = 9 + 10 + 11
	Djelovanja koja se financiraju na temelju ovlasti Komisije i posebnih ovlasti dodijeljenih Komisiji	96	(1)	95	–	1	95	92	(4)	88	–	0	88
	Pretpristupna pomoć (IPA III)	2 170	(0)	2 170	129	85	2 384	2 086	(90)	1 995	11	115	2 122
	Instrument za reforme i rast za zapadni Balkan	499	(0)	499	101	–	600	101	0	101	23	–	124
	Ukupno za naslov 6.: Susjedstvo i svijet	16 308	584	16 892	970	2 966	20 828	14 426	584	15 010	116	3 343	18 469
7	Mirovine osoblja	2 795	(5)	2 790	–	312	3 102	2 795	(5)	2 790	–	312	3 102
	(Mirovine bivših zastupnika) Europskog parlamenta	22	(3)	19	–	–	19	22	(3)	19	–	–	19
	(Mirovine bivših članova) Europskog vijeća i Vijeća	1	(0)	1	–	–	1	1	(0)	1	–	–	1
	(Mirovine bivših članova) Komisija	12	(2)	9	–	–	9	12	(2)	9	–	–	9
	(Mirovine bivših članova) Suda Europske unije	19	(2)	17	–	–	17	19	(2)	17	–	–	17
	(Mirovine bivših članova) Europskog revizorskog suda	8	(1)	7	–	–	7	8	(1)	7	–	–	7
	(Mirovine bivših članova) Europskog ombudsmana	0	0	0	–	–	0	0	0	0	–	–	0

(u milijunima EUR)

Naslov VFO-a	Odobrena sredstva za preuzimanje obveza						Odobrena sredstva za plaćanje					
	Proračunska odobrena sredstva			Dodatna odobrena sredstva		Ukupna raspoloživa odobrena sredstva	Proračunska odobrena sredstva			Dodatna odobrena sredstva		Ukupna raspoloživa odobrena sredstva
	Doneseni početni proračun	Izmjene proračuna i prijenosi	Doneseni konačni proračun	Prijenosi	Namjenski prihodi		Doneseni početni proračun	Izmjene proračuna i prijenosi	Doneseni konačni proračun	Prijenosi	Namjenski prihodi	
	1	2	3 = 1 + 2	4	5	6 = 3 + 4 + 5	7	8	9 = 7 + 8	10	11	12 = 9 + 10 + 11
(Mirovine bivših članova) Europskog nadzornika za zaštitu podataka	0	(0)	0	–	–	0	0	(0)	0	–	–	0
(Europske škole) Komisija	266	(3)	263	–	35	298	266	(3)	263	0	39	302
Plaće za statutarno osoblje	3 085	(56)	3 028	–	129	3 157	3 085	(56)	3 028	0	129	3 157
Plaće za vanjsko osoblje	311	(11)	300	–	169	469	311	(11)	300	21	172	493
Članovi – plaće i naknade	17	3	20	–	0	21	17	3	20	1	0	22
Članovi – privremene naknade	5	(2)	2	–	–	2	5	(2)	2	–	–	2
Troškovi zapošljavanja	33	0	33	–	0	33	33	0	33	3	0	37
Prestanak zaposlenja	8	(0)	7	–	–	7	8	(0)	7	–	–	7
Troškovi osposobljavanja	16	0	17	–	8	25	16	0	17	10	11	37
Socijalna pitanja i mobilnost	22	1	23	(0)	30	53	22	1	23	7	34	64
Informacijska i komunikacijska tehnologija	285	7	292	–	308	600	285	7	292	120	354	765
Najam i kupnja	274	48	321	–	690	1 011	274	48	321	30	691	1 042
Povezani sa zgradama	150	(37)	113	–	44	158	150	(37)	113	44	49	207
Sigurnost	79	(1)	78	–	14	92	79	(1)	78	25	21	124
Službena putovanja i reprezentacija	45	16	61	–	4	66	45	16	61	10	5	76
Sastanci, odbori, konferencije	16	(4)	12	–	2	14	16	(4)	12	5	3	20

(u milijunima EUR)

	Naslov VFO-a	Odobrena sredstva za preuzimanje obveza						Odobrena sredstva za plaćanje					
		Proračunska odobrena sredstva			Dodatna odobrena sredstva		Ukupna raspoloživa odobrena sredstva	Proračunska odobrena sredstva			Dodatna odobrena sredstva		Ukupna raspoloživa odobrena sredstva
		Doneseni početni proračun	Izmjene proračuna i prijenosi	Doneseni konačni proračun	Prijenosi	Namjenski prihodi		Doneseni početni proračun	Izmjene proračuna i prijenosi	Doneseni konačni proračun	Prijenosi	Namjenski prihodi	
		1	2	3 = 1 + 2	4	5	6 = 3 + 4 + 5	7	8	9 = 7 + 8	10	11	12 = 9 + 10 + 11
	Službeni list	4	(2)	2	–	0	2	4	(2)	2	1	0	3
	Publikacije	11	2	13	–	5	17	11	2	13	5	6	24
	Pribavljanje informacija	7	0	7	–	1	8	7	0	7	2	1	9
	Studije i istraživanja	7	(2)	5	–	0	5	7	(2)	5	5	0	10
	Opća oprema, vozila, namještaj	29	(4)	25	–	5	30	29	(4)	25	9	7	41
	Vanjske jezične usluge	35	(5)	31	–	41	72	35	(5)	31	2	41	74
	Ostali administrativni rashodi	20	(3)	17	–	30	46	20	(3)	17	5	37	58
	Decentralizirane agencije	–	3	3	–	–	3	–	3	3	–	–	3
	Administrativni rashodi drugih institucija	5 265	(16)	5 249	1	520	5 769	5 265	(16)	5 249	621	529	6 399
	Ukupno za naslov 7.: Europska javna uprava	12 845	(79)	12 766	1	2 348	15 115	12 845	(79)	12 766	927	2 440	16 133
O	Inovacijski fond (IF)	–	–	–	–	6 788	6 788	–	–	–	–	12 293	12 293
	Instrument za Ukrajinu	4 320	(0)	4 320	31	515	4 866	3 274	(469)	2 805	121	662	3 587
	Ostala djelovanja	–	–	–	–	112	112	–	–	–	–	114	114
	Ukupno za naslov O: Izvan VFO-a	4 320	(0)	4 320	31	7 415	11 767	3 274	(469)	2 805	121	13 069	15 994
S	Europska pričuva za solidarnost	1 167	0	1 167	310	–	1 477	1 167	0	1 167	310	–	1 477
	Pričuva za pričuva za pomoć u nuždi	584	(584)	–	–	–	–	584	(584)	–	–	–	–

(u milijunima EUR)

Naslov VFO-a	Odobrena sredstva za preuzimanje obveza						Odobrena sredstva za plaćanje					
	Proračunska odobrena sredstva			Dodatna odobrena sredstva		Ukupna raspoloživa odobrena sredstva	Proračunska odobrena sredstva			Dodatna odobrena sredstva		Ukupna raspoloživa odobrena sredstva
	Doneseni početni proračun	Izmjene proračuna i prijenosi	Doneseni konačni proračun	Prijenosi	Namjenski prihodi		Doneseni početni proračun	Izmjene proračuna i prijenosi	Doneseni konačni proračun	Prijenosi	Namjenski prihodi	
	1	2	3 = 1 + 2	4	5	6 = 3 + 4 + 5	7	8	9 = 7 + 8	10	11	12 = 9 + 10 + 11
Europski fond za prilagodbu globalizaciji (EGF)	34	–	34	–	9	43	5	7	12	0	9	21
Pričuva za prilagodbu Brexitu	564	–	564	–	–	564	564	–	564	–	–	564
Ukupno za naslov S: Mehanizmi solidarnosti u Uniji i izvan Unije (posebni instrumenti)	2 349	(584)	1 766	310	9	2 085	2 320	(576)	1 744	310	9	2 063
UKUPNO	**199 438**	**(199)**	**199 239**	**1 795**	**27 070**	**228 104**	**155 209**	**5 953**	**161 163**	**3 887**	**85 907**	**250 956**

6.7. DETALJNI PRIKAZ VFO-a: IZVRŠENJE ODOBRENIH SREDSTAVA ZA PREUZIMANJE OBVEZA

(u milijunima EUR)

	Naslov VFO-a	Ukupna raspoloživa odobrena sredstva	Preuzete obveze					Odobrena sredstva prenesena u 2026.			Odobrena sredstva koja će se poništiti			
			iz donesenog konačnog proračuna	iz prijenosâ	iz namjenskih prihoda	Ukupno	%	iz donesenog konačnog proračuna	iz namjenskih prihoda	Ukupno	iz donesenog konačnog proračuna	iz prijenosâ	iz namjens-kih prihoda	Ukupno
		1	2	3	4	5 = 2 + 3 + 4	6 = 5 / 1	7	8	9 = 7 + 8	10	11	12	13 = 10 + 11 + 12
1	Obzor Europa	19 213	12 758	116	3 941	16 815	88 %	(0)	2 390	2 390	5	–	2	7
	Program Euratoma za istraživanja i osposobljavanje	405	286	–	90	376	93 %	0	28	28	1	0	0	1

(u milijunima EUR)

Naslov VFO-a	Ukupna raspoloživa odobrena sredstva	Preuzete obveze					Odobrena sredstva prenesena u 2026.			Odobrena sredstva koja će se poništiti			
		iz donesenog konačnog proračuna	iz prijenosâ	iz namjenskih prihoda	Ukupno	%	iz donesenog konačnog proračuna	iz namjenskih prihoda	Ukupno	iz donesenog konačnog proračuna	iz prijenosâ	iz namjens-kih prihoda	Ukupno
	1	2	3	4	5 = 2 + 3 + 4	6 = 5 / 1	7	8	9 = 7 + 8	10	11	12	13 = 10 + 11 + 12
Međunarodni termonuklearni eksperimentalni reaktor (ITER)	490	486	–	1	488	100 %	–	2	2	0	–	–	0
Ostala djelovanja	629	–	–	167	167	27 %	–	462	462	–	–	0	0
Pilot-projekti i pripremna djelovanja	10	10	–	–	10	99 %	–	0	0	–	–	0	0
Fond InvestEU	1 294	378	–	842	1 221	94 %	(0)	73	73	0	–	–	0
Instrument za povezivanje Europe (CEF) – promet	1 745	1 675	–	26	1 701	97 %	–	44	44	(0)	–	–	(0)
Instrument za povezivanje Europe (CEF) – energetika	996	926	–	1	926	93 %	–	70	70	(0)	–	–	(0)
Instrument za povezivanje Europe (CEF) – digitalizacija	230	226	–	3	229	100 %	–	1	1	0	–	–	0
Program Digitalna Europa	1 189	1 097	0	40	1 137	96 %	–	52	52	0	(0)	0	0
Decentralizirane agencije	240	230	–	8	237	99 %	–	2	2	0	–	0	0

(u milijunima EUR)

Naslov VFO-a	Ukupna raspoloživa odobrena sredstva	Preuzete obveze					Odobrena sredstva prenesena u 2026.			Odobrena sredstva koja će se poništiti			
		iz donesenog konačnog proračuna	iz prijenosâ	iz namjenskih prihoda	Ukupno	%	iz donesenog konačnog proračuna	iz namjenskih prihoda	Ukupno	iz donesenog konačnog proračuna	iz prijenosâ	iz namjens-kih prihoda	Ukupno
	1	2	3	4	5 = 2 + 3 + 4	6 = 5 / 1	7	8	9 = 7 + 8	10	11	12	13 = 10 + 11 + 12
Ostala djelovanja	169	1	–	84	85	51 %	–	83	83	–	–	–	–
Pilot-projekti i pripremna djelovanja	9	9	–	–	9	100 %	–	0	0	–	–	–	–
Djelovanja koja se financiraju na temelju ovlasti Komisije i posebnih ovlasti dodijeljenih Komisiji	29	26	–	3	29	99 %	–	0	0	0	0	0	0
Program jedinstvenog tržišta (uklj. MSP-ove)	663	614	0	33	647	98 %	–	16	16	0	(0)	(0)	(0)
Program EU-a za borbu protiv prijevara	28	27	0	1	28	100 %	–	0	0	0	0	0	0
Suradnja u području oporezivanja (Fiscalis)	40	39	–	0	39	98 %	–	1	1	0	–	–	0
Suradnja u području carina (Carina)	208	198	–	2	200	96 %	–	7	7	0	–	–	0
Decentralizirane agencije	165	152	–	6	158	96 %	–	6	6	0	–	–	0
Ostala djelovanja	8	7	–	1	8	100 %	–	–	–	0	–	–	0

ELI: http://data.europa.eu/eli/communic/C/2026/4821/oj

(u milijunima EUR)

	Naslov VFO-a	Ukupna raspoloživa odobrena sredstva	Preuzete obveze					Odobrena sredstva prenesena u 2026.			Odobrena sredstva koja će se poništiti			
			iz donesenog konačnog proračuna	iz prijenosâ	iz namjenskih prihoda	Ukupno	%	iz donesenog konačnog proračuna	iz namjenskih prihoda	Ukupno	iz donesenog konačnog proračuna	iz prijenosâ	iz namjens-kih prihoda	Ukupno
		1	2	3	4	5 = 2 + 3 + 4	6 = 5 / 1	7	8	9 = 7 + 8	10	11	12	13 = 10 + 11 + 12
	Pilot-projekti i pripremna djelovanja	13	13	–	–	13	100 %	–	–	–	–	–	–	–
	Europski svemirski program	2 368	2 051	–	195	2 246	95 %	–	122	122	0	–	(0)	(0)
	Decentralizirane agencije	83	80	–	3	83	100 %	–	0	0	–	–	–	–
	Pilot-projekti i pripremna djelovanja	45	45	–	–	45	100 %	–	–	–	0	–	–	0
	Program Unije za sigurnu povezivost	196	196	–	–	196	100 %	–	–	–	0	–	–	0
	Ukupno za naslov 1.: Jedinstveno tržište, inovacije i digitalizacija	30 466	21 532	116	5 446	27 095	89 %	(0)	3 362	3 362	7	(0)	2	9
2	Europski fond za regionalni razvoj (EFRR)	40 867	39 650	–	290	39 940	98 %	–	90	90	806	–	29	836
	Kohezijski fond (KF)	7 285	6 800	–	233	7 034	97 %	–	–	–	252	–	–	252
	Kohezijski fond (KF), doprinos Instrumentu za povezivanje Europe (CEF) – Promet	1 688	1 668	–	9	1 677	99 %	–	11	11	0	–	–	0

(u milijunima EUR)

Naslov VFO-a	Ukupna raspoloživa odobrena sredstva	Preuzete obveze					Odobrena sredstva prenesena u 2026.			Odobrena sredstva koja će se poništiti			
		iz donesenog konačnog proračuna	iz prijenosâ	iz namjenskih prihoda	Ukupno	%	iz donesenog konačnog proračuna	iz namjenskih prihoda	Ukupno	iz donesenog konačnog proračuna	iz prijenosâ	iz namjens-kih prihoda	Ukupno
	1	2	3	4	5 = 2 + 3 + 4	6 = 5 / 1	7	8	9 = 7 + 8	10	11	12	13 = 10 + 11 + 12
Pilot-projekti i pripremna djelovanja	4	4	–	–	4	98 %	–	–	–	–	–	0	0
Europski socijalni fond plus (ESF+)	17 288	17 130	–	86	17 216	100 %	(0)	18	18	54	–	0	54
Pilot-projekti i pripremna djelovanja	2	2	–	–	2	100 %	–	–	–	–	–	–	–
Potpora turskoj zajednici na Cipru	36	35	–	0	36	100 %	–	0	0	0	–	0	0
Europski mehanizam za oporavak i otpornost (uključujući Instrument za tehničku potporu)	681	121	–	506	627	92 %	–	54	54	0	–	(0)	0
Zaštita eura od krivotvorenja (program „Periklo IV”)	1	1	–	0	1	100 %	–	(0)	(0)	0	–	0	0
Trošak financiranja Instrumenta Europske unije za oporavak (EURI)	5 111	4 967	–	50	5 017	98 %	–	93	93	–	–	0	0

ELI: http://data.europa.eu/eli/commun ic/C/2026/4821/oj

(u milijunima EUR)

Naslov VFO-a	Ukupna raspoloživa odobrena sredstva	Preuzete obveze					Odobrena sredstva prenesena u 2026.			Odobrena sredstva koja će se poništiti			
		iz donesenog konačnog proračuna	iz prijenosâ	iz namjenskih prihoda	Ukupno	%	iz donesenog konačnog proračuna	iz namjenskih prihoda	Ukupno	iz donesenog konačnog proračuna	iz prijenosâ	iz namjens-kih prihoda	Ukupno
	1	2	3	4	5 = 2 + 3 + 4	6 = 5 / 1	7	8	9 = 7 + 8	10	11	12	13 = 10 + 11 + 12
Mehanizam Unije za civilnu zaštitu (rescEU)	250	211	0	26	237	95 %	(1)	12	11	–	1	0	1
EU za zdravlje	609	583	0	24	607	100 %	–	2	2	0	(0)	0	(0)
Instrument za hitnu potporu unutar Unije (ESI)	1	–	–	–	–	–	–	1	1	–	–	0	0
Decentralizirane agencije	312	286	–	20	305	98 %	–	6	6	–	–	0	0
Pilot-projekti i pripremna djelovanja	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Djelovanja koja se financiraju na temelju ovlasti Komisije i posebnih ovlasti dodijeljenih Komisiji	16	16	–	–	16	99 %	–	–	–	0	–	–	0
Zapošljavanje i socijalne inovacije	116	106	–	5	112	96 %	0	4	4	1	–	–	1
Program Erasmus+	5 105	3 969	0	715	4 684	92 %	–	420	420	0	(0)	0	0
Europske snage solidarnosti (ESC)	221	147	–	25	172	78 %	–	49	49	–	–	0	0

(u milijunima EUR)

Naslov VFO-a	Ukupna raspoloživa odobrena sredstva	Preuzete obveze					Odobrena sredstva prenesena u 2026.			Odobrena sredstva koja će se poništiti			
		iz donesenog konačnog proračuna	iz prijenosâ	iz namjenskih prihoda	Ukupno	%	iz donesenog konačnog proračuna	iz namjenskih prihoda	Ukupno	iz donesenog konačnog proračuna	iz prijenosâ	iz namjens-kih prihoda	Ukupno
	1	2	3	4	5 = 2 + 3 + 4	6 = 5 / 1	7	8	9 = 7 + 8	10	11	12	13 = 10 + 11 + 12
Kreativna Europa	373	352	–	15	367	98 %	–	6	6	0	–	0	0
Pravosuđe	43	42	–	0	42	97 %	–	1	1	0	0	–	0
Prava i vrijednosti	240	238	–	1	239	100 %	–	1	1	0	–	–	0
Decentralizirane agencije	336	324	–	8	332	99 %	–	4	4	–	–	(0)	(0)
Ostala djelovanja	9	9	–	0	9	100 %	–	–	–	–	–	–	–
Pilot-projekti i pripremna djelovanja	19	18	–	–	18	98 %	–	0	0	0	–	0	0
Djelovanja koja se financiraju na temelju ovlasti Komisije i posebnih ovlasti dodijeljenih Komisiji	191	186	0	4	190	99 %	–	1	1	0	(0)	0	0
Ukupno za naslov 2.: Kohezija, otpornost i vrijednosti	80 804	76 865	0	2 019	78 884	98 %	(1)	776	776	1 113	1	30	1 144

ELI: http://data.europa.eu/eli/communic/C/2026/4821/oj

(u milijunima EUR)

	Naslov VFO-a	Ukupna raspoloživa odobrena sredstva	Preuzete obveze					Odobrena sredstva prenesena u 2026.			Odobrena sredstva koja će se poništiti			
			iz donesenog konačnog proračuna	iz prijenosâ	iz namjenskih prihoda	Ukupno	%	iz donesenog konačnog proračuna	iz namjenskih prihoda	Ukupno	iz donesenog konačnog proračuna	iz prijenosâ	iz namjens-kih prihoda	Ukupno
		1	2	3	4	5 = 2 + 3 + 4	6 = 5 / 1	7	8	9 = 7 + 8	10	11	12	13 = 10 + 11 + 12
3	Europski fond za jamstva u poljoprivredi (EFJP)	41 338	39 759	192	925	40 875	99 %	391	71	462	0	–	(0)	0
	Europski poljoprivredni fond za ruralni razvoj (EPFRR)	13 569	13 226	–	1	13 227	97 %	–	170	170	0	0	172	172
	Europski fond za pomorstvo, ribarstvo i akvakulturu (EFPRA)	969	946	–	1	946	98 %	–	0	0	0	–	23	23
	Sporazumi o partnerstvu u održivom ribarstvu (SFPA) i regionalne organizacije za upravljanje ribarstvom (RFMO)	117	117	–	–	117	100 %	–	–	–	0	–	–	0
	Decentralizirane agencije	32	30	–	1	31	99 %	–	0	0	–	–	–	–
	Pilot-projekti i pripremna djelovanja	1	1	–	–	1	100 %	–	–	–	–	–	–	–
	Program za okoliš i klimatske aktivnosti (LIFE)	791	782	–	3	785	99 %	–	6	6	0	(0)	0	0

(u milijunima EUR)

	Naslov VFO-a	Ukupna raspoloživa odobrena sredstva	Preuzete obveze					Odobrena sredstva prenesena u 2026.			Odobrena sredstva koja će se poništiti			
			iz donesenog konačnog proračuna	iz prijenosâ	iz namjenskih prihoda	Ukupno	%	iz donesenog konačnog proračuna	iz namjenskih prihoda	Ukupno	iz donesenog konačnog proračuna	iz prijenosâ	iz namjens-kih prihoda	Ukupno
		1	2	3	4	5 = 2 + 3 + 4	6 = 5 / 1	7	8	9 = 7 + 8	10	11	12	13 = 10 + 11 + 12
	Fond za pravednu tranziciju	1 600	1 503	–	1	1 504	94 %	–	85	85	11	–	–	11
	Instrument za kreditiranje u javnom sektoru u okviru mehanizma za pravednu tranziciju	428	–	–	57	57	13 %	–	372	372	–	–	–	–
	Decentralizirane agencije	79	71	–	8	79	99 %	–	1	1	–	–	0	0
	Pilot-projekti i pripremna djelovanja	2	2	–	–	2	100 %	–	–	–	–	–	–	–
	Djelovanja koja se financiraju na temelju ovlasti Komisije i posebnih ovlasti dodijeljenih Komisiji	35	35	–	–	35	100 %	–	–	–	0	–	–	0
	Ukupno za naslov 3.: Prirodni resursi i okoliš	58 961	56 472	192	995	57 658	98 %	391	705	1 096	11	(0)	195	206
4	Fond za azil, migracije i integraciju	2 159	1 916	–	5	1 921	89 %	–	238	238	0	–	–	0
	Decentralizirane agencije	195	186	–	6	192	98 %	–	4	4	–	–	0	0

ELI: http://data.europa.eu/eli/communic/C/2026/4821/oj

(u milijunima EUR)

	Naslov VFO-a	Ukupna raspoloživa odobrena sredstva	Preuzete obveze					Odobrena sredstva prenesena u 2026.			Odobrena sredstva koja će se poništiti			
			iz donesenog konačnog proračuna	iz prijenosâ	iz namjenskih prihoda	Ukupno	%	iz donesenog konačnog proračuna	iz namjenskih prihoda	Ukupno	iz donesenog konačnog proračuna	iz prijenosâ	iz namjens-kih prihoda	Ukupno
		1	2	3	4	5 = 2 + 3 + 4	6 = 5 / 1	7	8	9 = 7 + 8	10	11	12	13 = 10 + 11 + 12
	Fond za integrirano upravljanje granicama (IBMF) – Instrument za upravljanje granicama i vize (BMVI)	1 603	1 235	–	32	1 266	79 %	–	337	337	0	–	–	0
	Fond za integrirano upravljanje granicama (IBMF) – Instrument za financijsku potporu namijenjenu opremi za carinske provjere (CCEi)	0	0	–	–	0	69 %	–	–	–	0	–	0	0
	Decentralizirane agencije	1 380	1 307	–	52	1 359	98 %	–	21	21	–	–	0	0
	Ukupno za naslov 4.: Migracije i upravljanje granicama	5 338	4 644	–	94	4 738	89 %	–	599	599	0	–	0	1
5	Fond za unutarnju sigurnost (ISF)	388	336	–	2	338	87 %	–	50	50	0	–	–	0
	Razgradnja nuklearnih postrojenja (Litva)	75	75	–	–	75	100 %	–	–	–	0	–	–	0

(u milijunima EUR)

Naslov VFO-a	Ukupna raspoloživa odobrena sredstva	Preuzete obveze					Odobrena sredstva prenesena u 2026.			Odobrena sredstva koja će se poništiti			
		iz donesenog konačnog proračuna	iz prijenosâ	iz namjenskih prihoda	Ukupno	%	iz donesenog konačnog proračuna	iz namjenskih prihoda	Ukupno	iz donesenog konačnog proračuna	iz prijenosâ	iz namjens-kih prihoda	Ukupno
	1	2	3	4	5 = 2 + 3 + 4	6 = 5 / 1	7	8	9 = 7 + 8	10	11	12	13 = 10 + 11 + 12
Nuklearna sigurnost i razgradnja nuklearnih postrojenja (među ostalim za Bugarsku i Slovačku)	70	70	–	0	70	100 %	–	(0)	(0)	0	–	0	0
Decentralizirane agencije	298	277	–	6	283	95 %	12	4	15	–	–	0	0
Pilot-projekti i pripremna djelovanja	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Djelovanja koja se financiraju na temelju ovlasti Komisije i posebnih ovlasti dodijeljenih Komisiji	24	23	–	–	23	99 %	0	0	0	0	–	0	0
5.0.211 Europski fond za obranu (istraživački)	400	390	–	10	400	100 %	–	–	–	0	–	–	0
5.0.212 Europski fond za obranu (neistraživački)	1 027	999	–	27	1 026	100 %	–	1	1	–	–	(0)	(0)
Vojna mobilnost	252	252	–	–	252	100 %	–	0	0	0	–	–	0
Kratkoročni instrument za zajedničku nabavu u području obrane	41	40	–	1	41	100 %	–	–	–	–	–	–	–

ELI: http://data.europa.eu/eli/communic/C/2026/4821/oj

(u milijunima EUR)

	Naslov VFO-a	Ukupna raspoloživa odobrena sredstva	Preuzete obveze					Odobrena sredstva prenesena u 2026.			Odobrena sredstva koja će se poništiti			
			iz donesenog konačnog proračuna	iz prijenosâ	iz namjenskih prihoda	Ukupno	%	iz donesenog konačnog proračuna	iz namjenskih prihoda	Ukupno	iz donesenog konačnog proračuna	iz prijenosâ	iz namjens-kih prihoda	Ukupno
		1	2	3	4	5 = 2 + 3 + 4	6 = 5 / 1	7	8	9 = 7 + 8	10	11	12	13 = 10 + 11 + 12
	Instrument za jačanje obrambene industrije	8	–	–	–	–	–	–	8	8	–	–	–	–
	Europski program industrijskog razvoja u području obrane	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
	Pilot-projekti i pripremna djelovanja	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
	Program Unije za sigurnu povezivost	158	158	–	–	158	100 %	–	–	–	–	–	–	–
	Ukupno za naslov 5.: Sigurnost i obrana	2 742	2 620	–	46	2 666	97 %	12	63	75	0	–	0	0
6	Instrument za susjedstvo, razvoj i međunarodnu suradnju – Globalna Europa (NDICI – Globalna Europa)	12 292	10 356	701	305	11 361	92 %	565	339	904	0	26	0	27
	Europski instrument za međunarodnu suradnju u području nuklearne sigurnosti (INSC)	66	44	1	21	66	100 %	(0)	0	(0)	0	1	(0)	1

(u milijunima EUR)

Naslov VFO-a	Ukupna raspoloživa odobrena sredstva	Preuzete obveze					Odobrena sredstva prenesena u 2026.			Odobrena sredstva koja će se poništiti			
		iz donesenog konačnog proračuna	iz prijenosâ	iz namjenskih prihoda	Ukupno	%	iz donesenog konačnog proračuna	iz namjenskih prihoda	Ukupno	iz donesenog konačnog proračuna	iz prijenosâ	iz namjens-kih prihoda	Ukupno
	1	2	3	4	5 = 2 + 3 + 4	6 = 5 / 1	7	8	9 = 7 + 8	10	11	12	13 = 10 + 11 + 12
Humanitarna pomoć (HUMA)	2 588	2 569	–	6	2 575	99 %	(0)	13	13	0	–	0	0
Zajednička vanjska i sigurnosna politika (ZVSP)	429	393	–	25	419	98 %	–	10	10	0	–	0	0
Prekomorske zemlje i područja (PZP) (uključujući Grenland)	108	67	1	–	68	62 %	7	34	41	–	0	–	0
MFP+	591	0	–	570	570	96 %	–	21	21	–	–	0	0
Mehanizam suradnje za zajmove Ukrajini	1 535	–	–	1 535	1 535	100 %	–	–	–	–	–	–	–
Ostala djelovanja	89	88	–	0	88	100 %	–	0	0	0	–	0	0
Pilot-projekti i pripremna djelovanja	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Program Unije za sigurnu povezivost	50	50	–	–	50	100 %	–	–	–	–	–	–	–

ELI: http://data.europa.eu/eli/communic/C/2026/4821/oj

(u milijunima EUR)

	Naslov VFO-a	Ukupna raspoloživa odobrena sredstva	Preuzete obveze					Odobrena sredstva prenesena u 2026.			Odobrena sredstva koja će se poništiti			
			iz donesenog konačnog proračuna	iz prijenosâ	iz namjenskih prihoda	Ukupno	%	iz donesenog konačnog proračuna	iz namjenskih prihoda	Ukupno	iz donesenog konačnog proračuna	iz prijenosâ	iz namjens-kih prihoda	Ukupno
		1	2	3	4	5 = 2 + 3 + 4	6 = 5 / 1	7	8	9 = 7 + 8	10	11	12	13 = 10 + 11 + 12
	Djelovanja koja se financiraju na temelju ovlasti Komisije i posebnih ovlasti dodijeljenih Komisiji	95	95	(0)	0	95	100 %	–	0	0	0	0	0	0
	Pretpristupna pomoć (IPA III)	2 384	2 062	126	35	2 223	93 %	106	50	156	0	5	–	5
	Instrument za reforme i rast za zapadni Balkan	600	494	101	–	596	99 %	5	–	5	0	0	–	0
	Ukupno za naslov 6.: Susjedstvo i svijet	20 828	16 218	929	2 498	19 645	94 %	682	468	1 151	0	32	0	32
7	Mirovine osoblja	3 102	2 790	–	312	3 101	100 %	–	1	1	–	–	–	–
	(Mirovine bivših zastupnika) Europskog parlamenta	19	19	–	–	19	100 %	–	–	–	–	–	–	–
	(Mirovine bivših članova) Europskog vijeća i Vijeća	1	1	–	–	1	100 %	–	–	–	–	–	–	–

(u milijunima EUR)

Naslov VFO-a	Ukupna raspoloživa odobrena sredstva	Preuzete obveze					Odobrena sredstva prenesena u 2026.			Odobrena sredstva koja će se poništiti			
		iz donesenog konačnog proračuna	iz prijenosâ	iz namjenskih prihoda	Ukupno	%	iz donesenog konačnog proračuna	iz namjenskih prihoda	Ukupno	iz donesenog konačnog proračuna	iz prijenosâ	iz namjens-kih prihoda	Ukupno
	1	2	3	4	5 = 2 + 3 + 4	6 = 5 / 1	7	8	9 = 7 + 8	10	11	12	13 = 10 + 11 + 12
(Mirovine bivših članova) Komisija	9	9	–	–	9	100 %	–	–	–	–	–	–	–
(Mirovine bivših članova) Suda Europske unije	17	17	–	–	17	100 %	–	–	–	–	–	–	–
(Mirovine bivših članova) Europskog revizorskog suda	7	7	–	–	7	100 %	–	–	–	–	–	–	–
(Mirovine bivših članova) Europskog ombudsmana	0	0	–	–	0	100 %	–	–	–	–	–	–	–
(Mirovine bivših članova) Europskog nadzornika za zaštitu podataka	0	0	–	–	0	100 %	–	–	–	–	–	–	–
(Europske škole) Komisija	298	263	–	28	291	98 %	–	7	7	0	–	–	0
Plaće za statutarno osoblje	3 157	3 027	–	65	3 092	98 %	0	64	64	1	–	–	1
Plaće za vanjsko osoblje	469	299	–	52	351	75 %	(0)	116	116	1	–	1	1

ELI: http://data.europa.eu/eli/communic/C/2026/4821/oj

(u milijunima EUR)

Naslov VFO-a	Ukupna raspoloživa odobrena sredstva	Preuzete obveze					Odobrena sredstva prenesena u 2026.			Odobrena sredstva koja će se poništiti			
		iz donesenog konačnog proračuna	iz prijenosâ	iz namjenskih prihoda	Ukupno	%	iz donesenog konačnog proračuna	iz namjenskih prihoda	Ukupno	iz donesenog konačnog proračuna	iz prijenosâ	iz namjens-kih prihoda	Ukupno
	1	2	3	4	5 = 2 + 3 + 4	6 = 5 / 1	7	8	9 = 7 + 8	10	11	12	13 = 10 + 11 + 12
Članovi – plaće i naknade	21	20	–	0	20	99 %	(0)	0	0	0	–	–	0
Članovi – privremene naknade	2	2	–	–	2	100 %	–	–	–	–	–	–	–
Troškovi zapošljavanja	33	33	–	0	33	99 %	(0)	0	0	0	–	0	0
Prestanak zaposlenja	7	7	–	–	7	100 %	–	–	–	–	–	–	–
Troškovi osposobljavanja	25	17	–	5	21	86 %	–	3	3	0	–	0	0
Socijalna pitanja i mobilnost	53	23	–	15	37	71 %	–	15	15	0	(0)	0	0
Informacijska i komunikacijska tehnologija	600	292	0	160	452	75 %	–	148	148	0	(0)	0	0
Najam i kupnja	1 011	321	–	136	458	45 %	–	554	554	0	–	0	0
Povezani sa zgradama	158	113	–	21	134	85 %	–	23	23	0	–	0	0
Sigurnost	92	78	–	9	87	94 %	–	5	5	0	–	0	0
Službena putovanja i reprezentacija	66	61	–	2	63	96 %	–	2	2	0	–	0	0
Sastanci, odbori, konferencije	14	12	–	1	13	90 %	–	1	1	0	–	0	0

ELI: http://data.europa.eu/eli/communic/C/2026/4821/oj

(u milijunima EUR)

Naslov VFO-a	Ukupna raspoloživa odobrena sredstva	Preuzete obveze					Odobrena sredstva prenesena u 2026.			Odobrena sredstva koja će se poništiti			
		iz donesenog konačnog proračuna	iz prijenosâ	iz namjenskih prihoda	Ukupno	%	iz donesenog konačnog proračuna	iz namjenskih prihoda	Ukupno	iz donesenog konačnog proračuna	iz prijenosâ	iz namjens-kih prihoda	Ukupno
	1	2	3	4	5 = 2 + 3 + 4	6 = 5 / 1	7	8	9 = 7 + 8	10	11	12	13 = 10 + 11 + 12
Službeni list	2	2	–	0	2	100 %	–	–	–	–	–	–	–
Publikacije	17	13	–	3	16	91 %	–	2	2	0	–	0	0
Pribavljanje informacija	8	7	–	1	7	97 %	–	0	0	0	–	0	0
Studije i istraživanja	5	5	–	0	5	98 %	–	0	0	0	–	(0)	0
Opća oprema, vozila, namještaj	30	25	0	2	27	89 %	–	3	3	0	(0)	0	0
Vanjske jezične usluge	72	31	–	32	62	87 %	–	9	9	0	–	0	0
Ostali administrativni rashodi	46	17	–	23	39	85 %	–	6	6	0	–	1	1
Decentralizirane agencije	3	3	–	–	3	100 %	–	–	–	–	–	–	–
Administrativni rashodi drugih institucija	5 769	5 192	1	381	5 574	97 %	–	138	138	57	–	1	58
Ukupno za naslov 7.: Europska javna uprava	15 115	12 707	1	1 247	13 955	92 %	(0)	1 099	1 099	59	(0)	3	62

ELI: http://data.europa.eu/eli/communic/C/2026/4821/oj

(u milijunima EUR)

	Naslov VFO-a	Ukupna raspoloživa odobrena sredstva	Preuzete obveze					Odobrena sredstva prenesena u 2026.			Odobrena sredstva koja će se poništiti			
			iz donesenog konačnog proračuna	iz prijenosâ	iz namjenskih prihoda	Ukupno	%	iz donesenog konačnog proračuna	iz namjenskih prihoda	Ukupno	iz donesenog konačnog proračuna	iz prijenosâ	iz namjens-kih prihoda	Ukupno
		1	2	3	4	5 = 2 + 3 + 4	6 = 5 / 1	7	8	9 = 7 + 8	10	11	12	13 = 10 + 11 + 12
O	Inovacijski fond (IF)	6 788	–	–	1 551	1 551	23 %	–	5 237	5 237	–	–	–	–
	Instrument za Ukrajinu	4 866	4 269	31	500	4 799	99 %	51	15	67	0	1	0	1
	Ostala djelovanja	112	–	–	59	59	53 %	–	53	53	–	–	–	–
	Ukupno za naslov O: Izvan VFO-a	11 767	4 269	31	2 110	6 409	54 %	51	5 306	5 357	0	1	–	1
S	Europska pričuva za solidarnost	1 477	170	310	–	480	33 %	997	–	997	–	–	–	–
	Pričuva za pričuva za pomoć u nuždi	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
	Europski fond za prilagodbu globalizaciji (EGF)	43	21	–	–	21	48 %	–	1	1	14	–	7	21
	Pričuva za prilagodbu Brexitu	564	564	–	–	564	100 %	–	–	–	–	–	–	–

(u milijunima EUR)

Naslov VFO-a	Ukupna raspoloživa odobrena sredstva	Preuzete obveze					Odobrena sredstva prenesena u 2026.			Odobrena sredstva koja će se poništiti			
		iz donesenog konačnog proračuna	iz prijenosâ	iz namjenskih prihoda	Ukupno	%	iz donesenog konačnog proračuna	iz namjenskih prihoda	Ukupno	iz donesenog konačnog proračuna	iz prijenosâ	iz namjens-kih prihoda	Ukupno
	1	2	3	4	5 = 2 + 3 + 4	6 = 5 / 1	7	8	9 = 7 + 8	10	11	12	13 = 10 + 11 + 12
Ukupno za naslov S: Mehanizmi solidarnosti u Uniji i izvan Unije (posebni instrumenti)	2 085	755	310	–	1 065	51 %	997	1	998	14	–	7	21
Zbroj:	**228 104**	**196 083**	**1 580**	**14 454**	**212 116**	**93 %**	**2 133**	**12 379**	**14 512**	**1 206**	**33**	**237**	**1 476**

6.8. DETALJNI PRIKAZ VFO-a: IZVRŠENJE ODOBRENIH SREDSTAVA ZA PLAĆANJE

(u milijunima EUR)

	Naslov VFO-a	Ukupna raspoloživa odobrena sredstva	Izvršena plaćanja					Odobrena sredstva prenesena u 2026.			Odobrena sredstva koja će se poništiti			
			iz donesenog konačnog proračuna	iz prijenosâ	iz namjenskih prihoda	Ukupno	%	iz donesenog konačnog proračuna	iz namjenskih prihoda	Ukupno	iz donesenog konačnog proračuna	iz prijenosâ	iz namjenskih prihoda	Ukupno
		1	2	3	4	5 = 2 + 3 + 4	6 = 5 / 1	7	8	9 = 7 + 8	10	11	12	13 = 10 + 11 + 12
1	Obzor Europa	21 125	11 056	61	1 994	13 111	62 %	57	7 941	7 999	8	7	0	15
	Program Euratoma za istraživanja i osposobljavanje	414	245	16	15	277	67 %	15	120	135	1	2	0	3
	Međunarodni termonuklearni eksperimentalni reaktor (ITER)	647	641	1	2	643	99 %	1	2	3	0	0	0	1

(u milijunima EUR)

Naslov VFO-a	Ukupna raspoloživa odobrena sredstva	Izvršena plaćanja					Odobrena sredstva prenesena u 2026.			Odobrena sredstva koja će se poništiti			
		iz donesenog konačnog proračuna	iz prijenosâ	iz namjenskih prihoda	Ukupno	%	iz donesenog konačnog proračuna	iz namjenskih prihoda	Ukupno	iz donesenog konačnog proračuna	iz prijenosâ	iz namjenskih prihoda	Ukupno
	1	2	3	4	5 = 2 + 3 + 4	6 = 5 / 1	7	8	9 = 7 + 8	10	11	12	13 = 10 + 11 + 12
Ostala djelovanja	413	–	–	108	108	26 %	–	305	305	–	–	0	0
Pilot-projekti i pripremna djelovanja	17	16	–	–	16	96 %	–	0	0	1	–	0	1
Fond InvestEU	2 493	500	1	1 895	2 397	96 %	1	96	97	0	0	(0)	0
Instrument za povezivanje Europe (CEF) – promet	2 445	2 394	1	18	2 413	99 %	2	30	32	(0)	0	–	0
Instrument za povezivanje Europe (CEF) – energetika	804	732	1	3	736	92 %	0	68	68	(0)	0	–	0
Instrument za povezivanje Europe (CEF) – digitalizacija	177	173	0	2	175	99 %	0	1	1	0	0	(0)	0
Program Digitalna Europa	1 154	1 043	5	35	1 083	94 %	9	61	70	1	1	0	2
Decentralizirane agencije	240	230	–	8	237	99 %	–	2	2	0	–	0	0
Ostala djelovanja	227	1	–	31	32	14 %	–	195	195	0	–	–	0
Pilot-projekti i pripremna djelovanja	13	13	–	–	13	100 %	–	0	0	0	–	–	0
Djelovanja koja se financiraju na temelju ovlasti Komisije i posebnih ovlasti dodijeljenih Komisiji	30	27	–	3	29	99 %	–	0	0	0	–	0	0
Program jedinstvenog tržišta (uklj. MSP-ove)	780	695	6	23	724	93 %	7	46	53	2	1	0	2
Program EU-a za borbu protiv prijevara	30	20	(0)	0	20	68 %	9	0	9	0	0	0	0

(u milijunima EUR)

	Naslov VFO-a	Ukupna raspoloživa odobrena sredstva	Izvršena plaćanja					Odobrena sredstva prenesena u 2026.			Odobrena sredstva koja će se poništiti			
			iz donesenog konačnog proračuna	iz prijenosâ	iz namjenskih prihoda	Ukupno	%	iz donesenog konačnog proračuna	iz namjenskih prihoda	Ukupno	iz donesenog konačnog proračuna	iz prijenosâ	iz namjenskih prihoda	Ukupno
		1	2	3	4	5 = 2 + 3 + 4	6 = 5 / 1	7	8	9 = 7 + 8	10	11	12	13 = 10 + 11 + 12
	Suradnja u području oporezivanja (Fiscalis)	44	42	0	0	42	95 %	0	1	1	1	0	–	1
	Suradnja u području carina (Carina)	153	143	0	2	145	95 %	0	8	8	0	0	0	0
	Decentralizirane agencije	164	148	–	6	153	93 %	–	6	6	4	–	–	4
	Ostala djelovanja	8	7	–	0	8	100 %	–	0	0	0	–	–	0
	Pilot-projekti i pripremna djelovanja	11	10	–	–	10	94 %	(0)	–	(0)	1	–	–	1
	Europski svemirski program	2 467	1 819	4	110	1 934	78 %	4	530	534	0	0	–	0
	Decentralizirane agencije	83	80	–	3	83	100 %	–	0	0	–	–	(0)	(0)
	Pilot-projekti i pripremna djelovanja	6	6	–	–	6	100 %	–	–	–	–	–	–	–
	Program Unije za sigurnu povezivost	89	89	0	–	89	100 %	0	–	0	0	0	–	0
	Ukupno za naslov 1.: Jedinstveno tržište, inovacije i digitalizacija	34 035	20 128	96	4 258	24 483	72 %	107	9 414	9 521	20	10	0	31
2	Europski fond za regionalni razvoj (EFRR)	23 394	20 837	0	1 978	22 816	98 %	0	577	577	1	0	(0)	1
	Kohezijski fond (KF)	5 756	5 522	0	68	5 590	97 %	0	166	166	0	0	–	1
	Kohezijski fond (KF), doprinos Instrumentu za povezivanje Europe (CEF) – Promet	1 364	1 350	–	3	1 353	99 %	–	11	11	–	–	0	0

(u milijunima EUR)

Naslov VFO-a	Ukupna raspoloživa odobrena sredstva	Izvršena plaćanja					Odobrena sredstva prenesena u 2026.			Odobrena sredstva koja će se poništiti			
		iz donesenog konačnog proračuna	iz prijenosâ	iz namjenskih prihoda	Ukupno	%	iz donesenog konačnog proračuna	iz namjenskih prihoda	Ukupno	iz donesenog konačnog proračuna	iz prijenosâ	iz namjenskih prihoda	Ukupno
	1	2	3	4	5 = 2 + 3 + 4	6 = 5 / 1	7	8	9 = 7 + 8	10	11	12	13 = 10 + 11 + 12
Pilot-projekti i pripremna djelovanja	2	1	–	–	1	35 %	0	–	0	1	–	0	1
Europski socijalni fond plus (ESF +)	10 966	8 242	1	2 362	10 605	97 %	1	360	361	0	0	0	0
Pilot-projekti i pripremna djelovanja	1	0	–	0	1	100 %	–	–	–	–	–	–	–
Potpora turskoj zajednici na Cipru	41	40	0	0	40	99 %	0	–	0	0	0	–	0
Europski mehanizam za oporavak i otpornost (uključujući Instrument za tehničku potporu)	40 344	118	2	39 552	39 671	98 %	2	671	673	0	0	(0)	0
Zaštita eura od krivotvorenja (program „Periklo IV”)	1	1	–	0	1	91 %	–	–	–	0	–	–	0
Trošak financiranja Instrumenta Europske unije za oporavak (EURI)	6 976	3 091	1 863	50	5 005	72 %	1 876	95	1 971	0	0	0	0
Mehanizam Unije za civilnu zaštitu (rescEU)	446	132	(0)	222	355	80 %	0	91	91	(0)	0	0	0
EU za zdravlje	557	530	4	19	553	99 %	2	2	4	0	0	0	0
Instrument za hitnu potporu unutar Unije (ESI)	26	–	–	4	4	16 %	–	16	16	–	–	6	6
Decentralizirane agencije	299	274	–	19	293	98 %	–	6	6	0	–	0	0
Pilot-projekti i pripremna djelovanja	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–

(u milijunima EUR)

Naslov VFO-a	Ukupna raspoloživa odobrena sredstva	Izvršena plaćanja					Odobrena sredstva prenesena u 2026.			Odobrena sredstva koja će se poništiti			
		iz donesenog konačnog proračuna	iz prijenosâ	iz namjenskih prihoda	Ukupno	%	iz donesenog konačnog proračuna	iz namjenskih prihoda	Ukupno	iz donesenog konačnog proračuna	iz prijenosâ	iz namjenskih prihoda	Ukupno
	1	2	3	4	5 = 2 + 3 + 4	6 = 5 / 1	7	8	9 = 7 + 8	10	11	12	13 = 10 + 11 + 12
Djelovanja koja se financiraju na temelju ovlasti Komisije i posebnih ovlasti dodijeljenih Komisiji	13	13	(0)	–	13	100 %	–	–	–	0	0	–	0
Zapošljavanje i socijalne inovacije	91	77	1	6	85	94 %	1	4	6	0	(0)	–	0
Program Erasmus+	4 966	3 782	18	836	4 635	93 %	15	315	330	0	0	–	0
Europske snage solidarnosti (ESC)	220	134	3	34	172	78 %	4	44	49	0	0	(0)	0
Kreativna Europa	350	322	2	13	338	97 %	2	10	12	0	0	0	0
Pravosuđe	43	41	1	1	42	98 %	0	0	1	0	0	–	0
Prava i vrijednosti	194	190	1	1	192	99 %	1	1	2	0	0	–	0
Decentralizirane agencije	333	321	–	8	328	99 %	–	4	4	0	–	0	0
Ostala djelovanja	9	9	–	0	9	100 %	–	–	–	–	–	0	0
Pilot-projekti i pripremna djelovanja	25	25	–	0	25	98 %	–	0	0	0	–	0	0
Djelovanja koja se financiraju na temelju ovlasti Komisije i posebnih ovlasti dodijeljenih Komisiji	183	178	(0)	4	182	99 %	–	2	2	0	0	0	0
Ukupno za naslov 2.: Kohezija, otpornost i vrijednosti	96 601	45 231	1 895	45 180	92 306	96 %	1 906	2 377	4 283	4	2	6	11

ELI: http://data.europa.eu/eli/communic/C/2026/4821/oj

(u milijunima EUR)

	Naslov VFO-a	Ukupna raspoloživa odobrena sredstva	Izvršena plaćanja					Odobrena sredstva prenesena u 2026.			Odobrena sredstva koja će se poništiti			
			iz donesenog konačnog proračuna	iz prijenosâ	iz namjenskih prihoda	Ukupno	%	iz donesenog konačnog proračuna	iz namjenskih prihoda	Ukupno	iz donesenog konačnog proračuna	iz prijenosâ	iz namjenskih prihoda	Ukupno
		1	2	3	4	5 = 2 + 3 + 4	6 = 5 / 1	7	8	9 = 7 + 8	10	11	12	13 = 10 + 11 + 12
3	Europski fond za jamstva u poljoprivredi (EFJP)	41 377	39 788	192	925	40 904	99 %	392	71	463	10	0	(0)	10
	Europski poljoprivredni fond za ruralni razvoj (EPFRR)	16 373	14 407	0	1 445	15 852	97 %	0	519	519	1	0	–	1
	Europski fond za pomorstvo, ribarstvo i akvakulturu (EFPRA)	671	667	1	2	670	100 %	1	0	1	0	0	0	0
	Sporazumi o partnerstvu u održivom ribarstvu (SFPA) i regionalne organizacije za upravljanje ribarstvom (RFMO)	111	111	–	–	111	100 %	–	–	–	–	–	–	–
	Decentralizirane agencije	32	30	–	1	31	99 %	–	0	0	0	–	–	0
	Pilot-projekti i pripremna djelovanja	4	3	–	–	3	83 %	–	–	–	1	–	–	1
	Program za okoliš i klimatske aktivnosti (LIFE)	690	668	8	2	677	98 %	6	6	12	0	0	0	1
	Fond za pravednu tranziciju	1 436	3	–	1 166	1 170	81 %	–	266	266	–	–	–	–
	Instrument za kreditiranje u javnom sektoru u okviru mehanizma za pravednu tranziciju	528	25	–	42	67	13 %	–	461	461	–	–	–	–
	Decentralizirane agencije	79	71	–	8	79	99 %	–	1	1	–	–	0	0
	Pilot-projekti i pripremna djelovanja	4	3	–	–	3	90 %	–	–	–	0	–	–	0

(u milijunima EUR)

	Naslov VFO-a	Ukupna raspoloživa odobrena sredstva	Izvršena plaćanja					Odobrena sredstva prenesena u 2026.			Odobrena sredstva koja će se poništiti			
			iz donesenog konačnog proračuna	iz prijenosâ	iz namjenskih prihoda	Ukupno	%	iz donesenog konačnog proračuna	iz namjenskih prihoda	Ukupno	iz donesenog konačnog proračuna	iz prijenosâ	iz namjenskih prihoda	Ukupno
		1	2	3	4	5 = 2 + 3 + 4	6 = 5 / 1	7	8	9 = 7 + 8	10	11	12	13 = 10 + 11 + 12
	Djelovanja koja se financiraju na temelju ovlasti Komisije i posebnih ovlasti dodijeljenih Komisiji	25	21	–	–	21	84 %	–	–	–	4	–	–	4
	Ukupno za naslov 3.: Prirodni resursi i okoliš	61 329	55 799	200	3 590	59 589	97 %	399	1 323	1 722	16	0	0	17
4	Fond za azil, migracije i integraciju	1 450	1 205	2	81	1 288	89 %	2	160	161	1	0	0	1
	Decentralizirane agencije	205	196	–	6	202	98 %	–	4	4	–	–	0	0
	Fond za integrirano upravljanje granicama (IBMF) – Instrument za upravljanje granicama i vize (BMVI)	1 291	817	1	101	919	71 %	1	370	371	0	0	0	0
	Fond za integrirano upravljanje granicama (IBMF) – Instrument za financijsku potporu namijenjenu opremi za carinske provjere (CCEi)	32	8	16	–	23	73 %	0	–	0	0	9	–	9
	Decentralizirane agencije	1 407	1 334	–	52	1 386	99 %	–	21	21	–	–	0	0
	Ukupno za naslov 4.: Migracije i upravljanje granicama	4 386	3 560	19	239	3 819	87 %	3	554	557	1	9	0	10
5	Fond za unutarnju sigurnost (ISF)	296	242	1	14	257	87 %	1	37	38	0	0	–	1
	Razgradnja nuklearnih postrojenja (Litva)	90	90	–	–	90	100 %	–	–	–	0	–	–	0

ELI: http://data.europa.eu/eli/communic/C/2026/4821/oj

(u milijunima EUR)

Naslov VFO-a	Ukupna raspoloživa odobrena sredstva	Izvršena plaćanja					Odobrena sredstva prenesena u 2026.			Odobrena sredstva koja će se poništiti			
		iz donesenog konačnog proračuna	iz prijenosâ	iz namjenskih prihoda	Ukupno	%	iz donesenog konačnog proračuna	iz namjenskih prihoda	Ukupno	iz donesenog konačnog proračuna	iz prijenosâ	iz namjenskih prihoda	Ukupno
	1	2	3	4	5 = 2 + 3 + 4	6 = 5 / 1	7	8	9 = 7 + 8	10	11	12	13 = 10 + 11 + 12
Nuklearna sigurnost i razgradnja nuklearnih postrojenja (među ostalim za Bugarsku i Slovačku)	64	59	1	–	60	94 %	2	–	2	2	0	–	2
Decentralizirane agencije	300	274	–	6	281	94 %	16	4	19	–	–	0	0
Pilot-projekti i pripremna djelovanja	1	1	–	–	1	100 %	–	–	–	–	–	–	–
Djelovanja koja se financiraju na temelju ovlasti Komisije i posebnih ovlasti dodijeljenih Komisiji	22	22	(0)	–	22	97 %	0	0	0	0	0	0	0
5.0.211 Europski fond za obranu (istraživački)	296	286	1	8	295	100 %	1	–	1	0	0	–	0
5.0.212 Europski fond za obranu (neistraživački)	566	543	2	18	562	99 %	2	1	4	0	0	0	0
Vojna mobilnost	137	136	0	0	136	100 %	1	–	1	0	–	–	0
Kratkoročni instrument za zajedničku nabavu u području obrane	63	60	–	3	63	100 %	–	–	–	–	–	–	–
Instrument za jačanje obrambene industrije	61	50	–	3	53	87 %	–	8	8	–	–	–	–
Europski program industrijskog razvoja u području obrane	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Pilot-projekti i pripremna djelovanja	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Program Unije za sigurnu povezivost	51	51	–	–	51	100 %	–	–	–	–	–	–	–

(u milijunima EUR)

	Naslov VFO-a	Ukupna raspoloživa odobrena sredstva	Izvršena plaćanja					Odobrena sredstva prenesena u 2026.			Odobrena sredstva koja će se poništiti			
			iz donesenog konačnog proračuna	iz prijenosâ	iz namjenskih prihoda	Ukupno	%	iz donesenog konačnog proračuna	iz namjenskih prihoda	Ukupno	iz donesenog konačnog proračuna	iz prijenosâ	iz namjenskih prihoda	Ukupno
		1	2	3	4	5 = 2 + 3 + 4	6 = 5 / 1	7	8	9 = 7 + 8	10	11	12	13 = 10 + 11 + 12
	Ukupno za naslov 5.: Sigurnost i obrana	1 947	1 814	5	52	1 872	96 %	22	51	73	3	0	0	3
6	Instrument za susjedstvo, razvoj i međunarodnu suradnju – Globalna Europa (NDICI – Globalna Europa)	10 782	9 442	48	444	9 935	92 %	368	474	842	3	2	0	5
	Europski instrument za međunarodnu suradnju u području nuklearne sigurnosti (INSC)	69	50	1	13	63	91 %	5	1	6	–	0	(0)	0
	Humanitarna pomoć (HUMA)	2 493	2 463	6	6	2 476	99 %	6	10	16	1	0	0	1
	Zajednička vanjska i sigurnosna politika (ZVSP)	439	398	1	27	426	97 %	1	12	12	0	0	0	0
	Prekomorske zemlje i područja (PZP) (uključujući Grenland)	90	57	4	0	61	68 %	4	25	29	0	0	–	0
	MFP+	680	0	–	568	568	84 %	–	111	111	–	–	(0)	(0)
	Mehanizam suradnje za zajmove Ukrajini	1 535	–	–	1 535	1 535	100 %	–	–	–	–	–	–	–
	Ostala djelovanja	48	47	–	0	48	99 %	–	0	0	0	–	–	0
	Pilot-projekti i pripremna djelovanja	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
	Program Unije za sigurnu povezivost	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–

ELI: http://data.europa.eu/eli/communic/C/2026/4821/oj

(u milijunima EUR)

	Naslov VFO-a	Ukupna raspoloživa odobrena sredstva	Izvršena plaćanja					Odobrena sredstva prenesena u 2026.			Odobrena sredstva koja će se poništiti			
			iz donesenog konačnog proračuna	iz prijenosâ	iz namjenskih prihoda	Ukupno	%	iz donesenog konačnog proračuna	iz namjenskih prihoda	Ukupno	iz donesenog konačnog proračuna	iz prijenosâ	iz namjenskih prihoda	Ukupno
		1	2	3	4	5 = 2 + 3 + 4	6 = 5 / 1	7	8	9 = 7 + 8	10	11	12	13 = 10 + 11 + 12
	Djelovanja koja se financiraju na temelju ovlasti Komisije i posebnih ovlasti dodijeljenih Komisiji	88	88	(0)	0	88	100 %	–	0	0	0	0	–	0
	Pretpristupna pomoć (IPA III)	2 122	1 841	10	43	1 894	89 %	153	72	225	3	(0)	–	3
	Instrument za reforme i rast za zapadni Balkan	124	58	19	–	77	62 %	47	–	47	0	(0)	–	0
	Ukupno za naslov 6.: Susjedstvo i svijet	18 469	14 444	89	2 637	17 170	93 %	584	706	1 290	7	2	0	9
7	Mirovine osoblja	3 102	2 790	–	302	3 092	100 %	–	10	10	0	–	(0)	0
	(Mirovine bivših zastupnika) Europskog parlamenta	19	19	–	–	19	100 %	–	–	–	–	–	–	–
	(Mirovine bivših članova) Europskog vijeća i Vijeća	1	1	–	–	1	100 %	–	–	–	–	–	–	–
	(Mirovine bivših članova) Komisija	9	9	–	–	9	100 %	–	–	–	–	–	–	–
	(Mirovine bivših članova) Suda Europske unije	17	17	–	–	17	100 %	–	–	–	–	–	–	–
	(Mirovine bivših članova) Europskog revizorskog suda	7	7	–	–	7	100 %	–	–	–	–	–	–	–

(u milijunima EUR)

Naslov VFO-a	Ukupna raspoloživa odobrena sredstva	Izvršena plaćanja					Odobrena sredstva prenesena u 2026.			Odobrena sredstva koja će se poništiti			
		iz donesenog konačnog proračuna	iz prijenosâ	iz namjenskih prihoda	Ukupno	%	iz donesenog konačnog proračuna	iz namjenskih prihoda	Ukupno	iz donesenog konačnog proračuna	iz prijenosâ	iz namjenskih prihoda	Ukupno
	1	2	3	4	5 = 2 + 3 + 4	6 = 5 / 1	7	8	9 = 7 + 8	10	11	12	13 = 10 + 11 + 12
(Mirovine bivših članova) Europskog ombudsmana	0	0	–	–	0	100 %	–	–	–	–	–	–	–
(Mirovine bivših članova) Europskog nadzornika za zaštitu podataka	0	0	–	–	0	100 %	–	–	–	–	–	–	–
(Europske škole) Komisija	302	263	0	30	293	97 %	0	9	9	0	–	–	0
Plaće za statutarno osoblje	3 157	3 027	0	65	3 092	98 %	0	64	64	1	0	–	1
Plaće za vanjsko osoblje	493	268	20	53	342	69 %	31	118	148	1	1	1	3
Članovi – plaće i naknade	22	20	1	0	20	93 %	1	0	1	0	0	–	0
Članovi – privremene naknade	2	2	–	–	2	91 %	–	–	–	0	–	–	0
Troškovi zapošljavanja	37	30	3	0	33	91 %	3	0	3	0	0	0	1
Prestanak zaposlenja	7	7	–	–	7	97 %	(0)	–	(0)	0	–	–	0
Troškovi osposobljavanja	37	7	9	4	20	55 %	10	6	16	0	1	0	1
Socijalna pitanja i mobilnost	64	16	6	14	36	56 %	7	20	27	0	1	0	2
Informacijska i komunikacijska tehnologija	765	187	119	137	442	58 %	105	217	321	0	1	0	2
Najam i kupnja	1 042	288	30	129	448	43 %	33	561	595	0	0	0	0

(u milijunima EUR)

Naslov VFO-a	Ukupna raspoloživa odobrena sredstva	Izvršena plaćanja					Odobrena sredstva prenesena u 2026.			Odobrena sredstva koja će se poništiti			
		iz donesenog konačnog proračuna	iz prijenosâ	iz namjenskih prihoda	Ukupno	%	iz donesenog konačnog proračuna	iz namjenskih prihoda	Ukupno	iz donesenog konačnog proračuna	iz prijenosâ	iz namjenskih prihoda	Ukupno
	1	2	3	4	5 = 2 + 3 + 4	6 = 5 / 1	7	8	9 = 7 + 8	10	11	12	13 = 10 + 11 + 12
Povezani sa zgradama	207	73	41	19	132	64 %	41	30	71	0	3	0	4
Sigurnost	124	55	22	9	86	70 %	22	12	35	0	3	0	3
Službena putovanja i reprezentacija	76	49	7	2	57	76 %	13	2	15	0	3	0	3
Sastanci, odbori, konferencije	20	8	3	1	12	59 %	4	2	6	0	2	0	2
Službeni list	3	1	1	0	2	66 %	1	0	1	–	0	–	0
Publikacije	24	7	5	3	15	63 %	6	3	9	0	0	0	0
Pribavljanje informacija	9	4	2	0	6	70 %	2	0	3	0	0	0	0
Studije i istraživanja	10	1	5	0	5	53 %	4	0	5	0	0	–	0
Opća oprema, vozila, namještaj	41	11	9	3	22	54 %	14	4	18	0	0	0	1
Vanjske jezične usluge	74	29	2	32	62	84 %	2	10	12	0	0	0	0
Ostali administrativni rashodi	58	13	4	23	41	70 %	3	13	16	0	1	1	1
Decentralizirane agencije	3	3	–	–	3	100 %	–	–	–	–	–	–	–
Administrativni rashodi drugih institucija	6 399	4 563	560	318	5 441	85 %	630	209	839	56	62	2	120
Ukupno za naslov 7.: Europska javna uprava	16 133	11 775	847	1 144	13 767	85 %	932	1 291	2 222	59	80	5	144

(u milijunima EUR)

	Naslov VFO-a	Ukupna raspoloživa odobrena sredstva	Izvršena plaćanja					Odobrena sredstva prenesena u 2026.			Odobrena sredstva koja će se poništiti			
			iz donesenog konačnog proračuna	iz prijenosâ	iz namjenskih prihoda	Ukupno	%	iz donesenog konačnog proračuna	iz namjenskih prihoda	Ukupno	iz donesenog konačnog proračuna	iz prijenosâ	iz namjenskih prihoda	Ukupno
		1	2	3	4	5 = 2 + 3 + 4	6 = 5 / 1	7	8	9 = 7 + 8	10	11	12	13 = 10 + 11 + 12
O	Inovacijski fond (IF)	12 293	–	–	224	224	2 %	–	12 068	12 068	–	–	–	–
	Instrument za Ukrajinu	3 587	1 693	113	233	2 038	57 %	1 120	429	1 548	0	0	–	0
	Ostala djelovanja	114	–	–	56	56	49 %	–	58	58	–	–	–	–
	Ukupno za naslov O: Izvan VFO-a	15 994	1 693	113	514	2 319	15 %	1 120	12 555	13 675	0	0	–	0
S	Europska pričuva za solidarnost	1 477	170	310	–	480	33 %	997	–	997	–	–	–	–
	Pričuva za pričuva za pomoć u nuždi	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
	Europski fond za prilagodbu globalizaciji (EGF)	21	12	0	9	21	99 %	0	–	0	0	0	–	0
	Pričuva za prilagodbu Brexitu	564	547	–	–	547	97 %	18	–	18	–	–	–	–
	Ukupno za naslov S: Mehanizmi solidarnosti u Uniji i izvan Unije (posebni instrumenti)	2 063	729	310	9	1 048	51 %	1 015	–	1 015	0	0	–	0
	UKUPNO	**250 956**	**155 173**	**3 575**	**57 624**	**216 373**	**86 %**	**6 087**	**28 271**	**34 358**	**110**	**104**	**12**	**226**

ELI: http://data.europa.eu/eli/communic/C/2026/4821/oj

6.9. **DETALJNI PRIKAZ VFO-a: PROMJENE NEPODMIRNIH OBVEZA (RAL)**

(u milijunima EUR)

	Naslov VFO-a	Obveze prenesene iz prethodne godine	Obveze preuzete tijekom godine	Razlike u prenesenim obvezama	Plaćanja	Ukupne obveze na kraju godine
		1	2	3	4	5 = 1 + 2 + 3 + 4
1	Obzor Europa	28 646	16 815	(346)	(13 110)	32 005
	Program Euratoma za istraživanja i osposobljavanje	234	376	(4)	(277)	330
	Međunarodni termonuklearni eksperimentalni reaktor (ITER)	1 449	488	(0)	(643)	1 294
	Ostala djelovanja	263	167	(4)	(108)	318
	Pilot-projekti i pripremna djelovanja	50	10	(2)	(16)	42
	Fond InvestEU	4 663	1 221	(16)	(2 397)	3 471
	Instrument za povezivanje Europe (CEF) – promet	6 089	1 701	(157)	(2 413)	5 220
	Instrument za povezivanje Europe (CEF) – energetika	3 934	926	(36)	(736)	4 089
	Instrument za povezivanje Europe (CEF) – digitalizacija	556	229	(0)	(175)	610
	Program Digitalna Europa	2 351	1 137	(1)	(1 083)	2 405
	Decentralizirane agencije	36	237	–	(237)	36
	Ostala djelovanja	61	85	(2)	(32)	113
	Pilot-projekti i pripremna djelovanja	26	9	(0)	(13)	22
	Djelovanja koja se financiraju na temelju ovlasti Komisije i posebnih ovlasti dodijeljenih Komisiji	36	29	(0)	(29)	35
	Program jedinstvenog tržišta (uklj. MSP-ove)	914	647	(8)	(724)	829
	Program EU-a za borbu protiv prijevara	34	28	(5)	(20)	36
	Suradnja u području oporezivanja (Fiscalis)	44	39	(0)	(42)	41
	Suradnja u području carina (Carina)	148	200	(1)	(145)	202
	Decentralizirane agencije	0	158	–	(153)	5
	Ostala djelovanja	5	8	(0)	(8)	5
	Pilot-projekti i pripremna djelovanja	25	13	(1)	(10)	27
	Europski svemirski program	1 483	2 246	(0)	(1 934)	1 795

(u milijunima EUR)

	Naslov VFO-a	Obveze prenesene iz prethodne godine	Obveze preuzete tijekom godine	Razlike u prenesenim obvezama	Plaćanja	Ukupne obveze na kraju godine
		1	2	3	4	5 = 1 + 2 + 3 + 4
	Decentralizirane agencije	17	83	–	(83)	17
	Pilot-projekti i pripremna djelovanja	17	45	–	(6)	56
	Program Unije za sigurnu povezivost	83	196	–	(89)	191
	Ukupno za naslov 1.: Jedinstveno tržište, inovacije i digitalizacija	51 164	27 095	(583)	(24 482)	53 194
2	Europski fond za regionalni razvoj (EFRR)	105 188	39 940	(54)	(22 852)	122 222
	Kohezijski fond (KF)	16 048	7 034	(0)	(5 590)	17 491
	Kohezijski fond (KF), doprinos Instrumentu za povezivanje Europe (CEF) – Promet	5 402	1 677	(26)	(1 353)	5 700
	Pilot-projekti i pripremna djelovanja	4	4	(1)	(1)	6
	Europski socijalni fond plus (ESF+)	47 528	17 216	(3)	(10 623)	54 118
	Pilot-projekti i pripremna djelovanja	–	2	–	(1)	1
	Potpora turskoj zajednici na Cipru	95	36	0	(40)	91
	Europski mehanizam za oporavak i otpornost (uključujući Instrument za tehničku potporu)	161 570	627	(12)	(39 671)	122 514
	Zaštita eura od krivotvorenja (program „Periklo IV”)	0	1	(0)	(1)	1
	Trošak financiranja Instrumenta Europske unije za oporavak (EURI)	1 865	5 017	–	(5 005)	1 878
	Mehanizam Unije za civilnu zaštitu (rescEU)	1 193	237	(9)	(355)	1 066
	EU za zdravlje	1 507	607	(2)	(553)	1 559
	Instrument za hitnu potporu unutar Unije (ESI)	28	–	–	(4)	24
	Decentralizirane agencije	50	305	(0)	(293)	61
	Pilot-projekti i pripremna djelovanja	0	–	–	–	0
	Djelovanja koja se financiraju na temelju ovlasti Komisije i posebnih ovlasti dodijeljenih Komisiji	10	16	(0)	(13)	12

ELI: http://data.europa.eu/eli/communic/C/2026/4821/oj

(u milijunima EUR)

	Naslov VFO-a	Obveze prenesene iz prethodne godine	Obveze preuzete tijekom godine	Razlike u prenesenim obvezama	Plaćanja	Ukupne obveze na kraju godine
		1	2	3	4	5 = 1 + 2 + 3 + 4
	Zapošljavanje i socijalne inovacije	185	112	(0)	(85)	212
	Program Erasmus+	2 251	4 684	(109)	(4 635)	2 191
	Europske snage solidarnosti (ESC)	149	172	(43)	(172)	106
	Kreativna Europa	354	367	(2)	(338)	381
	Pravosuđe	53	42	(1)	(42)	52
	Prava i vrijednosti	288	239	(1)	(192)	334
	Decentralizirane agencije	53	332	(0)	(328)	56
	Ostala djelovanja	13	9	(0)	(9)	13
	Pilot-projekti i pripremna djelovanja	58	18	(8)	(25)	43
	Djelovanja koja se financiraju na temelju ovlasti Komisije i posebnih ovlasti dodijeljenih Komisiji	197	190	(2)	(182)	203
	Ukupno za naslov 2.: Kohezija, otpornost i vrijednosti	344 088	78 884	(275)	(92 361)	330 336
3	Europski fond za jamstva u poljoprivredi (EFJP)	371	40 875	(7)	(40 904)	335
	Europski poljoprivredni fond za ruralni razvoj (EPFRR)	35 517	13 227	(239)	(15 852)	32 652
	Europski fond za pomorstvo, ribarstvo i akvakulturu (EFPRA)	3 341	946	(4)	(670)	3 613
	Sporazumi o partnerstvu u održivom ribarstvu (SFPA) i regionalne organizacije za upravljanje ribarstvom (RFMO)	38	117	(2)	(111)	42
	Decentralizirane agencije	–	31	–	(31)	0
	Pilot-projekti i pripremna djelovanja	10	1	–	(3)	8
	Program za okoliš i klimatske aktivnosti (LIFE)	2 691	785	(11)	(677)	2 787
	Fond za pravednu tranziciju	8 765	1 504	(0)	(1 124)	9 145
	Instrument za kreditiranje u javnom sektoru u okviru mehanizma za pravednu tranziciju	104	57	–	(67)	94

(u milijunima EUR)

	Naslov VFO-a	Obveze prenesene iz prethodne godine	Obveze preuzete tijekom godine	Razlike u prenesenim obvezama	Plaćanja	Ukupne obveze na kraju godine
		1	2	3	4	5 = 1 + 2 + 3 + 4
	Decentralizirane agencije	–	79	–	(79)	0
	Pilot-projekti i pripremna djelovanja	15	2	(0)	(3)	14
	Djelovanja koja se financiraju na temelju ovlasti Komisije i posebnih ovlasti dodijeljenih Komisiji	16	35	(0)	(21)	29
	Ukupno za naslov 3.: Prirodni resursi i okoliš	50 867	57 658	(263)	(59 544)	48 718
4	Fond za azil, migracije i integraciju	2 862	1 921	(0)	(1 288)	3 495
	Decentralizirane agencije	13	192	–	(202)	3
	Fond za integrirano upravljanje granicama (IBMF) – Instrument za upravljanje granicama i vize (BMVI)	2 215	1 266	(0)	(910)	2 572
	Fond za integrirano upravljanje granicama (IBMF) – Instrument za financijsku potporu namijenjenu opremi za carinske provjere (CCEi)	305	0	–	(23)	281
	Decentralizirane agencije	359	1 359	–	(1 386)	332
	Ukupno za naslov 4.: Migracije i upravljanje granicama	5 754	4 738	(0)	(3 809)	6 683
5	Fond za unutarnju sigurnost (ISF)	636	338	(0)	(257)	717
	Razgradnja nuklearnih postrojenja (Litva)	331	75	–	(90)	315
	Nuklearna sigurnost i razgradnja nuklearnih postrojenja (među ostalim za Bugarsku i Slovačku)	296	70	(0)	(60)	306
	Decentralizirane agencije	6	283	–	(281)	8
	Pilot-projekti i pripremna djelovanja	1	–	–	(1)	0
	Djelovanja koja se financiraju na temelju ovlasti Komisije i posebnih ovlasti dodijeljenih Komisiji	22	23	(0)	(22)	23
	5.0.211 Europski fond za obranu (istraživački)	788	400	–	(295)	892
	5.0.212 Europski fond za obranu (neistraživački)	1 458	1 026	(0)	(562)	1 920

(u milijunima EUR)

	Naslov VFO-a	Obveze prenesene iz prethodne godine	Obveze preuzete tijekom godine	Razlike u prenesenim obvezama	Plaćanja	Ukupne obveze na kraju godine
		1	2	3	4	5 = 1 + 2 + 3 + 4
	Vojna mobilnost	291	252	(0)	(136)	407
	Kratkoročni instrument za zajedničku nabavu u području obrane	259	41	–	(63)	237
	Instrument za jačanje obrambene industrije	343	–	–	(53)	290
	Europski program industrijskog razvoja u području obrane	–	–	–		–
	Pilot-projekti i pripremna djelovanja	0	–	–	–	0
	Program Unije za sigurnu povezivost	16	158	–	(51)	123
	Ukupno za naslov 5.: Sigurnost i obrana	4 445	2 666	(1)	(1 872)	5 239
6	Instrument za susjedstvo, razvoj i međunarodnu suradnju – Globalna Europa (NDICI – Globalna Europa)	32 397	11 361	(300)	(9 934)	33 524
	Europski instrument za međunarodnu suradnju u području nuklearne sigurnosti (INSC)	137	66	(1)	(63)	139
	Humanitarna pomoć (HUMA)	1 127	2 575	(11)	(2 476)	1 214
	Zajednička vanjska i sigurnosna politika (ZVSP)	96	419	(13)	(426)	76
	Prekomorske zemlje i područja (PZP) (uključujući Grenland)	147	68	(1)	(61)	152
	MFP+	153	570	–	(568)	155
	Mehanizam suradnje za zajmove Ukrajini	–	1 535	–	(1 535)	–
	Ostala djelovanja	57	88	(0)	(48)	98
	Pilot-projekti i pripremna djelovanja	0	–	(0)	–	0
	Program Unije za sigurnu povezivost	–	50	–	–	50
	Djelovanja koja se financiraju na temelju ovlasti Komisije i posebnih ovlasti dodijeljenih Komisiji	151	95	(3)	(88)	155
	Pretpristupna pomoć (IPA III)	7 434	2 223	(115)	(1 894)	7 648
	Instrument za reforme i rast za zapadni Balkan	399	596	(0)	(77)	918

(u milijunima EUR)

	Naslov VFO-a	Obveze prenesene iz prethodne godine	Obveze preuzete tijekom godine	Razlike u prenesenim obvezama	Plaćanja	Ukupne obveze na kraju godine
		1	2	3	4	5 = 1 + 2 + 3 + 4
	Ukupno za naslov 6.: Susjedstvo i svijet	42 097	19 645	(443)	(17 170)	44 129
7	Mirovine osoblja	–	3 101	–	(3 092)	9
	(Mirovine bivših zastupnika) Europskog parlamenta	–	19	–	(19)	(0)
	(Mirovine bivših članova) Europskog vijeća i Vijeća	–	1	–	(1)	–
	(Mirovine bivših članova) Komisija	–	9	–	(9)	–
	(Mirovine bivših članova) Suda Europske unije	–	17	–	(17)	–
	(Mirovine bivših članova) Europskog revizorskog suda	–	7	–	(7)	–
	(Mirovine bivših članova) Europskog ombudsmana	–	0	–	(0)	–
	(Mirovine bivših članova) Europskog nadzornika za zaštitu podataka	–	0	–	(0)	–
	(Europske škole) Komisija	4	291	–	(293)	2
	Plaće za statutarno osoblje	0	3 092	(0)	(3 092)	0
	Plaće za vanjsko osoblje	23	351	(0)	(342)	32
	Članovi – plaće i naknade	1	20	(1)	(20)	1
	Članovi – privremene naknade	–	2	–	(2)	0
	Troškovi zapošljavanja	3	33	(0)	(33)	3
	Prestanak zaposlenja	–	7	–	(7)	0
	Troškovi osposobljavanja	12	21	(0)	(20)	13
	Socijalna pitanja i mobilnost	12	37	(2)	(36)	12
	Informacijska i komunikacijska tehnologija	166	452	(2)	(442)	173
	Najam i kupnja	31	458	(0)	(448)	41
	Povezani sa zgradama	49	134	(3)	(132)	49

ELI: http://data.europa.eu/eli/communic/C/2026/4821/oj

(u milijunima EUR)

	Naslov VFO-a	Obveze prenesene iz prethodne godine	Obveze preuzete tijekom godine	Razlike u prenesenim obvezama	Plaćanja	Ukupne obveze na kraju godine
		1	2	3	4	5 = 1 + 2 + 3 + 4
	Sigurnost	32	87	(2)	(86)	30
	Službena putovanja i reprezentacija	10	63	(1)	(57)	15
	Sastanci, odbori, konferencije	6	13	(0)	(12)	6
	Službeni list	1	2	(0)	(2)	1
	Publikacije	7	16	(0)	(15)	7
	Pribavljanje informacija	2	7	(0)	(6)	3
	Studije i istraživanja	5	5	(0)	(5)	5
	Opća oprema, vozila, namještaj	11	27	(0)	(22)	15
	Vanjske jezične usluge	2	62	(0)	(62)	3
	Ostali administrativni rashodi	12	39	(1)	(41)	10
	Decentralizirane agencije	–	3	–	(3)	–
	Administrativni rashodi drugih institucija	623	5 574	(51)	(5 441)	704
	Ukupno za naslov 7.: Europska javna uprava	1 011	13 955	(65)	(13 767)	1 134
O	Inovacijski fond (IF)	6 643	1 551	(405)	(224)	7 564
	Instrument za Ukrajinu	1 250	4 799	(1)	(2 038)	4 009
	Ostala djelovanja	6	59	(4)	(56)	5
	Ukupno za naslov O: Izvan VFO-a	7 899	6 409	(410)	(2 319)	11 578
S	Europska pričuva za solidarnost	–	480	–	(480)	–
	Pričuva za pričuva za pomoć u nuždi	–	–	–		–
	Europski fond za prilagodbu globalizaciji (EGF)	0	21	–	(21)	0
	Pričuva za prilagodbu Brexitu	53	564	–	(547)	71
	Ukupno za naslov S: Mehanizmi solidarnosti u Uniji i izvan Unije (posebni instrumenti)	53	1 065	–	(1 048)	71
	UKUPNO	**507 378**	**212 116**	**(2 039)**	**(216 371)**	**501 084**

ELI: http://data.europa.eu/eli/communic/C/2026/4821/oj

6.10. **DETALJNI PRIKAZ VFO-a: NEPODMIRNE OBVEZE PO GODINI NASTANKA**

(u milijunima EUR)

	Naslov VFO-a	prije 2018.	2018.	2019.	2020.	2021.	2022.	2023.	2024.	2025.	Ukupno
1	Obzor Europa	170	233	419	784	1 612	2 406	3 859	9 772	12 750	32 005
	Program Euratoma za istraživanja i osposobljavanje	22	0	2	7	11	10	17	111	149	330
	Međunarodni termonuklearni eksperimentalni reaktor (ITER)					0	53	477	356	408	1 294
	Ostala djelovanja								260	59	318
	Pilot-projekti i pripremna djelovanja	–	1	0	–	0	4	11	16	10	42
	Fond InvestEU	136	40	88	108	–	881	340	1 500	378	3 471
	Instrument za povezivanje Europe (CEF) – promet	87	43	370	771	489	216	665	936	1 644	5 220
	Instrument za povezivanje Europe (CEF) – energetika	153	86	527	786	337	536	239	503	921	4 089
	Instrument za povezivanje Europe (CEF) – digitalizacija	1	0	1	3	79	131	176	45	174	610
	Program Digitalna Europa				–	216	256	307	686	940	2 405
	Decentralizirane agencije								0	36	36
	Ostala djelovanja							1	102	10	113
	Pilot-projekti i pripremna djelovanja			–	8	2	2	2	2	6	22
	Djelovanja koja se financiraju na temelju ovlasti Komisije i posebnih ovlasti dodijeljenih Komisiji				–	1	1	3	11	19	35
	Program jedinstvenog tržišta (uklj. MSP-ove)	48	8	22	20	14	42	75	195	404	829
	Program EU-a za borbu protiv prijevara	–		–	–	2	2	4	6	22	36
	Suradnja u području oporezivanja (Fiscalis)			0	–	3	2	2	8	27	41
	Suradnja u području carina (Carina)		0	0	0	1	4	15	25	157	203
	Decentralizirane agencije								0	5	5
	Ostala djelovanja					–		0	0	5	5
	Pilot-projekti i pripremna djelovanja				0	0	2	4	9	13	27

(u milijunima EUR)

	Naslov VFO-a	prije 2018.	2018.	2019.	2020.	2021.	2022.	2023.	2024.	2025.	Ukupno
	Europski svemirski program	0	0	–	63	6	6	84	708	927	1 795
	Decentralizirane agencije							–	0	17	17
	Pilot-projekti i pripremna djelovanja								11	45	56
	Program Unije za sigurnu povezivost								0	191	191
	Ukupno za naslov 1.: Jedinstveno tržište, inovacije i digitalizacija	617	411	1 430	2 551	2 771	4 555	6 282	15 261	19 315	53 194
2	Europski fond za regionalni razvoj (EFRR)	555	6	14	42	63	7 780	32 908	41 050	39 805	122 222
	Kohezijski fond (KF)	84	–	0	0	0	376	3 963	6 038	7 031	17 491
	Kohezijski fond (KF), doprinos Instrumentu za povezivanje Europe (CEF) – Promet	440	209	481	876	449	344	330	916	1 655	5 700
	Pilot-projekti i pripremna djelovanja	0	0		0	–	0		1	4	6
	Europski socijalni fond plus (ESF+)	274	1	21	18	1	4 669	14 090	17 871	17 171	54 118
	Pilot-projekti i pripremna djelovanja								–	1	1
	Potpora turskoj zajednici na Cipru	0	0	0	3	3	5	18	29	33	91
	Europski mehanizam za oporavak i otpornost (uključujući Instrument za tehničku potporu)			0	0	1	7	24	122 407	75	122 514
	Zaštita eura od krivotvorenja (program „Periklo IV”)							–	0	0	1
	Trošak financiranja Instrumenta Europske unije za oporavak (EURI)							–	1	1 877	1 878
	Mehanizam Unije za civilnu zaštitu (rescEU)			0	94	17	52	55	669	180	1 066
	EU za zdravlje	1	0	1	5	83	220	328	376	544	1 559
	Instrument za hitnu potporu unutar Unije (ESI)				0	9			15	–	24
	Decentralizirane agencije	–	0	0	0	2	11	16	19	12	61
	Pilot-projekti i pripremna djelovanja	0									0

(u milijunima EUR)

	Naslov VFO-a	prije 2018.	2018.	2019.	2020.	2021.	2022.	2023.	2024.	2025.	Ukupno
	Djelovanja koja se financiraju na temelju ovlasti Komisije i posebnih ovlasti dodijeljenih Komisiji						0	0	1	10	12
	Zapošljavanje i socijalne inovacije	3	1	8	9	9	12	28	47	95	212
	Program Erasmus+	0	0	1	3	185	229	440	550	783	2 191
	Europske snage solidarnosti (ESC)	–		–	–	17	9	12	28	40	106
	Kreativna Europa		0	0	0	7	25	53	89	206	381
	Pravosuđe	4	2	3	1	3	4	3	10	22	52
	Prava i vrijednosti	5	3	3	3	5	13	55	83	165	334
	Decentralizirane agencije				0	19	8	12	10	7	56
	Ostala djelovanja	0		0	0	0	1	0	3	8	13
	Pilot-projekti i pripremna djelovanja	0	0	0	1	1	3	6	16	17	43
	Djelovanja koja se financiraju na temelju ovlasti Komisije i posebnih ovlasti dodijeljenih Komisiji	1	3	5	6	4	7	12	40	127	203
	Ukupno za naslov 2.: Kohezija, otpornost i vrijednosti	1 368	225	538	1 061	878	13 776	52 352	190 270	69 869	330 336
3	Europski fond za jamstva u poljoprivredi (EFJP)		8	9	18	20	30	47	99	105	335
	Europski poljoprivredni fond za ruralni razvoj (EPFRR)	2 378	747	758	761	7	900	936	12 947	13 218	32 652
	Europski fond za pomorstvo, ribarstvo i akvakulturu (EFPRA)	48	–	0	17	4	293	1 001	1 320	930	3 613
	Sporazumi o partnerstvu u održivom ribarstvu (SFPA) i regionalne organizacije za upravljanje ribarstvom (RFMO)						–	1	11	30	42
	Decentralizirane agencije								–	0	0
	Pilot-projekti i pripremna djelovanja						–	1	5	1	8
	Program za okoliš i klimatske aktivnosti (LIFE)	80	153	128	149	244	337	445	508	744	2 787
	Fond za pravednu tranziciju						1 299	1 442	4 900	1 503	9 145

(u milijunima EUR)

	Naslov VFO-a	prije 2018.	2018.	2019.	2020.	2021.	2022.	2023.	2024.	2025.	Ukupno
	Instrument za kreditiranje u javnom sektoru u okviru mehanizma za pravednu tranziciju							4	89	–	94
	Pilot-projekti i pripremna djelovanja	0	–		1	0	1	3	6	2	14
	Djelovanja koja se financiraju na temelju ovlasti Komisije i posebnih ovlasti dodijeljenih Komisiji							0	4	25	29
	Ukupno za naslov 3.: Prirodni resursi i okoliš	2 507	907	896	946	275	2 859	3 882	19 889	16 558	48 718
4	Fond za azil, migracije i integraciju	54	37	57	346	4	23	261	861	1 852	3 495
	Decentralizirane agencije						–		–	3	3
	Fond za integrirano upravljanje granicama (IBMF) – Instrument za upravljanje granicama i vize (BMVI)	18	9	39	207	3	23	284	823	1 166	2 572
	Fond za integrirano upravljanje granicama (IBMF) – Instrument za financijsku potporu namijenjenu opremi za carinske provjere (CCEi)					63	63	70	85	0	281
	Decentralizirane agencije							64	151	117	332
	Ukupno za naslov 4.: Migracije i upravljanje granicama	72	47	97	553	69	110	679	1 920	3 138	6 683
5	Fond za unutarnju sigurnost (ISF)	17	14	21	48	7	23	65	198	325	717
	Razgradnja nuklearnih postrojenja (Litva)	2	1	1	3	27	99	41	67	75	315
	Nuklearna sigurnost i razgradnja nuklearnih postrojenja (među ostalim za Bugarsku i Slovačku)	8	39	44	66	36	11	16	31	54	306
	Decentralizirane agencije								3	5	8
	Pilot-projekti i pripremna djelovanja				0					–	0
	Djelovanja koja se financiraju na temelju ovlasti Komisije i posebnih ovlasti dodijeljenih Komisiji	0		–	0	1	1	3	4	14	23
	5.0.211 Europski fond za obranu (istraživački)					74	97	172	182	368	892
	5.0.212 Europski fond za obranu (neistraživački)			12	7	152	172	299	410	868	1 920
	Vojna mobilnost					67	8	31	83	218	407

(u milijunima EUR)

	Naslov VFO-a	prije 2018.	2018.	2019.	2020.	2021.	2022.	2023.	2024.	2025.	Ukupno
	Kratkoročni instrument za zajedničku nabavu u području obrane								198	39	237
	Instrument za jačanje obrambene industrije							99	191	–	290
	Pilot-projekti i pripremna djelovanja		0								0
	Program Unije za sigurnu povezivost								–	123	123
	Ukupno za naslov 5.: Sigurnost i obrana	27	55	78	125	364	410	725	1 367	2 089	5 239
6	Instrument za susjedstvo, razvoj i međunarodnu suradnju – Globalna Europa (NDICI – Globalna Europa)	796	635	712	936	2 106	5 084	6 054	8 096	9 106	33 524
	Europski instrument za međunarodnu suradnju u području nuklearne sigurnosti (INSC)	1	2	4	9	12	13	26	33	38	139
	Humanitarna pomoć (HUMA)			0	1	10	53	148	361	642	1 214
	Zajednička vanjska i sigurnosna politika (ZVSP)	0		1	0	6	4	3	14	48	76
	Prekomorske zemlje i područja (PZP) (uključujući Grenland)			1		2	28	42	39	40	152
	MFP+								–	155	155
	Ostala djelovanja							0	32	65	98
	Pilot-projekti i pripremna djelovanja	0							–		0
	Program Unije za sigurnu povezivost									50	50
	Djelovanja koja se financiraju na temelju ovlasti Komisije i posebnih ovlasti dodijeljenih Komisiji		0	0	2	5	10	29	46	63	155
	Pretpristupna pomoć (IPA III)	235	305	330	421	767	1 201	1 011	1 542	1 836	7 648
	Instrument za reforme i rast za zapadni Balkan								426	492	918
	Ukupno za naslov 6.: Susjedstvo i svijet	1 032	943	1 047	1 370	2 908	6 392	7 312	10 589	12 534	44 129
7	Mirovine osoblja								–	9	9
	(Europske škole) Komisija								0	2	2
	Plaće za statutarno osoblje								–	0	0

(u milijunima EUR)

	Naslov VFO-a	prije 2018.	2018.	2019.	2020.	2021.	2022.	2023.	2024.	2025.	Ukupno
	Plaće za vanjsko osoblje							–	2	31	32
	Članovi – plaće i naknade							–	(0)	1	1
	Članovi – privremene naknade									0	0
	Troškovi zapošljavanja							–	0	3	3
	Prestanak zaposlenja									0	0
	Troškovi osposobljavanja							0	1	11	13
	Socijalna pitanja i mobilnost							0	5	7	12
	Informacijska i komunikacijska tehnologija							0	21	152	173
	Najam i kupnja							0	6	35	41
	Povezani sa zgradama							0	8	41	49
	Sigurnost							0	2	28	30
	Službena putovanja i reprezentacija							0	2	13	15
	Sastanci, odbori, konferencije							0	2	5	6
	Službeni list								–	1	1
	Publikacije							–	0	7	7
	Pribavljanje informacija								0	3	3
	Studije i istraživanja								0	5	5
	Opća oprema, vozila, namještaj							0	0	15	15
	Vanjske jezične usluge							–	0	2	3
	Ostali administrativni rashodi							(0)	1	8	10
	Administrativni rashodi drugih institucija									704	704
	Ukupno za naslov 7.: Europska javna uprava							1	51	1 083	1 134
O	Inovacijski fond (IF)								7 563	1	7 564
	Instrument za Ukrajinu								724	3 286	4 009
	Ostala djelovanja								1	4	5
	Ukupno za naslov O: Izvan VFO-a								8 287	3 291	11 578

(u milijunima EUR)

	Naslov VFO-a	prije 2018.	2018.	2019.	2020.	2021.	2022.	2023.	2024.	2025.	Ukupno
S	Europski fond za prilagodbu globalizaciji (EGF)								0	0	0
	Pričuva za prilagodbu Brexitu							–		71	71
	Ukupno za naslov S: Mehanizmi solidarnosti u Uniji i izvan Unije (posebni instrumenti)							–	0	71	71
	Ukupno	**5 623**	**2 588**	**4 086**	**6 605**	**7 265**	**28 101**	**71 232**	**247 636**	**127 948**	**501 084**

7. **IZVRŠENJE PRORAČUNA PO INSTITUCIJAMA**

7.1. **IZVRŠENJE PRORAČUNSKIH PRIHODA**

(u milijunima EUR)

	Proračunski prihodi		Dodijeljena prava			Prihodi			Prihodi kao % proračuna	Nepod- mireno
	Doneseni početni proračun	Doneseni konačni proračun	Tekuća godina	Prene-seno	Ukupno	Od prava u tekućoj godini	Od prenese-nih prava	Prihodi		
Parlament	249	249	291	11	303	286	2	287	115 %	16
Vijeće	80	80	109	1	110	109	1	109	137 %	1
Komisija	154 664	160 617	226 586	16 251	242 837	220 118	3 350	223 468	139 %	19 370
Sud	81	81	79	0	79	79	0	79	97 %	0
Revizorski sud	34	34	33	0	33	33	0	33	98 %	0
Gospodarski i socijalni odbor	18	18	22	0	22	22	0	22	124 %	0
Odbor regija	16	16	19	0	19	19	0	19	116 %	0
Europski ombudsman	2	2	2	–	2	2	–	2	108 %	–

(u milijunima EUR)

	Proračunski prihodi		Dodijeljena prava			Prihodi			Prihodi kao % proračuna	Nepod- mireno
	Doneseni početni proračun	Doneseni konačni proračun	Tekuća godina	Prene-seno	Ukupno	Od prava u tekućoj godini	Od prenese-nih prava	Prihodi		
Europski nadzornik za zaštitu podataka	3	3	3	–	3	3	–	3	102 %	0
Europska služba za vanjsko djelovanje	62	62	379	0	379	377	0	377	603 %	2
UKUPNO	**155 209**	**161 163**	**227 523**	**16 264**	**243 787**	**221 046**	**3 352**	**224 398**	**139 %**	**19 389**

Konsolidirana izvješća o izvršenju općeg proračuna EU-a uključuju, kao i prethodnih godina, izvršenje proračuna svih institucija jer je u proračunu EU-a za svaku instituciju osiguran poseban proračun.

Proračun agencija i njegovo izvršenje nisu konsolidirani u proračun EU-a i nisu uključeni u izvješća o proračunu EU-a. Komisijine subvencije isplaćene agencijama dio su proračuna EU-a. U ovom proračunskom dijelu godišnje računovodstvene dokumentacije u obzir se uzimaju samo subvencije isplaćene agencijama iz proračuna Komisije.

Treba napomenuti da je ESVD uz svoj proračun raspolagao i iznosom od 378,9 milijuna EUR (2024.: 358,4), uključujući namjenske prihode i prenesene iznose, od čega je bilo 250,2 milijuna EUR (2024.: 255,2) sredstava Europske komisije, za pokrivanje administrativnih troškova osoblja Komisije koje radi u delegacijama Unije podijeljenih na Komisijin naslov 7., administrativne linije operativnih programa (linije bivšeg BA-a) i skrbničke fondove, a ostatak je pokrio iz dodatnih doprinosa s utvrđenim iznosom za pokrivanje zajedničkih troškova osoblja ERF-a u delegacijama i za dijeljenje prostora te druge iznose primljene na temelju sporazuma o dijeljenju prostora i drugih sporazuma.

7.2. IZVRŠENJE ODOBRENIH SREDSTAVA ZA PREUZIMANJE OBVEZA

(u milijunima EUR)

	Ukupna raspoloživa odobrena sredstva	Preuzete obveze					Odobrena sredstva prenesena u 2026.			Odobrena sredstva koja će se poništiti			
		iz donesenog konačnog proračuna	iz prijenosâ	iz namjenskih prihoda	Ukupno	%	iz donesenog konačnog proračuna	iz namjenskih prihoda	Ukupno	iz donesenog konačnog proračuna	iz prijenosâ	iz namjenskih prihoda	Ukupno
	1	2	3	4	5 = 2 + 3 + 4	6 = 5 / 1	7	8	9	10	11	12	13 = 10 + 11 + 12
Parlament	2 602	2 518	–	40	2 557	98 %	–	35	35	10	–	0	10
Vijeće	767	691	–	27	718	94 %	–	25	25	23		0	24

(u milijunima EUR)

	Ukupna raspoloživa odobrena sredstva	Preuzete obveze					Odobrena sredstva prenesena u 2026.			Odobrena sredstva koja će se poništiti			
		iz donesenog konačnog proračuna	iz prijenosâ	iz namjenskih prihoda	Ukupno	%	iz donesenog konačnog proračuna	iz namjenskih prihoda	Ukupno	iz donesenog konačnog proračuna	iz prijenosâ	iz namjenskih prihoda	Ukupno
	1	2	3	4	5 = 2 + 3 + 4	6 = 5 / 1	7	8	9	10	11	12	13 = 10 + 11 + 12
Komisija	222 335	190 891	1 579	14 073	206 542	93 %	2 126	12 241	14 367	1 149	33	236	1 418
Sud	538	521	–	1	522	97 %	–	0	0	16		0	16
Revizorski sud	195	191	1	0	192	98 %	–	0	0	3	–	0	3
Gospodarski i socijalni odbor	180	173	–	4	177	98 %	–	2	2	1	–	–	1
Odbor regija	135	130	–	2	132	98 %	–	3	3	0	–	0	0
Europski ombudsman	15	15	–	–	15	95 %	–	–	–	1	–	–	1
Europski nadzornik za zaštitu podataka	27	25	–	0	25	93 %	–	–	–	2	–	–	2
Europska služba za vanjsko djelovanje	1 308	930	–	307	1 236	94 %	–	72	72	0	–	1	1
Zbroj:	**228 104**	**196 083**	**1 580**	**14 454**	**212 116**	**93 %**	**2 126**	**12 379**	**14 505**	**1 206**	**33**	**237**	**1 476**

ELI: http://data.europa.eu/eli/communic/C/2026/4821/oj

7.3. **IZVRŠENJE ODOBRENIH SREDSTAVA ZA PLAĆANJE**

(u milijunima EUR)

	Ukupna raspoloživa odobrena sredstva	Izvršena plaćanja					Odobrena sredstva prenesena u 2026.			Odobrena sredstva koja će se poništiti			
		iz donesenog konačnog proračuna	iz prijenosâ	iz namjenskih prihoda	Ukupno	%	iz donesenog konačnog proračuna	iz namjenskih prihoda	Ukupno	iz donesenog konačnog proračuna	iz prijenosâ	iz namjenskih prihoda	Ukupno
	1	2	3	4	5 = 2 + 3 + 4	6 = 5 / 1	7	8	9	10	11	12	13 = 10 + 11 + 12
Parlament	2 948	2 157	307	41	2 504	85 %	361	42	403	10	30	1	41
Vijeće	846	604	74	24	703	83 %	87	28	115	23	4	0	28
Komisija	244 557	150 611	3 016	57 305	210 932	86 %	5 424	28 062	33 486	54	42	10	106
Sud	571	484	28	1	513	90 %	36	0	37	16	4	0	21
Revizorski sud	204	181	9	0	190	93 %	10	0	11	3	1	0	4
Gospodarski i socijalni odbor	192	163	10	3	177	92 %	10	3	13	1	2	–	3
Odbor regija	145	118	9	2	128	88 %	12	3	15	0	1	0	1
Europski ombudsman	16	14	0	–	15	93 %	0	–	0	1	0	–	1
Europski nadzornik za zaštitu podataka	30	23	2	0	25	83 %	2	–	2	2	1	–	3
Europska služba za vanjsko djelovanje	1 448	819	121	247	1 187	82 %	110	132	242	0	18	1	19
	250 956	**155 173**	**3 575**	**57 624**	**216 373**	**86 %**	**6 054**	**28 271**	**34 325**	**110**	**104**	**12**	**226**

8. **IZVRŠENJE PRORAČUNA AGENCIJA**

Prihodi i rashodi agencija, kako su prikazani u izvješćima 8.1. i 8.2. u nastavku, nisu kao takvi konsolidirani u proračunu EU-a.

Odjeljci od 1. do 7. izvještaja o izvršenju proračuna uključuju subvencije isplaćene agencijama iz proračuna EU-a kao odobrena sredstva za preuzimanje obveza i odobrena sredstva za plaćanje, kad je to primjenjivo.

U dolje navedenim izvješćima agencija prikazan je pregled agencija; decentraliziranih agencija (poznatih kao tradicionalne agencije) i izvršnih agencija, te njihovih prihoda (8.1.) i rashoda (8.2.). Uključuju subvencije isplaćene iz proračuna EU-a, ali i druge izvore prihoda i s njima povezane rashode (koji se ne dodaju u proračunsku računovodstvenu dokumentaciju EU-a). Svaka agencija izrađuje vlastitu godišnju računovodstvenu dokumentaciju.

8.1. **PRORAČUNSKI PRIHODI**

(u milijunima EUR)

Agencija	Podnaslov VFO-a Financiranje	Doneseni konačni proračun	Primljeni prihodi
Agencija za suradnju energetskih regulatora	1	45	43
Agencija za operativno upravljanje opsežnim informatičkim sustavima	4	338	362
Ured Tijela europskih regulatora za elektroničke komunikacije	1	8	9
Ured Zajednice za biljne sorte	Nije primjenjivo	22	21
Europska agencija za sigurnost i zdravlje na radu	2b	18	18
Europski potporni ured za azil	4	240	212
Europska agencija za sigurnost zračnog prometa	1	248	197
Europsko nadzorno tijelo za bankarstvo	1	59	60
Agencija za europsku graničnu i obalnu stražu	4	1 124	1 137
Europski centar za sprečavanje i kontrolu bolesti	2b	106	99
Europski centar za razvoj strukovnog osposobljavanja	2b	22	23
Europska agencija za kemikalije	1	134	138
Europska izvršna agencija za klimu, infrastrukturu i okoliš	1, 2a, 3, 5	75	75
Europska izvršna agencija za obrazovanje i kulturu	2b, 6	152	75
Europska agencija za okoliš	3	109	102
Europska agencija za kontrolu ribarstva	3	31	33
Europska agencija za sigurnost hrane	2b	151	153
Europska zaklada za poboljšanje životnih i radnih uvjeta	2b	25	28
Europska izvršna agencija za zdravlje i digitalno gospodarstvo	1, 2b	62	62
Izvršna agencija za Europsko vijeće za inovacije i MSP-ove	1, 2a	50	50
Europski institut za ravnopravnost spolova	2b	10	12
Europski institut za inovacije i tehnologiju	1	435	435
Europsko nadzorno tijelo za osiguranje i strukovno mirovinsko osiguranje	1	40	41
Europsko nadzorno tijelo za rad	2b	50	50
Europska agencija za pomorsku sigurnost	1	127	127
Europska agencija za lijekove	2b	600	608

(u milijunima EUR)

Agencija	Podnaslov VFO-a Financiranje	Doneseni konačni proračun	Primljeni prihodi
Europski centar za praćenje droga i ovisnosti o drogama	5	36	37
Ured europskog javnog tužitelja	2b	86	86
Izvršna agencija Europskog istraživačkog vijeća	1	73	73
Europska izvršna agencija za istraživanje	1, 3	102	127
Europsko nadzorno tijelo za vrijednosne papire i tržišta kapitala	1	82	86
Europska zaklada za osposobljavanje	2b	24	29
Agencija Europske unije za suradnju u kaznenom pravosuđu	2b	68	78
Agencija Europske unije za kibersigurnost	1	26	55
Agencija Europske unije za suradnju tijela za izvršavanje zakonodavstva	5	246	243
Agencija Europske unije za osposobljavanje u području izvršavanja zakonodavstva	5	13	13
Agencija Europske unije za željeznice	1	31	47
Agencija Europske unije za svemirski program	1	83	1 164
Agencija Europske unije za temeljna prava	2b	27	27
Ured Europske unije za intelektualno vlasništvo	Nije primjenjivo	480	501
Zajedničko poduzeće „Fuzija za energiju”	1	646	799
Prevoditeljski centar za tijela Europske unije	7	52	45
Ukupno		**6 356**	**7 581**

(u milijunima EUR)

Vrsta prihoda agencija	Primljeni prihodi
Subvencije Komisije	4 913
Prihodi od naknada	1 136
Ostali prihodi	1 531
Ukupno	**7 581**

8.2. ODOBRENA SREDSTVA ZA PREUZIMANJE OBVEZA I ODOBRENA SREDSTVA ZA PLAĆANJE PO AGENCIJAMA

(u milijunima EUR)

Agencija	Odobrena sredstva za preuzimanje obveza		Odobrena sredstva za plaćanje	
	Ukupna raspoloživa odobrena sredstva	Preuzete obveze	Ukupna raspoloživa odobrena sredstva	Izvršena plaćanja
Agencija za suradnju energetskih regulatora	45	45	54	41
Agencija za operativno upravljanje opsežnim informatičkim sustavima	378	357	464	400
Ured Tijela europskih regulatora za elektroničke komunikacije	9	8	10	8

(u milijunima EUR)

Agencija	Odobrena sredstva za preuzimanje obveza		Odobrena sredstva za plaćanje	
	Ukupna raspoloživa odobrena sredstva	Preuzete obveze	Ukupna raspoloživa odobrena sredstva	Izvršena plaćanja
Ured Zajednice za biljne sorte	21	19	22	20
Europska agencija za sigurnost i zdravlje na radu	18	17	22	17
Europski potporni ured za azil	264	208	277	191
Europska agencija za sigurnost zračnog prometa	317	250	331	227
Europsko nadzorno tijelo za bankarstvo	61	59	65	58
Agencija za europsku graničnu i obalnu stražu	1 158	1 132	1 561	1 023
Europski centar za sprečavanje i kontrolu bolesti	109	99	135	103
Europski centar za razvoj strukovnog osposobljavanja	23	22	24	21
Europska agencija za kemikalije	142	137	159	139
Europska izvršna agencija za klimu, infrastrukturu i okoliš	75	73	78	72
Europska izvršna agencija za obrazovanje i kulturu	75	75	80	75
Europska agencija za okoliš	116	103	155	101
Europska agencija za kontrolu ribarstva	36	34	43	35
Europska agencija za sigurnost hrane	166	165	168	157
Europska zaklada za poboljšanje životnih i radnih uvjeta	29	26	33	25
Europska izvršna agencija za zdravlje i digitalno gospodarstvo	62	61	65	60
Izvršna agencija za Europsko vijeće za inovacije i MSP-ove	50	50	52	49
Europski institut za ravnopravnost spolova	12	10	14	10
Europski institut za inovacije i tehnologiju	529	522	475	463
Europsko nadzorno tijelo za osiguranje i strukovno mirovinsko osiguranje	41	40	43	40
Europsko nadzorno tijelo za rad	52	51	53	50
Europska agencija za pomorsku sigurnost	139	124	156	126
Europska agencija za lijekove	625	606	699	607
Europski centar za praćenje droga i ovisnosti o drogama	38	37	46	35
Ured europskog javnog tužitelja	86	86	95	87
Izvršna agencija Europskog istraživačkog vijeća	73	73	74	72
Europska izvršna agencija za istraživanje	127	127	132	126
Europsko nadzorno tijelo za vrijednosne papire i tržišta kapitala	87	85	91	80
Europska zaklada za osposobljavanje	32	29	35	28
Agencija Europske unije za suradnju u kaznenom pravosuđu	93	80	103	80

(u milijunima EUR)

Agencija	Odobrena sredstva za preuzimanje obveza		Odobrena sredstva za plaćanje	
	Ukupna raspoloživa odobrena sredstva	Preuzete obveze	Ukupna raspoloživa odobrena sredstva	Izvršena plaćanja
Agencija Europske unije za kibersigurnost	66	41	72	33
Agencija Europske unije za suradnju tijela za izvršavanje zakonodavstva	253	247	275	239
Agencija Europske unije za osposobljavanje u području izvršavanja zakonodavstva	32	19	35	19
Agencija Europske unije za željeznice	67	49	53	45
Agencija Europske unije za svemirski program	2 306	677	2 366	1 185
Agencija Europske unije za temeljna prava	27	26	33	28
Ured Europske unije za intelektualno vlasništvo	345	345	532	341
Zajedničko poduzeće „Fuzija za energiju”	1 066	979	849	789
Prevoditeljski centar za tijela Europske unije	52	46	54	46
Ukupno	**9 300**	**7 239**	**10 082**	**7 355**

(u milijunima EUR)

Vrste rashoda	Odobrena sredstva za preuzimanje obveza		Odobrena sredstva za plaćanje	
	Ukupna raspoloživa odobrena sredstva	Preuzete obveze	Ukupna raspoloživa odobrena sredstva	Izvršena plaćanja
Administracija	612	593	746	584
Operativno	6 396	4 378	7 010	4 518
Osoblje	2 292	2 268	2 327	2 254
Ukupno	**9 300**	**7 239**	**10 082**	**7 355**

POJMOVNIK

Administrativna odobrena sredstva

Administrativna odobrena sredstva uključuju tekuće troškove institucija i subjekata (osoblje, zgrade, uredska oprema).

Aktuarske pretpostavke

Pretpostavke koje se primjenjuju za izračun troškova budućih događaja koji utječu na obveze za mirovine.

Aktuarski dobici i gubici

Promjene aktuarskih manjkova ili viškova za planove definiranih primanja. One proizlaze iz razlika između prethodnih aktuarskih pretpostavki i onoga što se zaista dogodilo te zbog učinaka promjena aktuarskih pretpostavki.

Diskontna stopa

Stopa koja se primjenjuje za prilagodbu vremenske vrijednosti novca. Diskontiranje je metoda koja se primjenjuje za usporedbu troškova i koristi koji se javljaju u različitim vremenskim razdobljima.

Doneseni proračun

Nacrt proračuna postaje doneseni proračun nakon što ga Proračunsko tijelo odobri, a predsjednik Europskog parlamenta proglasi ga konačno usvojenim.

Efektivna kamatna stopa

Stopa kojom se procijenjeni budući novčani primici ili plaćanja tijekom očekivanog životnog vijeka financijske imovine ili financijske obveze diskontiraju na neto knjigovodstvenu vrijednost imovine ili obveze.

Financijska imovina i obveze po amortiziranom trošku

Sva financijska imovina i sve financijske obveze koje se prema Međunarodnim računovodstvenim standardima za javni sektor mjere po amortiziranom trošku.

Financijska imovina ili obveze po fer vrijednosti kroz višak ili manjak

Sva financijska imovina ili sve financijske obveze koje se prema Međunarodnim računovodstvenim standardima za javni sektor mjere po fer vrijednosti i za koje se sve promjene fer vrijednosti priznaju kroz višak ili manjak u razdoblju (tj. izvedenice).

Financijska imovina raspoloživa za prodaju

Sva financijska imovina (osim izvedenica) koja se prema Međunarodnim računovodstvenim standardima za javni sektor mjeri po fer vrijednosti i za koje se sve promjene fer vrijednosti priznaju kao pričuva u neto imovini do trenutka prestanka priznavanja (ili umanjenja vrijednosti).

Financijski ispravak

Svrha je financijskih ispravaka zaštititi proračun EU-a od nepravilnosti pri izvršenju rashoda. Kad je riječ o izvršenju rashoda u okviru podijeljenog upravljanja, za povrat nepravilno izvršenih plaćanja prvenstveno su odgovorne države članice.

„Potvrđeni” financijski ispravak je onaj koji je prihvatila predmetna država članica. „Utvrđeni” financijski ispravak je onaj koji je donesen odlukom Komisije i uvijek je neto ispravak, pri čemu je država članica dužna vratiti nepravilno isplaćena sredstva u proračun EU-a, čime dolazi do konačnog smanjenja dodijeljene financijske omotnice predmetnoj državi članici. Potvrđeni i utvrđeni financijski ispravci iskazani su u ovom izvještaju kao jedna kategorija.

„Provedeni” financijski ispravak je onaj kojim je ispravljena uočena nepravilnost.

Godišnje izvješće o radu (AAR)

U godišnjim izvješćima o radu navode se rezultati poslovanja u odnosu na, među ostalim, utvrđene ciljeve, povezane rizike i oblik unutarnje kontrole. Od proračunske godine 2001. za Komisiju, a od 2003. i za sve institucije Europske unije, „dužnosnik za ovjeravanje na osnovi delegiranja ovlasti" mora podnijeti godišnji izvještaj o radu svojoj instituciji o izvršavanju svojih dužnosti, zajedno s informacijama o financijama i upravljanju.

Izmjena proračuna

Odluka donesena tijekom proračunske godine o izmjeni (povećanje, smanjenje, prijenos) stavki donesenog proračuna za tu godinu.

Iznosi koji će se zatražiti od država članica

To su rashodi nastali tijekom izvještajnog razdoblja koji će se trebati financirati iz budućih proračuna, tj. koje će trebati financirati države članice. To je posljedica činjenice da se financijski izvještaji sastavljaju primjenom računovodstva nastanka poslovnih događaja, a proračun računovodstva novčane osnove.

Izravno upravljanje

Način izvršenja proračuna. U okviru izravnog upravljanja proračun izravno izvršavaju službe Komisije, izvršne agencije ili skrbnički fondovi.

Izvedenice

Financijski instrumenti čija je vrijednost povezana s promjenama vrijednosti drugog financijskog instrumenta, pokazatelja ili robe. Za razliku od vlasnika primarnog financijskog instrumenta (npr. državne obveznice), koji ima neograničeno pravo na primanje novca (ili nekog drugog oblika ekonomske koristi) u budućnosti, vlasnik izvedenice ima samo ograničeno pravo na primanje takve koristi. Valutni terminski ugovor je primjerice izvedenica.

Namjenski prihodi

Posebni prihodi primljeni za financiranje određenih stavki rashoda. Glavni izvor vanjskih namjenskih prihoda jesu financijski doprinosi trećih zemalja za programe koje financira Unija. Glavni izvor unutarnjih namjenskih prihoda jesu prihodi od trećih strana za robu, usluge ili poslove koji su im isporučeni na njihov zahtjev; prihodi koji proizlaze iz otplate pogrešno isplaćenih iznosa i prihodi od prodaje publikacija i filmova.

Neizravno upravljanje

Način izvršenja proračuna. U okviru neizravnog upravljanja Komisija povjerava zadaću izvršenja proračuna tijelima prava Unije ili nacionalnog prava.

Nepodmirene obveze

Kao *Reste à Liquider (RAL)*, predstavljaju iznos za koji je preuzeta proračunska obveza, ali još nije izvršeno plaćanje. Ti iznosi predstavljaju obveze koje EU mora platiti u narednim godinama, a izravno proizlaze iz postojanja višegodišnjih programa i neravnoteže između odobrenih sredstava za preuzimanje obveza i odobrenih sredstava za plaćanje.

Nepodmirene proračunske obveze (reste à liquider – RAL)

Kao *nepodmirene obveze*, predstavljaju iznos za koji je preuzeta proračunska obveza, ali još nije izvršeno plaćanje. Ti iznosi predstavljaju obveze koje EU mora platiti u narednim godinama, a izravno proizlaze iz postojanja višegodišnjih programa i neravnoteže između odobrenih sredstava za preuzimanje obveza i odobrenih sredstava za plaćanje.

Nepravilnost

Nepravilnost je čin koji nije u skladu s primjenjivim pravilima EU-a ili nacionalnim pravilima i koji može imati negativan utjecaj na financijske interese EU-a. Nepravilnosti, koje mogu biti rezultat postupanja korisnika koji potražuju sredstva ili tijela koja su odgovorna za izvršenje plaćanja. Pojam nepravilnosti širi je od pojma prijevare, koja se odnosi na postupanje koje se može smatrati kaznenim djelom.

Obveza

Pravno jamstvo za pružanje financijskih sredstava u određenim uvjetima. EU se obvezuje nadoknaditi svoj dio troškova projekta koji financira EU. Današnje su obveze sutrašnja plaćanja. Današnja su plaćanja jučerašnje obveze.

Odobrena sredstva

Financiranje proračuna. U proračunu se predviđaju obveze i plaćanja (novčani ili bankovni prijenosi korisnicima). Odobrena sredstva za preuzimanje obveza i odobrena sredstva za plaćanje često se razlikuju (diferencirana odobrena sredstva) jer se za višegodišnje programe i projekte obveze često preuzimaju u potpunosti u onoj godini u kojoj su ti programi i projekti doneseni, a plaćaju se tijekom provedbe programa i projekta koja traje nekoliko godina. Nediferencirana odobrena sredstva koriste se za administrativne rashode, za pružanje potpore poljoprivrednom tržištu te su izravna plaćanja i odobrena sredstva za preuzimanje obveza jednaka odobrenim sredstvima za plaćanje.

Odobrena sredstva koja će se poništiti

Neiskorištena odobrena sredstva koja se poništavaju na kraju financijske godine. Buduće poništenje znači poništenje svih ili djelomičnih odobrenih rashoda i/ili preuzimanje obveza koje se odnose na ta odobrena sredstva. Samo u slučaju zajedničkih poduzeća, kako je određeno u njihovim financijskim pravilima, sva neiskorištena odobrena sredstva mogu se knjižiti u procjeni prihoda i rashoda za sljedeće tri financijske godine (pravilo „N + 3”). Stoga se odobrena sredstva zajedničkih poduzeća koja će se poništiti mogu ponovno aktivirati do financijske godine „N + 3”.

Odobrena sredstva za plaćanje

Odobrenim sredstvima za plaćanje pokrivaju se rashodi koje treba platiti u tekućoj godini, a koji proizlaze iz pravnih obveza preuzetih u tekućoj godini i/ili prethodnih godina.

Odobrena sredstva za preuzimanje obveza

Odobrena sredstva za preuzimanje obveza obuhvaćaju ukupne troškove pravnih obveza (ugovori, sporazumi/odluke o dodjeli bespovratnih sredstava) koji se mogu potpisati u tekućoj financijskoj godini.

Opoziv

Čin kojim se poništava prethodna obveza (ili njezin dio).

Planovi definiranih primanja

Plan za mirovine ili ostala mirovinska primanja u kojemu se primanja određuju pravilima plana neovisno o uplaćenim doprinosima, a primanja nisu izravno povezana s ulaganjima u plan. Plan se može financirati ili se ne mora financirati.

Podijeljeno upravljanje

Način izvršenja proračuna. U okviru podijeljenog upravljanja zadaće izvršenja proračuna povjeravaju se državama članicama. Oko tri četvrtine rashoda EU-a izvršavaju se na ovaj način.

Poništenje odobrenih sredstava

Neiskorištena odobrena sredstva koja se ne smiju više koristiti.

Prekidi i obustave

Ako Komisija utvrdi, na temelju vlastitog rada ili na temelju informacija koje su joj dostavila revizorska tijela, da država članica nije uklonila ozbiljne nedostatke sustava za upravljanje i kontrolu i/ili ispravila nepravilno izvršene rashode koji su prijavljeni i potvrđeni, ona može prekinuti ili obustaviti plaćanja.

Pretfinanciranje

Plaćanje kojemu je svrha da korisniku osigura likvidna sredstva. Može se podijeliti u više obroka u skladu s odredbama predmetnog ugovora, odluke, sporazuma ili osnovnog pravnog akta. Likvidna sredstva ili predujam koriste se za namjenu za koju su dobiveni tijekom razdoblja utvrđenog u sporazumu ili se vraćaju.

Preventivna mjera

Preventivne mjere, koje Komisija može upotrijebiti kako bi zaštitila proračun EU-a kad postane svjesna mogućih nedostataka, uključuju privremeni prekid ili obustave plaćanja iz proračuna EU-a za neki operativni program.

Prijenos odobrenih sredstava

Iznimka od načela da se proračun donosi samo za jednu financijsku godinu na temelju koje je moguće odobrena sredstva koja nisu iskorištena u određenoj proračunskoj godini iznimno prenijeti, u skladu sa strogim uvjetima, za upotrebu u narednoj godini.

Prijenosi (između proračunskih linija)

Prijenosi između proračunskih linija znače prijenos odobrenih sredstava iz jedne proračunske linije u drugu tijekom jedne financijske godine, što predstavlja iznimku od proračunskog načela specifikacije. Međutim, prijenosi su izričito dopušteni prema Ugovoru o funkcioniranju Europske unije u skladu s uvjetima utvrđenima Financijskom uredbom. U financijskoj uredbi utvrđuju se različite vrste prijenosa, ovisno o tome provode li se unutar proračunske glave, poglavlja, članka ili naslova ili između njih, a za svaku vrstu potrebna je posebna razina odobrenja.

Proračunska linija

Kad je riječ o strukturi proračuna, prihodi i rashodi prikazuju se u proračunu u skladu s obvezujućim nazivljem koje je uvelo proračunsko tijelo u kojem se uzimaju u obzir narav i svrha svake stavke. Pojedinačni naslovi (glava, poglavlje, članak ili linija) sadržavaju formalni opis nazivlja.

Tekući trošak rada

Povećanje obveza za planove koji proizlaze iz rada u službi u tekućoj financijskoj godini.

Tradicionalna vlastita sredstva

Tradicionalna vlastita sredstva definirana su u primjenjivoj Odluci o vlastitim sredstvima (Odluka Vijeća (EU, Euratom) 2020/2053), a sastoje se od carina i pristojbi na šećer.

Vlastita sredstva

Glavni izvor prihoda za proračun EU-a. Različite kategorije vlastitih sredstava navode se u primjenjivoj Odluci o vlastitim sredstvima (Odluka (EU, Euratom) 2020/2053) i to su tradicionalna vlastita sredstva, vlastita sredstva na temelju PDV-a, vlastita sredstva na temelju BND-a i vlastita sredstva na temelju nerecikliranog plastičnog ambalažnog otpada.

POPIS POKRATA

AAR	Godišnje izvješće o radu
AMIF	Fond za azil, migracije i integraciju
Amortizirani trošak	Amortizirani trošak
AOD	Dužnosnik za ovjeravanje na osnovi delegiranja ovlasti
ATM	Upravljanje zračnim prometom
BAR	Pričuva za prilagodbu Brexitu
BDP	Bruto domaći proizvod
BND	Bruto nacionalni dohodak
BOP	Pomoć platnim bilancama
CCS LGF	Jamstveni instrument za kulturni i kreativni sektor
CEF DI	Dužnički instrument u okviru Instrumenta za povezivanje Europe
CEF2	Instrument za povezivanje Europe
CIP	Okvirni program za konkurentnost i inovacije
COSME	Program za konkurentnost poduzeća te malih i srednjih poduzeća
COSO	Odbor sponzorskih organizacija Povjerenstva Treadway
CPF	Zajednički fond za rezervacije
CPR	Uredba o zajedničkim odredbama
CRII+	Investicijska inicijativa plus kao odgovor na koronavirus
CRO	Glavni službenik za rizike
D&WM	Razgradnja postrojenja i upravljanje otpadom
EAD	Izloženost sa statusom neispunjavanja obveza
EAR	Računovodstveno pravilo Europske unije
EaSI	Zapošljavanje i socijalne inovacije
EBOR	Europska banka za obnovu i razvoj
ECA	Europski revizorski sud
ECL	Očekivani kreditni gubici
Ecofin	Vijeće za ekonomska i financijska pitanja
EDIF	Jamstveni instrument u okviru instrumenta za razvoj poduzetništva i inovacija na zapadnom Balkanu
EFJP	Europski fond za jamstva u poljoprivredi
EFOR	Europski fond za održivi razvoj
EFRR	Europski fond za regionalni razvoj
EFSE	Europski fond za jugoistočnu Europu
EFSF	Europski fond za financijsku stabilnost
EFSU	Europski fond za strateška ulaganja
EFTA	Europsko udruženje slobodne trgovine
EGNOS	Europski geostacionarni navigacijski sustav
EGP	Europski gospodarski prostor
EIB	Europska investicijska banka

EIF	Europski investicijski fond
ElectriFI	Inicijativa za financiranje elektrifikacije
ELM	Mandat za vanjsko kreditiranje
EMFF	Europski fond za pomorstvo i ribarstvo
EMU	Ekonomska i monetarna unija
ENEF	Fond za razvoj poduzeća
ENIF	Fond za inovacije u poduzećima
ENPI	Europski instrument za susjedstvo i partnerstvo
EP	Europski parlament
EPFRR	Europski poljoprivredni fond za ruralni razvoj
ERF	Europski razvojni fond
ESA	Europska svemirska agencija
ESB	Europska središnja banka
ESF	Europski socijalni fond
ESIF	Europski strukturni i investicijski fondovi
ESM	Europski stabilizacijski mehanizam
ESVD	Europska služba za vanjsko djelovanje
ETF	Fond čijim se udjelima trguje na burzi
ETS	Sustav trgovanja emisijama
EU	Europska unija
EUMETSAT	Europska organizacija za korištenje meteoroloških satelita
Euratom	Europska zajednica za atomsku energiju
EZUČ u likvidaciji	Europska zajednica za ugljen i čelik u likvidaciji
FGC	Ugovor o financijskom jamstvu
FIFO	Fifo metoda procjene zaliha
Fond BUFI	Fond za novčane kazne koje se uplaćuju u proračun
FP7	Sedmi okvirni program za istraživanje i tehnološki razvoj
FSDA	Rasprava o financijskom izvještaju i njegova analiza
FSEU	Fond solidarnosti Europske unije
FU	Financijska uredba EU-a
FVNA	Imovina po fer vrijednosti kroz neto imovinu/kapital
FVSD	Imovina po fer vrijednosti kroz višak ili manjak
GNSS	Globalni navigacijski satelitski sustavi
H2020	Obzor 2020.
HLRCP	Politika rizika i usklađenosti na visokoj razini
IBMF	Fond za integrirano upravljanje granicama
IF	Inovacijski fond

IIW	Dio za infrastrukturu i inovacije
Imovina raspoloživa za prodaju	Raspoloživo za prodaju
Inicijativa za jačanje otpornosti (ERI)	Inicijativa EIB-a za jačanje otpornosti
IT	Informacijska tehnologija
ITER	Međunarodni termonuklearni eksperimentalni reaktor
JPP	Javno-privatno partnerstvo
JRC	Zajednički istraživački centar
KF	Kohezijski fond
KOM	Europska komisija
Kupljeni ili odobreni zajmovi umanjeni za kreditne gubitke	Kupljeni ili odobreni zajmovi umanjeni za kreditne gubitke
LGD	Gubitak zbog nastanka statusa neispunjavanja obveza
LGF	Instrument za kreditna jamstva
LGTT	Instrument za kreditna jamstva za projekte TEN-T
MAP	Višegodišnji program – program za financijsku uključenost srednjih poduzeća
MEFS	Mehanizam za europsku financijsku stabilnost
MEP	Zastupnik u Europskom parlamentu
MFP	Makrofinancijska pomoć
MMF	Međunarodni monetarni fond
MMSP	Mikropoduzeća te mala i srednja poduzeća
MRSJS	Međunarodni računovodstveni standardi za javni sektor
MSP	Mala i srednja poduzeća
MUO	Mehanizam uzajamnog osiguranja
NDICI	Instrument za susjedstvo, razvoj i međunarodnu suradnju – Globalna Europa
NF	Novčani fond
NGEU	NextGenerationEU
ORD	Odluka o vlastitim sredstvima
PBI	Inicijativa projektnih obveznica
PD	Vjerojatnost neispunjenja obveza
PDV	Porez na dodanu vrijednost
PF4EE	Instrument za privatno financiranje energetske učinkovitosti
PGF	Jamstveni fond za sudionike
PSEO	Mirovinski sustav za europske dužnosnike
RAL	„Reste à Liquider” (nepodmirene proračunske obveze)
RRF	Mehanizam za oporavak i otpornost
RSFF	Instrument za financiranje na temelju podjele rizika
RTD	Istraživanje, tehnološki razvoj i demonstracijske aktivnosti
S&P	Standard & Poor's Financial Services LLC
SAFE	Instrument za sigurnosne mjere za Europu

SANAD	Fond MENA za mikropoduzeća te mala i srednja poduzeća
Sapard	Posebni pristupni program za poljoprivredu i ruralni razvoj
SEMED	Program za financijsku uključenost mikropoduzeća te malih i srednjih poduzeća na području južnog i istočnog Mediterana
SICR	Znatno povećanje kreditnog rizika
SIUGI	Instrument za neograničena jamstva u okviru inicijative za MSP-ove
SMEW	Dio za MSP-ove (dio za mala i srednja poduzeća)
STEP	Platforma za strateške tehnologije za Europu
SURE	Potpora radi smanjenja rizika od nezaposlenosti u izvanrednoj situaciji
TRDI	Privremeni instrument za ruralni razvoj
TVS	Tradicionalna vlastita sredstva
UFEU	Ugovor o funkcioniranju Europske unije
ULCM	Mehanizam suradnje za zajmove Ukrajini
VFO	Višegodišnji financijski okvir
ZP	Zajedničko poduzeće
ZPP	Zajednička poljoprivredna politika
ZSZO	Zajednički sustav zdravstvenog osiguranja